

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 2 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 k.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-út 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

Mi is

megyünk! A fejünk felemelve, az akaratunk felszabadítva, most már nem kell összetett kézzel néznünk az események elé.

Anyák, csókoljátok meg a fiatalokat és bucsuzzatok el a spártai anya módjára:

Viszontlátásra, győztesen vagy holtan!

Ma már Oroszország elrendelte az általános mozgósítást, — mint hivatalos távirat jelenti — Németország megtette a szükséges ellenintézkedéseket.

Ez a hír a világháborút jelenti be.

Megmérkőzünk a fegyverek erejével és győzni fogunk. Sok katonája van az Orosznak, de mit ér vele! Németország pozdorjává fogja zuzni.

Japán csak picit kis ázsiai állam és már megtáncoltatta Oroszországot. Mert Oroszországban nincs alkotmány, a buta orosz paraszt nem tudja mért harcol, és az okos sem tudja. Az orosz katonaság nagy, de elsikkasztják az élelmezési pénzeket, vigyázniok kell a belső forradalomra, sztrájkolókra, lázadókra.

Oroszország nem fog ráérni Szerbiának segíteni, mert ha megmozdul, kettétörik.

Bizalommal, nótával megyünk, előre!

Anyák, feleségek, rajtatok a sor, legyetek hősök, ne tegyétek nehezzé a választ. Legyetek büszkék, hogy fiaitok, férjetekek a hétköznapi élet porából a világtörténet lapjaira masiroznak.

Isten velünk!

A Budapesti Közlöny mai száma nem hivatalos részében a következőket publikálja: Folyó év július 31-én kelt hivatalos értesülés szerint Ő császári és apostoli királyi Felsege a hadsereg, a haditengerészet, a két honvédség általános mozgósítását, valamint a népfölkelés fölhívását és mozgósítását legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott. Ezen intézkedésre az Oroszország részéről elrendelt mozgósítás szolgáltatott okot. Az Ő császári és apostoli királyi Felsege által megparancsolt rendelkezés semmiféle néven nevezendő támadó célzatot nem foglal magában, hanem kizárólag óvatosságból foganatosított intézkedésről van szó a Monarchia elengedhetlen védelme céljából.

Moratorium!

Budapest, augusztus 1. éjjel 2 óra 39 perc.

A magyar kormány tizennégy napi moratoriumot rendelt el. E szerint nem kell tizennégy napig kifizetni váltókat, csekkeket és kereskedelmi utalványokat.

A moratorium nem vonatkozik lakbérre, követelésekre és kétszáz koronánál kisebb betétekre.

A lakbérfizető kötelezettsége csak akkor van felfüggesztve, ha az adós katonai szolgálatot teljesít, vagy katonai szolgálatot teljesítővel egy tekintet alá esik.

A moratorium augusztus 1-én lép életbe.

(Hivatalos megerősítés még nem érkezett)

Békássy (tudósítónk).

A mozgósítási parancs közzététele.

Ő. cs. és kir. Felsege a közös hadsereg, a haditengerészet és mindkét honvédség általános mozgósítását, valamint a népfölkelés felhívását és behívását legkegyelmesebben elrendelte. — A legközelebbi tudnivalók a nyilvánosan kifüggesztett hirdetményekből vehetők ki. Az első mozgósítási nap augusztus hó 4-ike.

Sipniewsky állomásparancsnok.

Mit akar Oroszország?

Július 31. délután.

Pétervár. A külügyminiszter a monarchia nagykövetének határozottan kijelentette, hogy kormánya Belgrad megszállását nem tekinti casus bellinek.

Reuter ügynökség jelenti: Oroszország és a Monarchia között direkt érintkezés áll fenn. Oroszország garanciát kér arra nézve, ha a háboru Szerbia alulmaradásával végződne, hogy csak teljesíthetőnek tartott feltételeket kelljen teljesítenie.

Pétervár, aug. 1. (Hivatalosan megerősítve):

Oroszország elrendelte az általános mozgósítást.

Követünk a román királynál.

A román király kihallgatáson fogadta két óra hosszat gróf Cermin követünket.

Az első hősök!

(Hivatalos.)

Schlousek József és Schill János Mährisch-Schönbergi határ-vadászok a középső Drinánál átusták a megáradt folyót és elpusztították az ellenséges parton lévő szerb telefonvezetéket. — Ez a hőstett megérdemli, hogy véderőnk annalesei-ben feljegyezzük.

A minisztereelnökség sajtóosztálya.

Belgrad alatt.

Budapest, július 31. éjjel 12 órakor.

A sajtó egyrésze tévesen úgy értelmezte a Belgrad mellett folyt előcsapatharcokban a tűzértség beavatkozásáról szóló tegnapi jelentést, hogy a meg nem erősített város bombázásáról volt szó. Természetesen a mi részünkön az általános elismert nemzetközi jogi rendelkezéseket sokkal lelkiismeretesebben tartották meg, semhogy tűzértségünk a nemzetközi jog rendelkezései ellen ilyen sérelemmel vétettek volna. Kizárólag harcoló csapatokra lőttek, a melyek egyes házakat használtak fel tüzelési pozíciónak. A harc színterén ma egyébként semmi nevezetesebb esemény nem történt.

Minisztereelnökség sajtóosztálya.

Lapunk egyes példányai ezentúl 4 f.-be kerülnek

Indokolja ezt rendkívül sok távirati kiadásunk. Előfizetőink azonban változatlanul tovább megkapják a rendes előfizetési összeg ellenében.

A katonatisztek bucsuja.

— A Z. H. tudósítójától. —

Nagykanizsa, augusztus 1.

Tegnap este katonatisztjeink megkezdtek a bucsuzkodást. A kávéházakban durrogtak a pezsgőspalackok, a civilek lelkesen éltették és köszöntötték fel katonáikat, akik hasonlóval válaszoltak. A katonák és civilek sohasem forrtak össze nagyobb lelkesedésben és összetartásban, mint ezuttal, úgy hogy Granz alezredes elragadtatással kiáltott fel:

— Életem legszebb pillanata ez!

A kávéházakban felolvasták a sajtó táviratait, s az első hőseink híre tomboló lelkesedést váltott ki. Hű német szövetségeseinkről felolvasott távirati jelentés után a cigány rázendített a „Wacht am Rhein“-re, az egész kávéház közönsége állva, a katonák vigyázz! állásban hallgattak végig.

A hajnali órákban is felhangzott az utcákon:

Ferenc József azt üzenete . . .

A városi adminisztráció.

— A Z. H. tudósítójától. —

Nagykanizsa, augusztus 1.

Sabján Gyula dr. polgármester tegnap sürgős átirattal fordult a népfőlkelői parancsnoksághoz, hogy egyes tisztviselőket a szolgálat alól mentse fel, mert ellenkező esetben a város nem képes végrehajtani az általános mozgósítási munkálatokat.

Értesülésünk szerint a népfőlkelési parancsnokság a kérést méltányolta és az illető tisztviselőket egyelőre felmentette a szolgálattétel alól.

A munkaszünet felfüggesztése.

A félhivatalos könyomatos jelenti: A kereskedelmi miniszter a hadiállapotra való tekintettel a törvényes munkaszünetet az augusztus 2-ára és 9-ére eső vasárnapokra s e vasárnapokat követő hétfői napok reggeli óráira az 1891. évi tizenharmadik törvénycikk hatálya alá tartozó mindennemű munkára, üzemre és elárúsításra felfüggesztette.

Németország válasza.

Berlin, július 31. délután 4 óra.

A német nagykövetségen konferenciát hívtak össze. Ebben minden német állam képviselve van. A szövetséges államokat csak akkor vonják be a tanácskozásba, ha fontos kérdés adja elő magát. Ebből bizonyos, hogy Németország nagy elhatározások előtt áll.

Augusztus 1. éjjel 3 óra.

Az Az Ujságnak jelentik: Mivel Oroszország elrendelte az általános mozgósítást, Németország is megtette a szükséges ellenintézkedéseket.

Olaszország magatartása.

Róma, július 31. délután 4 óra.

Nemcsak a hivatalos kormány van a Monarkia mellett, hanem a társadalom magatartása is. — Olaszországot akkor érinti a háború, ha a földközi tengernél veszélyeztetik partjait. Európai háború esetén teljes mértékben a Monarkia mellé áll.

Táviratok feladása.

Figyelmeztetjük a közönséget, hogy az elrendelt mozgósítás folytán az olyan magántáviratokat, melyek részben vagy egészben titkos (összebeszélte betűjegyes vagy számjegyes) nyelven vannak szerkesztve, továbbá az olyan közértelmű nyelven szerkesztett magántáviratokat, melyek a kereskedelmi nyelvnek rövidített kifejezéseit, vagy kereskedelmi jelzéseit tartalmazzák, vagy amelyekben katonai vonatkozású adatok fordulnak elő, a posta- és távirahivatalok nem vehetnek föl, ha pedig tévedésből mégis felvették, nem továbbíthatnak és nem kézbesíthetnek. — A táviraatokra fel kell jegyezni a feladó nevét és címét.

**

A posta és távirahivatalok mindazokat, akik a mozgósítás, illetve a hadiállapot tartama alatt táviró és távbeszélő rosszakaratu megrongálót feljelentik, vagy kipuhatólják, négyszáz (400) koronáig terjedhető jutalomban részesíti. E jutalmat a tettes elítélése után a posta- és távirahivatalok a följelentőnek nyomban kifizeti.

A tőzsdéről.

— A Z. H. tudósítójától. —

Nagykanizsa, aug. 1.

A tőzsdetanács úgy Wienben, mint Budapestben mára tüzte ki az árutőzsdén a nagy liquidatiót, amely a tőzsdetanács által fixirozott árak mellett fog véglegesen lebonyolítani.

Ha azonban igaz a moratorium kimondásának híre augusztus 1-től kezdődő hatálylal, akkor alig hihető, hogy ez a nagy liquidálás, melynek egy nagy csomó kereskedő esnék áldozatul, eszközölhető legyen.

A mozgósítás hatása.

— A Z. H. tudósítójától. —

Nagykanizsa, aug. 1.

A mozgósítás hírére délután fél 4 órakor a Zalai Hirlap előszóval publikálta. Lapunkban nem jelenthettük azért, mert nem tudtuk, hogy közölhetjük-e. Erre nézve csak később — egy-két óra múlva — történt állomásparancsnoki intézkedés.

Ezért előszóval hirdettük ki a közönségnek, hogy az ötödik hadtest, amelyhez a nagykanizsai is tartozik, mozgósítva van.

Hiradásunkat a polgármester megerősítette, azzal, hogy a mozgósítás általános.

A nagy tömegben általános lelkesedést idézett elő a hír. — A Főuton egy nem katona ember szószátyárkodott, mire a tömeg meg akarta lincselni. Szerencséjére sikertilt elmenekülnie.

Egészségügyi katonai intézkedések a városban.

— A Z. H. tudósítójától. —

Nagykanizsa, augusztus 1.

Az általános mozgósítással kapcsolatosan megkezdődnek a katonai egészségügyi intézkedések is.

Dr. Szekeres József kórházi igazgató a vörös-kereszt különítmény parancsnoka lesz, a mely egy alosztályát fogja képezni a katonai egészségügyi intézménynek.

Dr. Szabó Zsigmond, lapunk felelős szerkesztője, aki a holnapi naptól fogva ezen tiszteről lemond, a cs. és kir. tartalékkórháznál fog szolgálatot teljesíteni. Ugyanide hívták be dr. Pillitz Soma járásorvost is.

A mozgósítás közetkeztében dr. Balla János, dr. Schwarcz Károly, dr. Fodor Aladár katonai szolgálatra vonulnak be.

Dr. Darányi Árpád nyug. törzsorvos a népfőlkelők bevonulásával van egyelőre megbízva.

A kórházak berendezése sebesültek ápolására holnap megkezdődik.

Erre a célra több nagyobb helyiséget használnak fel (tárházak, iskolák, stb.).

Bevonulási epizód.

Egy helybeli ügyvédhez ma hajnali órában állított be a kanizsai aranyifjúságnak egy ismert tagja. Az ügyvéd még ágyban volt, de miután a fiatalember kijelentette, hogy fontos dologról van szó, röptiben felöltözött.

— Uram — mondotta a fiatalember — nekem az első vonattal el kell utaznom, hogy bevonuljak. Elintéztem ügyeimet, de még egy hátra van. Engem benső kötelek kötnek egy nőhöz. Nem tudom, hogy visszatérhetek-e még s gondoskodni kívánok kedvesemről, akit szeretek s aki szeret engem. Van egy tizezer koronás életbiztosításom, amelynek szüleim a kedvezményezettjei. Azt óhajtom, hogy ha elesnék a háborúban, ebből a tizezer koronából négyezer neki jusson.

Az ügyvéd meghatva hallotta a szavakat s azonnal elkészítette a végrendeletet, amelynek egyetlen passzusa így szól:

Minden vagyonomat szüleimre hagyom, de kívánom s úgy rendelem, hogy tizezer koronás életbiztosításomból négyezer koronát X. kisasszony kapjon.

Felelős szerkesztő: dr. Szabó Zsigmond.

Szerkesztő: Keleti Armand.

Főmunkatárs: Münz Jenő.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen szeretett férjem illetve édes atyánk elhunytával nagy fájdalomunk enyhítésére siettek, ezúton is hálás köszönetünket fejezzük ki.

Samu család.

Balatonkeresztúron
a Park Nagyszállóda

Étterme

megnyilt.

400 10-3

Pontos kiszolgálás! Jó, izletes konyha!

Legmérsékeltőbb árak!

Kitűnő környékbéli borok!

Förster Kornél vendéglős.

Előnyös butorvásárlást ajánl
Székely Vilmos

butortelepe
volt Fialovits-féle üzlet

Nagykanizsa, Főter 8. Bazár épület

Nagy választék: háló, ebédlő, szalon és úri szobákban, vas és rézbutorokban, saját készítményű angol bőr és bármilyen kárpitos munkákban.

Modern hálószobák toilettel — 400 koronától feljebb. —

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

SZÉKELY VILMOS

306 —85

Ha épülete
bádогоzása
bármily javítást igényel, vagy új bádогоzás

szükséges, forduljon bizalommal

Samek Nándor

bádогоs mesterhez, ki a legjobban és legelőnyösebben készíti el!!

Vidéken is elvállalok minden legkisebb rendelést!

MEGHÓDÍTOTTUK
A VILÁGOT!

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi megihitt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérenemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmegbízhatóbb beszerzési forrása a legelőkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissíttem.

Raktáron tartok May és Holfeld-féle rumburgi vásznakat, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jóhírű Liliom-vásznat, zsebkendőket és mindenemű fehéreneműeket. ::

A legfinomabb árak!
A legmegbízhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Sétatéri kiosk.

Kellemes uzsonnázó hely.
Nyitva naponként d. u. 3 órától

Tejtermékek, — felvágottak,
: fagyalt, jegeskávé, :
jégbehűtött szeszes és hűsítő
Italok. — Szíves támogatást kér
GYENES és SZABÓ csemege kereskedés.

Automobilok

keveset használtak eladók. Magyarországon legnagyobb választékban 150—200 darabig állandóan rendelkezésre áll, fuvarozásra, városi és tura-használatra, nyitott és csukott autók, valamint autobuszok és teher-automobilok minden célra, mindenféle gyártmányu legutolsó típusokból állandó kiállítás 1000 koronától feljebb minden árban.

Keveset használt gummik és felszerelések.
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 3.

Telefon 149-62.

FEKETE SÁNDOR.

24-22

A város belterületén
egy 3 szoba, előszoba és az összes mellékhelyiségekből álló

lakás rögtöni átvételre kiadó.
Közelebbi felvilágosítás e lap kiadóhivatalában beszerezhető.

Ingyen kap

Hungaria cipőgyár (ezelőtt Moskovits) üzletéből Nagykanizsa Erzsébet-tér 21.

cipődivat-értesítőt, melyben a legújabb cipő formák találhatók
Férficipők K 8-50-től. Nőcipők 6-50-től. Gyermekecipők 1-50-től feljebb
Férfi- és női sámfák keményfából páronként kor. 1-50-ért kaphatók

Modernül berendezett 60 szoba,
Pensio: lakás, reggeli, ebéd va-
csora és fürdő kabinhasználat
főszézonban 7—8 K, elő és utó-
szézonban 6—7 K.

Balatonboglár

Vasuti szálloda, étterem tulajdonos: **Kertész Adolf.**
Kitűnő konyha! Elsőrendű cigányzene!

A fürdő talaja bársonypuha ho-
mok, a partnál teljesen sekély,
ugy, hogy gyerekek felügyelet
nélkül is fürödhetnek. — Nap és
homok fürdő.

Keszthelyre kirándulók figyelmébe!

A park közelében a Balatonhoz
legközelebbi vendéglő Keszthelyen az

Erzsébet Szálloda

Balaton-utca 1. szám alatt.

Napi ellátás 4 koronától kezdve.

A legkellemesebb találkozó hely!

Kitűnő konyha! Finom balatonmelléki borok!

Nagykanizsai dupla-maláta t á p s ő r l

Elsőrendű Szent-István sör.

Szíves pártfogást kér

Bocskai József,
vendéglős.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudom-
ására adni, hogy szombaton, vasárnap
augusztus hó 1. és 2-án

a **Badacsony vendéglőben**

Jó cigányzene

hangversenyez.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve,
vagyok

mély tisztelettel

Magyarits Ágoston

a Badacsony vendéglőse.

388 - 12

Építetők és háztulajdonosok figyelmébe

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására
adni, hogy Nagykanizsán mint

építővállalkozó letelepedtem.

Elfogadom házak és mindenféle épületek ter-
vezését és építését, valamint tatarozását és
épületrészek előállítását **betonból s vasbeton-**
ból. — Mint **Bricht Jenő** építőmester volt
művezetője paloták és lakóházak építkezését
vezettem Nagykanizsán és a megye más váro-
saiban is. Szerzett tapasztalataimra hivatkozva,
kérem a nagyérdemű közönség megbízásait.

Tisztelettel **Kovács János** építővállalkozó
Zrínyi Miklós-utca 6. szám.

Leitner Mihály Szállodája Keszthely.

A Balatonpart közvetlen közelében, ujo-
nan épült, modern berendezéssel, tágas
szobák villanyvilágítással és vízvezetékes
mosdókkal. — Elsőrendű házas konyha,
mely a tulajdonos neje vezetése alatt áll.
Kitűnő **balatonmelléki borok.** Közvetlen
a park mellett, 5 percre a fürdő, és vasút-
állomástól. 100—14

Teljes pensió lakással napi 7 korona.

Egész éven nyitva, szept. 1-től június
1-ig. — 1 szoba ára 2 kor. és feljebb.
Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos.

NAGY VÁLASZTÉKBAN

KÉSZ

DIVÁNYOK

ÉS

OTTOMÁNOK

Jóminőségű szövetdivány 28 K-tól

Jóminőségű plüszdivány 52 „

Jóminőségű szőnyegdivány 56 „

Ottománokkrádlí áthuzatban 28 „

„ szövet áthuzatban 40 „

Ruganyos ágybetét (madrac) 26 „

TURSA kárpitosnál

Nagykanizsa, Király-u. 47. A posta
mellét.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal!

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyárt-
mányai az egyedüli valódi kölni-
 kölni- kölni- szappan és puder minden jobb drogueriában, illat-
 szer és gyógytárban kaphatók.

Ügyeljünk a pontos címre: **JOHANN MARIA FARINA** Gegenüber dem Rudolfsplatz.

447—26

Minden hasonlónevű utánszatot utasítsunk vissza.

Nagykanizsán kapható: **GELTSCH** és **GRAEF** drogeriában,

Magyarországi képviselő: **Holzer Emil Zoltán**, Budapest. VIII.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Kiírói árkak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 K.
Nyilttér és hirdetések megállapított árkak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca, 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149.   Kiadóhivatal 41.

Szegény orosz

most nagyon furcsa képet vághat a jó tréfához. Szövetségesei, Anglia és Frankon, akiknek a hűségére építette egész vakmerő és tulhajtott külpolitikáját, most, hogy itt a veszedelem, kezdenek nagyon kétértelműen viselkedni. A büszke angolok, akik, ha kell, bármelyik angol polgár védelméért készek a háborúra, az orosz érdekekért egyetlen térdharisnyás skót katona életét sem akarják kockára tenni. Népgyűléseken tiltakoznak a háboru ellen és Angliában a nép mindenható. De orosz szemnek igen leverő perspektívát mutat a francia közvélemény is. A „revanche“ harcra készítő szent láza kialvóban, a francia kispolgár irtózik a gondolatától is, hogy vágóhídra vitesse magát az oroszok kedvéért. Már maga az is, hogy a szövetségesei haboznak, tépelődnek, az orosz diplomácia teljes megszégyenítő kudarcát jelenti. A háborunak már az árnyéka is elég volt ahhoz, hogy a szövetségesei ingadozni kezdjenek. Ez történik a másik oldalon és ez tanít meg bennünket arra, hogy milyen mérhetetlen tisztelettel és hálával kell megbecsülnünk a mi szövetségeseinket, akik a legfenyegetőbb veszedelem pillanatában is szemrebbenés nélkül kitartanak mellettünk. Európának ma a hármasszövetség ad szilárd strukturát és megilletődött mély hálával kell gondolni azokra, akik fölépítették. És még egy tanulságot vonhatunk le magunknak. A hármasszövetség a monarchia legszilárdabb elhelyezkedési formája s aki ellensége a szövetségnek, az ellensége a monarchiának is, kint ép úgy, mint bent. Oroszország számára, ha nem akar fejjele a falnak rohanni s nem akarja az előreláthatóan végzetes kimenetelű harcot fölvenni az ellene zudult népek tengegyével: nincs más út, mint a visszavonulás. De ha harcot akar, mi nyugodtan nézhetünk szembe a jövővel. Ez a háboru csak Oroszország teljes leverésével végződhet.

A díjnokok és a háboru. A Bud. Tud. jelenti: Az állami díjnokok és napibéres alkalmazottak bevonulása esetén nem tarthatnak igényt járandóságukra. A kormány azonban gondoskodott arról, hogy gyámolítás nélkül maradt családjaik átvonulási illetékben részesüljenek s az illetékes hatóságoknak már megadta ez irányban az utasítást.

A háboru.

Németország hadat üzent Franciaország mozgósított.

Megkezdődött a harc a német határon.

Az alattomos és példátlanul hűszegő orosz eljárásra Németország rásütötte a szégyen bélyegét. Hadüzenettel felelt az orosz árulásra, amely hallatlan brutalitással sértette meg a nemzetközi jog legelemibb követelményeit is. A német külügyi hivatal jelenti, hogy

a birodalmi kancellár utasította Pourtalés gróf pétervári német nagykövetet a hadüzenet átnyújtására.

A pétervári távirati iroda hiteles jelentése, amely reggel öt órakor érkezett, beszámol arról, hogy

a hadüzenet megtörtént.

A német nagy követ tegnap este nyolc órakor Szasonov orosz külügyminiszternek átnyújtotta a hadüzenetet kormánya nevében. Az előzmények ismereteseek. Az orosz cár Vilmos német császárt a béke közvetítésére kérte föl. Mialatt a német császár bécsi nagykövete útján a békés formula megállapításán fáradozott,

Oroszország elkövette az újabbkori történelem legrutabb hűszegését és árulását

és elrendelte a mozgósítást a legnagyobb titokban a német határon. Mikor a német kormány tudomást szerzett erről,

az orosz vezetőkörök alávaló hazugsággal mindent letagadtak

és erélyesen megcáfolták a mozgósítás híreit. Az ocsmány árulás azonban nem sokáig maradt titokban. A német kormány, miután a valóságot megismerte, távirati jegyzékben figyelmeztette Oroszországot, hogyha tizenkét órán belül le nem szereli a mozgósítást és be nem szünteti a hadi készülődéseket, akkor Németország megkezdí a háborút. Ez augusztus elsejére virradó éjszakán történt. Az orosz kormány a német jegyzékre nem felelt, hanem a német nagy vezérkar jelentése szerint

az orosz őrszolgák megtámadták a német határkészültséget és heves harc fejlődött ki, amely az oroszok visszaüzésével végződött.

Erre a vakmerő és arcátlan árulásra a német kormány hadüzenettel felelt. A berlini sajtó a leghevesebb hangon kelt ki az orosz hűvénység ellen és egyértelműleg arra a történelmi jelentőségi megállapításra jut, hogy Németország és a kettős monarchia Angliával vállelve mindent elkövetett a béke érdekében. Törekvésüket, amely az orosz kormány egyenes felszólításának következménye volt, Oroszország rutul kijátszotta és megkezdette az ellenségeskedést. A bekövetkező eseményekért tehát

a felelősség kizárólag Oroszországot terheli.

Az Oroszországnak átadott jegyzékkel egyidejűleg a német kormány Franciaországhoz azt a kérdést intézte, hogy egy német-orosz háboru esetén megtartja-e semlegességét? Feleletül több oldalról is megerősített hiteles értesülések szerint

a francia kormány elrendelte az általános mozgósítást.

Ezzel minden szál elszakadt, amely még a béke lehetőségéhez fűzött bennünket.

A kockát elvetették

s az európai háboru negyven év óta állandóan fenyegető réme, ma borzalmas és irtóztos jelentőségének teljes döbbenetével rázta föl a kulturvilág rémületét.

Mi bátran, a biztos győzelem reményével indulunk a nagy, apokaliptikus küzdelembe.

Hatalmi sulyunk és önértetünk, vitéz hadseregünk ereje, szövetségeseink törhetetlen hűsége kétségtelenné teszi, hogy ebben vérözönös, rettenetes küzdelemben

csupán a hármasszövetség győzhet.

Oroszország végzetes vaksággal rohan a saját vesztébe.

Anglia hallani sem akar a háboruról. — A japán kormány pedig hiteles jelentés szerint elrendelte az általános mozgósítást.

A roppant birodalmat mindenünnen ellenség fogja körül.

A népek nagy többsége föl- zúdult Oroszország ellen

s most végzetes veszedelemmel fenyegetik az abszolutizmus, a zsarnokság és az elnyomtatás hazáját. A nemzetek megunták azt a gyilkos, öldöklő fojtogatást, amellyel Oroszország négy évtized óta szorította a világ szívéét és végezni akarnak a barbár kolosszussal.

Legujabb

Japán bosszura készül.

Londonból jelentik: Az összes japán napilapok erőlyesen követelik, hogy a kormány üzenjen háborút Oroszországnak. „Japán — írják — még nem felejtette el, hogy Oroszország a diadalmos háboru után Portsmouthban a hadisarcot a szállóigévé lett „ni une koppek“ kijelentéssel tagadta meg. Elérkezett a cselekvés és a bosszu órája!”

Kalkuttából jelentik: A japán kormány ma publikálta, hogy az általános mozgósítást ma befejezték. A hadüzenet csak órák kérdése.

A románok hűsége.

Déva. Palaínszky ügyvéd vezetésével előkelő románokból álló küldöttség Gyulay Lajos allspánnak memorandumot nyújtott át. A memorandum a románok törhetetlen hiralýhűségét és hazaszeretét hangsulyozza.

A francia mozgósítás.

Páris. A kormány falragaszokon hirdette ki az összes haderő és a haditengerészet mozgósítását.

Olaszország mozgósított.

Róma. Országszerte megjelentek a falragaszok, amelyeken elrendelték az általános mozgósítást.

A svéd készülődés.

Stockholm. A haditanács Gusztáv király vezetésével hajnalig tanácskozott. Az arzenálklázás munka folyik. A hadi flotta indulásra készen áll.

Stockholm. A külügyminiszter tegnap az éjféli órákba nyuló tanácskozásokat folytatott a német és az osztrák-magyar követtel.

Belgrád körül.

Budapestről jelentik: Ma éjszaka monitoraink folytatták a tüzelést. Jelentősebb csapatmozdulat nem történt.

A trónörökös Budapesten.

Budapest mámoros lelkesedéssel fogadta a trónörökös párt.

Az utcák zászlódiszt öltöttek. A pályaudvaron Tisza István gróf miniszterelnök és dr. Bárczi István polgármester fogadták a trónörökös párt, azonkívül ott voltak Beöthy Pál képviselőházi elnök vezetése mellett a Budapesten időző összes képviselők és a főrendiház tagjai.

2 óra 5 perckor robogott be a pályaudvarba a trónörökös pár külön vonata. A közönség lelkes éljenzéssel jogadta a trónörökös párt. Dr. Bárczi István üdvözlő beszédére a trónörökös a következőképpen válaszolt:

„Ő Felsége, akit nehéz uralkodási gondok visszatartanak, engem méltóztatott megbizni, a mai komoly időkben a magyar székesfővárosba jöjjenek. Büszkeséggel és bizalommal tölt el, hogy a nemzet multja legnagyobb korszakához méltó elszántsággal és áldozatkészséggel és legteljesebb együltérzésben a trónnal megy a sors elé. Ezen érzelmeiktől áthatva, szívem mélyéből mondok köszönetet a lelkes fogadtatásért.”

Oroszország a megsemmisülés örvényébe rohan,

mert föllázította maga ellen a nemzetek haragját. Győzelmünk meg fogja törni azt a rettenetes nyomást, azt a fojtó ígétet, amellyel Oroszország örökös félelemben és az összeroppanásig fokozódó fegyverkezésben tartotta Európát. S akkor egy szebb, boldogabb, munkás és békés jövőndő hajnalára virrad Európa.

Óriási lelkesedés kísérte a trónörökös párt az egész utvonalon. Este fáklyák és lampiónok mellett mintegy ötvenezer ember tüntetett a budai vár előtt, lelkesen éltetve a királyt és a trónörökös párt. A trónörökös megjelent az erkélyen és mélyen meghatva mondott köszönetet a lelkesedésért.

Az osztrák-magyar bank és a moratorium.

Az osztrák-magyar bank budapesti főintézetének helyiségében a mai napon egybegyűlt helybeli mérvadó pénzintézetek a moratoriumra vonatkozó kormányrendelet értelmezése tekintetében egyetértőleg megállapították, hogy az összes folyó évi augusztus hó 14-éig bekövetkező esedékességek lejáratí napja a rendelet intézkedése szerinti határnapra kitoltnak tekintendő, egyidejűleg megállapodás történt arra nézve, hogy a moratorium tartama alatt is mindazon váltókat és utalványokat, amelyek bevételezést igényelnek, be fogják mutatni a végből, hogy az illetőknek szabadságában áll lejáratokat beváltani vagy a moratorium által biztosított joggal élni.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

HIREK.

A kötelesség adója.

Aklóba léptek a nagykanizsai hölgyek.

Az általános mozgósítás valósággal megtizedelte Nagykanizsa férfi lakosságát. Kedves, ismerős arcok, akiket jól esett megpillantani, máról holnapra eltűntek s talán senki sincs a városban, akit a mozgósítás nem érintett. Ki az apját, ki a fiát, fivérét, jóbarátját, ki a rokonát veszítette el talán örökre. A legsúlyosabb csapás azonban azokra sujtott le, akiknek a család fönntartóit hívták be s akik most támasz nélkül, elhagyatottan, nyomornak kitéve maradnak itthon. Mialatt apjuk, bátyjuk, fiuk élethalál harcban verekszik az ország határán miértünk, mindnyájunkért, addig hozzátartozóik felé idehaza az éhhalál, a legsötétebb inség nyújtogatja polipkarjait. Emberi érzésünk, lelkiismeretünk azt diktálja, hogy az elhagyottakat megvédeni az itthonmaradtak kötelessége, a mi kötelességünk. De a józan ész is ezt követeli tőlünk. Mert nem várhatjuk a harcolóktól, hogy teljes odaadással és minden energiájukkal küzdjenek értünk, ha az a lesújtó tudat nyugtalanítja őket, hogy családjuk nélkülözésekben sanylődik és az elpusztulás előtt áll, míg őket a kötelesség a harctéren tartja. Semmi sem lelkesítheti jobban katonáinkat, semmi sem acélozhatja erősebbé karjaikat, mint a megnyugvás, hogy övéiket nem fenyegeti a nyomor rettenetes réme.

Nagykanizsa hatóságai számoltak ezzel és olyan elhatározást érleltek meg, amely min-

denképen méltó Nagykanizsa multjához, ahhoz a nemes áldozatkésztséghez, amely tradícióvá nőtt városunkban. Sabján Gyula dr. polgármester a napokban iveket fog köröztetni mindenütt, amelyekre mindenki följegyezheti, hogy havonként milyen összeggel járulhat a berukoltak hátrahagyott családtagjainak támogatásához. A legcsekélyebb összegre is szükség van. Minden fillérrel egy könnycseppet törlünk le és egy családjáért aggódó harcos szívéből üzzük el az életörlo gond lidércnyomását. — Hissztük, hogy mindenki, aki csak teheti, tehetsége szerint áldoz a nemes célra és készségesen rójjá le a kötelesség adóját. A Zalai Hirlap szerkesztősége elsőnek veti magát az önkéntes adó alá, havonként tíz koronát fogunk eljuttatni a háborus nyomor enyhítésére. — Nagyon kevés, ha a szükség nagyságához mérjük, de minket is erősen sujtott a megrosszabbodott helyzet s ezentul is megteszünk, ami tőlünk telik. Az összegyűlt adományokat a város hatósága fogja széjjel osztani az arra szorulók között.

Örömmel és meghatottan, mély tisztelettel hajlunk meg a nagykanizsai hölgyek előtt, akik átéreztek a súlyos napok komor jelentőségét és elhatározásukkal megmutatták, hogy ismerik a magasztos kötelességeket, amelyeket a haza veszedelme reájuk ró. A nagykanizsai hölgyek részt kérnek az akcióból, amely a bevonultak hozzátartozóinak feleségelyezésére indult és nemes áldozatkészséggel állanak a szent ügy szolgálatába. A Keresztény és az Izraelita Jótékony Nőegyletek közölték velünk, hogy teljes energiával csatlakoznak a mozgalomhoz, amelyet a város hatósága megindított. Az Izraelita Nőegylet hétfőn délután választmányi ülést tart özv. Vidor Samuné elnöklésével, hogy a mozgalom módozatait megbeszélje. Kedden a Keresztény Nőegylet választmánya ülésezik dr. Szekeres Józsefné elnöklésével. A nőegyletek a saját erejükből is támogatni fogják a mozgalmat és egyidejűleg tagjaik révén intenzív gyűjtést indítanak a közönség körében.

A begyűlt összeget a polgármesternek fogják átadni, hogy a kiosztásról gondoskodják. A nagykanizsai hölgyek ezzel a határozatukkal újból tanuságot tettek arról, hogy a nemes hagyományok csorbitatlanul élnek a nagykanizsai nők szívében. Hódolat és hála nekik érte!

Szerkesztőségünkéből. Keleti Armand, lapunk szerkesztője, aki lelkes buzgalommal és nemes ambícióval adott irányt a Zalai Hirlapnak megindulása óta, katonai kötelezettsége miatt kénytelen volt lapunk kötelékéből kiválni. Heiyét Gács Demeter, a Zala volt segédszerkesztője toglalta el. Felelős szerkesztőnk, Szabó Zsigmond dr. ugyancsak katonai kötelezettségei miatt állásáról ideiglenesen lemondott. Tavollétében a felelős szerkesztői teendőket a szerkesztő látja el.

Kenyeret a katonáknak. A nagykanizsai pékek nem tudnak elég kenyeret sütni a katonák részére. Ezért a polgármester hirdelményen hívta föl a nagykanizsai asszonyokat, hogy süssenek kenyeret. A katonaság 1400 gramm kenyérért 37 fillért fizet.

Nemes példa. Armuth Náthán nagykanizsai lakos ma balatonberényi 250 ágyas villatelepét a háboru tartamára följánlotta a sebesültek részére. A nemes elhatározást a hatóságok köszönettel vették tudomásul.

A háziezred megérkezése. A 48. gyalogezred Sopronban állomásozó két zászlóaljja kedden ideérkezik. Az ezred kötelékébe tartozó behívottakat Nagykanizsán fogják beöltöztetni.

Nyári szezonra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szívós Antal műórák és látszerész mint a legolcsóbb bevásárlási forrás óra, ékszer, látszer javítást kiváló gondal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

A szerkesztésért felelős: Gács Demeter.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 K.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

Föltétlenül pofozza meg

azt az embert, aki ma vagy holnap, a nap bármely órájában, földult arccal, zilált hajjal és az izgatottságtól fuldokolva, azzal ragadja Önt torkon, hogy Belgrádban 4000 magyar bakát törbe-csáltak és fölkoncoltak, hogy Sörözevszky tábornagy, a hazaáruló főbelötte magát, hogy a Lovcsen hegyét rengeteg véráldozattal elfoglalták, hogy . . . tudomisen mi egyebet fog még Önnek halálos rémülettel elujságotni. Pofozza meg, mert másképp nem tudja elhallgattatni, más-sal nem tudja az elvesztett józanságát visszaadni, másképp nem tudja meggyőzni arról, hogy hátulzúzlós gyermek módjára viselkedett. De pofozza meg azért is, mert ezzel baráti szolgálatot tesz neki. Önre, a józan, hígadt, komoly és intelligens emberre vár a magasztos feladat, hogy a ragályosan terjedő rémhirt, az ezrek megfertőzésére kiröppent hiób-madarát kártékony utján egy csattanós pofonnal megállítsa. A fölízgatott fantázia rettenetes gyümölcsöket terem. Fogvacogva, libabőrös háttal, égnek meredő hajjal hallgatják az emberek a legfantasztikusabb, nevetségesen naiv és mégis halálosan gonosz rémhireket. — Alaptalanságukat, emberi gyöngeségeken fölhibozott, eredendően céltalan, de végső eredményben rossz célu ürességüket letke legmélyén mindenki érzi s a következő percben mindamellét lázasan, a borzalomtól dadogva adják tovább: „Hallotta-e már? Mit szól hozzá? Lesújtó és fölháborító egyben, hogy mennyi és hányféle lehetetlen, vad kombináció, tömegek megfélemlítésére alkalmas rémrege kerül így forgalomba, közszájra nap-nap után. Pedig az ilyen alaptalan ijedelem és nyugtalanság egy vesztett ütközetnél többet árt a nemzetnek, mert gyökerében támadja meg a nép hitét és bizalmát. Minden ilyen rémhír a nagy harc sikerét, a győzelmet veszélyezteti, mert aláássza a tömegek önbizalmát és lelkesedését. Abban a nagy veszedelemben amely most reánk szakadt, a lelkesülésre, a halálmegvető minden félelmen és kicsinyességen fölüllemelkedő elszánt-ságra nagyobb, égetőbb szükségünk van, mint valaha is. Aki erről megfeledkezik, aki megrémült, esztelen gyermek módjára kísértetekkel álmodik, mikor a halálharcot vivó nemzet férfiasságot és törhetetlen szilárdságot vár minden fiától: az megérdemli, hogy a legradikálisabb módon juttassák az eszébe férfi voltát. Akkor majd megtanulja, hogy az ilyen híreket nemhogy elhinni, de meghallgatni sem szabad.

Itt a leszámolás.

Megüzentük a háborút ellenségeinknek.

Olaszország is velünk tart. Anglia semleges marad.

A kinos bizonytalanság megszűnt. Aminek el kellett következnie, megtörtént. A *Zalai Hirlap* rendkívüli kiadása már tegnap beszámolt arról, hogy Németország és a monarchia megüzenté a háborút Orosz- és Franciaországnak. Hű szövetségeseink, Vilmos német császár tegnap utasította kormányát, hogy küldje el Párisba a hadüzenetet. Ugyanakkor hazahívták a párisi nagykövetet. — A császár a birodalmi gyűlés rendkívüli ülésén tegnap gyújtó hatású, méltóságtejes trónbeszédében szólította fegyverbe a birodalom alattvalóit.

Bécs és Berlin közt rövid táviratváltás folyt le, amelynek eredményeképp a monarchia megszakitolta a diplomáciai viszonyt Oroszországgal. A követeket mindkét kormány hazatérésre szólította föl. A háború, a világtörténelem legborzalmasabb és legvéresebb mérközése ezzel megkezdődött. Megnyugtató, hogy Olaszország hű szövetségeseinknek bizonyult. Az olasz kormány kijelentette, hogy Franciaország beavatkozása után fölmentve érzi magát a semlegesség kötelezettsége alól és hű szövetségesei mellé áll teljes erejével. A hadüzenet hírére az olasz király elrendelte az azonnali általános mozgósítást. A népek nagy áradata tehát megmozdult s most néma komor haraggal tör a barbár északi kolosszusra. Japán, Svédország, Törökország és a hármasszövetség vasgyűrűje fogja körül az orosz birodalmat, amelynek belső területén is vészjósló nyugtalanság uralkodik. A helyzetről s következő távirataink számolnak be.

Berlin, augusztus 4. A császár a francia betörésre feleletül utasította kormányát, hogy küldje el Franciaországnak a hadüzenetet. A párisi német nagy követet táviratilag hazahívták.

Bécs, augusztus 4. Ma délután megtörténik a szakítás Oroszországgal. Nagyköveteink holnap elhagyja Szentpétervárt.

Konstantinápoly, augusztus 4. Az általános mozgósítás megkezdődött. A szultán próklamációja kötelesegeik teljesítésére hívta föl az ozmán hazafiakat.

Berlin, augusztus 4. Az orosz nagykövet elutazott. A pétérvári és párisi német nagykövetek már elhagyták áltomás helyüket. A francia nagykövet utlevelét már kikézbessítették.

Bécs, augusztus 4. Szentpétervári nagyköveteink már hazaindult. Az orosz nagykövet már megkapta az utlevelét.

Róma, augusztus 4. Az orosz és francia nagykövetek tegnap megjelentek San Giuliano külügyminiszternél. Rövid tanácskozás után eltávoztak és követségeikre hajtottak.

Bécs, augusztus 4. Hivatalos jelentés. Olasz részről határozott formában kijelentették, hogy ha Franciaország kilép a semlegességből, akkor Olaszország halasztás nélkül szövetségesei mellé áll teljes haderejével.

Berlin, augusztus 4. Itt úgy tudják, hogy Japán már megüzenté a háborút Oroszországnak.

London, augusztus 4. Az angol sajtó azt hirdeti, hogy Anglia föltétlenül semleges marad.

Ma délelőtt 10 óráig a következő táviratokat kaptuk.

Bécs, augusztus 5. Hiteles jelentés szerint osztrák határon orosz csapatok átléptek és fölrobbantották a granicai vasuti hidat.

Berlin, augusztus 5. Bethmann-Hollweg kancellár a birodalmi gyűlésen nagy beszédet mondott, a melyben részletesen ismertette a háború okait és előzményeit. Együttal ismertette Vilmos császár és a cár táviratváltása kapcsán Oroszország alattomos árulását.

Megszűnt a csomagforgalom.

Budapest, augusztus 5. A postai csomagforgalmat tegnap beszüntették. A tábori posta életbe lépett. Magántáviratokat az utrakelt hadsereghez nem intézhetünk.

A német császár trónbeszéde.

Berlin, augusztus 5. A birodalmi gyűlés rendkívüli ülését Vilmos német császár gyújtó hatású trónbeszéddel nyitotta meg. Hangsúlyozta, hogy ő mindig a béke áldásáért dolgozott, de az események és ellenségeink rosszakarata a fegyveres leszámolás elé állított bennünket. A szövetséges hűség és saját létérdeke köteletségévé teszi a német nemzetnek, hogy fölvegye a harcot. Beszédét ezzel zárta: Apáinkat követve, szilárdan és hiven, alázatosan Urunk előtt, de harcrakészen az ellenség előtt, az örök Mindenhatóra bizzuk igazságos ügyünket. Önökre tisztelt uraim tekint az egész német nép. Hozzák határozataikat gyorsan és egyhangulag, ez legbelsőbb kívánságom: A történelmi jelentőségű beszéd rendkívüli hatást keltett.

Az uralkodó a hadbavonulókért.

Budapest, augusztus 5. A király az osztrák, magyar és bosnyák bevonultak hozzátartozói, valamint a Vörös kereszt egyletek részére összesen egy millió és egyszázezer koronát adományozott. Tisza István gróf 5000 koronát adott a bevonultak családjainak segélyezésére.

Leleplezték az orosz üzelmeket.

Berlin, augusztus 5. A kancellár a birodalmi gyűlés elé terjesztette fehér könyvben a császár és a cár táviratváltását, amely a háborút megelőzte. A nagyfontosságú okmány teljes világot vet Oroszország álnok és hitszegő magatartására. A birodalmi gyűlés a legnagyobb felháborodással hallgatta végig a leleplezést.

Ostromállapot Franciaországban.

Páris, augusztus 5. Az elnök dekretummal elrendelte az ostromállapotot egész Franciaország területére.

Bolgárok a monarchiáért.

Szófia, augusztus 5. Tegnap a bolgár nép szövetség elnöke megjelent követünknel és kijelentette, hogy 10000 harcedzett macedo bolgár kész harcbavonulni zászlóink alatt a szerbek ellen.

Lovcen körül semmisen történt.

Budapest, augusztus 5. A kormány a Lovcen elfoglalásáról elterjedt rémhíreket a leg-erélyesebben megcáfolja.

A perfid franciák.

Berlin, augusztus 5. A kormány felhivatalosában ma a következő érdekes közlemény látott napvilágot: „A német csapatok eddig nem lépték át a francia határt, ezzel szemben tegnap óta a francia csapatok hadüzenet nélkül megtámadták a német határőrséget. Habár a francia kormány még néhány nappal ezelőtt is kijelentette, hogy tíz kilométernyi meg nem szállott zonát fog pontosan betartani, mégis különböző helyeken átlépte a német határt. Tegnap óta a francia csapatok megszállva tartanak több német helyiséget. Bombavető francia aviatikusok érkeznek Badenbe, Bajorországba és a belga semlegességet megsértve, a belga területen átrepülnek a rajnai provinciákba is kísérleteket tesznek, hogy a német vasutakat elpusztítsák.

Miniszterelnöki sajtóosztály.

A titokzatos Franciaország.

Budapest, augusztus 5. Bécsi jelentés szerint diplomata körökben nagy feltűnést keltett a francia kiáltvány tompított hangja és az, hogy nem történik említés benne az Oroszországgal való szövetségről. Ebből arra következtetnek, hogy Franciaország még a történetek után sem határozta el magát végleges állásfoglalásra.

A nemzetiségek hűsége.

Budapest, augusztus 5. Az összes nemzeti-ségi vármegyék feliratokban, memorandumokban és küldöttségileg biztosították a kormányt törhetetlen hazaszeretetről és hűségekről. A veszedelem pillanatában — ugymond — elfelejtik, félreteszik a sérelmeket és teljesen egye olvadnak a közös haza védelmében. Ugyanígy ir kivétel nélkül az egész nemzeti-ségi sajtó is.

A szerb harctérről.

Zimony, augusztus 5. A határon általában nyugalom uralkodik. Csapatunk még nem kaptak parancsot a benyomulásra. Belgrád körül és a Drina mentén csupán kisebb előcsatározások folynak. A szerb tüzéség ujabban beszüntette a működést. Katonáink nagy-szerű hangulatban várják a parancsot. Az élmezés és az ellátás teljesen kifogástalan. Ma reggel egy kisebb szerb csapatot foglyul ejtett a kaposvári bakák egy százada. Csupa kiéhezett lerongyolt külsejű ember volt, akik mohón estek azt eléjük tett eledelnek. Azt beszélik, hogy Szerbiában rettenetes a nyomor és a lehangoltság. A katonák százával szök-dösnek ki emiatt a határon.

Mi történt tegnap?

1914. augusztus 4.

Japán harckész állapotba helyezte flottáját és hadseregét. — Törökország mozgósított. — Páris népe tüntetett a háboru ellen. — Angol lapok Anglia semlegességét követelték. — Olaszország elrendelte a részleges mozgósítást. — Németország nagy seregeket vett a határokra. — Franciák és oroszok meg-ítköztek a németekkel. — Magyarország nemzeti-ségi sajtója a nemzetiségek törhetetlen királyhűségét, hazaszeretét és áldozatkészségét hangoztatta. — Franciaország Németország jegyzékére, hogy megtartja-e semlegességét egy orosz-német háboru esetén, békés színezetű, de kiterő választ adott. — Német csapatok két orosz várost megszálltak. — Konzuljaink hazatértek Szerbiából. — Török-, Francia-, Német-, Oroszország és Szerbia kihirdette a moratoriumot. — Svédország elrendelte a mozgósítást. — Románia közeledett a hármasszövetséghez. — A francia parlament összehívták, hogy döntsön a háboru vagy béke kérdésében. — Francia csapatok több német város elfoglaltak. — Egy francia orvos a német kutakat kolera-bacilusokkal akarta megfertőzni. Elfogták és agyonlőtték. — Románia és Bulgária a barátságos megértés módjáról tárgyaltak. — A román kamara alelnöke egy feltűnést keltő cikkben elítélte az orosz-barát és monarchia-ellenes politikát. — A német nagykövetet hazahívták Párisból.

HIREK.

A rendőrség az élelmiszeruzsora ellen. Tegnap számunkban már megemlítettük, hogy a hatóság drákói szigorral fog lesújtani azokra, akik megpróbálják az élelmiszerek árát fölcsi-gázni. A rendőrség erélyesen ellenőrzi azt is, hogy a kereskedők ne adhassák a lisztet és a kenyeret a hatóságilag megállapított áron felül. Ma már emiatt két kereskedőt 30—30 korona pénzbüntetésre átváltoztatható 2—2 napi elzárással sujtott a rendőrbíróság. Meg kell azonban említenünk, hogy az árak összeállításánál teljesen figyelmen kívül hagyták a kereskedők érdekeit s úgy szabták meg az árakat, hogy azok a mostani beszerzési nehézségek mellett lehetetlennek teszik a kereskedők boldogulását.

Hirdetmény. A helyben állomásozó m. kir. 20-ik honvéd gyalogezred legénysége 1. évi augusztus hó 6-án és 8-án reggel 6 órától kezdve Kiskanizsa. szepetneki major, Vöröshegy, Bajcsa és a Principális kanális által határolt lőtéren hercszerű céllövészetet tart.

Ötletes jótékonyság. (Levél a szerkesztő-höz.) Minálunk azért nem sikerül igazán a jótékonyság soha, mert az ötletet sajnáljuk azoktól, akik rászorulnak. Csak gyűjteni tudunk meg műkedvelő előadásokat rendezünk, minden különösebb rendszer nélkül. — Legutóbb Bécsben tapasztaltam, hogy a jótékonyságnak mennyi kedves és lebilincselő formája van. Például a vendéglőkben ilyen felirású számoló cédulákat használnak: *Kuratorium zur Speisung hungernder Kinder. Kontrollleder beeideten Buchsachverständigen. Freiwillige Gabe: —02.* Ezt aztán a pincérek a „cechbe“ számítják így száz és száz ezreket hoznak össze az éhező gyermekek részére. Nem volna helyes és derék cselekedet, ha a mi vendéglőseink is fölkarolnák ezt a nemes ideát? *Csigaházy Edith.*

Hffér a Himnusz miatt. Egyik kávéházban tegnap éjjel nagy társaság mulatott, csupa bevonuló tartalékos tiszt. Mikor a cigány rázendített a Himnuszra, mindenki felállott, csak egy magányos fiatalember maradt ülve. A társaság tagjai inzultálni akarták ezért s a kávé csak nagy nehezen tudta lecsillapítani őket. Mikor másodszor huzzák a Himnuszt, a fiatal-ember is fölállott és utóbb kimentette magát, hogy nagyot hall s így érte a malőr. A társaság tagjai erre bocsánatot kértek tőle.

Színészeink válsága. A színészek tegnap, miután a város fejenként hét korona utise-géllyel látta el őket, elutaztak. Egy részük Budapestre utazott, ahol a Színészegyesület részéről támogatást ígértek nekik, a többiek Pécsre mentek, hogy a Schapringer (Fürst) banktól a fizetésüket követeljék. A nemes banknak lemoshatatlan, örök szégyene marad, hogy undorítóan sivár és lelketlen nyereség-vagytól vezetve a társulat a társulat tagjait teljes évi nehéz, keserves és becsületes munka után ilyen szégyenletes körülmények közt engedi eltávozni.

Csütörtökön érkezik meg a háziezred. Ismeretlen okokból az ezredvezetőség meg-változtatta az ideérkezés dátumát. A 48-ik gyalogezred eszerint nem ma, hanem csütörtökön érkezik meg Nagykanizsára.

Lelkesedés vármegyészerte. Zalamegye minden városában és községében lázas lelke-sedéssel tüntet a lakosság a háboru és a király mellett. Zalaegerszegen, Szentgróton, Keszthelyen, Sümegen, Tapolcán, Alsólendván, Csáktornyán stb. nagyszabású tüntetésekkel, fáklyás zenével, lampionos menetekkel ün-neplik az uralkodót és a szövetséges Német-oroszágot. A vidéki sajtó tele van az izzó han-gulat képével s a falvak lakosságán is urrá lett a fékezhetetlen harci kedv. Megállapíthat-juk, hogy Zalamegye lakossága példás hittel és lelkesedéssel néz a jövő megpróbáltatása elé.

Meggyilkolták és a Murába dobták. Az alsólendvai járásban levő Muramelence község határában tegnapelőtt a víz egy holttestet dobojt ki. A holttest fején, a jobb halántéhon szurt seb van, amiből arra lehet következtetni, hogy az illetőt előbb meggyilkolták és azután a vízbe dobták. Az áldozat kilétét még nem tudják. Az ügyészség elrendelte a hulla fel-boncolását. Két alsólendvai orvos es egy járásniró Alsólendváról valószínűleg ma megy ki a helyszínre a boncolást megejteni.

Elfogtunk egy állítólagos kémeket. Két huszár tegnap egy összekötözött kezű szerb embert hozott Nagykanizsára. A szerencsétlent az a gyanu terheli, hogy kémkedett. A po-zsonyi hadbíróóság elé küldték.

Muraszombat nagyközség lesz. Horváth László muraszombati községi jegyző kérvényt intézett a belügyminiszterhez, hogy adjon ál-lamsegélyt egy második segédjegyzői és egy önálló adóügyi jegyzői állás szervezésére, vagy pedig tegye nagyközséggé Muraszomba-tot. A kérvényre a belügyminiszter azt a fele-letet küldte, hogy sem a segédjegyzői, sem pedig adóügyi jegyzői állással nem szolgálhat, ellenben a községnek nagyközséggé való át-alakulása ellen nincs kifogása, de ezt magá-nak a községnek kell kérnie.

— Nyári szezorra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szivós Antal műórás és látszerész mint a legolcsóbb bevásárlási for-rás óra, ékszer, látszer javítást kiváló gondal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

Bizonyítékok Szerbia ellen.*)

A monarchia körjegyzékéhez csatolt emlék-iratnak rendelkezésünkre bocsájtott szó-szerinti szövege.

(2-ik közlemény.)

A Narodna odbrana akkori ténykedéséről szemléltető képet nyújt a többek között az a vallomás, amelyet a sarajevo-i kerületi bíróság előtt a boszniai-hercegovinai tartományokhoz tartozó Krstanovic Trifka tett, aki akkortájt Belgrádban tartózkodott és több a monarchiá-hoz tartozó egyénnel együtt a Narodna odbrana által komitácsi gyanánt felfogadtatott. 1909. elején Krstanovicot körülbelül 140 bandatár-sával együtt a Cuprija városban (Jagodina-i kerületben) bandák kiképzése céljából feállit-tott iskolába vitték.

Ezt az iskolát Tankosic Voja és Putnik Dusan vezették. Mind tanítók kizárólag csak szerb tisztek működtek benne; Jankovic Bozo tábornok és Pribicevic Milán százados ezt a három hónapig tartó banda-kurzust szabály-szerű időközökben megszemlélték.

A kezdő komitácsik itt nyertek oktatást a lövésben, bombavetésben, aknák elhelyezésé-ben, vasutak, alagutak és hidak robbantásában, valamint a táviró vezetékek elrongálásában. Az ő feladatuk volt, hogy ujonnan szerzett ismereteiket parancsolóik intézkedései szerint Bosznia és Hercegovinában tettekkel érvénye-sítsék.

A Narodna odbrana ezen egészen nyíltan üzött s a szerb kormány által előmozdított akciójával készítettek elő akkor az Osztrák-Magyar monarchia elleni bandaharcot. Eközben a monarchia alattvalóit hazájuk elárulására csábították és rendszeresen arra nevelték, hogy mint szerb emisszáriusok, hazájuk védelmi eszközei ellen alattomos támadásokat intéz-zenek.

Az agresszív aspirációknak ez az időszaka lezáródott a szerb kormány 1909. március 31-i nyilatkozatával, melyben a szerb kormány kijelentette, hogy a Bosznia és Hercegovina annektálása által teremtett népjogi és állam-jogi új rendbe belenyugszik és ünnepélyesen megigerte, hogy az osztrák-magyar monarchiá-val a jövőben baráti szomszédi viszonyban akar élni. (Folytatjuk.)

*) A sajtóiroda jóvoltából közöljük ezt az érdekes okmányt, amelynél izgatóbb, szenzációsabb regényt nem adhatunk olvasóink kezébe.

A szerkesztésért felelős: **Gács Demeter.**

Üzemünket változatlanul fönntartottuk és mindennemű megrendelést továbbra is elvállalunk, a pontos szállítás garantálása mellett.

GUTENBERG NYOMDA.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági naplaj.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 K.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149.   Kiadóhivatal 41.

Harckészzen az ellenség előtt,

alázattal Urunk előtt, hiven apáinkhoz, az örök Mindenhatóra bizzuk igazságos ügyünket! — Ezekkel a fenséges és megrendítő szavakkal fejezte be törhetetlen hűségű szövetségünk, ősz uralkodónk leghivebb és legbensőbb barátja, Vilmos császár tegnapi monumentális és világtörténelmi sulyu trónbeszédét, amellyel a német birodalmi gyűlés rendkívüli ülését megnyitotta. Vilmos császárban és a nagy, e világrengető percekben példátlanul nagy és nemes német nemzetben sohasem volt okunk kételkedni. Mikor Európa minden nemzete tépelődve és ingadozva habozott a vilákkatasztrófa borzalmas rémének fenyegetése alatt: Németország késedelem és fontolgtatás nélkül, szövetségi és baráti köteleiségeinek föl-emelő tudatában, erkölcsi és hatalmi erejének egész roppant, felsőséges sulyával azonnal mellénk állott. Ez a méltóságos és rendíthetetlen sziklaszilárdság, amellyel a monarchia és a német birodalom szembe dobant a történelem nemzeteket elsőprő viharával, olyan erkölcsi és hitbeli fölényt biztosít a hármasszövetségnek, amely megnyert csaták egész sorával fölért. E percben fölháborodva és mások bűnéért meakulpázva gondolunk rá, hogy még a közelmúlt napokban is csaknem érvényesültek azok a lelkiismeretlen törekvések, amelyek szövetségi hűségében megingatni és a német nemzet oldalától elszakítani akarták a kettős monarchiát. Hála a gondviselésnek, rossz álom volt csupán, amely elmúlt nyomtalanul, elenyészett hatás nélkül, mint a leirhatatlanul lágyan tovalebberő pillangó szárnycsapása a kék levegőben. A történelemből megtanulhattuk, hogy a monarchia csak a hármasszövetségben biztosíthatja magának azt a presztizst, amelyet nagyhatalmi állása megkíván. E percben talán már Olaszország is megtette az előkészületeket, hogy szövetségi köteleit teljesítse. Hisszük, hogy a nagyszerű német példa buzdító hatással volt az olasz kormányra is és Róma késlekedés nélkül harcba küldi napbarnitotta fiait, hogy együtt vivják meg velünk a sorsdöntő, nagy harcot. Mióta Nagy Péter cár kitzúzte a hatalmi célokat birodalma elé, közel két évszázad óta az oroszok roppant tömege, mint egy fenyegető és rejtelmes rém, állandóan farkasszemet néz Nyugat-Európa civilizált népeivel. Évszázadok óta készül Európa erre a nagy leszámolásra, amely sarkában fogja most megrengetni a világot. Aki ezt a harcot elveszti, mindent elvesztett. Kelet és Nyugat ősrégi, izzó

gyűlölködése fordul egymásnak egy retentő összecsapásban. De ebben a borzalmas párviadalban a kulturát, a világgosságot, a haladást és az emberi méltóságot mi képviseljük. Minden magasabb erő, aminek a történelemben szerepe juthat, a mi részünkön van. Miénk

a jog, az igazság. Mi nem hódítani, vértengert árasztani megyünk Keletre. Szuronyaink csillogásában a kulturát, a felvilágosodást visszük magunkkal. A történelem, a fejlődés kéréhetetlen logikája a mi fegyvereinknek fogja adni a győzelmet.

Három francia autót 200 millióval elfogtak.

Dörög az ágyu mindenütt. — A német flotta győzelmei.

Ma délelőtt tíz óráig a következő táviratokat kaptuk.

Berlin, augusztus 6. A Wolf-ügynökség hiteles jelentése: A Földközi tengeren működő német flotta tegnap délután az algiri partokon és egyes megerősített helyeken a francia csapatszallitmányok behajózási helyeit rommá lötte. A tüzelést a francia űtegek viszonozták, de eredménytelenül és csakhamar kénytelenek voltak elhallgatni.

Csernovitz, augusztus 6. A mozgósítást teljes rendben befejezték.

Konstantinápoly, augusztus 6. Az osztrák, magyar és német tartalékosok nagy számban indulnak haza. Kolóniáinkon óriási a lelkesedés.

Washington, augusztus 6. Wilson elnök egy nyilatkozatban kijelentette, hogy az Unio minden körülmények között semleges marad.

Hamburg, augusztus 6. A szenátus rendkívüli hadi célokra öt millió márkát kért a polgároktól.

Danzig, augusztus 6. A német csapatok, amelyek Memel alatt visszaverték az oroszok támadását, átlépték az orosz határt, megütözték egy előre tolt orosz hadállással és meghátrálásra kényszerítették.

Zimony, augusztus 6. Tüzérségünk a monitorok ágyuival vállvetve négy órán át tüzelt a belgrádi várban elhelyezett űtegekre, amelyek nagy veszteséget szenvedtek.

Köln, augusztus 6. A német sereg előhada tegnap délután francia területre nyomult és két francia várost megszállott.

Amsterdam, augusztus 6. Az angol tengerészetiügyi hivatal befejezte a flotta koncentrációt a Calais-csatornában.

Durazzo, augusztus 6. Issa Boljetinác vezetésével albán csapatok betörték Uj-Szerbiába.

Szólia, augusztus 6. Egy orosz hajó kikötött Ruscsukban. Lőszert szállított a szerb hadsereg részére. Egy orosz gőzösön a szerb diákok hazautaztak Oroszországból.

Szólia, augusztus 6. A szerb helyőrség Radovics, Maloswo és Monasztir városokat kiirtette.

A világháború.

Egyik percről a másikra kiütött a világháború. A német birodalom határozott föllépése keresztül huzta a hármasszövetség hatalmak kétszintű halogatását. Európa ma egy

nagy csatátér, ágyuk dörögnek és vér folyik mindenfelé. A világháború kitöréséről a következő hiteles táviratokkal számolt be tegnap a *Zalai Hírlap* rendkívüli kiadása:

Königsberg, augusztus 5. Kibarti orosz várost a német csapatok heves rohammal elfoglalták.

Berlin, aug. 5. A nagybankoknál elhelyezett orosz betéteket a kormány lefoglalta.

Cernovitz, augusztus 5. Hadseregünk átlépte a határt és benyomult Oroszországba. Az orosz falvak lángokban állanak.

Berlin, augusztus 5. A német kormány engedélyt kért a belga kormánytól német csapatok átvonulására Franciaország ellen. Elutasító választ kapván, ultimátumot intézett Belgiumhoz. A belga kormány az angol kormányhoz fordult segítségért.

Berlin, augusztus 5. Nagy érdeke Németországnak Belgium kis részén behatolni Franciaországba, mert Franciaország keleti határán levő erődítmények elfoglalása sok időbe és áldozatba kerülne.

London, augusztus 5. Az angol alsóházban Grey külügyi államtitkár kijelentette, hogy Belgium semlegességének megsértése esetén Anglia teljes erővel Franciaország mellé áll.

Bécs, augusztus 5. Illetékes osztrák-magyar tényezők felfogása szerint a német kormány teljes tudatában volt brüsszeli lépésének következményei felől és számot vetett Angliával. Ebből azt következtetik, hogy magasabb katonai szempontok indították a brüsszeli lépésre a német kormányt.

Berlin, augusztus 5. Az angol nagykövet tegnap este megjelent a külügyi hivatalban és kijelentette, hogy Anglia Németországnak hadat üzen és az utlevelét kérte.

Budapest, augusztus 5. Hivatalosan jelentik: Érthetetlen módon az a hír terjedt el, hogy 68. gyalogezredünket jelentékenyebb veszteségek érték. — Illetékes helyen a leghatározottabban kijelentik, hogy a híresztelés teljesen és tökéletesen valótlán.

Budapesti tudóstónk távirati jelentése.

Érkezett délelőtt fél 11 órakor.

Megirták a lapok, hogy Franciaországból tizenöt autót aranyat szállítanak Oroszországba. Porosz területen, Miava mellett és Kaposvár környékén három autót összesen 200 millió frank arany pénzzel elfogtak. Az autokon nő ruhába öltözött francia és orosz katonatisztek ültek, akiket csak heves küzdelem után tudtak lefegyverezni.

Amsterdam, augusztus 6. Hollandiában elrendelték a hadiállapotot.

Két koronás bankjegyek.

Budapest, augusztus 6. A jegybank két koronás bankjegyeket fog kibocsátani.

A trónörökös pár elutazása.

Budapest, augusztus 6. A trónörökospár tegnap este 6 órakor elutazott. *Békássy.*

A szerb haretér.

Zimony. Hivatalos jelentés. Érkezett augusztus 5-én, este 9 órakor. Augusztus 4-én délután 9 órakor a Körös monitor állomáshelyéről felderítés végett kifutott. A szerb ágyúk hirtelen megkezdték a tüzelést és amint később kitűnt, egy egészen modern gyors-tüzelő üteg néhány lövege a monitort találta, de a hajó harcképességét nem csökkentette. Szárazföldi tüzéréseink azonnal akcióba léptek és a tüzelésnek kiváló hatása hamarosan elhallgattatta a várban levő ellenséges tüzéréseket. A monitor azután visszatért rendes állomáshelyére.

Zimony. Délután 4 órakor 5 hadihajónk, köztük a Körös is kifutott. Hajóágyúink tüzelése, melyet csak gyengén viszonyoztak, az erődítményekben, különösen a felsővárosban nagy rombolást végzett. A tüzelést az ellenséges gyalogság ellen is indították. Monitoraink délután 6 órakor veszteség nélkül visszatértek.

Zimony. Az új folyamán ismételt robbanásokat hallottunk, melyekből és az időközönként fel-fellobbanó lángokból következtethető, hogy tüzelésünk a várban nagyobb mennyiségű municiókészletet robbantott föl.

Zimony. Belgrádnál a felső és alsó várban valamint a szomszédos magaslatokon elhelyezett várágyúk megkísérelték erős tüzelésükkel az innenső parton való csapatmozgásokat, valamint a Száván és a Dunán való hajózást megakadályozni. Ez indította csapatainkat arra, hogy a tüzérése megnyissa a tüzelést. A tüzer-harc azzal végződött, hogy a szerb ütegeket hallgatásra bírtuk. A várművek erős sérüléseket szenvedtek. A város a bombázástól teljesen mentes maradt. A Drina mentén csend uralkodik.

Szöknek az orosz katonák.

Lemberg, augusztus 6. Két nap alatt ezernél több orosz katona szökött át a határon. Lefegyverezték őket. A szökevényeket a hatóságok gyártelepekre fogják internálni.

Elfogott szerb kémek.

Zimony, augusztus 6. Nyolc ellenséges kémeket a Zimony melletti szőlőkben rajta értek, amint fényjelzésekkel ágyúink állását az ellenségnek tudtul akarták adni. Mind a nyolc kémeket elfogták és rögtönítélő bíróság elé állították.

Elnapolták a francia kamarát.

Páris augusztus 5. A kamara ma délutáni ülésén rendkívül heves és izgalmas jelenetek játszódtak le. A szocialista képviselők a kormányt tették felelőssé, hogy egy világháború kockázatába sodorta megfontolatlan politikájával Franciaországot. Az ülésen felolvasták Poincaré üzenetét, amely megvádolja Németországot, hogy hadüzenet nélkül támadt a békéért dolgozó Franciaországra. A kamara üléseit bizonytalan időre felfüggesztették.

Macedonia a szerbek ellen.

Nevesinje, augusztus 6. Macedonia, amely a balkáni háború óta Szerbiához tartozik, megtagadta az engedelmességet. A falvak lakossága föllázadt a szerbeket elűzték és legyilkolták. A nép bosszúra készül.

Mi történt tegnap?

1914. augusztus 5.

Németország hadat üzent Franciáknak. — Olaszország kijelentette, hogy a francia hadüzenet esetén csatlakozik szövetségeseihez. — Orosz csapatok átlépték az osztrák határt. — A német császár trónbeszédben háborúba szólította a németseget. — Megszüntették a csomagforgalmat. — Az uralkodó egy millió százezer koronát adományozott a Vöröskereszt egyesületnek és a bevonultak hozzátartozóinak. — Franciaországban kihirdették az ostromállapotot. — Németország bevonult Belgiumba és megkezdte a hadműveleteket. — Anglia és Belgium hadat üzent Németországnak. A német sereg elfoglalt egy orosz várost. — Hadseregünk átlépte az orosz határt.

Az orosz haderő elhelyezése.

A Z. H. katonai tudósítójától.

A német és az osztrák határ mentén elhelyezett orosz csapatok három csoportra oszlanak: a vilnai, a varsói és kiewi katonai kerületre. A vilnai katonai kerület négy hadtestből áll. Az első Grodnó és Vilna között terül el, a másik Vilnától Dünaburgig foglal állást, ehhez tartozik egy előretolt vadászdandár Puvalkinál. Egy hadtest Kovno és Dünaburg között mint előretolt harcra is szolgálhat a vilnai hadtest előtt. A negyedik hadtest messze északkeletre fekszik Minsk és Bobruisk között, nyilván ez lesz az összpontosítás helye. A varsói katonai kerületben öt hadtest van. Három a német birodalom ellen, kettő az osztrák-magyar monarchia ellen fog operálni.

Hét hadtest van kifejlődve Kelet-Poroszország ellen és csak egy, a ljublini XIV. nagy területen Thorntól kezdve Lemberg magasságáig, Posen határával egy hosszúságban, Szilézia, Kelet-Galicia és Nyugat-Galicia északi határának mentén, még pedig úgy, hogy csupán egy hadosztály áll a Visztula balpartján. E hadosztály mellett és mögötte egy egész hadtest vonul föl Breszt—Litovsk—Korml között. A varsói katonai kerület csapatostei tehát északon az egész vonalon Poroszország felé vannak erősen tömegbe vonva, ellenben nyugaton és keleten meglehetősen szétszórva és csupán Lemberg felé északi irányban vannak ismét egyes erősen összehalmozott csapatok. A kiewi katonai kerületnek szintén öt hadteste van, amelyek közül kettő szorosban az osztrák határra támaszkodik.

HIREK.

Panaszok. Általános panasz, hogy városunkban egyes helyeken óriási módon kihasználják a helyzetet. Más városokban a katonák közt ingyen-kiosztások történnek, nálunk sajnos, ép ellenkezőleg. Felhívjuk erre a hatóság figyelmét.

Az ipartestület közgyűlése. A nagykanizsai ipartestület augusztus 9-én délután három órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre a testület tagjait ezuton is meghívja. Tárgysorozat: Az általános mozgósítás következtében segélyre szorult testületi tagok és családtagjainak a testület vagyónából történendő segélynyújtás.

Hogy segíje az állam a behívottakat hozzátartozóit. Segélyezésre a behívottak családjának következő tagjai birnak igényel: a behívott törvényes neje, fiu- és leánygyermekai és unokái, ha azoknak más gyámo-lítója nincsen; apja, anyja, nagyapja, nagyanya, ha béke idejében a behívott tartotta el őket; apósa, anyósa; végül testvérei, ha ezeket is egészben vagy részben a behívott tartotta el és ez hitelesen igazolható. A segély az erre jogosított minden egyes családtag részére fejenként jár. — A segélyezés összege különböző. Minden egyes városban és községben annyi, illetve akkora, a mennyi az illető helységben katonai átvonulási élelmezési illeték fejében még béke idejében egy-egy napra megállapított. Budapesten jelenleg a katonai átvonulási élelmezési illeték fejenként és naponként hetvennyolc fillérben van megállapítva. E szerint a behívott felesége és minden nyolc évnél idősebb gyermeke fejenként és naponként hetvennyolc fillér állami segítségben részesül. Nyolc évesnél fiatalabb családtag részére a személyenként meghatározott segélyezésnek csak a fele jár. Ha a segélyezett családjának saját lakóháza, vagy ingyen lakása nincs, lakásilleték is jár neki és pedig az ellátási illeték fele, de nem személyenként, hanem családonként.

A nazarénus hit martirja. Tegnap az a hír terjedt el a városban, hogy egy nazarénus katonát, aki nem akart felesküdni, agyon fognak löni. Nem bízunk a nép legenda valóságában és megkérdeztük Grans alezredes urat.

— Légből kapott valótlanosság az egész — mondotta az alezredes ur. — Egy szó sem igaz belőle. Először: nem löjjük agyon, mert most másra kell a golyó. Másodszor: az egész ezredben nincs és nem is volt nazarénus.

A kanáltsba fulladt. Krisztu Jurdan bolgár kertész epilepsziás rohamában a Principális csatornába zuhant. Mire kihúzták, már meghalt.

Fogytán a kisbankók. A helyi pénzüntézetekben a tíz és huszkoronás papírpénzek erősen megfogyatkoztak. Az intézetek ezért arra kéri a vendéglősöket, kávésokat és kereskedőket, hogy kis bankóikat váltsák be náluk nagyobb papírpénzekre.

A tartalékos pénze. A Rákóczy-utca 45. szám alatt 25 tartalékost szállásoltak el. Kulcsár János zsebéből eltűnt egy erszény 25 korona és 80 fillérrel. A rendőrség kinyomozta a tolvajt Andri Ferenc vasesztergályos személyében. A pénz egy részét megtalálták nála, a hiányzó kilenc koronát az anyja pótolta hozzá.

A kincses autók. Tegnapelőtt éjjel alarmirozták a helyőrséget. Bécsben ugyanis az a hír terjedt el, hogy tizenöt autó százmillió, mások szerint ezermillió francia pénzt visz Oroszországba Magyarországon át. Táviratilag értesítették azonnal az összes helyőrségeket, hogy tartóztassák föl az autókat. Hogy mi igaz a fantasztikus föltevésből: nem lehet tudni. A nagykanizsai helyőrség is kivonult fölűzött szuronyokkal az utak őrzésére, de eredmény nélkül. Annyi tény, hogy a veszprémmegyei Harsány község előtt a katonai őrség hét idegen autót tartóztatott föl, ezek azonban megfordultak és elmenekültek. Üldözik őket.

— Nyári szezonra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szivós Antal műorás és látszerész mint a legolcsóbb bevásárlási forrás óra, ékszer, látszer javítást kiváló gondal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

Ma délután 12 és egy óra között érkezik meg Sopronból a 48. gyalogezred.

Bizonyítékok Szerbia ellen.*)

A monarchia körjegyzékéhez csatolt emlékiratnak rendelkezésünkre bocsájtott szó szerinti szövege.

(3-ik közlemény.)

Ezzel a kijelentéssel, úgy látszott, hogy elérkezett a vége annak a mozgalomnak, amely állandó forrása volt az Ausztria-Magyarország elleni nyugtalanságnak és ráléptek arra az utra, amely Szerbia részéről igazi barátságos közeledést jelent a monarchia felé. A monarchiaellenes propaganda, a szerb kormány támogatásától megfosztva és általa köteleességszerűen ellenezve, már csak árnyékszerű, a mihamarábbi elmúlásnak szentelt létet folytathatott volna. — Másrészt a monarchia délszláv területei és Szerbia között a nyelvi, ethikai és kulturális téren fennforgó érintkezési pontoknak közös, a kölcsönös barátság és párhuzamos érdekek szellemétől vezérelt kulturmunkához kellett volna vezetniök.

Ezek a várakozások azonban nem teljesültek.

A monarchiaellenes aspirációk megmaradtak, a szerb kormány nem tett semmit a mozgalom elnyomására és így az Ausztria-Magyarország ellen irányuló propaganda a kormány szeméi előtt, szélességében és mélységében még inkább növekedett. A monarchia elleni gyűlölséget ébren tartották és állandó újabb szítás által kibékíthetlenné tették. A régi, de a változott helyzethez alkalmazott és új módszerekkel kiegészített eszközökkel Szerbia népét Ausztria-Magyarország ellen a „kikerülhetetlen megsemmisítő harca” hívták fel. Rendszeresen titkos fonalakat szöttek a monarchia délszláv területeire és ezeknek polgárait hazatérésre csábították.

Legfőképpen a szerb sajtó nem szűnt meg ebben a szellemben működni.

Nem kevesebb mint 81 Szerbiában megjelenő folyóirattól kellett máig a hazai büntető törvényeket megsértő tartalom miatt a postai szállítást jogát elvonni. Azok közül a büntető formák közül, amelyet az uralkodó lenkölt személyét, legmagasabb házának tagjait és az állam integritását védik, alig egy maradt a szerb lapok részéről sértetlenül. (Folytatjuk.)

*) A sajtóiroda jóvoltából közöljük ezt az érdekes okmányt, amelynél izgatottabb, szenzációsabb regényt nem adhatunk olvasóink kezébe.

A szerkesztésért felelős: **Gács Demeter.**

Szerkesztő: **Münz Jenő.**

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 K.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. \Kiadóhivatal 41.

Álmainkon egy automobil

suhan keresztül nesztelen száguldással, mint a népregék tüzes szekere, amely Szentgyörgynap éjjelén hatalommal és kábitó gazdagsággal kápráztatja a keresztuton térdelő inséges koldus nyomortól és babonától részeg agyát. Jön vágatva, eszeveszetten a legendás automobil, rejtett utakon rohan egyre közelebb s hozza a minden szenvedések álomba szédítő narkotikumát, a pénzt, a sok pénzt, a legnagyobb nagy urat, a súlyos milliók vérforralóan és örületbe kergetően gonosz, sáppadt csillogását. Van-e valaki, akit e bizarr hír nem ejt meg egy elfutó pillanatra, akit nem ringat mámoros önfeledtségbe, a melléből feltörő fájdalmas, nagy lélekzet: ha nekem hoznák? ha engem keresnének? Elképzelné is pokolbeli gyötrelmem, hogy e példátlanul inséges időkben, mikor a bizonytalanság és a nyomor sárga foltját rejtegetjük, mindannyian, száz és száz gyönyörű aranycsengéssel zengő, boldogságot ígérő milliót visznek a havas és fágyos északra, hogy vértengert és halálüvöltést vegyenek rajta. Millió és millió szegény és nyomorult ember szerte ez országban, akinek elsenyvedt fantáziája csak a huszkoronás bankóig tud fölemelkedni és a regebéli autó a kincsek mítoszi terhével sűvölt közöttünk. Hogy nem igaz? Mindegy az. El tudjuk képzelni, hogy igaz legyen. Számokkal leírni is nagy munka, hogy mekkora összegre van szüksége Oroszországnak a háborúhoz. Pénze pedig nincsen az orosz birodalomnak, errevaló. Száz millió . . . ezer millió . . . így leírni olyan egyszerű, de elgondolni nem tudja a gyarló emberi elme, hogy az értékeknek micsoda roppant tömegét jelenti, a luxusnak és az örületnek milyen hihetetlen tobzódását teszi lehetővé ez a kimerikus szám. Hát még apróra váltva, mennyi nyomorgó kis-exisztencia boldogulásának forrását nyithatná meg ez a beláthatatlanul nagy pénz. Egy ország az inség szélén áll itt s az elátkozott gépszörny bugva röpi közöttünk a milliók százait. E percben mindnyájunkat megfogott a népbabona nyomorunkból kisarjadt, démoni ereje. Mindnyájunknak Szentgyörgynap éjszakája ez az éjjel és az egész ország ott térdel szorongva, reménykedve és kétségek között a keresztuton. Kiegett szemünk a tüzes szekér csodáját lesi. Hátha felénk tart? Hátha a miénk lesz? De ha egyet lépünk, ezerszer szörnyűsegebb, velőtmarkolóbb képeket látunk. Az orosz sikság medencéjéből százmillió állattá süllyedt, nyomorult teremtes megkínzott és gyötrelmes életének följjajdulása, mint egyetlen, hegyeket tördelő, roppant tornádó sűvölt a kulturnemzetek

felé. A nyomor és a kulturátlanság borzalmas tengere a templomok aranyozott kupoláit is ellepte. Az ember kulturájának csupán egyetlen nyomát érezhetjük: a mindent elárasztó pálinkaszagot. De ebből is csak a legaljasabbat, a vutkit, amelyet európai ember rémült undorral köpne ki. Aki ezt egyszer nyugoti szájjal megkóstolta, az a pezsgőre vagy Tokaj nemes nedvére sem kap többé vágyat, annyira megutálja az alkoholt. És az orosz muzsiknak ez a minden: a szerelem, az életcél, a vigasztalás, a mámor. Ha ezt megkapja, mást nem kér, de ezért gyilkolni is tud. Család, hitves, haza, az „atyuska“ a vutki mellett mind semmivé törpül. Az élet minden értékét a vutki jelenti itt. S az autó viszi az ezer milliót, mert kell az atyuska katonáinak háborúra s az atyuska panamistáinak, — arra, amire. De hát mi

ottan ezer millió? Ez a háboru legalább tíz milliárdjába fog kerülni az orosz birodalomnak, a panamistáknak pedig még tízszer annyi sem volna elég. De maradjunk csak e tíz milliárdnál. Ha ezt a rengeteg pénzt az „atyuska“ nem a háborúra költené el, hanem népeinek kulturájára, boldogítására, Oroszország ezzel százszor annyit nyerne, mint amennyit ez a háboru a legteljesebb diadal esetén hozhat. Olyasmint nyerne ezzel, ami ma teljesen hiányzik az óriás birodalom tehetetlen, rengetegre puffadt testéből: erőt. És a békecar mégis háborut készít. Tíz milliárd kulturcélokra sokat jelentene a monarchiában is, de ezredrészt sem annak, amit az oroszok közt. Ez a mi fölényünk Oroszország fölött. Ez az a mérleg, amely csalhatatlanul mutatja a jövőt s amelynek egyik serpenyője már lebillent — a mi javunkra.

Európa egy nagy csatater.

Mindenütt harcolunk. :: Az első diadalog.

Megüzentük a harcot az oroszoknak.

Ez a vég kezdete. A nagyköveteket már ugyszólván mindenfönnen visszahívták. Orosz, francia, szerb, belga, területen már javában dörög az ágyu, attak attakot követ és formális titkózetek fejlődtek ki. Megindult a harc a tengeren is. Eddig csak győzelmekről számolhatunk be és meggyőződésünk, hogy továbbra is így lesz. — Ma 10 óráig a következő táviratokat kaptuk:

Német győzelmek.

Bécs, augusztus 7. A Corriere Della Sera jelenti, hogy a német lovasság felderítő szolgálat közben három francia előcsapatot meg hátrálásra kényszerített. Francia részről egy hadnagy és hét közember elesett.

Berlin, aug. 7. A Wolf-ügynökség jelentése szerint: Briey francia várost a német csapatok megszállották.

Berlin, aug. 7. Az orosz határon Svidder és Grodken között orosz lovasesapatok át akarták törni a német hadvonalat. Az oroszokat visszaverték. Egy orosz lovashadosztály, amely Soldau mellett teljes dandárját elvesztette, menekülés közben Meidenburg mellett újabb vereséget szenvedett.

Konstantinápoly, aug. 7. Egyetlen francia hajó sem mert kifutni a sziget-tengerből, mert félnek egy német cirkálótól, amely hír szerint a Dardanellák közelében cirkál.

Szerbia megüzente a háborút Németországnak.

Berlin, augusztus 6. Szerbia itteni ügyvivője utján megüzente a háborút a német birodalomnak.

A háboru és a közgazdaság.

Bécs, augusztus 7. Az esti lapok azt írják, hogy a takarékpénztáraknál a betétek fölülhaladták a kivéteket. A jegybank eszkompt üzlete a normális keretek között mozog.

Megüzentük a harcot Oroszországnak.

Budapest, aug. 7. A hivatalos lap legfelsőbb meghatalmazás alapján közli, hogy pétervári nagykövetünk átadta az orosz külügyminiszternek a monarchia hadüzenetét. A hadüzenet Oroszország magatartását okolja a háboru kitöréseért.

Az uralkodó a honvédekhez.

Budapest, aug. 7. A hivatalos lap mai száma közli a honvédség főparancsnokának hadiparancsát, amely szerint Ófelsége a honvédséget is harcba szólítja.

Varsót kiürítették.

Danzig, aug. 7. Silinszky varsói kormányzó 200 polgárt magához kéretett és hosszas beszélgetés után reájuk bizta a város védelmét. Ő maga az egész helyőrséggel és vezérkarával elhagyta a várost és a csataterre indult.

Távozó nagykövetek.

Berlin, augusztus 7. Az angol nagykövet és a belga követ elhagyta Berlint.

Bécs, augusztus 6. Sebeko bécsi orosz nagykövet átvette utlevelét. Gróf Szapári pétervári osztrák-magyar nagykövet utasítást kapott, hogy hagyja el Oroszországot.

Bulgária és Románia semleges.

Bukarest, augusztus 7. A román és bolgár kormányok együttesen semlegességet fognak deklarálni.

A horvátok a vörös keresztért.

Zágráb, augusztus 7. A horvátországi Vörös kereszt-egylet javára eddig 100,000 koronát gyűjtöttek.

Megcáfolják a kincses autók hírét.

A miniszterelnöki sajtóiroda jelenti: Lapok közlik, hogy francia autók orosz hadikincseket visznek Magyarországon át. A hír valótlan. Annyi igaz, hogy az autókat szigorúan ellenőrzik.

Belgrád körül.

Zimony, augusztus 7. Tüzérségünk ma egész este tüzelt a szerb ütőekre, amelyek csakhamar kénytelenek voltak elhagyni.

Mi történt tegnap?

1914. augusztus 6.

Anglia és Belgium hadat üzent Németországnak, — Hadseregünk átlépte az orosz határt. — A német flotta a Földközi tengeren és az algiri partokon több francia erődött rommá lőtt. — Az Unió elnöke kijelentette, hogy az Egyesült államok hadereje minden körülmény között semleges marad. — Német csapatok orosz területre hatoltak. — A német sereg Belgiumon keresztül Franciaországba hatolt és hét francia várost megszállott. — Az albánok betörték Uj-Szerbiába. — Poroszországban és Miava, Kaposvár városok mellett elfogtak 3 francia automobilt, amelyek 200 millió frank aranyat vittek Oroszországnak? — Hollandiában elrendelték a hadiállapotot. — Az osztrák-magyar bank főtanácsa jóváhagyta a két koronás bankjegyek kibocsátását. — A trónörökös pár elutazott Budapestről. — A szerb harctéren, Zimony és Belgrád között heves ágyuharc fejlődött ki, amelyben monitoraink is élénken részt vesznek. — Orosz katona szökevények ezrével jönnek át a határon. — Elnapolták a francia kamarát. — Szerbia megüzente a háborút Németországnak. — A Monarchia hadat üzent Oroszországnak. — Nagykövetünk és a bécsi orosz nagykövet elhagyták állomás helyeiket. Ugyazintén a berlini belga, angol és szerb követek is.

Az orosz haderő.

Az évi ujonckontingens 455,000 ember és 16,500 kozák. Az ország 12 katonai kerületre van beosztva. Ezeknek székhelye Szentpétervár, Vilna, Varsó, Kiew, Odessza, Moszkva, Kazán, Kaukázus, Turkesztán, Omsk, Irkutsk és Amur. A 12 katonai kerületben 37 gyalogsági hadtest van elhelyezve. Minden hadtestnek két hadosztálya, minden hadosztálynak két vagy három dandárja van. A 37 gyalogsági hadtesten kívül van 24 lovassági és kozák hadosztály, ugyanolyan beosztással, mint a gyalogságiak. A gyalog hadtestekben 353 ezred van, a lovassági hadtestekben 551 svadron. Ezenkívül van 71 tüzérdandár, 4 műszaki és 3 vándandár. A békelétszám 1.384,000 ember. Háború esetén az orosz haderő áll 70 gyalogsági hadosztályból, 24 lovassági és kozák hadosztályból, illetve 353 gyalog- és vadászrezdből, 140 lovászrezdből, 643 tüzéregből. A hadilétszám 2,850,000 gyalogos, 344,000 lovas, 297,000 tüzér, 72,000 műszaki csapat, 26,000 trén. Összes hadilétszám 3.616,000 ember. Népfölkelés nincs beleszámítva. A flotta háború esetén 19 csatahajó, 605 ágyúval, 7 páncélos cirkáló, 81 torpedóhajtó, 56 torpedóhajtó, összesen 58.000 főnyi legénységgel. A flotta legnagyobb része a Keleti tengeren van.

— Nyári szezonnra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szivós Antal műorás és látszerész mint a legolcsóbb bevásárlási forrás óra, ékszer, látszer javítást kiváló gondal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

Üzemünket változatlanul fenn-tartottuk és mindennemű megrendelést továbbra is elvállalunk, a pontos szállítási garanciája mellett.

GUTENBERG NYOMDA.

HIREK.**A nagykanizsai állomás**

mostanában egy kicsit belekértül a világtörténelemben. Ezt persze nem mindenki tudja. A várost a bevonuló és állandóan a leglelkesebb hangulatban levő katonasereg olyan érdekessé teszi, hogy mellette megfeledekezünk az állomásunkról. Pedig az, katonai átvonulások szempontjából, egyike most Magyarország legexponáltabb állomásainak. Itt vonul át a Dunántul összes katonasága, sőt az osztrák ezredek nagy része is Nagykanizsán keresztül jut a harc mezejére. Napok óta már, ugyazólván óránként érkezik állomásunkra a monarchia minden részéről egy-egy ezred. Zászlókkal, galyakkal díszített kocsikban robognak be állomásunkra és az állomáson összesereglett tömeg lelkes éljenzéssel és „Hoch“ kiáltásokkal üdvözi a derék katonákat, kik hálásan viszonzják a publikum szeretetét. Állomásunkon hosszabb ideig tartózkodnak a katonák, mert itt a vasut mellett tábori konyhát állítottak föl és aszerint, hogy milyen időben érkeztek: reggelit, ebédet vagy vacsorát kapnak. Van olyan csapat is, amely 3—4 napi utazás után érkezik ide és bár a kényelmetlen elhelyezés és a hosszú ut miatt fáradtak is, lehangoltságuk még csak nyoma sem látható rajtuk. Épen ellenkezőleg példás lelkesedéssel viselik az ut fáradalmait és olyan vidámak, úgy dalolnak és nevelnek, mintha valami kedélyes mulatságra készülődnének. A legénység vig kedélyét bizonyítja, hogy a kocsikat a legkülönfélébb humoros rajzokkal és felirásokkal látják el. Többek közt láttunk egy rajzot, amely Péter szerb királyt ábrázolta rémesen eltorzítva, hosszú bajusszal, sorvadtt és görnyedt alakkal. A szegény Petár térdre esik és összetett kezekkel bocsánatért esedezik az előtte büszkén feszítő magyar bakához. A kép alatt a következő sorokat olvashatjuk: „Igy kell lennie és így is lesz!“ Ilyen katonákra igazán büszkék lehetünk. Bátorságuk, elszántságuk és harci kedvük már fél győzelmet jelent. Most pedig Nagykanizsa lelkes és nemes érzésű közönségéhez van néhány szavam. Mindenfelé, ahol a katonák átvonulnak, ezrével üdvözi őket a nép és mindenfelé ellátja őket jobbnál-jobb utavalóval. Kanizsai anyák és leányok, vegyétek Ti is kezeitekbe e nemes ügyet és hozzátartozóitokra gondolva, a kik más anyák és leányok jóindulatában fognak részestülni, egyesüljétek e nemes cél érdekében. Juttassatok Ti is utavalót a kanizsai állomáson átvonuló vitéz katonáinknak. Veszedelmek, sulyos fáradalmak és halálhozó mezők várnak odalent Szerbiában rájuk. Kanizsa az utolsó állomás, ahol magyar szót hallanak, magyar közönség köszönti őket, Édesítsük meg az utolsó percet, amit magyar földön töltenek, ki tudja, hány marad lenn közülök örökre Szerbiában? M—z J—ő.

A nagykanizsai Vörös-kereszt akciója. Tegnap delután és ma délelőtt hosszasan ülésezett a Vörös-kereszt egylet nagykanizsai fiókja. Az üléseken a Vörös-kereszt és a bevonultak hozzátartozói javára indítandó gyűjtést beszélnek meg.

Ki akar munkát? Az forduljon a Keresztény Nőegyletnek. A nemescélu intézmény a legnagyobb jóakarattal fogad és támogat mindenkit, aki családfenntartóját a mozgósítás miatt elvesztette.

A magántisztviselők egyesülete 200 koronát adományozott a bevonultak hozzátartozóinak. E célból, mint értesülünk, nagyarányú gyűjtést is fog indítani tagjai között.

Megérkeztek a negyvennyolcasok. Tegnap déli félegy óraker robogott be a vonat a negyvennyolcadik gyalogezred két soproni zászlóaljával. Számosan voltak künn a közönség köréből, akik lelkes éljenriadallal fogadták a derék harcosokat. Egy óraker vonultak be a városba, Pacor von Karstenfels ezredes vezetésével. Mögötte lovagolt jobbra, balra szalutálva, kedvesen mosolygó arccal a mindig vidám Grans alezredes. Természetesen jött a zenekar is, amelynek lelkes indulójára pillanatok alatt hatalmas tömeg futott össze a Főuton. Csakhamar az egész városrész csak úgy feketélt a tömegetől. Az ezred Kiskánizsára vonult. A zenekar a délután folyamán még visszajött a városba.

Előlépések a nagykanizsai tisztikarban. A háborús előkészületek hetek óta lázban tartják Nagykanizsát. De nemcsak a civilek, a tisztok is izgatottak voltak egy kissé. Volt is rá okuk, már csak a sulyos és felelősségteljes munka miatt is, amelyet végezniük kellett. Főleg azonban azért, mert ilyenkor nagy arányú előléptetések történnek, ami tegnap meg is történt s ezzel a nagykanizsai garnizon egén egy sereg tündöklő, új csillag tűnt fel. Valamennyi egy-egy betlehemi csillag. Ők fogják diadalra vezetni a magyar katonákat, mint hajdan a három napkeleti királyokat az égi fényesség.

Éhező népfelkelők. (Levél a szerkesztőhöz) A régi gimnáziumban körülbelül 400 népfelkelő van már napok óta. A beöltözésre hiába várnak, a magukkal hozott élelem már elfogyott, katonai részről semmit sem kapnak s szegény emberek most már két napja éheznek. Azt hiszem itt a katonaságnak kötelessége közbelépni, hogy ez a lehetetlen állapot megszünjön. (Aldítás.)

Hogy szállítják katonáinkat? Egy katonai vonat legfeljebb száztíz tengely, azaz ötszázötven méter. Egy ilyen vonaton egy gyalogzászlóaljat (vagy utászászlóaljat) szállíthatnak az ezredtörzsszel együtt. A lovasságból egy eskadront az ezredtörzsszel, vagy az ezredtörzsnélkül másfél eskadront szállítanak. A tüzérségből egy ütég helyezhető el egy vonaton. Egy olyan hadtestben, amelyben negyven ezer ember van, tizenny négy ezer lóval és kétezer négyszáz szekérral, hatszáz kilométer távolságra olyan vasuti vonalon, melyen két sín pár van, öt és fél nap alatt, egy sín páros vasuti vonalon pedig kilenc és fél nap alatt lehet elszállítani. Ezt az időt egy hadsereg felvonulásakor természetesen annyival kell szorozni, a hány hadtestet szállítani kell. Egy hadtest hatszáz kilométer távolságra vasut nélkül egy hónap alatt vonulhatna fel. Ebben az egy hónapos menetben azonban tömérdek ember dőlne ki a sorból és igen nagy lenne a betegek száma.

Bizonyítékok Szerbia ellen.*)

A monarchia körjegyzékéhez csatolt emlékiratnak rendelkezésünkre bocsájtott szövegéről szövege,

(4-ik közlemény.)

Ezeknek a lapvéleményeknek tulgazdag anyagából vett és különböző időpontokból származó példái az első mellékleten vannak összeállítva.

Anélkül, hogy a szerb közvélemény eme megnyilvánulásainak részletes megbeszélésébe bocsátkoznánk, mégis meg kell jegyezni, hogy Bosznia és Hercegovina annexióját, ennek az aktusnak szerb részről történt elismerése ellenére, miként a múltban, most is, mint Szerbián elkövetett rablást állítják oda, amely megtorlásra szorul. E gondolat nemcsak a szélsőséges irányú lapokban tér vissza mosdatlan száju beszédjük minden változatában, hanem kevésbé leplezett formában kifejezésre jut a belgrádi külföldi hivatalhoz oly közel álló „Samouprava“-ban is.

Nem mulaszthatjuk el a figyelmet arra tereini, hogy miképpen értékesítették publicisztikailag azt a merényletet, amelyet Zerajic Bogdan követett el 1910. június 15-én Sarajevóban, Varesanin tábornoszernagy, Bosznia-Hercegovina tartományi főnöke ellen.

Mint ismeretes, Zerajic közvetlenül tette után öngyilkos lett és tettének elkövetése előtt valamennyi irományát elégette. Ily körülmények között, merényletének indító okait nem lehet teljesen tisztázni. A nála talált jelvényből azonban mindenesetre arra lehetett következtetni, hogy Krapotkin-féle eszméknek hódolt. A lefolytatott vizsgálat is arra mutatott, hogy anarchisztikus alapokon nyugvó bűncselekménnyel van dolgunk.

Ez azonban Szerbia sajtóját nem akadályozta meg abban, hogy a merénylőt, mint szerb nemzeti hőst ünnepelje és tettét dicsőítse. Sőt a „Politika“ formálisan tiltakozott az ellen, hogy Zerajic anarchista volt és „mint hős szerbet, kinek nevét minden szerb tisztelettel és fájdalommal fogja említeni“, reklamálta. (Folytatjuk.)

* A sajtóiroda jóvoltából közöljük ezt az érdekes okmányt, amelynek izgatottabb, szenzációsabb regényt nem adhatunk olvasóink kezébe.

A szerkesztésért felelős: **Gács Demeter.**
Szerkesztő: **Münz Jenő.**

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági naplaj.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 K.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

Nagykanizsa város

közönségéhez!

A gondviselés kifürkészhetetlen útjai nehéz megpróbáltatások elé állították nemzetünket. Állami létünk, polgári szabadságunk, nemzeti becsületünk forog kockán. Legszentebb javainkat támadja meg egy engesztelhetetlen ősi ellenség.

E nehéz időkben minden polgárnak meg kell tenni kötelességét. Akit hadba szólított Öfelsége hívó parancsa, életével, aki itthon marad, vagyonával áldozzon a hazának.

Akik a harcmezőre távoznak, nemcsak magukért, érettségünk is hullatják a drága honfivért. Apát, anyát, szerető gyermeket hagynak itthon, gondozó, gyámolító, kenyérkereső nélkül.

Becsületbeli kötelességünk, hogy a mi bátor, hős katonáink itthon maradt családtagjai közül senki se lészen szükségét. Hadd küzdjenek a mi hős fiaink azzal a nyugodt öntudattal, hogy elaggott szüleik, szerető asszonyaik, drága gyermekeik gondját kötelességtudó, áldozatkész, lelkesült magyar nemzet viseli.

Felhivom a város közönségét, teljesítse kötelességét.

Szólok e város minden lakójához, osztály, rang és pártkülönbség nélkül, jöjjen el minden illetékes tényező (jótékonyági egyesület, társaskör, pénzintézet és minden polgártársam) szombaton, e hó 8-án d. u. 6 órakor a városháza közgyűlési termébe, hogy a segítő akciót megszervezhessük.

Omoljanak le a válaszfalak, hogy egyek legyünk a hazaszeretben.

Kérem a város közönségét, hogy felhívásomnak lelkes buzgalommal tegyen eleget.

Nagykanizsán, 1914. augusztus 6-án.

Dr. Sabján Gyula s. k.
polgármester.

Ingyen kap

Hungaria cipőgyár (ezelőtt Moskovits) üzletéből Nagykanizsa Erzsébet tér 21.
cipődivat-értesítőt, melyben a legújabb cipő formák találhatók
Férficipők K 8.50-től. Nőcipők 6.50-től. Gyermekecipők 1.50-től feljebb
Férfi- és női sámfák keményfából páronként kor. 1.50-ért kaphatók

Ki hitte, hogy Belgium

beavatkozása dönti el a világháború nagy kérdését? Igaz, hogy az egész belga affér csupán ürügyül szolgált Angliának, hogy Németországra hárihassa a felelősséget a háború kitöréséért. Azért mégis a nevetségesen kicsiny és jelentéktelen Belgium ellentállása borította föl az európai békét, bár mindaz, ami eddig történt, csak az előkészülete volt a nagy, végzetes összecsapásnak. Évtizedek óta minden pillanatban támadó ugrásra készen, bíráló szemmel próbálták, mérték a szembenálló hatalmak egymás erejét, fölkészültségét, hogy mikor csaphatnak le a másikra. Nem az ellenségeink hibája, hogy a csattanó, amelynek néhány esztendő alatt okvetlenül el kellett következnie, olyan váratlanul és hevesen robbant ki, hogy készületlenebbül, gyöngébbnek találta őket, mint ahogy egy-két esztendő múltára tervezték. Ezzel tisztesen biztosabbá lett a győzelmünk. Ezt a háborút nem mi akartuk és nem mi készítettük. Hogy mégis fölkészülten, teljes fegyverzetben talált bennünket, azt a sorsunkat intézők váteszi előrelátásának köszönhetjük. Az a roppant és bonyodalmas gépezet, amely a nagyhatalmiságunk főtartásához szükséges állandó feszültséget akumulálja kifelé és befelé egyaránt, végtelen érzékenységgel hajszálrugócskáival pontosan megérezte a bekövetkezendőket. Ezért míg egyfelől természetellenes erőfeszítéseket tett az európai béke megóvására, másfelől teljesen fölkészült az elkerülhetetlen mérkőzésre is. Mindamellét az utolsó lehelletig küzdöttünk a háború ellen. Mi sem bizonyítja ezt ékeesebben, minthogy volt idő, mikor már a monarchia közvéleménye is lázadóan zúdult az intéző körök látszólagos erélytelensége ellen. Akkor nem is sejtettük, hogy a bágyadt külszin alatt micsoda jól titkolt, titáni munkálkodás teljes gözü sietsége lüktet. Belgium beavatkozására volt szükség, hogy az igazságot fölismerjük s az utókor tiszta ítéletű és világos szemű embere is erről a pontról elindulva fogja széjjel fejteni az új gordiusi csomó rettenetesen összegabalyított szálait. A nagy, példátlan világháború látszólagos okait tekintve, azt kellene hinnünk, hogy Európa két jelentéktelen, semmi kis állam, Belgium és Szerbia magánügye miatt borult vérbe és lángba. Elhíhet ez? Ugy-e nem. És még tizezer év mérhetetlen távol-ságából sem válik azzá. A harcoló felek az igazságot egyértelműen elhallgatják. Oroszország a szlávok védelmét hozza föl. Pedig tessék elhinni, hogyha véletlenül Ausztráliában lenne egy szláv állam, azzal az orosz egy körömfeketényt sem törődne. Anglia a semleges államok védelmében fog fegyvert. Ki olyan naiv, hogy ezt készpénznek vegye? Franciaország az európai egyensúlyt emlegeti és fölháborodik, hogy a gyöngye Szerbiát a hatalmas monarchia megakarja fenyíteni. De ezen az alapon a pupos törpe megölhetné a szerencsétlen óriást, mivelhogy ő nyomorék törpe és őt nem illik megbántani, bármilyen szemtelen is. Meg aztán gondoljunk csak Marokkó és Algír maroknyi népének vérbefojtott

szabadságharcára. Hát azok méltó, egyenrangú ellenfelei voltak a grand nationnak? És lenne csak az európai egyensúly centruma Párisban, vajjon nem támadna és nem támadt-e Napoleon idején azonnal a hatalmát féltő Franciaország a félelmes orosz versenytársra? De az sem igaz, hogy a monarchia Ferenc Ferdinánd halálát akarja megboszulni és a szerb izgatást megszüntetni. Elvégre a volt trónörökös akármilyen sziklakeményű és arany-súlyu egyéniség volt is, ebben a nagy küzdelemben az ő jelentősége teljesen eltörlőd. Miksa császárért sem viselt a monarchia háborút Mexikóval. A szerb izgatást pedig sokkal kevésbé kockázatos módon is ártalmatlanná teheték volna. Hát vajjon az „európai egyensúly”, ha létezik ez a világraszóló hazugság, fölborul-e egy olyan szóra sem érdemes csekélységért, mint Belgium vagy Hollandia? Hát ha a hatalmak meg vannak elégedve a helyzettel, vesztőhelyre viszik-e évszázadok munkájának értékes gyümölcsét Belgiumért vagy Hollandiáért? Nem és ezerszer nem. Az igazság az, hogy a nemzetek mai elhelyezkedése kulturájuk, gazdaságuk, faji energiájuk, nemzetiségi eloszlásuk és létfeltételeik szerint nem reális, nem megfelelő. Oroszországnak például roppant területéhez képest semmi hasznavehető tengerpartja nincsen. A monarchiát boldogulásának egyetlen lehetőségétől, a Kelettől, elzárja a „szláv tenger.” Ésatöbbi. Ezért biztosra vehetjük, hogy ez a háború, bárhogy végződjék is, alaposan megváltoztatja Európa térképét. De mind a saját javukra akarják megváltoztatni és ezt akarják fegyverükkel kierőszakolni a hatalmak. Belgiumra is Szerbiára is azért volt szükség, mert a hatalmak elővigyázatosságból, hiszen a győzelem nem biztos, titkolni akarják ezt a vágyakat, amelyet nyíltan kimondani egyedül a nagy Napoleon mert. Valóssággá váltani azonban ő sem tudta, pedig az orosz szövetséget ő is megpróbálta. Ez a feladat ugyanis nem Franciaországra és nem Oroszországra, hanem mireánk vár.

A háború sebesültjeiért

Akcióba lépett a kanizsai Vörös kereszt.

A többi magyar városok példájára a nagykanizsai Vöröskereszt Egylet fiók is megkezdte működését, hogy nemes rendeltetésének eleget tehessen. Plihá Viktor dr. közjegyző elnöklésével tegnap a választmányi ülés megbeszélte az akció részleteit. A hadügyminiszteriummal a fiók már régebben megállapodott, hogy Nagykanizsán 200 átvonuló és 12 nehéz sebesült részére állítanak föl betegállomást. Erre a célra a sörgyár néhány helyiségét és az állomásépület harmadosztályú várótermét szemelték ki. Az állomás azonnali felszerelésére egy kezelőbizottságot küldött ki a választmány. A bizottság azonnal munkához látott, hogy a betegállomást rendeltetésének mielőbb átadhassák. Valószínű, hogy ez már holnap, holnapután lehetséges lesz. A fiók a sebesültek ellátását is magára vállalta. Hogy ezt valóra válthassa a fiók a nagykanizsai közönség áldozatkészségéhez fordul. Tagjai útján gyűjtést fog indítani és a begyűlt összegből fedezi majd a hazafias és emberbaráti kötelesség teljesítése közben fölmerülő kiadásokat. Főlegesen kifejtetni, hogy milyen nemes és magaslatos hivatást végez a Vörös kereszt. A harcosok akik érettségük hullajtják drága véréüket a csatamezőn és érettségük kapnak nehéz, fájdalmas

sebeket, joggal kívánhatják, hogy legszentebb kötelességünknek tartsuk szenvedéseiket enyhíteni és csillapítani. Ezt pedig csak gondos ápolással érhetjük el. Nagykanizsa közönsége nem fog szűkebbül és kicsinyesen elzárkózni legszentebb kötelességei elől. Meggyőződésünk, hogy mindenki tehetsége szerint járul majd a gyűjtéshez. Az adományokat Unger Ullmann Elekhez, a fiók pénztárosához kell eljuttatni. A háború sok terhet ró az itthonmaradtakra, de gondoljunk azokra, akik a legdrágábbat, az életüket áldozták értünk.

* * *

Az országos Vörös Kereszt Egylet a legutóbbi napokban lázas tevékenységet fejtett ki. A legfontosabb eredmény, hogy az Osztrák Vöröskereszt Egylet és a magyar szent korona országainak vöröskereszt egyesülete a hadvezetőséggel egyetemben közös központi nyilvántartási irodát állít fel Bécsben és egy-egy tudakozódó irodát Budapesten és Bécsben. A közös központi nyilvántartási iroda főfeladata lesz: 1. katonai és polgári gyógyintézetekből érkező betegek, sebesültekre és elhunytakra vonatkozó híreket feldolgozni, hogy ezek evidenciában maradjanak a közönség részére nyújtandó tájékoztatás végett; 2. az ellenséges csapatok és flották elesett és elhunyt tagjainál talált, a személyazonosságot megállapító jelek és értéktárgyak összegyűjtése és ezeknek a jogosultak részére való kiadása; Mig a központi nyilvántartási iroda a közönséggel semmiféle közvetlen érintkezésben nincs, addig a tudakozódó irodák (a sajtó közvetítésével is) a nagyközönségnek közvetlenül rendelkezésre állanak. A két tudakozódó iroda a központi nyilvántartási irodától hozzáérkezett hírekre vonatkozó határozott kérdésekre válaszolni fog. Kérdéseket bárki írásban vagy távirati úton az országban szokásos nyelvek bármelyikén intézhet. Írásbeli kérdések céljára a postahivataloknál külön erre a célra készített válaszos levelező-lapok kaphatók, amelyekért csak az egyszeres postadíj fizetendő. Ugy a kérdező személy neve és közelebbi ismertető adatai (különösen a nagyon elterjedt neveknél), mint a kérdezőnek címe (a levelező-lap válasza szánt részén) pontosan és olvashatóan irandó. A válasz az ily lapokon a kérdező által használt nyelven adatik díjtalanul. Távirati kérdézőkészeknél azonban a választ a kérdezők fizetik. Az elfordult megbetegedések vagy sebesülések iránti kérdésekre a kórházak stb. részéről érkezett hírek alapján minden kérdező csak egyszer kap választ. Ezekről az egyénekről további hírek már csak a válaszban megjelölt gyógyintézetek, kórházak útján szerezhetők be. Különben is a Vörös Kereszt gondoskodik róla, hogy amennyiben a betegek és megsebesültek bármi oknál fogva sajátkezűleg levelet nem írhatnak, hozzátartozóikkal bizonyos formák közt levelezést közvetítsen.

Az egylet részére indított országos gyűjtés már eddig is nagyon szép eredményt hozott. Minden remény megvan arra, hogy tisztán a lakosság áldozatkészségéből is megfelelhetünk a kitűzött célnak. Ebből a nagy és nemes munkából Nagykanizsa is kiveszi részét és az sem lehet kétséges, hogy a nagykanizsai hölgyek virágerdővel és ezer gyöngédséggel és figyelmességgel fogják enyhíteni az idekerülő sebesült harcosok szenvedéseit.

Mi történt tegnap?

1914. augusztus 7.

Ez a nap német győzelmek és a hadüzemek jegyében áldozott le. Német csapatok Belgiumon át Franciaországba hatoltak és három francia előcsapatot megfutamtítottak. — Briey francia várost a németek megszállották. — Svidder és Groden között a németek egy orosz dandárt megsemmisítettek. — Meidenburgnál a német sereg megverte az orosz előhadat. — Az Arkipelágusban tartózkodó francia hajókat egy német cirkáló blokkolta. — Szerbia megüzente a háborút Németországnak. — A monarchia hadat üzent Oroszországnak. — Varsót az orosz helyőrség kiűrtette. — Az angol és belga meghatalmazottak elhagyták Berlint. — Az orosz nagykövet elutazott Bécsből. — Pétervári nagykövetünk kikérte az utlevelét. — Bulgária és Románia semlegességi nyilatkozatra készült.

Mellénk áll a lengyel nép.

Csapatunk megverték az oroszokat és egyesültek a németekkel

A japán hadüzenet.

Krakkó, aug. 7. E hó hatodikán délután seregünk megtámadta az orosz csapatokat. Erős lovasság, kerékpáros és gyalogcsapatok orosz területre nyomultak, heves ellenállás után bevették Olkus és Wolpron városokat és egyesültek az Enslochauig előrehaladt német csapatokkal. A Krakkótól északra fekvő és Nova Brzcskáig terjedő orosz határszéli magaslatok az északi Visztula mentén a mi birtokunkban vannak. A lengyel lakosság mindenütt lelkesedéssel csatlakozik csapatainkhoz.

Krakkó, Aug. 7. Seregünk benyomult az orosz-lengyel területre. A lengyel nép százsámra ragad fegyvert, hogy együtt harcoljon csapatainkkal régi elnyomók ellen. A lengyel falvak lakossága mindenütt elragadtatással, lelkesen ünnepli katonáinkat.

Budapest, augusztus 8. A két harctérről érkező jelentések, amint ez várható is volt, általában kedvezők, habár természetesen egyelőre csak kisebb harcokról szólhatnak.

Miniszterelnöki sajtóosztály.

Montenegró hadat üzent.

Budapest, aug. 7. A montenegrói kormány augusztus 5-en délután félhat órákor átnyújtotta cettinjei követünknek a hadüzenetet. — Ugyanakkor felszólították a követet, hogy hagyja el Montenegrót.

A déli harctér.

Budapest, augusztus 8. A déli harctéren a Vrdistye-Kudo bosnyák határvonalon lévő csapatunk a szerbeknek egy betörését visszaverték.

Serajevo, augusztus 7. Örvendetes tünet, hogy a Trebinje felől előnyomuló montenegrói sereg visszaszorításban a bosnyák nép is hathatósan közreműködött csapatunk mellett. A bosnyákok harci kedve nagyon jó hatást tett katonáinkra.

Német diadal.

Berlin, aug. 6. A belga területen operáló német sereg erős harc után megadásra kényszerítette Lüttich (Liege) belga város védőseregét. A Franciaországba vezető átjárás ezzel teljesen a németek kezébe jutott. — A belga sereg parancsnoka elmenekült.

Jokohama, aug. 6. A japán flotta teljesen harcra készen áll. A tegnapi minisztertanácson, amely az európai helyzettel és Japán beavatkozásának kérdésével foglalkozott, heves viták folytak le. Ma újból ülészik a minisztertanács. A kabinet túlnyomó többsége amellett van, hogy a japán sereg azonnal szállja meg Mandzuriát és keleti Szibériát.

Jokohama, aug. 6. A lakosság mindenütt lelkesen tüntet a háborús szövetség mellett. A nép követeli a háborút. A katonaság leirhatatlan lelkesedéssel készül a nagy leszámolásra. A hadüzenetet holnapra várják.

Dánia semleges.

Koppenhága, aug. 7. A kormány hivatalosan deklarálta Dánia semlegességét.

Visszavert montenegrói támadás.

Budapest, augusztus 8. Az augusztus 5-éről 6-ára virradó éjszakán csapatunk meggyújtotta a montenegróiaknak azt a kísérletét, hogy Trebinje felől előre haladjanak a szerb hadállások felé. A montenegrói támadás a nemzetközi jog flagrns megsértése volt, mert cettinjei követünknek ugyan augusztus 5-én fél hat órákor délután átadták a hadüzenetet, de a követ erről olyan rövid idő alatt nem értesíthette kormányunkat.

Az angol hadihitel.

London, augusztus 7. A miniszterelnök az alsóházban bejelentette, hogy a kormány százmillió rendkívüli hadihitelt kér.

Haderőnk felvonulása.

Budapest, augusztus 8. Csapatunk mozgósítása és felvonulása program szerint nyugodtan folyik. A tisztikar és a legénység emelkedett hangulatban várja az eljövendő nagy eseményeket.

A hadi szükséglet.

Budapest, augusztus 8. Osztrák és magyar pénzcsoportokból álló konzorcium kincstári jegyekkel fedezett lombard köicsön útján rendelkezésére bocsátotta a monarchiának a hadi szükségletű összegeket.

A bánáti szerbek a magyar Vöröskeresztért.

Ujvidék, augusztus 7. Jellemző a délvidéki szerbek lelkes hangulatára, hogy néhány nap alatt 40,000 koronát gyűjtöttek össze a magyar Vöröskereszt javára.

LEGUJABB.

Érkezett aug. 8-án d. e. fél 11 órákor.

Románia mellettünk.

Bukarest, (Hivatal. jelentés). A koronatanács elhatározta, hogy a román haderő a hármasszövetség mellett fog harcolni. Az általános mozgósítást elrendelték. A csapatokat az orosz határon összevonták.

Az orosz harctérről.

Budapest, augusztus 9. Csapatunk orosz területen orosz sereg támadását visszaverték. A mohilei magaslatokat kisebb harcok után bevették. Két halottunk egy sebesültünk van. Az oroszok husz halottat veszítettek.

Egy magyar matróz hőstette.

Zimony. A Duna-flottilla egyik altisztje a szerb partra uszott, felrobbantotta az ottani erődítéseket és a szerbek golyózápora között sértetlenül visszauszott.

HIREK.

Olvasóinkhoz.

Maj számunkban vasárnapi mellékletet talál az olvasó. Térszűke miatt, sajnos, ezúttal még nem adhattuk ezt úgy és olyan terjedelemben, ahogy szeretnénk volna. A jövőben nemcsak a gyermekek, de a felnőttek részére is adunk minden héten rendes szépirodalmi mellékletet, Ezzel is azt akarjuk dokumentálni, hogy áldozatot nem kimélve tartjuk szem előtt az olvasók igényeit s ahogy eddig, úgy ezután is becsülettel és fokozott ambícióval állunk a nagykanizsai közönség szolgálatában.

Tábori mise. Vasárnap reggel nyolc órákor a Tölgyes erdőben ünnepi tábori mise lesz. Ekkor történik meg a 48. gyalogezredhez behívottak fölesketése is. Tizenegyezer ember fog fölesküdni. A szertartáson a katona zenekar is közreműködik. A katonai parancsnokság a polgári érdeklődőket szívesen látja a fölesketésnél.

Az itthonmaradtak részére csapi Szommer Ignác 500, Péter Hugó 100 koronát adományozott.

Hű oláhjaink. Kristea Miron görögkeleti lugosi román püspök híveihez intézett pásztorlevelében Szerbia elleni háborunkat igazságosnak hirdeli és felhívja a román nőket, hogy csatlakozzanak a Vöröskereszt mozgalomhoz. A pásztorlevél kiemeli a magyarországi román lakosság hűségét, hazaszeretetét és áldozatkészségét.

Az élelmiszerüzora ellen. A belügyminiszter a következő rendeletet tette közzé a hivatalos lapban: Minthogy hivatalos értesülésem szerint egyeseken a jelenlegi háborús helyzetet mások kizsákmányolására használják ki, a közönség érdekeinek megoltalmazására további intézkedéseket rendelem: Az élelmiszerek és elsődrendű szükségletek kiegészítésére szolgáló egyéb cikkek árát vagy az ezek körül szükséges szolgáltatások díjazását aránytalanul magas összegben megszabni nem szabad. Az említett tárgyak árát és az ezek körül szükséges szolgáltatások díjazását aránytalanul fölemelni még a kereslet rendkívüli fokozódása esetében sem szabad. Hitelezés mellett történő árusításánál nem szabad aránytalanul terhes kikötéseket tenni. A tilalmak megszegését — amennyiben ez súlyosabb büntetés alá eső cselekménynek nem tekintendő — kihágással nyilvánítom. 15 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel.

Postai tudnivalók. A Bécs, Pragerhof és Eszék felől érkező postát reggel hordják ki. A budapesti postát este 5 és 6 óra között. Bécs és Budapest felé éjjel, Eszék felé reggel és Pragerhof felé délután viszik el a postát.

A rendőrség és az élelmiszerárusok. A rendőrség tizenhat élelmiszerárust egyenként hét napi elzárásra átváltoztatható harminc korona pénzbüntetéssel sújtott. Az ezután előforduló esetekben a rendőrség még erősebben fog eljárni. Egy-két piaci árúst is megbüntettek, mert az élelmiszerek árait emelte. Kiskanizsán is szigorú vizsgálatot tartott a rendőrség, de itt mindent rendben találtak.

Értesítés!

Ezennel értesítem t. vevőimet, miszerint az osztálysorsjegyek IV-ik osztályának huzásai a terv szerint f. évi augusztus hó 11, 12 és 13-án

megtartatnak,

és kérem a sorsjegyeket idejekorán de legkésőbb f. hó 10-ig átvenni.

Tisztelettel

Zrínyi Miklós-
utca 42. szám.

Milhoffer Kálmán
főelárusító :: Nagykanizsán

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy **szombaton, vasárnap augusztus hó 8. és 9-én**

a Badacsony vendéglőben

Jó cigányzene
hangversenyez.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve,
vagyok

mély tisztelettel

Magyarits Ágoston
a Badacsony vendéglőse.

VASÁRNAP.

A Zalai Hirlap melléklete. Szerkeszti: MÓKA BÁCSI.

Ide hallgassatok.

Ide hallgassatok gyerekek, kis fiúk, kis lányok, rakjátok keresztbe a karocskáitokat és ide figyeljtek. Háboru van. Felső királyunk harcba hívta a hű magyar nemzetet a gyilkos, gonosz szerbek és az alattomos oroszok ellen. Azon a földrészen, amelyen ti laktok, amelynek a mi hazánk, Magyarország egy kis darabja csak, Európában most északtól délig, kelettől nyugatig, mindenütt dörög az ágyu, magyarok, németek, franciák, angolok, oroszok és szerbek törnek egymásra szörnyű haraggal. A harcolók között harcolnak a ti apáitok, testvéreitek és rokonaitok is. Kis fiúk, kis leányok, legyetek jók és engedelmesek azok iránt, akik itthon maradtak. Mutassátok meg, hogy ti is méltóak vagytok arra a nagy diadalra, amelyet apáitok és rokonaitok ki fognak küzdeni, mert az ő részükön van a jog, az igazság és az emberi méltóság. Legyetek jók és engedelmesek, hogy a hosszú nehéz harcból hazatérőknek örömet szereztek. Legyetek jók és engedelmesek, mert sokan, nagyon sokan nem térnek soha többé vissza a becsület és a dicsőség mezejéről, de a halottak csendes országából is titeket néz, tirajtatok csügg majd szerető, fájdalmas tekintetük. Legyetek jók gyerekek!

MÓKA BÁCSI.

Az én apám . . .

Édesapám tegnap este, A szép attilát fölvette, Szegénymama csupa bánat, Apa elment katonának.	Harcba indult az én apám, Többé vissza se jön talán. Ha olyan kicsi nem lennék, Én is az apámmal mennék, De ha kisgyerek is vagyok, Nemsírok, amért itthagytott.
Apa elment messze, messze, Viszik őt a szerb hegyekbe,	

Jóltudom, hogy azért mentel Apa és még annyi ember, Mire felnő sok pajtásom, Béke legyen a világon.	Akkor nem lesz harc és bánat Nem megy senki katonának, Még iskola se lesz talán . . . Harcba ezért megy az apám.
--	---

A háboru.

Egy nagy pinceraktárban mindenféle holmi hevert szanaszéjjel. Mikor már nagyon unták a hosszú pihenést, beszélgetni kezdtek.

— Azt mondják, hogy háboru van odafönn,
— szólt a smirgli papír.

— Csakugyan, — szólt a retek és azonnal könnyezni kezdett.

— Ugyan ne légy olyan érzékeny, — ripakodott rá a vaj. — Nem szeretem ha valaki egy kettőre ellágyul.

— Hogy lehetsz olyan durva hozzá, — felelte a smirgli papír, — nem szeretem ha valaki ilyen érdes.

— Ne beszéljtek lukat a hasamba, — szólt közbe az ementáli.

Erre már az öreg hordó is megszólalt.

— Ki nem állhatom azokat, akik, csak úgy konganak az ürességtől. Nem tudok okosabb dolgokról beszélni?

— Ugyan, hogy lehetsz ilyen csipős? — felelt neki a timsó.

— Na, szép fiúk vagytok, — mondta a luftballon. — Csak egy szót kell szólni és mindjárt megpukkadtok.

— Ti beszéltek a háboruról, ti gyávák? — szidta őket a kámfor. — Hiszen az első puska lövésére elillantok.

— No csak ne kapjatok hajba, szólt a fésű. A vitakozásból veszekedés lett és jól összeverték egymást. Csak a retek könnyezett tovább.

— Ez a háboru, — mondta csendesen.

Bizonyítékok Szerbia ellen.*)

A monarchia körjegyzékéhez csatolt emlékiratnak rendelkezésünkre bocsájtott szövege.

(5-ik közlemény.)

Ugyanez év augusztus 18-ának dátumát a „Politika“ illő alkalomnak találta, hogy Zerajic merényletével, akinek nevet a nép körében, mint valami „szentet“ emlegetik, újra foglalkozzék és a merényletet költeményben ünnepelje.

Ilyenképpen ezt a merényletet, amely a monarchia területeire való aspirációkkal nem állott összefüggésben, az ő eszméik számára használták ki és Zerajicnak dicsőítésével a gyilkosságot egészen kifejezetten, mint dicséretre és utánzásra méltó eszközt ismerték el eszméik megvalósításának harcában. A gyilkosságnak, mint a monarchia elleni harcban teljesen megengedett módszernek ez a szentítése, később megismétlődik a lapokban. midőn Jukicnak Cuvaj királyi biztos ellen ekövetett merényletéről írnak.

Ezek nemcsak Szerbiában elterjesztett hanem — mint később be fog bizonyulni — jól szervezett bujkáló utakon a monarchiába becsmérszett újságok voltak azok, amelyek a széles tömegeknél megteremtették és ébren tartották azt a hangulatot, amely a monarchia ellenes szövetkevesek machinációinak termékeny talajt nyújtottak.

Ennek az egyesületek által folytatott agitációnak központja a „Narodna odbrana“ lett. Ugyanazok a személyek, akik az annexió idején az egyesületnek élén álltak, voltak most is a vezetőségben; ép úgy, mint annak idején, most is a monarchia legerőszakosabb elleneseit lehet mint a legenergiusabb és legtevékenyebb szervezőket találni: Jankovic Bozó tánornokot, Dacic Zivojint, az állami nyomda igazgatóját, valamint Pribizevic Milan és Tankosic Voja őrnagyokat. A Narodna odbrana, amelynek alapjai szervezet tekintetében szélesek és mélyek és amely hierarchikusan szigorúan van tagolva, nemsokára 400 választmánnyal rendelkezett, amelyek élén agitációt fejtettek ki.

Ehhez járult, hogy a Narodna odbrana szoros összeköttetésbe lépett a lövész szövetséggel (762 egyesület), a „Silni Dusan“ Sokol-szövetséggel (2500 taggal), az Olympiai klubbal, a „Mihajlo Kzez“ lovaglós egyesülettel, a vadász-szövetséggel és a Kultur-Ligával, valamint számos más egyesületet is a maga szolgálataiba állított, amelyek valamennyien, a Narodna odbrana-tól vezérelve és támogatva, az ő szellemében működnek. Állandó kölcsönhatás mellett ezek az egyesületek formálisan amalgamizálódtak, úgy hogy ma már tulajdonképpen valamennyien csak tagjai a Narodna odbrana testének.

Ilyenképpen a Narodna odbrana egész Szerbiára az agitációk sűrűn szőtt hálóját vetette ki, mellyel magához vonta mindazokat, akikben hajlandóság volt az ő eszméik számára.

Hogy a Narodna odbrana milyen szellemben működik, a hivatalos közleményeiből elegendő világossággal kiderül. (Folytatjuk.)

*) A sajtóiroda jóvoltából közöljük ezt az érdekes okmányt, amelynél izgatott, szenzációsabb regényt nem adhatunk olvasóink kezébe.

A szerkesztésért felelős: **Gács Demeter.**
Szerkesztő: **Münz Jenő.**

Automobilok

keveset használtak eladók. Magyarországon legnagyobb választékban 150—200 darabig állandóan rendelkezésre áll, fuvarozásra, városi és tura-használatra, nyitott és csukott autók, valamint autobuszok és teher-automobilok minden célra, mindenféle gyártmányu legutolsó típusokból állandó kiállítás 1000 koronától feljebb minden árban.

Keveset használt gummik és felszerelések.

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 3.

Telefon 149-62.

FEKETE SÁNDOR.

224-22

„ADRIATICA“
COGNAC LEPÁROLÓ R. T.
≡ FIUME. ≡

Különlegesség:

„FIUME COGNAC MEDICINAL“

(„Fiume“ szójegyre különösen ügyelni.)

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedül valódi kölnivíz, kölnivíz-szappan és puder minden jobb drogeriában, illatszert és gyógytárban kaphatók.

Ügyeljünk a pontos címre: **JOHANN MARIA FARINA** Gegenüber dem Rudolfsplatz.

Minden hasonlónevű utánzatot utasítsunk vissza.

Nagykanizsán kapható: **GELTSCH** és **GRAEF** drogeriában,
Magyarországi képviselő: **Holzer Emil Zoltán, Budapest. VIII.**

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 K.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Outenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

A baka.

Puskatus az élettársa, pantallér a vánkosa.
Szerény szürke, mint a veréb, ám a dicsfény táltosa!
Hogyha lép, a vérünk dobban, hogyha megáll, fú a szél.
Magyar baka tudja rangját: céloz! Néma! Nem beszél!

Szeme csillog, mint a csillag, mikor tiszta kék az ég.
Álmában is kommandóra ver a szíve, a derék.
Ölelheti a babáját akármilyen szoroson —
Hogyha kell: hát eltasztja. S könnyű szívvél elrohan.

És amerre magyar baka veszi útját: baj van ott!
Lépte nyomán nem köszönti már az ellen a napot.
Mint a zápor, hull a golyó, kiröppen a bajonét.
Meggvédi a becsületet. a Királyét, a Honét!

Nézd az uccán! Egyet dalol. Egyet csókol. Egyet lép.
Aztán? . . . Óreg jó puskáját megsimogatja előbb;
S holnap? Ezer bomba közt a világot megpörgeti.
Millió szerb és millió kozák, . . . millió ördög: mi neki?

Bakagyerek, szép száll legény, annyi vére van, hogy sok!
Magyar bakák, ti vagytok a felhők között a sasok!
Zászlótokra, ami áldás van, az mind-mind ráborul,
Magyar isten a felhőkből küld Titeket záporul!

Somlyó Zoltán.

A szabad lengyel királyság.

A Z. H. rendkívüli kiadása tegnap délután a következő táviratokban számolt be a fontosabb eseményekről:

Csernovic, aug. 10. Az ellenséges lovasság minden kísérletét, hogy keleti és közép Galiciába betörhessen, megghusítottuk. Brod és Tarnopol között az ellenséges támadás visszaverésekor négy kozák elesett és hét megsebesült.

Raguza, aug. 10. A montenegrói tüzérség tegnap délután erős tüzelést kezdett Bocche di Cattaro ellen. Útegeink erélyes közbelépésére a montenegróiak hamarosan elmenekültek.

Krakkó, aug. 10. Csapatunk, amelyek tegnap Michovot megszállották, ma tovább folytatták az előnyomulást és negyven kilométerrel beljebb hatoltak Oroszország területére. Seregünk egyrésze átkelt a Visztula folyón és a tulsó parton foglalt állást. A Radziwolow határhegység magasait megszállottuk. Egy előretolt csapatot elfoglalta Wolocysk helységet és Podowolcysk várossal szemben állott föl.

Posenből jelentik: Egy orosz hadosztály Komeikennél átlépte a német határt és megtámadta a német hadállásokat. A német csapatok rövid küzdelem után visszaverték a támadást és a határon túl üldözték a fejvesztett rendetlenségben menekülő orosz sereget.

Krakkóból jelentik: Ma éjszaka egy 800 önkéntesből álló zászlóaljunk megtámadott egy kozák ezredet. Órákig tartó harc után a kozákok 400 halott és sebesült hátrahagyásával elmenekültek. Veszteségünk tizenhét halott és százhuszonnégy sebesült. Michovot elfoglaltuk.

Lembergől jelentik: (Hivatalos.) Csapatunk mélyen benyomultak Orosz-Lengyelország területére. Hadseregünk főparancsnoksága plakáton kihirdette mindenütt, hogy a szövetséges haderő a lengyel fölzsabadulást hozza magával az orosz járom alól. — Fegyvereink vissza fogják állítani a szabad lengyel királyságot. — A kiáltvány óriási hatást keltett. A lengyelek leirhatatlan lelkesedéssel, ezrenként ragadnak fegyvert, szabadságuk kivívására.

Tarnopolból jelentik: A kisorosz városok proklamációkban kimondták, hogy a monarchiához csatlakoznak.

Győzelmek mindenütt.

Kegyetlenkednek a Franciák.

Fölfüggesztették a vasárnapi munkaszünetet.

Ma délelőtt 10/óráig a következő táviratokat kaptuk:

Budapestről jelentik: Ezerkétszáz szerb katonaszökevény érkezett ide.

Strassburgból jelentik: Elzász határán a támadó francia csapatokat a német sereg súlyos veszteséggel visszaverte.

Krakkóból jelentik: Az oroszok által elrontott lengyel vasutvonalakat helyreállítottuk.

Berlinből jelentik: A német sereg Lüttich várát elfoglalta.

A trebinjei diadal.

Mostar, aug. 10. A montenegrói sereg támadást intézett ellenünk, amit kétórás harc után minden vonalon visszavertünk. Az ellenség 200 halottat és rengeteg sebesültet hagyott a csataterén. Veszteségünk husz halott és néhány sebesült.

A Szigetvár sikere.

Spalato, aug. 10. A Szigetvár cirkáló Antivári montenegrói város erődítményeit rommá lőtte.

Orosz vereségek.

Krakkó, aug. 10. Keleti Galiciában az oroszok több helyütt megkísérelték a betörést, de csapatunk megfutamodásra kényszerítették őket. Az oroszok kilenczven halottat veszítettek.

Krakkó, aug. 10. A német csapatok Smaleningnél és Johanissburgnál visszaverték az orosz támadásokat. Nyolc orosz ágyú a muniós kocsikkal a németek kezébe került.

Berlin, aug. 10. Wolt ügynökség jelenti: Tegnap este Szmalening mellett Tilsiutól három mértföldnyire hét század orosz gyalogság és egy géplegyverosztag megtámadott három század Landwehr katonaságot. A támadást visszavertük, ez oroszok Gubokolje felé menekültek.

Az oroszok kiűrik Libaut.

Berlin, aug. 10. Liban orosz hadikikötő rak-tárait a várparancsnok fölgujtatta. A kiűrésre mindent előkészítettek.

Franciaország kiutasította az olaszokat.

Róma, aug. 10. A francia kormány kiutasította az olaszokat és a románokat. Ez az intézkedés nagy felháborodást keltett itt.

Fölfüggesztették a munkaszünetet.

Budapest, aug. 10. A kormány a vasárnapi munkaszünetet a háboru egész tartamára fölfüggesztette.

Megint a kincses autók.

Budapest, aug. 10. Berlinből jelentik: A németek három autót több millió francia pénzzel elfogtak.

Svájci lap a francia kegyetlenkedésről.

Zürich, auguszt. 10. A Züricher Nachrichten írja: A franciák nemzete, a dicső grand nation, amely eszménye volt évszázadokon át az emberiségnek, most visszasüllyedt a vizözön előtti kor barbár állatóságába. Az egész világ művelt társadalmá mélységes fölháborodással itéli el azokat a szörnyű, az emberiséget és a civilizációt megszegyénítő kegyetlenkedéseket, amelyeket a francia katonaság nap-nap után elkövet az ellenséges alattvalókkal szemben.

A lüttichi galádság.

Berlin, aug. 10. Lüttich vára tegnap kitűzte a fehér lobogót és megadta magát csapatainknak. A bevonulásnál több helyütt rálöttek katonáinkra. Csapatunk parancsnoka erre stáriumot hirdetett s számos lüttichit agyonlövetett.

Elfogtuk a Beilis-pör ügyészét.

Krakkó, aug. 10. Hadifoglyaink között van Taplinszky államügyész is, aki a Beilis-pör hírhedt kegyetlenségű ügyésze volt.

A cár a zsidókhöz.

Danzig, aug. 10. A cár kiáltványt intézett az oroszországi zsidókhöz. A kiáltvány mézes-mázos ígéretekkel szólítja föl a zsidókat, hogy ragadjanak fegyvert az orosz haza védelméért.

Francia kegyetlenkedések.

Budapest, aug. 10. A Rivieráról visszaérkező német, osztrák és magyar utasok borzalmas dolgokat beszélnek a francia katonaság kegyetlenkedéseiről.

Frankfurt, aug. 10. A Frankfurter Zeitung jelenti, hogy Kutzot, a montenegrói játékbank aligazgatóját a franciák kémkedés miatt kivégezték.

Románia mellettünk.

Budapest, augusztus 10. Hivatalos helyről ismételten megerősítik, hogy Románia mellettünk foglalt állást.

Merénylet a kedive ellen.

Konstantinápoly, augusztus 10. Az egyiptomi alkirály ellen három ifjútörök merényletet követett el. A kedive súlyosan megsérült, a merénylőket elfogták.

Dolgozik a német flotta.

Berlin, augusztus 10. Hadihajóink elsüllyesztettek egy angol aknarakó hajót.

Az orosz barbarizmus.

Berlin, augusztus 10. Egy Pétervárról hazatérő diplomata beszéli, hogy a német követtség lerombolásakor a tömeg egy tisztviselőt agyonvert. A rendőrség az egész idő alatt távollartotta magát.

A Tölgyes-erdő ünnepe.

Azoknak, akik nem röstelték alvásukat ma rövidebbre szabni és kora hajnalban kimentek a Kiskanizsa mögött elterülő Tölgyesbe, gyönyörű és soha el nem felejthető, lélekemelő látványban volt részük.

Megszámlálhatatlan nagy embertömeg sok-sok szebbnél-szebb asszony és leány haladt részben kocsikon és részben gyalog a Kiskanizsa felé vezető úton, hogy jelen legyen a kivonult katonaság felszentelési ünnepélyén.

A cs. és kir. 48-ik gyalogezred hadilétszámra kiegészített 3 és a 20-ik honvédezred 3 zászlóalja, továbbá 6 gépfegyver csapat, mintegy tízezer katona már szép sorrendben volt felállítva, amikor megjelentek karstenfelsi és hegyaljai Pacor közös és lovag Sypniewsky honvédhadseregbeli ezredparancsnok, kiket Viosz főszolgabíró a megye és dr. Sabján Gyula polgármesterünk a város közönsége nevében szép szavakban üdvözöltek sok szeretetsé kívánva a közeledő nehéz órákban.

Mély áhitattal kísérté úgy a katonaság, valamint a közönség a tábori páter által fényes segédlettel celebrált misét, melyet a katonazene egy Haydn által alkotott gyönyörű, szivreható zenedarabbal kísért és amikor a katonazene által intonált Hymnus kíséretében a tábori páter feszülettel a kezében megállította az összes katonaságot, meghatva állt mindenki és egyetlen szem sem maradt szárazon.

Ezután az egyik tábori páter a közöshadseregbeli és a másik tábori páter a honvédhadseregbeli katonákhoz intézett egy-egy lendületes, gyönyörű beszédet, figyelmeztetve a katonákat az eskü szentségére különösen hangsúlyozva, hogy nincs fenségesebb cselekedet, mint Isten nevében a hazáért küzdeni.

Karstenfelsi és hegyaljai Pacor ezredes a közöshadseregbeli, Siepnyewsky ezredes a 20. honvédezred és gépfegyvercsapat előtt messze elhangzó szavakban felolvasta az eskü szövegét, amelyet a katonaság szóról-szóra ismételt és eskü elmondása után az ezredesek külön-külön bátorságra tüzelő gyönyörű magyar beszédet intéztek a katonasághoz, — amelynek befejezése után úgy a katonaság, mint az ott lévő közönség hosszú időn át a leglelkesebben üdvözölte a királyt és a hazát.

Kimagasló, gyönyörű és az ottlevőkre nézve örökké felejthetetlen látvány volt, amikor a katonazenekar a Gotterhaltet, a Hymnust és Heil Dir in Siegerkranz darabokat játszva, Karsienfelsi és hegyaljai Pacor ezredes és az összesereglett egész tisztikar mellett az ezred büszkén lengő zászlajával egy magas dombon kivont karddal álltak.

Leirhatatlan lelkesedés következett ennek láttára a katonaság között és amikor a zene elhallgatott, minden század külön-külön vállra emelve éltette parancsnokát.

Valóban büszkék lehetünk ilyen lelkes katonákra, de büszkék lehetünk ilyen általános lelkesedésnek és szeretetnek örvendő tisztekre is, méltóan megérdemlik mindnyájunk szeretetét bizalmát, mert ilyen bátor, lelkes és vitéz katonáktól csak jót remélhetünk.

Az ünnepségre hivatalos volt a főispán és az alispán, de a mozgósítás annyi teendőt rótt reájuk, hogy nem jelenhettek meg. Távollétüket a következő táviratban mentették ki:

Kimondhatatlanul sajnálom, hogy méltóságod megtisztelő meghívásának eleget nem tehetek, de a komoly időben székhelyemet egy pillanatra sem hagyhatom el, midőn méltóságodtól és vitéz ezredétől ezuton bucsu-

zom el, kérem a Mindenhatót, hogy zászlójukkal a győzelem babérkoszorujával övezve térjenek vissza.

Balás főispán.

A vármegye közönsége nevében köszönetemet jelentem a dicsőséges harcba induló 20. ezred vasárnap tartandó esküteléséhez küldött meghívásért és mivel a mozgósítási teendők miatt azon személyesen meg nem jelenhetek, a vármegye közönsége küldöttségének vezetésével Viosz Ferenc nagykanizsai főszolgabíró biztam meg.

Árva alispán.

Az ünnepély szép lefolyása fölemelő hatással volt mindenkire, aki megjelent. Münz Jenő.

HIREK

Mámoreos Nagykanizsa.

Fölemelő, nagyszerű ünnepség foly le tegnap este Nagykanizsa falai között. Délután négy órakor hatalmas plakátokat ragasztottak ki és osztottak széjjel a járókelők között, ezzel a szöveggel:

„Polgártársak! Vitéz hadseregünk több helyütt behatolt Oroszországba. Csapataink Censtochaunál egyesültek a szintén előnyomuló német hadsereggel és több ütközetben megverték az oroszokat. A német hadsereg elfoglalta Lüttichet, a rendkívül fontos belga erősséget. Csapataink sikeresen működnek a szerb és montenegrói határokon is. — Polgártársak! E fontos győzelmi híreket a város közönségének méltóan kell megünnepelnie. Lobogózzatok fel házaikat és világítsatok ki ablakaitokat. A nagykanizsai 48. gyalogezred zenekarával bejárja a város főbb utjait, hogy kifejezést adjon örömeinek és büszkeségének hadseregünk vitéz magatartása fölött. A menet este 8 órakor indul ki a városházától. Utirány: a Főúton a régi gimnáziumig és vissza. Onnan Sugár-ut, közös laktanya, honvéd laktanya, Sugár-ut, Csengery-ut, Kaziunczy-utca, Erzsébet tér. Felkérem a város közönségét, hogy az ország és a hadsereg örömmünepén vegyen részt. Nagykanizsán, 1914. augusztus hó 9-én.

Dr. Sabján Gyula s. k., polgármester.

A lelkesítő hangú fölhívás megtette a kellő hatást. A házakat az említett utvonalon mindenütt föllobogózták. Estére száz és százezer gyönyörű gyertyafény lobbant föl az ablakokban viráglámpák és zöld lombok között. A tündéres kivilágítás valami meghatóan szép külsőt kölcsönzött az utcáknak. Különösen szép volt a Fő-ut képe, ahol már hét órakor valóságos néptenger hullámozott. Nyolc órakor a tisztikar és a városi hatóság bejárta az említett utvonalat, a 48. gyalogezred zenekarával lelkesítő hangú indulók mellett a Főúton még éjjel 11 órakor is csakugy szorongott a hatalmas tömeg és lelkesen ünnepelték derék katonáinkat és a kitűnő tisztikarokat. Különösen nagy hatást keltett a Centrál erkélyre kifeszített „Éljen a hadsereg” föliratú fehér zászló, amelyet a szebbnél-szebb női fejek valóságos virágerdővel koszorúztak. — Nagykanizsa mindenképp méltóan ünnepelte meg vitéz hadseregünk sikereit.

A szabadkőművesek a sebesültekért. A nagykanizsai „Munka” szabadkőműves páholy egyelőre 500 koronát adott át dr. Sabján Gyula polgármesternek a hadbavonultak családtagjai segélyezésére. A páholy elhatározta, hogy új házának összes helyiségeit átengedi a háboru sebesültjeinek és evégből 30—36 ágyat állít fel. Ezenkívül két tágas lakóhelyiséget, továbbá konyhát és fürdőszobát bocsát rendelkezésre. A kórházat a szükséges butorizzal ellátja és a célnak megfelelő átalakítási munkálatokat saját költségén elvégezteti. A páholy ezen határozatáról a Vöröskereszt egyesület helyi fiókjának elnökségét átiratban értesítette. Reméljük, hogy a szabadkőművesek szép példáját többi intézményeink is követni fogják.

Meghosszabbítják a moratoriumot. Budapestről jelentik, hogy a kormány a pénzügyzetek óhajára valószínűleg október elsejéig vagy 15-ig terjedő moratoriumot fog elrendelni.

Az izr. hitközség és a háboru. Az izr. templomban f. hó 7-én pénteken este és 8-án szombaton délelőtt az istentisztelet keretében dr. Neumann Ede főrabbi könyörgést és szent beszédet tartott a hazáért, a királyért, a harcban vonuló hadseregért és fegyverek győzelméért és felkérte a hiveket, hogy adakozzanak a hadba vonultak segélyre utalt visszahagyott családtagjai részére. F. hó 9-én vasárnap délután 4 órakor dr. Neumann Ede főrabbi Kiskanizsán a Szent Flórian-téri iskola előtt szent beszédet mondott, az izr. vallásu legénységnek.

A Magántisztviselők egyesülete tagjai körében gyűjtést indított a bevonultak hátrahagyottjai részére. A gyűjtés eredményét, 138 K 70 fillért átadták a polgármesternek.

A város a hátrahagyottakért. A szombati gyűlésen elhatározták, hogy gyűjtőleveket bocsátanak ki. Az akció szervezésére egy bizottságot küldtek ki.

A nagykanizsai mozgósítás. A nagy munka immáron a vége felé közeledik s megállapíthatjuk, hogy Nagykanizsán a legnagyobb rendben és példás gyorsasággal folyt le a mozgósítás. Ez pedig nagy szó, mert a kanizsai hadkiegészítő parancsnokság, a tartalékosok, póttartalékosok és népfölkelők szinte példátlanul nagy tömegét vonta be. És hogy mégis olyan nagy rendben és gyorsan ment minden, az elsősorban a nagykanizsai tisztikar érdeme. — Nagy és felelősségteljes munkájuk méltánylására nem találhatunk kellő elismerést.

Felhívás Nagykanizsa nemeslelkű közönségéhez. Városunkban rövid idő múlva számos kórház lesz, amelyekben megsebesült hős fiainkat ápolják. Alig lehet szebb és szentebb feladatunk, mint az, hogy szenvedő véreink fájdalmának enyhítéséhez hozzájáruljunk. — Hogy a rögtönzött kórházakban a sebesültek minél könnyebben és higiénikusabban ápolhatók legyenek, gondoskodjunk arról, hogy a kórházak lehetőleg tökéletesen felszereltessenek. Evégből elvállaljuk a munka egy részét. Gyűjtünk a Vörös kereszt kezelésében leendő összes nagykanizsai kórházak részére férfi-fehérműveket: használt, ócska ingeket, nadrágokat, harisnyákat és zsebkendőket, továbbá ágytapedőket és huzatokat. Szeretettel kérjük mindazokat, akiknek házában a felsorolt fehérneműdarabokból fölösleg van, sziveskedjenek azt Stern Sándornénak (Rozgonyi-utca 1.) átadni. Egyben pedig kérjük Nagykanizsa nemes-szívű hölgyeit, hogy akik a gyűjtés munkájában s ez akció szervezésében részt vehetnek, sziveskedjenek ebbeli szándékukat az alulírt bizottság valamelyik tagjával tudatni. Nagykanizsa, 1914. aug. 9. Stern Sándorné, Györffy Jánosné, Roth Miksáné, Bettelheim Aladárné, Röldes Miklósné.

— Nyári szezonra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szívós Antal műorás és látszerész mint a legolcsóbb bevásárlási forrás óra, ékszer, látszer javítást kiváló gondal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

A szerkesztésért felelős: **Gács Demeter.**

Szerkesztő: **Münz Jenő.**

Üzemünket változatlanul fenn-tartottuk és mindennemű megrendelést továbbra is elvállalunk, a pontos szállítás garانتálása mellett.

GUTENBERG NYOMDA.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 K.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

Győzelmeink hírét

hozza mindenünnen a táviró. Lenn Trebinje párolgó sziklái és illatos völgyei között, a montenegrói sereg futva menekült tüzéségünk gyilkos ágyuzása elől. Galicia és Bukovina határain csapataink diadalmasan állják és visszaverik az ellenség minden betörésre irányuló kísérletét, Censtochaunál csapataink egyesültek a győzhetetlen német hadsereggel s most közösen operálnak. Liban kikötője lángokban áll. Lüttich és Namur elesett, az algiri partok francia erődítményeiben rettenetes pusztítást végeztek a német hadihajók. A német sereg már Franciaországban nyomul előre ellenállhatatlan gyorsasággal. Egy nagy angol hadihajó felrobbant, egy másikat a németek lefegyvereztek. Határainkon mindenütt siker koronázza hadműveleteinket. A lengyel nép fegyvert ragadva mellénk állott. A kisoroszok legigázott, agyonsanyargatott népe proklamálta a szakadást az orosz birodalomtól. Románia fegyvert fogott mellettünk, Japán talán már tegnap megüzente a háborút s a szerb, orosz katonák ezrével szökdösnek át a határon, mert nem akarják vérüket áldozni a fehér cár önös érdekeiért. Mindenünnen kedvező, mámorba ringató és fölemelő hírek érkeznek. Franciaországnak egyszer már megmutattuk a huszárbravúr s egy vén huszár, bizonyos Simonyi őbester már pipára gyújtott Napoleon császári trónján, épen száz esztendővel ennek előtte. Azt a kis sétát ma is megteszi a seregünk Párisig, de a németek, akiket ma is egy Moltke vezényel s ma is Sedán felé nyomulnak előre, okvetlenül széjjel néznek egy kicsinyég a Szajnaparti Babelben. De, — egy ilyen hatalmas háboru nem tíz és nem száz ütközet, hanem számtalan összekoppanás végtelen láncolata. Győznünk kell és győzni is fogunk, mert mi vagyunk az erősebbek és a fölkészültebbek szintén mi vagyunk.

Katonai szempontból a francia és az orosz sereg össze sem hasonlítható Németország és a monarchia haderejével. De mindamellét bizonyosan előfordul majd, hogy itt, ott kevesebb szerencsével harcolnak csapataink s attól sem szabad megriadni, ha a végső nagy diadal egy-egy kisebb vereségünkbe fog kerülni. Hísz Napoleont is teljesen legyőzték Aspern mellett, amiért ő nagyhamar visszafizetett a wagrami fényes diadallal. Negyvennyolcban seregeinket kudarc kudarc után érte, de 49 elején már urai voltunk az országnak és annyi dicsőséges harc után minden pozíciójából kiszorítottuk az ellenséget.

Emberek vagyunk s mindnyájunk fő-

lött egy magasabb erő rendelkezik. Itt-ott megtörténhetik, hogy egy kisebb seregünk tisztességes visszavonulásra kényszerül. Elcsüggednünk nem szabad azért. Amilyen méltóak voltunk diadalmas hadseregünkhöz a győzelmek óráiban, épen

ugy legyünk méltóak hozzá egy-egy rossz órában is türelmünkkel és a beléje vetett hit bizalmával. Egyetlen kötelességünk, hogy erősek és elszántak legyünk s akkor a diadalt a pokol valamennyi ördöge sem ragadhatja el tőlünk.

Egy milliárd orosz pénz — német kézen.

A japán sereg partraszállott Mandsuriában.

Akcióban a svéd flotta. — Forradalom Péterváron.

Ma délelőtt 10 óráig a következő táviratokat kaptuk:

Orosz kémek Németországban.

Berlin, augusztus 11. Németországban sok orosz kémeket fogtak el áruházakban a lőszertárak és vasuti vonalak körül. Többet közülök agyonlőttek.

Elfogott orosz herceg.

Bécs, augusztus 11. A cár rokonát, Leuchtenberg herceget, orosz ezredest Kienzében családostul elfogták.

Bombavető orosz repülőgépek.

Boroszló, aug. 11. Orosz hadiacroplánok a vasuti kocsikra és hidakra bombákat dobtak le. A bombák nem tettek kárt.

Anglia támadni akar.

Amsterdam, aug. 11. Itteni diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Anglia két hadtestet akar küldeni a kontinensre.

A montenegróiak kudarca.

Budapest, aug. 11. Egy hatezer harcosból álló montenegrói hadosztály Trebinjétől keletre újból támadóan lépett föl, hogy helyrehozva a legutóbb szenvedett vereséget a csapatainkat megingassa pozíciójukban. Tüzéségünk erélyes akciójára a montenegróiak véres tejjel, a legnagyobb rendtelenségben megfutamodtak, két száz halottat és száznyolcvan sebesültet hagyva hátra.

Elpusztult kozák század.

Krakkó, augusztus 11. A galíciai határon több ütközetben megvertük a betörést megkísérlő orosz csapatokat. Krakkótól keletre, egy ütközetben gyilkos sortűzünk alatt a kozákoknak egy teljes százada elpusztult.

Elsüllyesztett angol cirkáló.

Fiume, augusztus 11. A Kelet nevű gőzös kapitánya jelenti, hogy a Földközi tengeren a Warrior nevű angol cirkáló roncsaira bukkant. Valószínű, hogy egy német hadihajó süllyesztette el.

Az angol flotta főparancsnoka.

Berlin, augusztus 11. A Wolff-ügynökség jelenti Londonból: Sir John Jolicoe tengernagyot az angol flotta főparancsnokává, Madden tengernagyot a tengerészeti vezérkar főnökévé nevezték ki.

Az oroszok Szentpétervárt féltik.

Berlin, aug. 11. A Wolff ügynökség jelenti Koppenhágából: Az oroszok a vasárnapról hétfőre virradó éjjel elpusztították a finn öböl északi bejáratánál lévő Hagö kikötőt s a kronstadti öblöt aknákkal teljesen elzárták. Kronstadt Szentpétervár erődített kikötője és elővárosa. Ezt a védekezést a német flotta gyors és erőteljes akciója, valamint a svéd hajóhad fenyegető állásfoglalása tette szükségessé.

Támad a japán sereg.

Berlin, aug. 11. A „Hoch Deutschland“ nevű német személyszállítónak az indiai tengerről továbbított dróttalan táviró jelentése szerint, a japán sereg Mandsuriában partraszállott és gyorsított menetben vonul előre.

Német hadihajók bravurja.

Berlin, aug. 11. A Goeben és a Breslau német hadihajók, amelyek elfogására angol csatahajók egész gyűrűje lesett a Földközi-tengeren, áttörték az angol hadihajók láncát és teljes biztonságba jutottak.

Egy milliárd orosz bankbetét német kézen.

Berlin, aug. 11. (Hivatalos.) A kormány a bankokban elhelyezett egy milliárd márka orosz betétet hadizsákmánynak deklarálta.

A grastini diadal.

Lemberg, aug. 11. Grastin mellett a németek fölényes győzelmet arattak az előnyomulást megkísérlő orosz sereg fölött. Orosz részről hetven halott és sok sebesült maradt a csatatéren. A németek vesztesége jelentéktelen.

Elindult a svéd hajóhad.

Koppenhága, auguszt. 11. A svéd hajóhad Sviensen admirális vezénylete alatt szabályszerűen állagt foglalt a Kattegat előtt. Ezzel valószínűleg a kronstadti orosz flottát akarják elzárni attól, hogy az angol vizekre hajózhasson.

A pétervári forradalom.

Danzig, aug. 11. Kerülő uton ideérkezett pétervári jelentések szerint a munkásság forradalma ott kiltört. Több százezerre tehető a föllázadt munkássereg száma. Az elkeseredett tömeg fölvette a harcot a sorkatonassággal és barrikádokkal sáncolta el magát a kozák csapatok elől.

Német szociálisták a háboru mellett.

Berlin, aug. 11. Gelsenkirchenből jelentik: hétszáz szociálista bányamunkás tegnap fáklyákkal és vörös zászlókkal a Bismarck szobor elé vonult. Ott a fáklyából máglyát raktak és a vörös zászlókat elégették, majd kibontották a német nemzeti lobogót és lelkes hangulatban a háborút és a monarchiát éltetve vonultak végig a város utcáin.

Bulgária nem segíti Szerbiát.

Szófia, aug. 11. A cár táviratilag fölkerlte Ferdinánd bolgár királyt, hogy támogassa a szerbeket. Hir szerint a bolgár király elutasítóan válaszolt.

HIREK.

A Vörös Kereszt királyi biztosa. A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, gróf Csekonics Endre belső titkos tanácsosi, a magyar Vörös Kereszt-egylet elnökét kiküldte az egylethez királyi biztosként a háboru idejére.

Csak kevesen tudják, hogy a nagykanizsai urinők egy része milyen derék és nagyszerű cselekedettel mutatta méltónak magát a régi, jó idők jóságos, felejthetetlen nagyasszonyaihoz. Nagykanizsán több százra ment azoknak a népfölkelőknek a száma, akiket nem tudtak idejében beöltöztetni s jelentkezésük után egy héttel is még mindig elintézetlenül csatangoltak az utcákon. Az élelem, amit magukkal hoztak, már a második napon elfogyott s miután pénzt nem igen vettek magukhoz, éhezniök kellett. Pedig voltak közöttük szép számmal jómódu, telkes, birtokos gazdák is, de egyik sem számított arra, hogy egy hétig kelljen várakoznia az uniformisra. A közelben lakó urinők nem tudták elnézni a szegény emberek szenvedéseit, megesett rajtuk a szívük s amit a város meg a katonaság elmulasztott megtenni, arról végtelen jóságukban ők gondoskodtak. Ebédet, vacsorát és pénzt osztottak ki az inségesek között, akiknek soka már a lábán is alig tudott állni a nagy éhségtől. Volt olyan nemes uriaszony, aki százhusz népfölkelőnek főzött ebédet, vacsorát egy napon. Persze leírni sem lehet azt boldogságot, amikor a kiéhezett, elbágyadt emberek között jóságosan mosolygó arccal megjelentek a mi nagy jó asszonyaink szebbnél-szebb kedves fiatal leánykáikkal és párolgó, meleg levest, hatalmas husadagokat és még sok egyéb jót tártak föl a derék polgárok elé. Mi sem mondhatunk egyebet, mint a meghatott öreg népfölkelők, akik könnyes szemmel, remegő fohással sóhajtottak az ég felé: az Isten is áldja meg az arany szívűket, jóságos kezűket minden mozdulatját. Egyebet nem is merünk mondani, mert meg kellett győződnünk arról, hogy van olyan jótékonyosság is, amely elrejtőzik a nyilvánosság elől, dugva teszi, amit tesz és semmiféle elismerésre nem tart számot ezért.

Az átutazó katonáknak. Örömmel és nagy elégtétellel állapítjuk meg, hogy a Z. H. mult-kori fölhívása nem maradt eredmény nélkül. Nehány finomlelkű, kedves urileány a napokban elhatározta, hogy virágokkal, cigarettával és egyéb figyelmes gyöngédséggel fogja enyhíteni a Nagykanizsán átvonuló katonák részére a fárasztó és kimerítően hosszú utazás. Azóta mindennap szeretetreméltóan kedves buzgalommal inspekción tartanak a pályaudvaron és gondoskodnak róla, hogy a derék harcosok semmiben se lássanak hiányt és jóleső emléket vigyenek magukkal Nagykanizsáról. Különb jutalom ezért aligha érheti őket, mint a sok hálásan fölragyogó, örömtől csillogó tekintet, amely vidámmá teszi és föllélekíti a harcosok szürke sorait, ahol csak a kedves műkedvelő markotányosnők megjelennek.

A nagykanizsai segélyakció. Az itthonmaradtak segélyezésére és a Vörös kereszt támogatására alakult bizottság tegnap délután

Sabján Gyula dr. polgármester elnöklésével ülést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy huszonegy kerületre osztják be a várost és mindegyikben egy vagy két hölgy fog gyűjteni egy-egy társaságban. A gyűjtőveken egy rovat lesz azok számára, akik nem tudnak egyszerre nagyobb összeget adozni s havonkénti hozzájárulásra kötelezik magukat. Az adományokat azonnal nyújtázzák s azonkívül a *Zalai Hirlapban* is közlést tesznek az adományozók nevsorát. A gyűjtés az itthonmaradtak és a Vöröskereszt-fiók javára egyszerre történik. A kanizsai nagyobb vállalatok és pénzintézetek már megkezdették az adakozást. A Nagykanizsai takarékpénztár 1000 koronát adott az itthonmaradtak és 500 koronát a Vöröskereszt javára. Ugyane célokra a Franz r.-t. 500—500 koronát adományozott. Reméljük, hogy a szép példát többi intézeteink is követni fogják.

Felhívás a nagykanizsai izr. elemi iskola tanulóihoz. Kedves tanítványaim! Isten, Király, Haza! Ennek a három szentségnek tiszteletére, imádatára oktattunk, neveltünk, buzdítottunk mindig benneteket. Most itt az ideje, hogy megmutassátok, hogy munkák eredményes volt. Szent, győzedelmes háboruba mennek vitézeink: Istenért, Királyért és Hazáért. Tudom, hogy kicsi szívetek nagyot dobban erre a hírre és szinte hallom, amint felsóhajtotok:

„Hej ha én is, én is köztetek mehetnék
Szép magyar vitézek, aranyos leventék!”

De ti még nem birjátok el a kardot. És míg honfitársaink életüket és véréket áldozzák értünk, addig sok szegény apának itthonmaradt gyermekei, elaggott szülők, özvegyen maradt nők, gyámoltalanok éhezésnek volnának kitéve, ha mi kötelességszerűen nem gondoskodnánk róluk. A ti kedves, jó szívetekhez fordulok tehát. Ha nem mehetek is a három szentség védelmére, áldozatok ti is a haza oltárán. — Jöjjen el mindegyitek filléréivel. A gazdag többel, a szegény kevesebbel, hogy áldott hazánkban ne legyen éhező gyermek egy se. Ne maradjon el közületek senki se. Hogy a Mindenható bevéssé neveitek a jó honfiak és honleányok aranykönyvébe. Hogy agg korotokban unokáitoknak is büszkén, önérettel beszélhesétek el, hogy Magyarország dicső háborújában a ti zsenge lelketek is lerakta áldozatát a Haza oltárára! Jöjjetek édes gyermekeim minden osztályból, valamennyien! Fiúk és leányok. Ott várlak benneteket örvendő lélekkel a testületi irodában mindennap d. e. 9—11-ig. Jöjjetek! Nagykanizsa, 1914. augusztus hó 10-én.

Kertész József igazgató.

Bakadalok. Katonáink bátor harci kedvét leginkább az bizonyítja, hogy szászámra születnek meg a harcias, lelkesítő nóták. Néhányat bemutatónak itt közlünk:

Jön a muszka kedves magyar hazánknak
Hull a könnye szegény édes anyánknak
Ne sirj anyám majd elszalad a muszka
Ha eldördül kezeinkben a puska.

Péterváron lakik az a muszka cár
De nem soká fog ő lakni ottan már
Magyar baka megfogadta egy szálíg
Hogy meg sem áll egész Szentpétervárig.

Lengyel nemzet bilincsbe vert testvérem
Látod e az új csillagot az égen?
Régen eltűnt csillaga a hazádnak
Hirnőke a szabad Lengyelországnak.

Lengyel testvér fogjál kezét mi velünk
Hiszen tudod közös a mi ellentünk.
A zsarnoknak még pora se maradjon
Az igazság szent zászlója lobogjon.

A közönség és a katonák. A tegnap elutazott csapatokat nagyszánu lelkes közönség bucsúztatta a pályaudvaron. — Nagykanizsa lakosságának színe-java künn volt, hogy ünnepélyessé tegye az utolsó perceket. Katonáink a legjobb hangulatban indultak el a fáradalmas útra és vidám katonanóták éneklésével viszonzták a közönség ünneplését.

— Nyári szezonnra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szívós Antal műorás és látszerész mint a legolcsóbb bevásárlási forrás óra, ékszer, látszer javítást kiváló gondal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

Mi történt tegnap?

1914. augusztus 10.

Elszász határán visszaverték a támadó franciákat. — Lüttich várát a németek elfoglalták. — Trebinje mellett a montenegróiak véres vereséget szenvedtek. — A német csapatok Szmallingenánál és Johannsburgnál megverték az oroszokat. Orosz részről 120-an estek el. — Az oroszok kiűrtették Libaut. — Fölfüggesztették a vasárnapi munkaszünetet a háboru idejére. — A cár a zsidókhöz kiáltványt intézett. — Románia mellénk állott. — Az egyiptomi kedive ellen Konstantinápolyban merénylet követte el. — A németek elflyeszítették egy angol aknarakó hajót.

Bizonyítékok Szerbia ellen.*)

A monarchia körjegyzékéhez csatolt emlékiratnak rendelkezésünkre bocsájtott szerinti szövege.

(6-ik közlemény.)

Alapszabályaiban kultur-egyesület mezében lép fel, amelynek csak Szerbia népességének szellemi és testi fejlődése és anyagi megerősítése fekszik szívében, de egyesületi orgánumban a Narodna odbrana leleplezi létének igazi és egyedüli okát, az ugynevezett „reorganizált programját”. És pedig:

A szerb népnek „fanatikus és fáradhatatlan munkával” azon ürügy alatt, hogy a monarchia „szabadságától és nyelvével akarja megfosztani, sőt Szerbiát meg akarja semmisíteni”. „szent igazságot” kell predikálni: hogy elkérthetetlenül szükséges Ausztria-Magyarország ellen, ez ellen „az irtó háborút puskával és ágyúval” folytatni és a népet „minden eszközzel” arra a harcra előkészíteni, amelyet „a leigázott területeknek felszabadítására, ahol hétmillió elnyomott testvér nyög”, végre kell hajtani.

A Narodna odbrana „kulturális törekvései” kizárólag ennek az eszmének szolgálatában állanak, nem egyebek, mint eszközök a nép szervezésére és nevelésére a monarchia ellen óhajtott megsemmisítő harcra.

Ugyanebben a szellemben működnek azonban a Narodna odbrana többi főkegyesületét is, amire a Kragujevac Sokol-egyesület szolgáljon például.

Miként a Narodna odbranánál, itt is katonatisztek, tanárok és állami tisztviselők állanak az élén.

Az a beszéd, amellyel Kovacevic önmagy egyesületi elnök az 1914. évi közgyűlést megnyitotta, teljesen elfelejt megemlékezni a tornázásról, ami pedig tulajdonképpen célja minden Sokol-egyesületnek és kizárólag a „harcra való előkészítéssel” foglalkozik „a veszedelmes, szívtelen, sóvárgó, kényelmetlen és mindent megzabáló északi ellenség” ellen, amely szerb testvérek millióit fosztja meg szabadságuktól és joguktól és tart szolgátságban és láncokban.” (Folytatjuk.)

*) A sajtóiroda jóvoltából közöljük ezt az érdekes okmányt, amelynél izgatottabb, szenzációsabb regényt nem adhatunk olvasóink kezébe.

A szerkesztésért felelős: Münz Jenő.

Szerkesztő: Gács Demeter.

A város belterületén

egy 3 szoba, előszoba és az összes mellékhelyiségekből álló

lakás rögtöni átvételre kiadó.

Közelebbi felvilágosítás e lap kiadóhivatalában beszerezhető.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 K.
Nyilvtér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

Németországnak tapsol

minden tenyér, a német sikerektől hangos az ország mindenütt. Való igaz, hogy a német hadsereg bravurosan, gyönyörűen csinálja a dolgát s szinte rohamléptekben halad előre a biztos győzelem felé. Értjük, ha a franciáknak rossz előérzeteik támadnak. A német vezérkar Leopoldhéhoz mellett már nagy ütközetre készül s azután már csak a második Szedán jöhet. De ha méltó örvendezéssel ünnepejük is a német hadsereg pompás fegyvertényeit, nem szabad egy hajszálnival sem lebecsülnünk a hatalmas impozáns erőt, amelyet a mi hadseregünk képvisel. Az emberek némi rosszalással hánytorgatják, hogy míg a német sereg ellenállhatatlan marstempóval, diadalról diadalra halad Franciaország területén, addig a monarchia csapatai ugyyszólván vesztegelnek a galíciai határon s csak kisebb csatározásokban mérik össze erejüket az orosz csapatokkal.

Akik így beszélnek, azok megfelekeznek arról, hogy az orosz határon a németek is csak kisebb hadműveletekre szorítkoznak s nem nyomulnak beljebb Oroszország területébe. Így érthető, hogy ma, a hadüzenet után egy héttel a német és orosz csapatok még mindig harcognak Edytkune körül, amely város tudvalevőleg a pontosan a határvonal mellett terül el. — A német és az osztrák-magyar csapatok inkább védelmi, mint támadó állást foglaltak eddig az orosz határon.

Már ez is mutatja, hogy a szövetséges hatalmak haderejét egységes tervek szerint egy kéz irányítja és ez a kéz szándékosan, tervszerűen tompítja le az agressziót az orosz határon. Erről nagyjából következtethetünk a haditervre is. Ugyalátszik Oroszországgal csak a Franciák teljes letiprása után akarnak leszámolni. Ez érthető is, mert amikor a német haderő nagy részét Franciaország köli le, mégis kockázatos lenne Oroszországot megtámadni. Egyelőre tehát csak arra szorítkozunk, hogy az orosz haderőt lefoglaljuk. Ha azután a franciaországban operáló német sereg felszabadul, akkor teljes erővel Oroszországra vethetjük magunkat.

Ezért nem történik semmi jelentős az orosz harctéren se német, se osztrák-magyar részről. De seregeink még így is elérték egy gyönyörű nagy eredményt: Lengyelország felszabadítását. Ez tíz megnyert ütközethél többet jelent nekünk. Aggodalomra tehát nincsen ok. Elkövetkezik a nap, hogy a monarchia hadereje reményen felül is valóra fogja váltani mindazt, amit várunk tőle.

Megüzentük a háborút Franciaországnak is.

— Blokiroztuk Montenegrót. —

Tegnap este megtörtént a hadüzenet a monarchia és Franciaország között is. — Ezzel a hatalmak között elszakadt az utolsó szál is, most már mindenféle hadviselő állam szembefordult egymással. Franciaországból diadalmas csaták hírért röpti hozzánk a táviró. A német sereg feltartóztatlanul nyomul előre Franciaország szíve felé. Főnt, az északi harctéren komor elszántsággal és fenyegető nyugalommal várnak seregeink, hogy mielőbb lecsaphassanak a fehér cár hadseregére. S ha Franciaországban mindenütt német lobogót lengett már a szél, akkor mindent összezuzó, minden ellenállást letipró lavinaként zudul kétoldalról Oroszországra a monarchia és Németország hadereje. Ma délelőtt tíz óráig a következő táviratokat kaptuk:

A francia hadüzenet.

Bécs, aug. 11. Széchen gróf párisi osztrák-magyar nagykövetnek ma kézbesítették utlevelét. Omnaine bécsi francia nagykövet szintén megkapta utlevelét. A hadüzenet megtörtént.

József főherceg a sebesültekért.

Budapest, augusztus 12. József főherceg és Augustia főhercegnő budai palotájukat fölajánlották a háboruban megsebesült katonák elhelyezésére.

Blokiroztuk a montenegrói tengerpartot.

Póla, augusztus 11. Gasa Antal sorhajókapitány vezénylete alatt az osztrák-magyar hajóraj egy kisebb flottája blokádot állított a montenegrói tengerpartot. Gasa parancsnok a következő proklamációt tette közzé: Alulírott cs. és kir. sorhajókapitány, mint a montenegrói vizekre küldött osztrák-magyar tengeri erő parancsnoka, tekintettel az Osztrák-magyar monarchia és Montenegro közötti fennálló hadiállapokra, a montenegrói partra a blokádot elrendelem és a következőket jelentem ki: 1. Augusztus 10-én délelőtt 10 órakor megkezdődött a montenegrói part mentén a tényleges blokádot. Ez a blokádot a 42-ik fok 64 perc és 41-ik fok 52 perc északi szélesséig tart és kiterjed a partokra, kikötőkre, öblökre, hajótelepekre, folyótorkolatokra és szigetekre. 3. A velünk barátságban levő és semleges hatalmak hajói 24 órai határidőn belül a blokirozott partot elhagyni tartoznak. Mindazon hajók ellen, melyek blokádszegést követnek el, a nemzetközi jog szerint fogok eljárni. A külügyminisztérium ezt a proklamációt az akreditált követségeknél a nemzetközi jognak megfelelően notifikálta.

A déli harctér.

Budapest, aug. 12. (Hivatalos.) A déli hadszíntéren, a hadvezetőség jelentése szerint semmi jelentékenyebb esemény ma nem történt csupán apróbb csatározások voltak a határon.

Orosz vereségek.

Krakkó, aug. 12. (Hivatalos.) Orosz lovasági járőrök megkísérelték a Visztulától keletre, a San folyó felé előnyomulni, azonban csapataink támadása elől megkellett hátrálniok.

Bécs, aug. 12. Brody felől az oroszok megkísérelték három lovas századdal és gépfegyverekkel az előnyomulást határaink felé. Csapataink az orosz támadást minden vonalon visszavetették.

A Lagardei diadal.

Berlin, aug. 12. A Wolff-ügynökség hivatalosan jelenti: A tizenötödik francia hadtest egy előretolt vegyes dandárát a német biztosító csapatok Lagarde mellett Lotharingiában megtámadták és az elleneséget, amely súlyos veszteségeket szenvedett, a parriosi erdőbe szorították, Lunevillettől északkeletre. A franciák egy zászlót, két úteget, négy gépfegyvert és hétszáz fogolyt hagytak a németek kezei között. Egy francia tábornok elesett, a franciák száznál is több halottat és sok sebesültet hagytak a csatatéren.

Részletes jelentés Lüttich bevételéről.

Berlinből jelenti a magyar távirati iroda: Stein tábornok felsőbb megbízásból hosszabb jelentést tett közre, amelyben mindenekelőtt megcáfolja azokat a francia híreszteléseket, hogy Lüttich ostrománál huszezer német katona esett el. Azzal a teatralis beállítással, hogy a franciák Lüttich városának a becsületrend keresztjét adományozták, nem cáfolják meg azt a tényt, hogy Lüttich ostroma a német hadsereg egyik legdicőségesebb fegyverténye volt. Az első kísérlet Lüttich elfoglalására csak egy vakmerő próbálkozás volt, amely természetesen nem is sikerülhetett. Mikor azonban olyan csapatot állítottunk Lüttich falai elé, hogy még a poklok minden ördöge sem védhette volna meg tőlünk ezt a várost, akkor nyugodtan fogtunk hozzá az ostromhoz és anélkül, hogy egyetlen ember életét kockáztattunk volna, nyugodtan vártuk be a nehéz vártüzérség megérkezését, amely rövid idő alatt rommá lökte az erődöt. Utólag megállapítható, hogy a belgák részéről sokkal nagyobb csapat vett részt a védelemben, mint a mi részünkről a támadásban. A harcban részt vett a lakosság is, sőt az asszonyok is. Elhagyott házakból és erdőkből lesből lövöldöztek csapatainkra a sebesültekre, sőt a sebesülteket ápoló orvo-

HIREK.

sokra is, azért aztán több falut elkellett pusztitanunk, mielőtt a vár tulajdonképeni ostromához foghattunk volna. A német hadvezetőségnek az az igyekezete, hogy mindenről lelki ismeretes tájékoztatást nyújtson a közönségnek megkövetelte tőlünk, hogy csak az ostrom befejezése után tegyünk közléseket Lüttich bevételének részleteiről. A császár és a hadvezetőség elvárja a német néptől, hogy nem fog okatlan aggodalommal olyan híreket követezni, amelyek a tervbe vett katonai akciókat megnehezítenék vagy elárulnák.

Miniszterelnöki sajtóosztály.

Értesítés!

Ezennel tudatom a t. c. közönséggel, hogy ásványviz nálam ismét a rendes áron kapható.

Tisztelettel

Telefon 39. Weisz Mór Csengery-ut

Mi történt tegnap?

1914. augusztus 11.

Tegnap délután a Zalai Hirlap rendkívüli kiadása a következőkben számolt be a jelentősebb eseményekről:

Szófia. A miniszterelnök a Szobranje ülésén kijelentette, hogy Bulgária semleges marad, de a statáriális állapot kihirdetése szükségessé vált.

Konstantinápoly. Az orosz csapatok a török határt kiürítették és raktáraikat fölgyújtották.

London. Az angol és francia földközi tengeri flotta egyesült. Éjszaka Jellicoe angol, délen Laterriere francia admirális parancsnokol.

Trieszt. Krisztalig grófnőt, mert nem állította meg az autóját, amikor erre felszóllították, a görög járőr agyonlőtte.

Baku. Az orosz tartalékosok föllázadtak és összefütköztek a rendőrséggel. A rendőrfőnököt megölték. A lázadás még mindig tart.

London. Itt attól félnek, hogy Belgium nem tudja föltartóztatni a német sereget. Ezért egy százhetvenezer főből álló hadtestet fognak Belgiumban partra szállítani.

Berlin. A franciák nagy sereggel Basel felé közelednek. A német vezérkar Leopoldhöhe mellett ütközetre készül.

Dauzig. A cár plakátokon manifestumot hirdetett ki, amelyben alkotmányt ígér a lengyel nemzetnek. A lengyelek azonban nem hisznek ebben és a Szabad Lengyel népszövetség fölhívására tömegesen ragadnak fegyvert mi mellettünk.

Berlin. A német sereg Mühlhausen mellett tönkre verte az előnyomuló francia sereget. A franciák vesztesége igen nagy, a németeké jelentéktelen.

Berlin. A Belfort felől, felső Elsasson át előre törő hetedik francia hadtestet és Belfort helyőrségének egy hadosztályát csapataink egy Mühlhausentől nyugatra levő megerősített hadállásból déli irányban visszaszorították. Veszteségünk jelentéktelen, ellenben a franciáké igen nagy.

Bécs. Berlinből jelentik, hogy a németek a Mühlhausen mellett lefolyt ütközetben a hetedik francia hadtestet teljesen széjjelszórták.

London. A Daily Mail jelentése szerint az Aszkold orosz páncélos a Senden német cirkálót megtámadta. Heves ágyuharc után mindkettő elmerült.

Danzig. Edytukhne mellett a német határvédelmi sereg visszaverte az oroszok támadását.

Lapunk olvasói tapasztalhatták, hogy sok mindenről hallanak a városban, amiről a sajtó következetesen nem számol be. Ez azonban nem szállítja le hírszolgálatunk értékét, mert mint köz tudomásu, a hírlapi közlések a rendkívüli állapotra való tekintettel erősen meg vannak kötve. Nem írhatunk meg mindent, amiről tudomásunk van s olvasóink ennek tudják be majd hogy egyes dolgokról a sajtó nem számolhat be.

Elmentek a közösök. Tegnap este tíz óra előtt és ma a kora reggeli órákban tengernyi néptömeg töltötte meg a hatalmas állomás épületet. Ezekre ment azok száma, akik megjelentek, hogy elbucsúztassák derék negyvennyolcasainkat, akik a harcra indultak. A lelkesedésnek és a szeretetnek leírhatatlanul impozáns és fölemelő megnyilvánulása tette ünnepvé a bucsu' perceit. Néhány nemeslelkű és gyöngédérzű urilány virágokkal, cigarettával és cukorral lepte meg a harcbavonuló katonákat. Sommer Katinka, Kenedy Aura, Pálffy Etelka és Rózsi, Ötvös Ella, Pongor Ilus és Klári, Vécsey Ida, Grünhut Nelly és Annie, Hallósi Erzsébet, Heltai Jolán, Unger Gizi, Plihal Rózsi és Tripammer Margit voltak a figyelmes és finomlelkű urilányok, akik gyöngédségükkel megédesítették katonáinknak a bucsu' perceit.

A sörgyár a sebesültekért. A Királyserfőzde r. t. tisztviselői kara Eppinger Gyula igazgató fölhívására havifizetésének kétszázalékát, összesen 77 korona és 80 fillért ajánlott föl a háboru egész tartama alatt felerészben a Vöröskereszt, felerészben a hadbevonultak hátramaradottjai javára. A szép és nemes példának valószínűleg sok követője lesz a többi nagykanizsai vállalatok között is.

A kivételes intézkedések. Térszűke miatt eddig nem közölhettük azokat a kivételes intézkedéseket, amelyeket a kormány a háboru idejére életbe léptetett. A rendelet fontosabb pontjait itt közöljük. A fegyveres erő kötelekébe tartozó és tényleges szolgálatban nem álló személyek utlevelet nem kaphatnak. Utlevelet csak a belügyminiszter állíthat ki. Az állam határát Orsovától Zemunig csak a hatóság által kijelölt helyeken lehet átlépni. Hadkötelesek az állam területéről nem vándorolhatnak ki. Mindenki köteles a nála megszálló belföldi és külföldi egyén érkezését és távozását bejelenteni, még pedig azok érkezését is akik a rendelet hatályba lépte előtt érkeztek, de a község, (város) területén három hónapnál rövidebb idő óta tartózkodnak. A hatóság felhívására mindenki köteles a birtokában levő fegyvert, löszert vagy robbantó anyagot elismervény ellenében átadni. Új egyesületet vagy fiókegyesületet alakítani nem szabad. A fennálló egyesületek fölött a rendőrhatalóság fokozott felügyeletet gyakorol. A kereskedelmi társaságok rendőrhatalósági ellenőrzés alá vonhatók. Politikai jellegű népgyűlést, felvonulást és körmenetet nem szabad tartani.

A közigazgatási hatóságok gyűléseinek kivételével, minden egyéb gyűlés csak a rendőrhatalóságok előzetes engedélyével tartható. Ugyanez áll a magánhelyiségekben tartott mindennemű összejövetelre és gyülekezésre is. A Monarchta és a Németbirodalom fegyveres

erejét illető közléseket sajtó útján tenni tilos. Azok a sajtótermékek, amelyek erre okot szolgáltatnak, szigorú ellenőrzés alá esnek. A hadviselés érdekét veszélyeztető lapok megjelenését és terjesztését a belügyminiszter eltilthatja. A hadviselés érdekeit érintő több bűncselekmény (1912: LXIII. t.-c. 18-30. §-ai) szigorúbb elbánás alá esik, mint béke idején. A hadviselés érdekeit érintő egyes bűncselekmények tekintetében a polgári egyének a honvéd (katonai) büntető bíraskodás alá helyeztetnek. Az esküdttbírók hatáskörébe tartozó ily cselekmények felett a kir. törvényszék ítél. A váltó- és általában a magánjogi kötelezettségek teljesítésére a folyó évi augusztus hó 14. napjáig halasztás engedélyeztetett. Ez a halasztás azonban nem terjed ki különösen a lakbérekre, a tartási, valamint a szolgálati, mezőgazdasági és ipari munkaviszonyból eredő követelésekre, amelyeket tehát ez alatt az idő alatt is teljesíteni kell. A katonai szolgálatot teljesítő egyének részére azonban a folyó évi aug. hó 14. napjáig a lakbér fizetése tekintetében is halasztás engedélyeztetett.

Háboru dul, csatadaltól hongos az ország. A harci mozgalmak zajától elszigetelten maradt és mint a múlt századok viharában, most is meg van kimélve Lipik hév- és iszapfürdő. — A barcs—pakráci vasuti vonal szinte változatlanul bonyolítja le a forgalmat. A fürdő üzeme sem szenvedett változást, ami lehetővé teszi a tekintélyes gyógyulást keresőknek a csodatevő iszapkúra használatát. — A fürdőélet nyugalmát és kellemességét élvezzi a fürdőző közönség.

— Nyári szezonra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szivós Antal műorás és látszerész mint a legolcsóbb bevásárlási forrás óra, ékszer, látszer javítást kiváló gondal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

Bizonyítékok Szerbia ellen.*)

A monarkia körjegyzékéhez csatolt emlékiratnak rendelkezésünkre bocsájtott szerinti szövege.

(7-ik közlemény.)

Ennek az egyesületnek adminisztrációs jelentésében a tárgyilagosságot egészen háttérbe szorítják, csak jelszavait közlik „az adminisztráció igaz céljainak“, és pedig: a nemzeti fejlődés előkészítése és „az elnyomott nemzet“ megerősítése a végből, hogy véghezvigye „még teljességteljes programját, teljesítetlen munkáját“ és ama „nagy cselekedetet, amely a legközelebbi időben fog lejátszódni“; továbbá: „a Drinán túl lakó testvéreknek megszabadítása, akik a keresztire feszítettnek fájdalmait szenvedik el“.

Sőt még a pénztáros is felhasználja pénztári jelentését arra az intő szövegre, hogy „súlymokat kell nevelni“, akik képesek a „még meg nem szabadított testvéreknek meghozni a szabadságot“.

Épp úgy, miként a Narodna odbrana-nál a kultúrörökre, a Sokolegyesületeknél sem öncél a tornázás, hanem pusztán eszköz ugyan annak a propagandának szolgálatában, amelyet ugyanazzal a gondolattal, sőt majdnem ugyan azokkal a szavakkal folytatnak. (Folytatjuk.)

*) A sajtóiroda jóvoltából közöljük ezt az érdekes okmányt, amelynél izgatottabb, szenzációsabb regényt nem adhatunk olvasóink kezébe.

A szerkesztésért felelős: **Münz Jenő.**

Szerkesztő: **Gács Demeter.**

64 C° hőfokával és radioaktivitásával rheumát, ischiást, izzadmányokat, csonttöréseket

Alkalikus thermájával hurutokat, gyomor- cukor- és vesebajokat

Jódtartalmu forrásával gyermekbetegségeket, alkati bajokat és érelmeszesedést

páratlan eredménnyel gyógyít Lipik-fürdő

Ívó-, fürdő- és iszapkurák, diétás konyha, fürdőkkel egyesített penziórendszer.

Prospektust ingyen küld Lipik hév- és iszapfürdők igazgatósága.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Elfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán 1 óra 1 K.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

Az éhség

a mi leghatalmasabb szövetségünk. Az az éhség, amely Mandzsúria havas, ágyudörgéstől riadalmas mezőin arra kényszerítette az orosz katonákat, hogy ezredenként szökjenek át a japánokhoz — egy falat kenyérért, egy korty meleg levesért. Hadseregünk vitőzsége mellett az éhség fogja ezuttal is elsősorban legyőzni az orosz armádiát, mint, akár csak tegnap történt volna, az orosz-japán háború idején.

De ezzel be is teljesül Oroszországon a történelem kéréseivel logikus igazságszolgáltatása. Mert ez az éhség abból fakad és táplálkozik, ami már különben is megpecsételte a fehér cár birodalmának sorsát: Oroszország végtelen és példátlan erkölcsi korrupsziójából. Emlékszünk rá az orosz-japán háborúból, hogy egész élelmiszerral és municióval megrakott vonatokat sikkasztottak el. Azaz nem is sikkasztották, mert hiszen el sem indították, csupán a busás milliókat vették föl az államkincstárból. A szállítás csak papíron történt meg. Így esett, hogy míg Pétervárott nyugodtan aludta az igazak álmát a hadvezetőség, az alatt a fagyos mandzsúriai mezőkön derékik hóban, aléltan éheztek az orosz katonák s nem volt golyójuk az előnyomuló japán csapatok ellen. — Ezredek egy puska lövés nélkül megadták magukat, mert nem volt municiójuk s a fagytól elgémberedett testüket három-négy napos éhség kinozta még nyomorultabbá.

Az a nyolc év, ami azóta eltelt, egész bizonyosan nem volt elég arra, hogy az orosz viszonyok megjavuljanak. Oroszországot ma is a cár jelenti kizárólag s a cár nevében ma is lelketlen, brutális, a véres velőig korrumpált kalózok kormányozzák. Az orosz rendszer végleg megérett az elpusztításra és ezt a munkát a Gonddviselés mireánk bizta. Az eljövendő boldog és szabad orosz nép halálával és köszönettel fog visszaemlékezni azokra, akik egy évezred kegyetlen, aljas járnak alól, a legrettenetesebb rabszolgaságból felszabadították. Ezt a hadjáratot mi nem az orosz nép, hanem a cári önkény és hatalomszomjuság ellen viseljük. A cárizmus sorsa meg van pecsételve, mert a mi akaratunk az orosz népé is, amely minden emberi jog és méltóság ellenére állati sorban sinylődik egy vérszomjas kényur ezerszer elátkozott igája alatt. Az orosz nép ellensége nem mi vagyunk, hanem a tulajdon uralkodója s ezt ma minden orosz átérzi a jeges oceántól a krimi félsziget örök nyárban ragyogó földjéig. A cár hadat üzent, de szavának nem ad súlyt a nép

akarata és szeretete. Silány udvaroncok és eszeveszett hatalmi maniakusok kis csapata áll csupán mögötte. Diadalmas fegyvereink alatt, nem Oroszország, hanem a cári rendszer fog elvérezni, hogy helyet adjon a szabad és alkotmányos Oroszországnak.

A moratorium.

A hivatalos lap mai száma kormányrendeletet közölt, amely a moratoriumot további hat hétre, augusztus elsejétől október elsejéig meghosszabbítja. A rendelet a következőket tartalmazza:

A lejárt vagy szeptember 30-ig bezárólag lejáró mindazon pénztartozások fizetésére, amelyek augusztus hó első napja előtt kiállított váltón, kereskedelmi utalványon, közraktári jegyen, csekkek vagy általában olyan kereskedelmi ügyleten vagy más magánjogi címen alapulnak, amely augusztus első napja előtt keletkezett, két hónapos halasztás (moratorium) engedtetik. Oly tartozások tekintetében, amelyek után kikötés alapján vagy törvénytől fogva kamat jár, a kamatot a halasztás idejére is lehet számítani, nem kamatozó tartozás után törvényes kamat számítható. A megjelölt halasztás hatálya alól kivételnek: 1. Államilag biztosított adósságok kamatai, tőketörlesztő részletei és járadékai. 2. Záloglevelek, valamint óvadékképes kötvények kamatszelvevényei és kisorsolt címletei. 3. Törlesztéses záloglevélkölcsönöknek kamatai. 4. Közüzemeknek használatáért fizetendő díjak. 5. Hadiállapotbeli segélyezésekkel szemben fenálló tartozások. 6. Bértartozások, kivéve a katonai szolgálatot teljesítőkkel szemben fennálló és ismertetett tekinteteket. 7. Haszonbértartozások. 8. Szolgálati szerződésekből eredő tartozások. 9. Idegen vagyon kezeléséből a halasztás ideje alatt befolyó jövedelem kiszolgáltatása a vagyonkezelőt megillető jogok épségben tartásával. Ha a betéti könyvre vagy folyószámlára elhelyezett betét augusztus első napján kétezer koronát meg nem haladt, a betevő kétszáz koronának, ha pedig kétezer koronát meghaladt, havonként kétszáz koronának a kifizetését követelheti, de kétezer koronától négyezer koronáig terjedő betétnél a halasztás egész ideje alatt legfeljebb a betét tíz százalékanak kifizetését lehet követelni. A folyószámla tulajdonosa betétének kifizetését összegre való tekintet nélkül követelheti, amennyiben hitelt érdemlően kimutatja, hogy a kifizetendő összegre alkalmazottai fizetésének vagy munkabérének üzleti vagy üzemi helyiségei bérének kiegyenlítésére mulhatatlanul szüksége van, vagy amennyiben az összeget adók vagy más köztartozások kiegyenlítéséül a beszédükre hivatott pénztárhoz utalja át. E jogával azonban csakugy élhet, ha a szükségét összeget, amennyiben hosszabb felmondási idő kikötve nincs, legalább nyolc nappal előbb írásban bejelenti. *Miniszterelnöki sajtóosztály.*

A mai nap eseményei.

Az angol hadüzenet.

A mai nap sem múlt el világtörténelmi események nélkül. A helyzet mai állása szerint a legnagyobb jelentőséget az angol hadüzenetnek kell tulajdonítanunk. Sir Bunsen bécsi angol nagykövét tegnap megjelent a külügyminiszteriumban és szóbelileg átadta kormánya hadüzenetét. Anglia tehát háborút üzent a monarchiának s ezt azzal indokolta meg az angol nagykövét, hogy a monarchia hadilábon áll Anglia szövetségeseivel és fegyveresen támogatja Anglia ellenségét, Németországot. A nagykövét azonnal kikérte az ülleletét és valószínű, hogy még a mai nap folyamán elutazik Bécsből.

A ma reggel nyolc óráig érkezett fontosabb táviratokról a következőkben számolt be a Zalai Hirlap rendkívüli kiadása:

A bolgár mozgósítás.

Szófia, aug. 14. Bukaresten át jelentik, hogy a bolgár haderő általános mozgósítását három nap alatt befejezik. A bolgár hadvezetőség hatalmas seregeket koncentrált a szerb határon. A fenyegető intézkedések híre a szerb főhadiszálláson nagy rémületet keltett.

Szerbia végveszedelme.

Szófia, aug. 14. Nisből érkező bolgárok beszélik, hogy a szerb főhadiszálláson leirhatatlan lehangoltság uralkodik. Keletről és délről ugyanis nagy bolgár és török haderőt összpontosítottak, amivel a szerb hadsereg menekülésének útját teljesen elvágták. A hadvezetőség minden órában várja, hogy a monarchia Boszniai hadereje megkezdje az előnyomulást Nis felé, ami a szerb hadsereg teljes megsemmisülését vonná maga után. Bulgária ellen óriási az elkeseredés, de a bolgár alattvalókat nem merik kiutasítani, mert az utolsó pillanatig remélik, hogy a cár közbenjárására Bulgária irányt változtat.

A svéd hadihitel.

Stockholm, aug. 14. A svéd kormány ötven millió korona rendkívüli hadihitelt kért a parlamenttől, amit meg is szavaztak. A válságos órákban rendkívüli jelentőséget kell tulajdonítanunk a svéd parlament határozatának.

Északi seregünk győzelmei.

Krakkó, aug. 14. Csapatunk Miechovoból tovább folytatták az előnyomulást és erős harcok után Pielicát és Skielcát is megszállták. Az oroszok súlyos veszteséggel, hogy rendetlenségben visszavonultak, hadiraktáraik és rengeteg halott hátrahagyásával.

Budapest, aug. 14. (Hivatalos.) Az északkeleti harctéren egy zászlóaljából és több kozák szotnyából álló csapatot, melynek több gépfegyvere és 12 ágyúja volt, visszavertünk, oly annyira, hogy az ellenség megfutamodva vonult vissza a határtól. Azonkívül több kisebb orosz csapatunk közeledtére visszavonult. A délkeleti eseményekről a még kívánatos titoktartás okából konkrét adatok ma sem hozhatók nyilvánosságra.

LEGUJABB.

Üszkübbe menekül a szerb udvar. Orosz és francia vereségek.

A beérkezett távirati jelentések olyan eseményeket hoznak a nyilvánosság elé, amelyek már magukban is a legenergiusabb cáfolatai a déli harctérrel kapcsolatban költött és elterjedt együgyű rémhíreknek. Egy Szófiában földadott jelentés beszámol arról, hogy a szerb királyi udvar a kormány rábeszélésének engedve Nisből Üszkübbe költözik. — Ezzel a tervvel már napok óta foglalkoztak a nisi főhadiszálláson, de a kivételére csak most szánták el magukat. Üszküb a töröktől elhódított Uj-Szerbia székvárosa és körülbelül ugyanolyan távolságra fekszik Nistől, mint Nis Belgrádtól. Ezt a kétségbeesett menekülést nem okolhatjuk meg mással, minthogy a Monarchia boszniai hadereje előtt Nisig nyitva áll az út. Ezért kell a Szerb udvarnak Üszkübbe menekülnie, ahol azonban szintén imminens veszedelem fenyegeti, mert Üszküb a török határ közelében van s a határon már nagy török haderőt összpontosítottak. Ez a jelentés meggyőző bennünket arról is, hogy hadseregünk a déli harctéren is teljes energiával lépett föl. — További távirataink felölelik azokat a győzelmeket is, amelyeket a szövetséges csapatok a francia és az orosz harctéren arattak.

Üszkübbe megy a szerb udvar.

Szófia, augusztus 14. A Nisben tartózkodó bolgár követ jelentése szerint a szerb udvar a kormánytanács rábeszélésére elhatározta, hogy elhagyja Nist és Üszkübbe költözik. Üszkübbe viszik az állami levél és okmánytárat is. Nisben ez az intézkedés általános rémületet keltett, mert ebből arra következtettek, hogy a monarchia csapatai már egészen közel vannak. A szófiai lapok rendkívüli kiadásban közölték a menekülés híreit.

Orosz vereség.

Krakkó, augusztus 14. Előretolt csapatainkat nagyszámu orosz lovasság támadta meg, de lovasságunk erélyes fellépése folytán a támadók meghátráltak. Az oroszok sok halottat és sebesültet hagytak hátra.

Verik a franciákat.

Strassburg, augusztus 14. Henrik bajor herceg hadosztálya Mühlhausentől délkeletre egy nagyobb francia sereget heves küzdelem után teljesen megsemmisített.

A bestiális oroszok.

Berlin, aug. 14. A pétervári német nagykövetség épületének lerombolásakor a nagykövetség egy főhivatalnokát a csöcselék agyonverte. A meggyilkolt hivatalnok Kattner szövetségi kancellár volt. A felháborító gáztett a rendőrség szemelátára történt.

Budapesten ünneplik Bulgáriát és Romániát.

Budapest, aug. 14. A főváros utcáin állandóan nagy tömeg tartózkodik, akik lelkesen tüntetnek a háború mellett. Tegnap délután a tüntetők a román és bolgár konzulátus elé vonultak és lelkesen éltették a két országot.

Forrong a francia nép.

Róma, aug. 14. Nizzában és Marseilleban véres zavargások voltak a háború miatt. A munkások tüntetést rendeztek a háború ellen. A rendőrség föl akarta oszlatni a tüntetőket, de azok ellenszegültek. Formális ütközet fejlődött a rendőrök és a tüntetők között, akiknek legtöbbször revolvert használt. A lövöldözésnek mindkét részből számos áldozata volt.

Németüldözés Moszkvában.

Szentpétervár, aug. 14. Stockholmon keresztül jelenti a Wolff-ügynökség, hogy Moszkvában véres és zajos tüntetéseket rendeznek nap nap után a német alattvalók ellen. A német kereskedők üzleteit rendre kirabolják és családjaikkal kegyetlenkednek. A hatóság semmit sem tesz a németek védelmére.

A mühlhauseni diadal.

Berlin, aug. 14. (Hivatalos.) A német hadügyminiszter a következőket publikálta: A Mühlhausen mellett lefolyt diadalmas ütközetben, amely a hetedik francia hadtest teljes széjjelverésével végződött, tíz francia tisztet és ezerszáz katonát ejtettünk foglyul. Csapataink négy ágyut és rengeteg löszert vettek el az ellenségtől. A győzelem annál értékesebb, mert köztudomásu, hogy a hetedik hadtest a francia haderő elitje, amelynek összeállítására, felszerelésére és kiképzésére rendkívüli gondot fordítottak. Ennek a hadtestnek lett volna ugyanis a rendeltetése, hogy elsőnek nyomuljon Németország területére.

A svájci készülődés.

Zürich, aug. 14. A részletes mozgósítást befejezték. A szövetségi tanács harminc millió frank rendkívüli hitelt szavazott meg hadi célokra. A köztársaság elnöke proklamációban nyugtatta meg a lakosságot, hogy Svájc egyik hadviselő fél mellett sem avatkozik be a háborúba, de erélyesen meg fog akadályozni minden olyan törekvést, amely a köztársaság semlegességének megsértésére irányul. A mozgósítás tehát csupán az óvintézkedés jellegével bír. A svájci hadsereg vezérkara fölkészült minden eshetőségre és bizonyos abban, hogy a köztársaság szerencsés földrajzi helyzete lehetővé teszi, hogy tulnyomó számu ellenséggel szemben is megvédjék az ország területi integritását.

Lefoglalt több milliós orosz hadi kincs.

Konstantinápoly, augusztus 14. A Fekete-tengeri török hajóhad lefegyverezett egy orosz cirkálót, amely több millió frankra rugó pénzküldeményt akart Románián keresztül Szerbiába juttatni. A hajóhad parancsnoka a többmillió pénzküldeményt hadiszákmánynak nyilvánította és Konstantinápolyba küldte. Ezek után bizonyos, hogy az orosz-török hadüzenet a legrövidebb időn belül megtörténik.

Lezuhant francia hadi repülőgép.

Berlin, aug. 14. Stuttgart fölött tegnap délután egy francia repülőgép jelent meg és több bombát dobott le, amik szerencsére nem tettek kárt. Hirtelen a motor megállott, a gép zuhanni kezdett és közvetlenül a város mellett leesett. Az aviatikus, akit letartóztattak, csak könnyebben sebesült meg.

Mi történt tegnap?

1914. augusztus 13.

Római nagykövetségünket állásától fölmentették. Helyét Macchio báró foglalta el. — A svéd népgyűléseken követelték a háborút Oroszország ellen. A svéd általános mozgósítást teljesen befejezték. — Orosz Lengyelország területén mindenütt monarchiapárti szervezeteket alakítottak. — Oroszország ultimátumban követelte a portától, hogy nyissa meg a Dardanellákat, amire a török kormány határozott visszautasítással felelt. — A török kormány ajánlatot tett a monarchiának az együttműködésre. A szultán 60 millió póthitelt engedélyezett háborús előkészületekre. — Lengyel tartalékosok számszámra szöktek át a határon. — Csapataink Jedrzejewig nyomultak előre. — A moratoriumot augusztus elsejétől két hónapra meghosszabbították. — A német követ elutazott Cettinjéből. — Hétszáz orosz katona szökevényként internáltak osztrák gyártelepekre.

HIREK.

A komáromi katona.

Komáromi várban ülök, este van és sűt a hold,
Jó vegyver az oldalomon, hímálódzik rajt a bojt,
Lenn a werkben a tüzerek messze néznek a Dunán,
Ágyugolyó lóg az égen: ugy néznek a hold után.

Elmegyünk hát? Öcsém, bátyám, apám s rozzant enmagam?
Messze szellőnek elébe lengetem majd a hajam.
Pesten éltem, Komáromban fegyvert adtak, jó acélt,
Fölcséréltem véle Őt, a feledhetlent, a kacért.

Ahány csókot adna mostan, hogyha otthon lehetnék,
A csatába annyi sebbel nehezebben mehetnék.
Könnyű vagyok, mint a golyó, könnyű, mint az esti szél,
A szívemen minden bánat, minden könnyecsepp elalél.

Mondjátok meg néki, hogyha találkoztok majd vele,
A rózsának egyformán szép minden egyes levele,
De a legszebb az, amelyik lehullott és elveszett.
Ő lesz az a legszebb levél, ha véletlen elveszek.

Somlyó Zoltán.

Legközelebb rendes számunk hétfőn d:lután jelenik meg.

— A kormány a rémhírek ellen. A miniszterelnökség sajtóosztályától ma a következő táviratot kaptuk: Az a türelmetlenség, és várakozás, amely a közönségben kivált a déli harctér eseményei iránt megnyilvánult, azt eredményezte, hogy különösen a vidéken a valószínűség látszatával kérkedő híresztelések terjednek el és találnak sok helyütt hitelt. Ezzel szemben illetékes helyen ismételtlen figyelmeztetnek arra, hogy jelentéktelenebb előcsatározások most is folynak, de az olyanféle hírek, amelyek nagyobb eseményekről szólnak, minden alap nélkül valók. Vonatkozik ez ugy győzelmi, mint a veszteségi hírekre egyaránt. Egyben ugyanazon illetékes helyen újból bejelentették, hogy a déli harctér nagyobb eseményeiről, mihelyt ezek bekövetkeznek, a nyilvánosságot haladéktalanul és hitelesen tájékoztatni fogjuk.

A segélyre szorulóknak összeírása. A városházán a napokban megkezdődik a bevonult katonák segélyre szoruló hozzátartozóinak összeírása. Kívánatos ezért, hogy mindenki, aki igazolni tudja, hogy az általános mozgósítás miatt támogatás nélkül maradt, igényeit a városnál bejelentse.

Az izr. elemi iskolai tanulók újabb adakozásai: (aug. 13.) Dür Vilmos, Dür Tibor 3—3 kor., Dür Béla Emil, Waldhauser Sándor, Loos János, Horschetzky Jenő 2—2 kor., Frank István és Frank György 2:50—2:50 kor., Vértés Klárka, Barta György 1—1 kor., Barta István 70 fill., Hirsch László, Szegő István 50—50 fill., bágyoni Szabó György 40 fill., Herzl Ernő, Herzl Szerá 30—30 fill. Összesen 23 kor. 70 fill. Az előzőleg kimutatott 40 kor. 40 fill. együtt 64 kor. 10 fill. A kedves jólelkű adakozó gyermekek és azok szülei fogadják hálás köszönetemet.

Kertész József igazgató.

Házasságkötések. A hét folyamán házasságot kötöttek: Nagy és kisbarkóci Pósfay Pongrác és Kovács Erzsébet, Reinwald Károly és Mink Mária, Szarvas István és Peplicsanec Mária, dr. Kása Lajos és Stenzl Mária.

Kétezerkétszázkoronás vitézségi jutalom Néhai gelsei Gutmann Henrik 1871-ben két-darab száz forintos kötvényt helyezett el az egyik takarékpénztárban, hogy azt kamatos kamataival egy olyan honvédnek adják, aki a 20. honvéd gyalogezred első zászlóaljában szolgál, lehetőleg nagykanizsai illetőségű, és törvényes harcban hősiesség után megsebesült, munkaképtelenné lett és szegénysége miatt segélyre szorult. Ez az alapítvány most aktuális lett s miután az eredeti összeg a kamatos kamatokkal együtt 1913. év végén 2109 K 77 fillért tett ki, a megjutalmazandó honvéd most körülbelül kétezerkétszáz koronát fog kapni.

A Franck-cég a Vörös Keresztért. A Franck Henrik fiai cég különböző városokban levő gyártelepei eddig összesen nyolcvanezer koronát bocsátottak a „Vörös Kereszt-Egylet” segélyalapjának rendelkezésére. — A „Patria” pótkávégyár ezer koronát juttatott el a helyi Vörös Kereszt fiókhhoz, a bevonultak családtagjainak támogatására pedig 500 koronát adományozott.

Jogerős lett a választói névjegyzék. A nagykanizsai választók lajstroma jogerőre emelkedett. Ennek alapján a városi képviselőket már most meg lehetne választani, de úgy értesültünk, hogy a vármegye a rendkívüli állapotra való tekintettel a választást elhalasztja. Minden esetre helyesnek kell találnunk, hogy az amugy is izgatott lakosságot nem teszik ki még a választással járó izgalmaknak is.

A katonák aratási szabadsága. A mozgósítás elrendelésével több helyütt megakadtak a mezei munkálatok. A kormány azonban igen helyesen azt akarja, hogy az idejükből ne menjen a háború miatt veszendőbe semmi s ezért tegnap azt az örömdetes és megnyugtató intézkedést tette, hogy a népfőlkelők egyrészt szeptember 1-ig, országsszerte mezei munkára rendelte ki. A nagyfentosságú rendelet így szól: „Aratásra, behordásra, cséplésre föltétlenül szükséges mérvben népfőlkelő és katonai csoportokat polgári ruhában fogok kirendelni. Ezen csoportok járási székhelyére, városokra lesznek kiküldve, onnan járási tisztviselő, illetve polgármester vagy csoportokban egyes nagybirtokosokhoz, vagy egyenként saját munkájuk végzésére, esetleg segítségként máshova kiküldi. A csoportok számereje járásonként, illetve városok részéről illetékes hadtestparancsnoksággal mielőbb táviratilag közlendő. Az összes kirendelt emberek szeptember elsején feltétlenül ismét állomáshelyeikre bevonulni kötelesek, amit járási tisztviselő, illetve polgármester megbízhatóan ellenőrizzen.” *Honvédelmi miniszter.* Az aratásra kirendelendő népfőlkelő ügyében az alispáni hivatal a szükséges lépéseket megtette.

Megnyílnak a gyermekmenhelyek. Tekintettel arra, hogy családapák behívásával az anyáknak bizonyos kereseti munkához kell fordulniok s ebben a munkában a kis gyermekek akadályozzák, a kerületi tanfelügyelőség ma rendeletileg intézkedett, hogy az összes kisdudóvók és gyermekmenhelyek megnyitandók. A rendelet kétszeres buzgalomra szólítja föl a menhelyvezetőket, akiket haladéktalanul állásba szólítottak. Az ovónők közül szabadságot ezidő szerint csak kizárólag azok élvezhetnek, akiket tisztí orvosi felülvizsgálaton munkaképtelenné nyilvánítottak. A többieknek át kell venniök a menhelyek vezetését.

Értesítés!

Ezennel tudatom a t. c. közönséggel, hogy ásványvíz nálam ismét a rendes áron kapható.

Tisztelettel

Telefon 30. **Welsz Mór** Csengery-ut

VASÁRNAP.

A Zalai Hirlap melléklete. Szerkeszti: Móka bácsi.

A kisleány panasza.

Ha én is nagy leszek,
Mint Ella nénikém,
Majd mindig fekete
Bársonyban járok én.

Fuccs a cukornak, az
Nagylányhoz nem való,
Padlásra vándorol
A babavasaló.

Golyózni sem szabad,
Nagylánynak nem lehet,
Bujót sem játszhatom,
Tiltja az ettikett.

Jaj, mennyi szenvedés
Vár akkor még reám...
Istenem, csak soha
Ne lennék nagyleány

Japáni álmom.

... Messzi, messzi tengeren... Lányan csillogó, kék habok fehér porcelán-tornyot mosnak s a rózsaszínű szent hegyen haldokló, lila fellegek, alkonyi rózsák hervadoznak. Odamegyek, ha meghalok, ha meghalok s ha eltemetnek, hol tündöklőn a kék habok fehér tornyokra permeteznek.

S a rózsaszínű szent hegyen haldokló, lila árnyak ülnek, a fodrozó, hűs tengeren kezdődik már az esti ünnep. Kigyul a sok tarka lámpion, vörös, ibolya, zöld, arany s ezernyi karcsu kis hajón ezer dalos, vig pár suhan.

A gitárok és citerák halk szerenádjára ring az éjben, s a hold, mint egy sápadt virág, fájdalmasan ragyog az égen. Szomorú, szép, ezüstvirág, az ég dus köntösére varrva és, — mily furcsa, — holdvilág olyan, mint egy japáni arca...

Majd ősszel elmegyek oda... Lesz kertem ott, parányi édes, Egy illatos, csöpp kis csoda, jázmínnal és mirtusszal ékes. A közepén egy kis tavam, a partján lengő iriszek, bágyadtan és fájdalmasan beárnyékolják a

Háború dul, csatadaltól hangos az ország. A harci mozgalmak zajától elszigetelten maradt és mint a mult századok viharában, most is meg van kimélve *Lipik hév- és iszapfürdő.* — A barcs—pakráci vasuti vonal szinte változatlanul bonyolítja le a forgalmat. A fürdőüzeme sem szenvedett változást, ami lehetővé teszi a tekintélyes gyógyulást keresőknek a csodatevő iszapkúra használatát. — A fürdőélet nyugalmát és kellemességét élvezzi a fürdőző közönség.

— **Nyári szezonnra** védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szivós Antal műorás és látszerész mint a legolcsóbb bevásárlási forrás óra, ékszer, látszer javítást kiváló gondallal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

Automobilok

Keveset használtak eladók. Magyarországon legnagyobb választékban 150—200 darabig állandóan rendelkezésre áll, fuvarozásra, városi és tura-használatra, nyitott és csukott autók, valamint autobuszok és teher-automobilok minden célra, mindenféle gyártmányu legutolsó típusokból állandó kiállítás 1000 koronától feljebb minden árban.

Keveset használt gummik és felszerelések.

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 3.

Telefon 149-62.

FEKETE SÁNDOR.

vizet. A kéken fénylő napsugárban bús kri-zantémek ringatóznak, kicsiny habok kéklőn és lágyan hófehér tornyocskákat mosnak.

És lesz még sok színes csodám, piros, fehér és kék virágom, kis kastély, apró bérc fokán, csöpp havasom, arasznyi hágóm. És lesz ott omló vizesés, dalos kolibri minden ágon, minden, ami csodás, mcsés, amire rég epedve vágyom. És lesz, — bús szívem megremeg, — csipkés, filigrán házam és a házban egy kis japáni lány, halk, szelid, puha kezű gésa. Egy hercegnő. Ősz Hókuszái álmodta halványkék selyemre, arcán merengő égi báj... Rég holt poéták bús szerelme.

És engem lányam átkaol, fáradt szemem csókkal lezárva. Egy bűvös altatót dalol... Ott nem leszek már ilyen árva Ott minden este hazavár hűsleges, édes drága társam, s mig duruzsol a szamová, összebujunk a langy homályban. Hozzám simul, szemembe néz, velem sir és örül hiven, így ülünk mindig, kézbekéz, szép feje vállamon pihen. Ő minden... a gyermekkorom... s ugy megfájdul szegény szívem. Istenem, ha elgondolom, hogy ez mind nem lesz sohasem.

Gltár.

Gyermekpósta.

Böske. Nincs igazad kislányom, mert a mama csak jót akart neked. Fogadd máskor is az édesanyád tanácsát, mert ő mindig csak a javadat akarja.

Kis vitéz. Maradj csak otthon kis fiam. A lelkesedés nagyon szép, de a háborút majd elintézik helyetted a nagyok. Te tanulj és igyekezz, hogy méltó légy hozzájuk egykoron.

Halálozások. A hét folyamán elhunyt Ország József három éves, Szokol Katalin 11 hónapos, Dervarics László 16 éves, Varga Mária egy hónapos, Fülöp József hét éves, Petőfi Boldizsár három éves, Német Ferenc nyolc napos, Szabó György 60 éves, Lakatos Ede 21 napos, Leszner Antalné 47 éves, özv. Klein Adolfné 82 éves, Németh Gyula két hónapos és Márius Ferenc hat éves korában.

A szerkesztésért felelős: **Münz Jenő.**

Szerkesztő: **Gács Demeter.**

„ADRIATICA”
COGNAC LEPÁROLÓ R. T.
≡ FIUME. ≡

Különlegesség:

„FIUME COGNAC MEDICINAL”

(„Flume” szójegyre különösen ügyelni.)

Bizonyítékok Szerbia ellen.

A monarchia körjegyzékéhez csatolt emlékiratnak rendelkezésünkre bocsátott szerinti szövege.

(9-ik közlemény.)

Ezen körutak alkalmul szolgálnak arra, hogy az előadást tartó egyének, kétértelmű, de a dolgokat ismerők előtt könnyen érthető szavakban és fordulatokban az egyesület tulajdonképpeni tendenciái szerint működhesse.

Az ilyen kiküldöttek között előkelő helyet foglal el a szerb államnyomdának már többször említett igazgatója Dacic Zivojin, az a Dacic Zivojin, aki 1909 augusztus 8-án „felhívást” bocsátott közre a szerb néphez, amelyben Ausztria-Magyarországot Szerbia ellenségének mondta és a melyben a monarchia elleni harc előkészítésére buzdított. Dacic ismételt tett agitációs körutakat az osztrák-magyar monarchia délkeleti részeiben. Egy ilyen előadás alkalmával Karlovciban (1912) a máskor tapasztalt óvatosságát elmellőzte és szinte állást foglalt valamennyi szerb egyesítése mellett a közös ellenség ellen” s félre nem érthető célszavakkal Ausztria-Magyarországot tüntetve fel ezen ellenség gyanánt.

Inkább aggodalmat keltőbbek azok az összeköttetések, amelyeket a Narodna odbrana szellemében működő szerb testületek az érdekes kulturközösség köpenye alatt a monarchiában fennálló egyesületekkel létrehozottak, mert ezeknek az egyesületeknek kölcsönös küldöttségi vagy testületi látogatásai, amelyek nem állanak szigorubb hatósági ellenőrzés alatt, szerb részről mindenféle monarchiaellenes machinációkra használtak fel.

Igy például a Narodna odbranának a Sarajevói Prosvieta-egyesület ismeretes ünnepére 1912 szeptemberében kiküldött delegátusa nem átalotta ez alkalommal titokban bosnyák tagokat szerezni egyesülete számára. A kragujevac Sokol-egyesület egyik képviselőjének erre az ünnepre való kiküldése a „boszniai testvérek” előtt az kellett, hogy jelentse: „nem feledkezünk meg rólatok: a Sumadija sólymainak szárnya még hatalmas”, oly gondolat, amely az intim érintkezés folytán bizonyára egészen más, az egyesület főntebb ismertett tendenciáinak megfelelőbb kifejezést nyer. Ami pedig azokat az eseményeket illeti, melyek a Szerbiában megtartott ilyenfajta összejöveleken lejátszódnak, ezek, igaz, a cs. és kir. hatóságoknak nem juthatnak teljes biztos bázison tudomására, mert hiszen ilyen esetekben csak nehezen ellenőrizhető kémjelentések állanak rendelkezésünkre. Összefüggésben mindezzel még lehet emlékezni a zágrábi diákoknak 1912 áprilisában Szerbiában történt látogatásáról, amely szerb részről hivatalos katonai fogadtatás rendezésével, sőt e diákok tiszteletére csapatoknak díszfelvonulásával oly szuggesztív tüntetéssé alakult, hogy a kragujevac Sokol-egyesület adminisztrációs jelentése elmondhatja, „ez az esemény a legközelebbi jövőben lejátszódó nagy tetteknek kezdetét és csiráját jelenti”, „olyan csirát, amely meg fog érní, ha a néplélek még jobban felbuzdul”, „mig végre nem lesznek korlátok, amelyeket ne tudna lerombolni”.

(Folytatjuk.)

Üzemünket változatlanul fenn-tartottuk és mindennemű megrendelést továbbra is elvállalunk, a pontos szállítás garantálása mellett.

GUTENBERG NYOMDA.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy szombaton, vasárnap augusztus hó 15. és 16-án

a **Badacsony vendéglőben**
Jó cigányzene
hangversenyez.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

mély tisztelettel

Magyarits Ágoston

a Badacsony vendéglőse.

388 - 12

Ha épülete bádогоzása

bármily javítást igényel, vagy új bádогоzás

szükséges, forduljon bizalommal

Samek Nándor

bádогоs mesterhez, ki a legjobban és legelőnyösebben készíti el!!

Vidéken is elvállalok minden legkisebb rendelést!

NAGY VÁLASZTÉKBAN

KÉSZ

DIVÁNYOK

ÉS

OTTOMÁNOK

Jóminőségű szövetdivány 28 K-tól
Jóminőségű plüszdivány 52 „
Jóminőségű szőnyegdivány 56 „
Ottománok krádlí áthuzatban 28 „
„ szövet áthuzatban 40 „
Ruganyos ágybetét (madrac) 26 „

TURSA kárpitosnál

Nagykanizsa, Király-u. 47. A posta mellett.

-111

A város belterületén

egy 3 szoba, előszoba és az összes mellékhelyiségekből álló

lakás rögtöni átvételre kiadó.

Közelebbi felvilágosítás e lap kiadóhivatalában beszerezhető.

Kostreinitz Királyforrás

Rohitsch mellett.

A kostreinitzi királyforrás vize szénsavtartalma a leggazdagabb. Legerősebb szénsavas natriuma folytán az orvosok mint a legjobb frissítő italt ajánlják. A legelőkelőbb orvosok bizonyítványa szerint kiváló hatással bír emésztési nehézségeknél, gyomor és bélhurutoknál, veseköveknél, májbetegségeknél és cukorbetegségnél.

Tulajdonos Nouackh Ignác örökösei
Kostreinitz Posta Podplat, 427 25-3 Pölschach mellett.

Kapható Nagykanizsán minden nagyobb fűszerkereskedésben!

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

64 C° hőfokával és radioaktivitásával rheumát, ischiást, izzadmányokat csonttöréseket

Alkalikus thermájával hurutokat, gyomor- cukor- és vesebajokat

Jódtartalmu forrásával gyermekbetegségeket, alkati bajokat és érelmeszesedést

páratlan eredménnyel gyógyít Lipik-fürdő

Ivó-, fürdő- és iszapkurák, diétás konyha, fürdőkkel egyesített penziórendszer.

Prospektust ingyen küld Lipik hév- és iszapfürdők igazgatósága.

Ingyen kap

Hungaria cipőgyár (ezelőtt Moskovits) üzletéből Nagykanizsa Erzsébet tér 21.

cipődivat-értesítőt, melyben a legújabb cipő formák találhatók
Férficipők K 8-50-től. Nőcipők 6-50-től. Gyermekcipők 1-50-től feljebb
Férfi- és női sámfák keményfából páronként kor. 1-50-ért kaphatók

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 K.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:

Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

LEGUJABB.

Ma délelőtt 11 óráig a következő táviratokat kaptuk:

A berlini olasz nagykövet Rómában

Róma. Bollati berlini olasz nagykövet tegnap ideérkezett és a délután folyamán Fiuggiban hosszasan tanácskozott San Giuliano külügyminiszterrel. A nagykövet valószínűleg ma utazik vissza állomáshelyére, hogy megbízatása alapján tárgyaljon a német külügyminiszterrel. Az itteni lapok rendkívül barátságos kommentárral kísérik a nagykövet útját.

Az új svéd hadügyminiszter.

Stockholm. A király Moercke vezérkari ezredes nevezte ki Hammerskjöld volt hadügyminiszter helyére. A kinevezésnek, amely általános meglepetést keltett, a diplomaták nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert Moercke az orosz ellenes pártnak valóságos lelke már évek óta. Az Oroszország felé eső határ nagyszerű megerősítése és a hadikikötők ujjáépítése is az ő nevéhez fűződik.

Belgium nem akar békét.

Berlin, aug. 17. A Wolff ügynökség hivatalosan jelenti: Lüttich bevétele után a német kormány Brüsszelben közhírré tette, hogy miután a belga hadsereg fényesen megóvta fegyvereinek becsületét, Németország kész Belgiummal minden olyan megállapodást kötni, amely bármiképpen összeegyeztethető a Franciaország elleni harccal. Belgiumot Németország kiűrti, mihelyt ezt a hadi helyzet megengedi. Belgium válasza, amely aug. 13-án érkezett, ezuttal is elutasító volt.

A Vörös Kereszt jubileuma.

Budapest, aug. 18. Ófelsége a monarchia két államában fennálló két Vörös Kereszt egyet legfőbb védnöke, abból az alkalomból, hogy augusztus 22-én 50. évfordulója lesz annak a napnak, a melyen az emberiség érdekében oly fontos és a mai mozgalmas időben annyira aktualis genfi conventió létesült, a vörös kereszt egyet körül szerzett érdemek jutalmazása céljából diszjelvényt alapított. A mint halljuk, az új kitüntetésnek öt fokozata van, és pedig érdemcsillag, középkereszt, mellen viselendő érdemkereszt, egy disz-érem ezüstben, egy disz-érem bronzban. Az első két fokozatot Ófelsége adományozza, a többi hármat a Vörös kereszt egyetek védnök helyettese, ezidőszerint Ferenc Salvator főherceg. Célja az, hogy a Vörös kereszt érdekében kifejtett kiváló szolgálati működés elismerése jeléül uraknak és hölgyeknek adományoztassék, mely érdemek abban is állhatnak, hogy az illetők a vörös kereszt egyet hazafias és emberbaráti céljait anyagilag előmozdítják az alapító okirat s az idevonatkozó alapszabályzat hivatalos közzététele valószínűleg a fentebb említett évforduló napján fog megtörténni.

Szakadás Oroszország és Bulgária között.

Bécs. Az itteni lapok azt írják, hogy a Ferdinánd bolgár király trónralépésének évfordulóján celebrált hálaadó istentiszteletről Sawinsky orosz követ tüntetően távol maradt. Ez a durva sértés nagy meglepetést és erős fölháborodást keltett Szófiában.

Szófia. Tegnap este elkeseredett tüntetést rendeztek Oroszország ellen az orosz követség előtt. Nagy rendőri készenlét vonult ki, amelynek hosszas fáradozás után sikerült a tömeget széjjel oszlatni.

A háború és a jegybank.

Bécs, aug. 17. Az osztr. magy. bank vezértitkára egy újságíró előtt nyilatkozott. Hogy az ipari körök óhaja az osztrák magyar bank kamatlábnak leszállítása iránt mikor fog teljesedni, azt ebben a pillanatban még megmondani nem lehet. Bizonyos azonban, hogy a bankkamatláb politikáját egoisztikus szempontok nem vezérik és ha azok az okok, amelyek a kamatláb emelésnél mérvadók voltak, megszűnnek; a főtanács el fogja rendelni a kamatláb leszállítását. Különösen megnyugtató volna, ha az angol bankkamatláb 6 illetve 5% való leszállításáról szóló jelentések beigazolást nyernének. Örömmel konstataálható, hogy a legutóbbi napokban lényeges megnyugvás állott be és hogy visszaözoönlések immár tülhaladják a visszafizetések. A részvények lombardirozásának kérdése még a tanulmányozás stádiumában van, de bizonyosra vehető, hogy bankvezetőség határozatai nem látszanak szűkkeblteknek. Hitelpénztárak létesítése nincs tervbe véve. Azok a szociális okok, amelyeknél fogva Németországban ilyen pénztárakat terveztek, nálunk nem állanak fenn. A tőke újból való megnyitásának kérdése még nem aktuális ugyan, de bizonyos államérdek fűződik a tőketorgalom megnyitásához, elvárható, hogy a tőke az osztrák-magyar hadsereg első döntő győzelme után, ami hamarosan remélhető, ismét felveszi tevékenységét.

Miniszterelnökségi sajtóosztály.

A boszuálló Németország.

Berlin, aug. 18. (Hivatalos) A Norddeutsche Allg. Zeitung hasábjain Németország a következő figyelmeztetést intézte egy semleges hatalom közvetítésével Oroszországhoz. A következők közöltetnek az orosz kormánnyal; Keleti határterületeinkről érkezett jelentések egybehangzóan hírlul adják, hogy az orosz csapatok, ahol porosz területre lépnek, a községeket felgyújtják és a védtelen lakosságot kifosztják. Különösen nagy kegyetlenségeket jelentenek Schirwind Lyck és Szoldau vidékeiről. Németország a nyilvánosság előtt panaszt emelt a hadviselésnek a nemzetközi jogba ütköző illetén módja ellen s ha ilyen eljárás által a harc módja rendkívül rideg jellegű lesz, egyedül Oroszországot terheli érte a felelősség. Minisztereln. sajtóosztálya.

Olasz lap az európai helyzetről.

Róma, aug. 18. A Tribuna vezércikkben foglalkozik az európai helyzettel. Szerinte nincs okunk félni a bekövetkezendőtől, mert szárazföldi haderőnk abszolút szám és nivóbeli fölényben van ellenségeinkkel szemben, a tengeri harc kimenetele pedig csak lényegtelenül befolyásolhatja esélyeinket. A legújabb balkánalakulások minden tekintetben kedvezőek Olaszország szövetségeseire, akiknek győzelmét minden olasz őszintén óhajtja.

Csikvármegye az itthonmaradtakért

Budapest, aug. 18. Csikvármegye 100.000 koronát adományozott a hadbavonultak hozzátartozóinak segélyezésére.

Mi történt tegnap?

1914. augusztus 17.

A Zalai Hirlap ma reggeli rendkívüli kiadása a következőben számolt be a fontosabb eseményekről:

Orosz betörés Romániába.

Bécs. (Hivatalos.) A monarchia bukaresti nagykövete táviratilag értesítette a bécsi külügyminiszteriumot, hogy Károly román király elrendelte, a román haderő általános mozgósítását, beleértve a népfölkelést is. Bukarestben ezt az intézkedést azzal okolják meg, hogy Oroszország fenyegető csapatmozdulatokat végez az orosz román határon. A román kormány pétervári követe útján erélyes hangú jegyzékben tiltakozott a román határon végbemenő orosz csapat összpontosítás ellen és határozott választ követelt a cári kormánnytól.

Bukarest. A kormány legutóbbi intézkedéseinek diplomáciai körökben rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak és azt hiszik, hogy ez a lépés végleges szakadásra vezet Románia és Oroszország között. A bukaresti lakosság körében az általános mozgósítás híre leirhatatlan lelkesedést keltett.

Olaszország elrendelte a moratoriumot.

Róma. (Hivatalos.) Az olasz vezető körök és a lakosság hangulata egyre erősebben fordul a monarchia és Németország felé: Rómában már csak napok kérdésének tartják, hogy Olaszország kilépjen a semlegességből és szövetségesei mellé álljon. Nagy jelentőségű esemény, hogy az olasz kormány elrendelte az ország területére a moratoriumot, ami már a legközelebbi háborús készülődést jelenti.

Az orosz-ellenes balkán-egyezmény

Szófia. Talaat bey török belügyminiszter és Halil kamarai elnök ma ideérkeztek és tovább utaztak Bukarest felé, ahol a román és bolgár kormányok képviselőivel fognak megállapodásra jutni a román, bolgár, török katonai egyezmény felől. Az egyezmény létrehozásának lényegesen siettetni Oroszországnak Romániával és Törökországgal támadt konfliktusa.

Megcáfolják Juriga kivégzését.

Budapest. (Hivatalos.) A Budapesti Tudósító egyes lapokban elterjedt hírekkel szemben felsőbb meghatalmazással a leghatározottabb formában kijelenti, hogy a Juriga Nándor ismert pánszláv igazgató kivégeztetéséről szóló hírek teljesen valótlanok.

Megnyilt a csomag-forgalom.

Budapest. A kereskedelemügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, amely szerint a belföldi csomagforgalmat 5 kilós csomagokig helyreállították. Holnaptól kezdve a nagykanizsai 1-es számú postahivatal is fölvesz és továbbít öt kg.-ig terjedő sulyu csomagokat, de csak az osztrák-magyar monarchia területére.

A harctérről.

Krakkó. Csapatunk folytonos előnyomulásukban számos orosz különítménnyel megütköztek. Az összecsapások az oroszok vereségével végződtek. A főseregtől husz kilométernyire egy nagyobb különítményünk a túlerővel támadó ellenség elől már csaknem visszavonult, amikor több lovas és gyalogos század érkezett a mieink segítségére és a már-már győztes orosz csapatot fejvesztett, vad menekülésre kényszerítették. Az ütközetben a kozák lovasság igen súlyos veszteséget szenvedett.

Zimony. A szerbiai harctérről ma hatvannégy sebesült érkezett ide. Elbeszélésük szerint Sabác várát éjjel foglalták el, miután előbb nagyszámú gyalogság és tüzérség kelt át a pionirok segítségével, az éj leple alatt a Drinán. A szerb katonaság és lakosság csak elkésereedett küzdelem után adta meg magát.

HIREK.

A király születésnapja. Fellobogózt az utcák ünnepi arculata dokumentálja Nagykanizsán is a lakosság szerető és hódolatteljes együttérzését ősz uralkodónkkal. Első Ferenc József ma töltötte be dicsőséggel és szenvedésekkel teljes életének 84. évfordulóját. Ez a nyolcvannégy esztendő két nemzeté volt, két ország öröme és fájdalma itatta át meg át. Mindnyájunkért dolgozott és szenvedett s most, amikor élete késő alkonyán is velünk éli át a megpróbáltatás nehéz óráit, végtelen gyermeki szeretettel és könnyes hálával tekintünk meghajlott, a világtörténelem viharában annyiszor ázott, ősz alakjára. A szent nap Nagykanizsa egész lakosságát a templomokban találta. A nagykanizsai templomok nalaadó istenuszietre gyűjtötték össze a különböző vallású, de együttérző polgárságot. Fiúi szeretettel es megindult lélekkel küldte mindenki az ég felé töhászát, hogy e nehéz órákban tartsa meg Ot továbbra is nekünk a Gondviselés kegyelme. A díszes segédlettel celebrált tabori misét délelőtt tíz órakor tartották meg a zárdatemplomban a polgári és katonai hatóságok, valamint nagyszámú közönség jelenlétében, mert a rossz idő lehetetlenné tette, hogy szabad ég alatt tartsák meg.

Részvétlenségtől panaszkodnak azok a hölgyek, akik az itthonmaradtak segélyezésére alakult bizottság megbízásából gyűjtenek. Azt mondják, hogy sokan nem szívesen adakoznak s ha adnak is, kellelenül és gyakran vagyoni helyzetükkel arányban nem ailló kicsiny összeget, ugyszólván illéretet csak. Elszomorító ez a jelenség mindazoknak, akik erős hitel bíztak a nagykanizsai közönség áldozatkészségében. Hiszen igaz, hogy senkisémet köteles adni és a rendkívüli helyzet mindenkit erősen sújtott, de erre a nemes célra minden nélkülözhető oda kell adnunk. Még így se tudjuk soha megfizetni azt a sok embereletet, mely miattunk pusztul el az orosz mezőkön és a szerb hegyek között.

A nagykanizsai hölgyek az átvonuló katonaságról. Örömmel állapítjuk meg, hogy a nagykanizsai uri hölgyek milyen példás és lankadatlan fáradozással buzgólkodnak a Nagykanizsán átvonuló katonaság körül. Hamarjában nem is tudjuk elképzelni, mikor pihenik ki magukat. Este, éjjel, hajnalban, reggel, délelben, délután fáradhatatlanul megjelennek a pályaudvaron, hogy virággal, cigarettával, szivarral és egyéb gyöngéd figyelmességgel kedveskedjenek az átvonuló, derék harcosoknak. Ha aztán egy percnyl szabad idejük akad, akkor sietuek pólyákat kötözni a sebesült katonák részére. Ma korán reggel is számosan megjelentek közülük a pályaudvaron, ahol a fáradozók által megviselt, de lelkes katonák hálás elragadtatással fogadták kedves figyelmüket. Özv. Somogyi Gyuláné és leányai, Fábrián Zsigmondné, dr. Eöri Szabó Jenőné, Rubin főmérnökne, dr. Kiss Lajosné, Zerowitz Hanna, Pálfi Etelka, Eila és Margit, Grünhut Nelly és Annie, Sommer Katinka, Pongor Ius és Tripammer Margit fáradoztak ma a pályaudvaron, hogy néhány kellemes percet szerezzenek a harcbanvonnuló legényeknek. A fogadtatásnak sok kedves epizódja volt, de a rendkívüli idők folytán főnnálló rendelkezések annyira megszirítják a sajtót, hogy legnagyobb sajnálatunkra sem közölhetünk egyebet. — A megvendégelt katonák most már óránként 30 kilométer sebességgel robognak utjuk célja felé. Minden perccel messzebb jutnak tőlünk, de bizonyára nagyon sokáig még hálás gyöngedséggel fognak visszaemlékezni az arany-szívű nagykanizsai hölgyekre, akik minden idejüket a nemes célnak áldozzák. Köszönet és el nem múló hála nekik érte.

Izr. elemi iskolai tanulók újabb adakozása: Keleti Ilonka 3 kor. Kousz Nándor 2 kor., Menzel Janos 1-60 kor. Paltos Klárka, Paltos Ilonka, Fischer Margit, Ney Kató, Weiss Klárka, Radó Bandi, László Feri, László Klárka, Böhm Sárika, Böhm József, Böhm Margit, Kohn Ilona, Stössel Jani, Stössel Zsófi 1--1 kor. Hirschler Annus, Stern Szidike 60--60 fill. Pilczér Sándor, Pilczér József, Walder Erzi, Walder Anna, Walder Gyuszi, Gombos László, Friedmann Margit 50--50 fill. Friedmann Katus, Rosenheim József 40--40 fill. Eppinger Irén, Fischer Bözsike 30--30 fill. Böhm Károly, Böhm Kata, Böhm Ernesztin, Böhm Erzi 20-20 fill. Összesen 27-50 kor., az eddig kimutatott 64-10 kor. összes gyűjtésünk 91 kor. 60 fill. Ezzel a gyűjtést lezárom. A befolyt összeget dr. Sabján Gyula polgármester urnak adtam át, hogy fordítsa azt harcba indult honfitársaink szegény családjainak segélyezésére. Erre szánták nemesszívű kis tanítványaink és azok szülői. Köszönetemet fejezem ki nekik, hogy hívó szózatomnak engedtek és felfogtak azt a rendkívüli nevelő hatast, mit csetekedtemmel céloztam. Köszönetet mondok a helybeli sajtónak is, mely törekvésében önzetlenül támogatott. Kertész József igazgató.

A titokzatos repülőgép tegnap éjszaka újból megjelent a város fölött és órák hosszan át ingerelte az éjszakai járókelők kíváncsiságát. A fő-uton népes csoportok vizsgálták az eget még 1 órakor éjfélt után is és találgatták, hogy mi célja lehet velünk a rejtelmes légi járműnek, amely intenzív erejű fényét hol kigyujtva, hol eloltva, manővrozott fölöttünk a levegőben.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagykanizsai fiókjának vezetősége tudatja, miszerint lényegesen megcsappant tisztviselői személyzetére való tekintettel, a bankfiók pénztárai és hivatalai, további intézkedésig csakis délelőtt 1/2-9-től 1/2 óráig fognak ügyfelei és a nagyközönség rendelkezésére állani. Délután a fiók hivatalait zárva tartja.

Gyors és gépirónó, ki Budapesten hosszú ideig ügyvédi irodában dolgozott, alkalmazást keres. Cim a kiadóban.

Az itthonmaradtak állami segélyezése. A városházán lázasan folyik a munka az állami segélyek ügyében. Az összirást már befejezték. A segélyre szoruló felügyeletével a város több uriembert bizott meg, akik gondoskodnak arról, hogy védenek haladéktalanul részesüljenek az állam és a város segélyében.

Az adakozók figyelmébe. A hatóság fölkérésére fölhívjuk a lakosság figyelmét, hogy az itthonmaradtak részére gyűjtők közül csak azoknak adakozzanak, akik a város pecsétjével ellátott fölhatalmazás alapján gyűjtenek. A lefizetett összeg ellenében a gyűjtők nyugtát állítanak ki, nehogy az adakozók többszöri zaklatásnak legyenek kitéve.

Csöd. Perlsz Vilmos Rádium-Vászon vállalata ellen a nagykanizsai törvényszék elrendelte a csödeljárást. A csödtömeg gondnokává dr. Bún Jenő ügyvédet rendelték ki.

A hírterjesztés korlátozása. A kir. ügyésztől ma a következő átiratot kaptuk:

„Az igazságügyminiszter ur azt tapasztalta, hogy egyes időszaki lapok kiadói a rendkívüli és különkiadásokra nézve elrendelt kivételes sajtórendészeti ellenőrzést olyképen igyekeznek kikerülni, hogy az izgalmat keltő háború kőszá híreket, távirati vagy irott tudósítások alakjában kirakatokban és hirdetési oszlopokon kifüggesztik, vetítéssel vagy egyébként a nagyközönség elé viszik. Ennélfogva figyelmeztetem a tisztelt szerkesztőséget, hogy azokat a hirdetések, amennyiben azok műszaki vagy vegyi uton, avagy valamely készülték útján többszörösítve (St. 2. §.) jelennek meg, az illető időszaki lapok külön kiadásainak tekintem és a folyó évi augusztus hó 3-án 45457. III. sz. a. kelt rendelettel az időszaki lapok rendkívüli és külön kiadásaira nézve elrendelt kivételes sajtórendészeti ellenőrzést az ilyen hirdetésekre is kiterjesztem. Amennyiben pedig egyes időszaki lapok ezeket a hirdetések nem sokszorosítva, hanem kézzel írva adnak ki; ha ezek a 12.001. I. M. E. számú rendelet 8. §-ában tiltott hirt közölnek, az időszaki lap megjelenésének és terjesztésének eltöltése végett illetékes helyen fogok előterjesztést tenni.”

— Nyári szezonra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szívós Antal műórák és látszerész mint a legolcsóbb bevásárlási forrás óra, ékszer, látszer javítást kiváló gondal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

Bizonyítékok Szerbia ellen.

A monarchia körjegyzékéhez csatolt emlékiratnak rendelkezésünkre bocsájtott szó szerinti szövege.

(10-ik közlemény.)

Csak röviddel ezelőtt jutott a monarchia hatóságainak tudomására, hogy Szerbia Sokol-egyesületei a monarchiának néhány analog területét arra szemelték ki, hogy velük egy eddig titokban tartott szövetségben egyesüljenek, amely szövetségnek jellege eddig még nincs egészen tisztázva, mert a vizsgálat ebben az ügyben ezidőszert még tart. De az eddigi vizsgálat eredményéről is következtethető, hogy itt olyan utnak jutottunk nyomára, amelyen a szerb Sokol-egyesületek és barátaik felforgató tendenciáit beoltani szándékoztak a monarchia egyes elcsábított és félrevezetett csoportjaiba.

Ez a szélesebb rétegekre tervezett előkészítő propaganda jelentősége is háttérbe szorul azonban azzal a „külföldi munkával” szemben, amelyet a Narodna odprana és barátai agitálása az egyes embereknél kifejt. Ez az a terület, ahol legszomorubb sikerei találhatóak.

Titkos bizalmi férfiak és emisszáriusok a lázítás mérgét a felnőttek körébe épp úgy beviszik, mint az ítélőképességet nélkülöző ifjuságba.

Igy például, Pribicevic Milántól elcsábítva B. V., K. D., N. V. volt honvédtisztek és K. V. horvát-szlavon csendőrhadnagy a monarchia hadi szolgálatait aggasztó körülmények között elhagyták és Szerbiába vették útjukat, ahol időközben csalatkoztak nem egy reménységükben csalatkoztak és legalább részben arra gondolnak, hogy az általuk elárult honba visszatérjenek.

(Folytatjuk.)

A szerkesztésért felelős: Münz Jenő.

Szerkesztő: Gács Demeter.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 80 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 K.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Outenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149.   Kiadóhivatal 41.

Kelepcében az orosz hajóhad

Szervezik a lengyel legiókat. A pápa nagybeteg

Lángban áll a Kaukázus. :: Nagy orosz vereségek.

Ma délelőtt fél 11 óráig a következő táviratok érkeztek:

Elvágták az orosz hajóhad utját.

Konstantinápoly. A tengerészet főparancsnoka a kamara ülésén a következőket jelentette ki: Miután a török kormány megvásárolta a német kincstártól a Goeben és a Breslau hadihajókat, a török hajóhad annyira megerősödött, hogy a kedvező terepviszonyok folytán és a parti erődítmények segítségével a biztos győzelem reményében veheti fel a harcot bármilyen tulerővel is a Dardanellák között. Ami azt jelenti, hogy a Fekete tengeri orosz hajóhad nem hagyhatja el többé állomáshelyét és nem avatkozhatik a harcba.

Koppenhága. A Wolff-ügynökség jelenti: Hirül adtuk, hogy a dán kormány Dánia integritásának sikeres megóvása céljából elrendelte, hogy a kis és nagy Belt szorosok, valamint a Sund bejárat nyílásait kétszeres aknasorral zárják el. Ezzel a Keleti tengert teljesen elvágták az Északitól s az orosz hajóhadat, melynek legnagyobb része a Keleti tengeren tartózkodik, teljesen akcióképtelenné tették. Az orosz hajóhad tehát nem jöhet számításba többé az európai tengeren folyó harcban. Az elzárás a Keleti tengeren állomásozó német hajóhadat egyáltalán nem érinti, mert a Kieli nagy csatornán keresztül bármikor elérheti az Atlanti oceánt.

A nagybeteg pápa.

Róma. Hivatalosan jelentik, hogy X. Pius pápa már napok óta súlyos betegen fekszik a Vatikánban és állandóan magasfokú láz gyötri.

A stalupöneni diadal.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenti. A stalupöneni nagy diadal, amelyben egy hatalmas orosz seregetestet csapataink teljesen széjjelvertek, lehetővé teszi, hogy Oroszország belseje felé gyorsabban haladjunk előre. Az orosz hadvezetőség titokban erősen készült az ütközetre és a legnagyobb titkolózás mellett nagyszámu, erős csapatokat összpontosítottak. Főparancsnokságunk tudomást szerzett erről és a 18-ára virradó éjszakán váratlanul tűzérési támadást intéztünk az orosz sereg ellen, egyszerre három ol-

dalról. A meglepett, halálra rémült ellenséges csapatok nagynehezen hadiállásba helyezkedtek, miközben ágyúink gyilkos tüzelése folytonosan tizedelte soraikat. Az ágyuharcba csakhamar csapataink is beleavatkoztak. Két oldalról erős szuronytámadással vetettük magunkat az ellenségre, amit a harmadik oldalon huszárságunk gyönyörű attakkal támogatott. Félórai küzdelem után az orosz sereg teljesen megsemmisült. A széjjel vert csapatok a legnagyobb rendtelenségben menekültek, hat gépfegyvert, háromezer foglyot és rengeteg municiót hagyva hátra. Az ütközetnek orosz részről több száz halottja és igen sok sebesültje van. A mi veszteségünk aránylag csekély. A hadifoglyokat Danzigba irányították.

A lengyel szabadságharc.

Krakkó. Csajkowszky és dr. Leo, lengyel képviselők, a Lengyel-klub elnökei fölhívták az orosz-lengyelekhez, hogy ragadjanak fegyvert a lengyel szabadságért és álljanak be a klub által szervezett lengyel legiókba. A klubnak Orosz-Lengyelországban több száz ezer titkos tagja van. A klub a szabadságharc szervezésére egy huszonkét tagból álló lengyel komitét alakított. A komitét harminc lengyel legiót fog szervezni az oroszországi lengyelekből, akik óriási lelkeséssel, ezrenként jelentkeznek a legiókba való fölvételre.

Forradalom a Kaukázusban.

Erzerumból jelentik Konstantinápolyon át: A Kaukázusban kitört a forradalom. A lakosság mint egy ember, talpraállott és fegyvert ragadott az orosz zsarnokság ellen. A kaukázusi orosz helyőrségeket tisztjeikkel együtt leölték.

Konstantinápoly. Ideérkezett hajók szerint Dsamil bég, a nagy cserkesz szabadsághős, Samil pasa unokaöccse állott a kaukázusi szabadságharc élére. A Kaukázus lángban áll. Még csak néhány évtizede annak, hogy Oroszország százezernél több orosz katona élete árán vérbe fojtotta a kaukázusiak szabadságharcát. Azóta a cserkesz hegyek szabadságért rajongó, mohamedán vallású lakossága szent fanatizmussal készült a bosszúra. A bosszu órája elkövetkezett. A cserkeszek fegyvert ragadtak, hogy ősi szabadságukat visszavivják és lerázzák magukról a zsarnoki orosz igát.

Négyezer orosz katona elpusztulása

Róma. Egy orosz katonai szállítógőzös négyezer katonával aknára futott és elsüllyedt. Mind elvesztek.

Csapataink Valjevo előtt.

Budapest. Csapataink előnyomulásukban többször megütköztek szerb csapatokkal, amelyeket Valjevo irányában visszaszorítottak és üldöztek. Üldözés közben átkeltek a Tamnaván és megszállták a koceljevói magaslatokat, amelyek Valjevo környékét uralják.

Az ellenség koholmányai.

Budapest. Hivatalosan kijelentik, hogy a külföldi lapoknak a Zrinyi csatahajó elsüllyedéséről szóló hírei teljesen légből kapottak. Legfeljebb a Zenta nevű kis cirkálóról lehet szó, amelyet erős tulsulyban levő ellenség támadott meg és amelyről azóta nem érkezett hír. Ezzel szemben megállapították, hogy egy torpedózuzó, bár 16 francia csatahajó tüzelt rá, sértetlenül kikötőbe ért.

Pánik Belgrádban.

Zimony. Elfogott szerbek szerint Belgrádban a lakosság rémülete leirhatatlan. Az a hír terjedt el ugyanis, hogy a monarkia hadereje szerb területen közeledik Belgrád felé. A lakosság fejvesztetten menekül a hegysekbe.

Egy horvát ezred hőstettei.

Zágráb. (Hivatalos.) Skerlec báró horvát bán és a zágrábi polgármester tegnap táviratokat kaptak a szerb harctérről, az egyik horvát ezred parancsnokától. A távirat azt közölte, hogy az ezred csodálatos hősiességgel és legendás, halált megvető bátorsággal harcolt. Az ezrednek az elért sikerekben nagy része volt. Az örömhírt azonnal falragaszokon adták a zágrábi lakosság tudtára. A bán fölkereste az ezredes nejét, hogy közölje vele az örvendetes hírt és ezer koronát nyújtott át neki a hadbavonult katonák segélyre szoruló hátrahagyottjai részére.

Elmaradt a miniszterelnök diszebedje.

Budapest. Az a diszebed, melyet a miniszterelnök Ófelsége születésnapján szokott adni, az idén elmaradt. Az ebéd költségét, 2000 koronát Tisza István gróf miniszterelnök a Vörös keresztnek adományozta.

A hős csendőrök és pénzügyőrök.

Budapest. Frigyes kir. herceg a hadsereg főparancsnoka e hó 12-én Hazai Samu báró honvédelmi miniszterhez a következő átiratot intézte: A kir. és a m. kir. horvát-szlavon csendőrségnek, továbbá a m. kir. pénzügyőrségnek az ellenséges határon végzett tevékenységéről hozzám érkezett jelentésekből nagy meglepéssel láttam, hogy a végzett teljesítmények messze felül mulják az ez irányban támasztott várakozásokat a csendőrség és a pénzügyőrség minden alkalommal midőn az ellenséggel összeütközésre került a sor bátorságot, állhatatosságot, körültekintést és dicséretre méltó támadó szellemet tanúsított, ezért az illető csendőröknek és pénzügyőröknek köszönetemet és különös elismerésemet fejezem ki.

Slatin pasa hadseregünkbe lép.

Budapest. Slatin pasa hadseregünkbe való fölvételét kérelmezte.

BARTA ÉS FÜRST divatáruháza szeptember hó 1-én megnyílik.

Mi történt Lüttichnél.

Berlin, aug. 18. A Wolff ügynökség a következő jelentést közli: A Lüttichi titok immár felelhető a nyilvánosság előtt. A háború kitörése előtt francia tiszteket és nagyszámu legénységet vezényeltek Lüttichbe, hogy a belga csapatokat a várvedelmi szolgálatra kioktassák. Az ellenségeskedések kitörése előtt az ellen kifogás nem lett volna emelhető. A Franciaországgal való háború megkezdése után azonban ez Belgium részéről a semlegesség megszűzése volt. Gyorsan kellett cselekedni ezért nem mozgósított ezredeket vetettünk a határra és vonultattunk Lüttich ellen. Egy békelétszám-ban levő Jovasdandárral és tüzérsgel vettük be Lüttich várát, csak ennek megtörténte után ment végbe a mozgósítás oly módon, hogy első megerősítésül saját kiegészítő legénységüket kapták. Két további ezredet küldöttünk ezután erősítésükre. A mozgósítás most nyert befejezést. Ellenfeleink azt hitték, hogy Lüttichnél százhuszezer német van, akik az előnyomulást ellátási nehézségek miatt nem tehetik meg. Mennyire csalódtak. Lüttich erődítéseinek elfoglalásánál egyetlen csepp vérrel sem folyt több a szükségesnél. Az ellenség nem ismerte hatásos támadási eszközeinket és biztosnak hitték magukat az erődökben, de már nehéz tüzérsgünk leggyöngébb ágyui is arra kényszerítették a tüzelésnek kitétt erődöket, hogy rövid tüzelés után megadják magukat. A helyőrség megmaradt részei ezzel mentették meg életüket. Azok az erődök azonban, melyeket nehéz ágyúink bombáztak, a legrövidebb idő alatt romhalmazban feküdtek és maguk alá temették a helyőrséget. Most helyreállítják az erődöket és ismét alkalmassá teszik a védelemre. Lüttich vára nem az ellenség által előkészített terveknek szolgált eddig, hanem támpontul a német hadsereg számára.

Az első harctéri levél.

Az északi harctérről tegnap kaptuk az első levelet, amelyet Oroszországban adott föl a közös gyalogezred egyik tisztje a Zalai Hirlap címére. A tréfálkozásában is meghatóan kedves írást teljes egészében itt közöljük:

Csak a nevemet ne említsék kérem. Az utazáson szerencsésen tusteltünk, a fogadtatás mindenütt rendkívül barátságos és szívélyes volt. A nagykanizsai nők feledhetetlen kedvessége jutott az eszünkbe. Végre orosz földön vagyunk. Ezt azonban csak a rossz utak, meg a nyomorult viskók mutatják, mert oroszokkal eddig még nem találkoztunk. Az Isten tudja, hová bujhattak el. Pedig már nagyon szeretnénk közlőrl meg tapogatni egyet-kettőt. Galiciában 100—120 ezer 14—19 éves kölyök önként fegyvert fogott a lengyel szabadságért. Csodálatos a lelkesedés. Mielőtt a magyar határt átléptük a nagykanizsai zászlóalj a lobogónk körül fölállott és elénekelt a Himnusz és a Szózatot. Azután a papunk megáldott bennünket. Mindnyájan egy maroknyi hazai földet vettünk magunkhoz. Boldó főhadnagyot és Sasecky századost még a vonaton megbiztuk az orosz haderő lenyelésével. Üdvözlöt mindenkinek. Bélyeget nem kaptam, mert itt csak orosz trafik van.

Mi történt tegnap?

1914. augusztus 18.

A Zalai Hirlap ma reggeli rendkívüli kiadása a következőkben számolt be a fontosabb eseményekről.

Bécs. Holzhausen ezredes, a Deutschmeister bécsi házi ezred parancsnoka hősi küzdelemben elesett. A Gautsch hajó, amelyen Kutschera ezredes utazott a feleségével, elsüllyedt.

Budapest. A szerb harctérről száznolcvan sebesültet hoztak Budapestre, akik mind Sabác bevételénél sebesültek meg. Elbeszélésük szerint Sabác elfoglalását véres szuronyharcok előzték meg. A lakosság orvítamadásokat intézett ellenük és megmérgezte a kutak vizét, mire valamennyivel végigkóstoltatták. Sabácban 800

magyar alattvaló élt, akik valóságos megváltóként üdvözölték csapatainkat. A szerbek között sok komitácsi is harcolt bombákkal.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Sirmeknél kisebb, előre tölt német csapat erős francia sereggel találkozott és tulerő elől visszavonulásra kényszerült, két ágyut és három gépfegyvert hagyva hátra. Az egész csupán jelentéktelen incidens, amely a német sereg működését nem befolyásolhatja.

Budapest. Távirati iroda jelentése szerint Zágrábban, a király születésnapján óriási lelkesedés, kivilágítás és fáklyásmenet volt. A lapok hazafias cikkekben hangsúlyozzák a horvátok királyhűségét.

Bukarest. Talaat bej török belügyminiszter és Halil effendi kamarai elnök ideérkezett. Utóbbi egy újságíró előtt kijelentette, hogy Törökország mindenestre megvédi a Dardanellákat.

Budapest, Károlyi Mihály gróf, akiről tíz nap előtt az a hír terjedt el, hogy Amerikában hajóra szállt és hazafelé tart, újabb jelentés szerint eltűnt. Már egy hete nem tudják, hol van. Külügyminiszteriumunk az amerikai nagykövetség útján keresteti.

Budapest. A hivatalos B. K. jelentése szerint a honvédeket és népfölkelőket a határonkon túl is kiviszik.

Bécs. Az uralkodó megkegyelmezett az egy évig elítélteknek. Elrendelte azonnali szabadon bocsátásukat, soroztatásukat és az összes folyamatban lévő katonai büntető eljárások megszüntetését.

Berlin. Hivatalos. Csapatunk bevették Mlava orosz várost.

Konstantinápoly. A Goeben és a Breslau német cirkálókat, amelyek a Dardanellákon átkelve, sértetlenül ideértek, a török kormány 80 millió márkáért megvásárolta a német kincstártól. A két hajóra a Dardanellák megvédéséhez volt szüksége a török kormánynak.

Berlin. Stalupönennél a német sereg az oroszok fölött hatalmas győzelmet aratott. Az orosz sereg teljesen széjjelszórva menekül. Hat gépfegyvert és háromezer foglyot hagytak a németek kezei között.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
nagykanizsai fiók.

A pesti magyar kereskedelmi bank nagykanizsai fiókja módot óhajtván nyújtani ügyfeleknek és a nagyközönségnek, hogy készpénztőkéit a háború tartama alatt is teljes biztonság mellett elhelyezhesse, — **anélkül, hogy betétei felett való rendelkezéseiben a moratorium határozmányai által korlátozva lenne, elhatározta, hogy uj betéteket takarékpénztári könyvecskék ellen, valamint folyószámlára a legméltányosabb kamatozás mellett elfogad és e tőkék folyósításánál a moratorium korlátozó intézkedéseinek alkalmazásától eltekint. A betevők tehát ily követelések felett bármikor szabadon rendelkezhetnek és az általuk az uj betétekből igényelt összegeket a bankfiók**

10.000 koronáig **azonnal,**
10.000—30.000 koronáig **3 napi,**
30.000—50.000 koronáig **5 napi** és
50.000 koronán felüli összegeket **8 napi** felmondás mellett fizeti vissza.

Kelt Nagykanizsa, 1914. augusztus 17.

Egy 15 éves, jó házból való leány állást keres uri családhoz, gyermekek mellé. Cím a kiadóban.

HIREK.

Felhívás.

A hadügyminiszter, a magyar honvédelmi miniszter és az osztrák honvédelmi miniszter, az egész fegyveres erőre kiterjedő önkéntes hadsegélyezés központi hatóságaképpen kölcsönös egyetértéssel Budapesten és Bécsben egy-egy hadsegélyező hivatalt szervezett.

E hivatalok vezetésére egy-egy magasabb-rangu tábornok van rendelve, munkaköre kiterjed az önkéntes segélynyújtás minden nemére. Kivételt képez ez alól a beteg- és sebesült ápolás, amely teljesen kialakult külön szervezettel bír (vörös kereszt) valamint a behívott katonák családtagjainak segélyezése, amely a törvény alapján eszközöltek. Érintetlenül marad a már megalakult egyesületek, bizottságok, gyűjtőhelyek stb. hadsegélyezési működése, sőt a hadsegélyező hivatalok a maguk részéről mindent meg fognak tenni arra nézve, hogy az önkéntes segélynyújtás minél több alakban és módon érvényesülhessen. Hivatalos jellegükkel fogva föltétlen részrehajlatlanság mellett óhajtanak a hadsegélyező hivatalok céltudatos irányt adni a monarchiában már megindult egész, nagy segélyező mozgalomnak és központjai óhajtanak lenni minden ilyen hazafias törekvésnek. E hivatalok az önkéntes segélynyújtás központi tudakozó helyei is.

Ezek alapján felszólítatnak mindazok az egyének, egyesületek, bizottságok stb-ek, a melyek a hadsegélyezés terén közreműködni óhajtanak, hogy a cs. kir. hadügyminiszterium illetőleg a m. kir. honvédelmi miniszterium hadsegélyező hivatalához Budapest IV. Váci-utca 38. sz. forduljanak.

E hivatalok mindegyike elfogad pénzadományokat a segélynyújtás bármilyen céljaira s ezeket haladéktalanul eljuttatja rendeltetésük helyére. Gyűjtenek mindenféle adományokat a háboruban elesett vagy a hadi fáradalmak következtében elhalt harcosaink özvegyei és árvái számára, ugyszintén gyűjtik a harcmezőn álló katonáinknak szánt adományokat is. — Levelek, kérdések és pénzadományok mindkét hivatal számára, valamint a budapesti hivatalnak szánt egyéb adományok a fentebb közölt címek alatt küldendők. Mindkét hivatal a monarchia összes nyelvein levelez.

Magyar miniszterelnökség.

Istentisztelet. Az izraelita templomban a péntek esti istentisztelet f. hó 21-től kezdve további intézkedésig 1/27 órakor fog kezdődni.

A csomagforgalom, mint hivatalosan értésünkre adták, csak a belföldi állomásokkal állott helyre. A csomagokat tehát csak Magyarország területére továbbítják.

A Polgári-Egylet a hadbavonultak hátrahagyottainak támogatására 350 koronát és a Vörös kereszt egyletnek pedig 150 koronát adományozott.

Ujtás a tábori postánál. A hadrakelt sereghez tartozó katonai és polgári egyének részére feladott levelek 100 gr. súlyig a rendes forgalomban használt bármely levélborítékban is portómentesen továbbíthatnak és a borítékban bármiféle portómentességi záradék alkalmazása teljesen felesleges és szükségtelen.

A kiviteli tilalom. A barcsi katonai élelmezési raktár újabb értesítése szerint csupán a zab, árpa és rozs kivitele van tilalmazva, minden egyéb terményre a kiviteli tilalom megszűnt.

Elhalasztott befizetés. A nagykanizsai takarékpénztár által alapított Önségélyező Szövetkezetről a csütörtöki ünnep miatt a befizetéseket pénteken tartják meg.

Nyári szezonra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szívós Antal műorás és látszerész mint a legolcsóbb bevásárlási forrás óra, ékszer, látszer javítást kiváló gondal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

Gyors és gépirónó, ki Budapesten hosszú ideig ügyvédi irodában dolgozott, alkalmazást keres. Cím a kiadóban.

A szerkesztésért felelős: **Münz Jenő.**

Szerkesztő: **Gács Demeter.**

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 80 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 K.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kaszinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

Kibontják a csillagos lobogót.

Az Unió Németország mellett. ::: Namur elfoglalása.

A helyzet

ma kedvezőbb ránk nézve, mint bármikor eddig. A Balkán államok Görögország és Szerbia kivételével a mi ügyünk zászlaja köré sorakoznak. A Zalai Hírlap már napokkal ezelőtt beszámolt arról, hogy Oroszország és Törökország között a háború megkezdődött. Mai távirataink közlik, hogy Oroszország még e hó 15-én türelmetlen hangú ultimátumot intézett Törökországhoz a Dardanellák elzárása miatt. A hadüzenet hírére Bécsben mára várják. Valószínű azonban, hogy a hadüzenet már két nappal ezelőtt megtörtént **VAGY AMI ELŐTT EGYETLENMŰ: a háború** Orosz- és Törökország között, ha hadüzenet nélkül is, de már napokkal ezelőtt megkezdődött. Ezt bizonyossá teszi az a hír is, hogy az orosz flotta felsőbb rendeltetűre elhagyta a szebasztopolit kikötőt. Oroszország akcióját azonban a hajóhad legénységének lázadása rendkívül meggyöngíti. Ilyen körülmények között Törökország föltétlenül megtudja védeni a Dardanellákat. Egyidejűleg Bulgária és Románia is, amint a jelek mutatják, megüzeni a háborút Oroszországnak és Szerbiának. E percben már talán alá is irták a katonai szerződést Törökországgal. Ez esetben Szerbiában operáló haderőnk legnagyobb része fölszabadul s a monarchia teljes erejével Oroszországra vetheti magát. Nagy jelentőségű az a hír, amely szerint Anglia ultimátumban követeli Dániától az aknák eltávolítását a keleti tenger bejáratából. Hír szerint a dán és német kormányok között már is megkezdődtek a tárgyalások s komoly kilátás van arra, hogy a tekintélyes dán flotta együtt fog operálni a német hajóhaddal. A harctereken napról-napra erősödik a helyzetünk. A német sereg északról és nyugatról, a monarchia hadereje pedig délről és délkeletről diadalmasan vonul Varsó felé. Katonai körökben azt hiszik, hogy a döntő ütközetet Varsó körül fogják megvívni. Az orosz udvar és kormány nem várja be a Szentpétervárott az eredményt, hanem bölcs elővigyázatossággal Moszkvát tették meg a birodalom új fővárosává. Oroszország területén általánossá lett a lázongás, az orosz hivatalnokok sehol sincsenek biztonságban. A tengeren nincs mitől félnünk, mert a vereség, a tengeren csak Angliára lehet végzetes, a mi győzelmi esélyeinket egyáltalán nem befolyásolhatja. Azonban minden remény meg van arra, hogy legalább is sikerrel ellenállhatunk az angol és francia flotta támadásának. Nagyfon-

tosságú esemény Brüsszel elfoglalása. A francia harctéren a németek már eddig is erős túlsúlyban vannak. Japán ellenünk fordulását ellepsúlyozza az Unió barátságos magatartása. A japán haderő különben sem jöhet tekintetbe egy Európa területén folyó háborúban. Ma délelőtt 11 óráig a következő táviratokat kaptuk:

Az Unió nem marad semleges.

Bécs. Hivatalos. Berlieni lapok Withe volt párisi amerikai nagykövét nyilatkozatát közlik, amely szerint a japán beavatkozás után az Egyesült Államok semmi esetre sem maradhat semleges. Az Egyesült Államokak — mondotta a nagykövét — egyáltalán nem érdekelték, hogy Japán és Oroszország Németország rovására kizárólagos hatalmat biztosítsanak magának az ázsiai vizeken.

Washington. A Kapitóliumot, amely jelenleg nyári szünetet tart, Wilson elnök sürgősen egybehívta. Az elnök ma délelőtt kihallgatáson fogadta a német nagykövetet, aki a Fehér Házból egyenesen a külügyi államtitkárhoz ment. Kevéssel utóbb megérkezett a tengerészeti államtitkár is. Az államférfiak másfél óra hosszat tanácskoztak. Az eltávozó német nagykövet ezeket mondotta a reá várakozó újságíróknak: Ázsiában a kulturát az Önök dicső hazája és Németország képviseli. A német expositurában a kulturát támadták meg.

Görögország szigorúan semleges.]

Róma. A görög kormány szigorú semlegeséget deklarált.

Az ázsiai háború.

London. A japán hajóhad teljes gőzzel Kiaotschou felé halad. Kiaotschou a kínai parton fekvő megerősített német kikötő, amelyben néhány német hadihajó is horgonyoz. Az erődítmény teljesen modern munka és állandóan 6—7000 főnyi német helyőrség tartózkodik benne, egy vezérőrnagy parancsnoksága alatt. A tüzérségi berendezkedés kitűnő.

Kiaotschou hősvédői.

Berlin. Kiaotschou kormányzójától ma a következő sürgöny érkezett a német kancellárhoz: A japán ultimátumról szóló közlést megkaptam. Kötelességünket az utolsó csepp vérig teljesíteni fogjuk.

A tengeri harc.

Berlin. A Strassburg nevű német cirkáló az angol partok közelében két buvárnaszádót megtámadott és az egyiket két lövéssel elsüllyesztette. A Stralsund német cirkáló az északi tengeren több ellenséges torpedovadással megütközött és kettőt súlyosan megrongált. A német partok közelében nincs ellenséges hajóhad.

Döntő ütközet Belgiumban.

Berlin. A német hadvezetőség Belgiumban, a francia határ mellett döntő ütközetre készül. A csapat összevonás lázas tempóban folyik.

Namur elfoglalása.

Berlin. Hivatalos. A belga erősség ostromát energikusan folytatjuk. Az erődítmény legfeljebb csak pár napig tarthatja magát. Namur elfoglalása egy-két nap kérdése csupán.

Statárium Párisban.

Róma. Hivatalos. Párisban kihirdették a statáriumot.

A pápa utolsó órái.

Róma. Augusztus 19-én délelőtt 11 órakor a nagy beteg pápa állapota hirtelen rosszabbra fordult. Az orvosok azonnal közbeléptek és injekciókkal elérték, hogy délután két óra tájt a beteg valamivel jobban lett. Az összes Rómában időző biborosok a Vatikánba estek, ahol a pápa nővérei és unokahugai is megjelentek. Az öccsét sürgőnyileg Rómába hívták. Délután három órakor az orvosok a következő bulletint adták ki: A pápa állapota aggasztóan súlyos. Hőmérsék 39,5 Celsius, érverés 130. A Vatikánban ekkor megjelent Monsignore Zampini áldozár, aki a halotti szentségekben részesítette a pápát. A szent atya az egész idő alatt eszméletlenül volt, buzdón meggyónt, majd áhitatos imába merült. Utóbb néhány szót váltott halkán a nővéreivel.

Négy órakor Zampini elhagyta a Vatikánt. A szomszédos szobában monsignore Bressau imádkozott az Augustinus barátokkal. A monarchia római nagykövete és a Szentszéknél akkreditált diplomaták személyesen érdeklődtek a pápa állapota iránt. A bulletint a Vatikán előtt kifüggesztették. Ekkor már a hívők roppant tömege szorongott az óriási téren. — Soken hangosan sirtak, a nők zokogva imádkoztak. Voltak, akik azt kiáltották, hogy az isten haragjában szólítja el a pápát a földről, ahol a nemzetek egymást gyilkolják. Öt órakor Róma összes templomaiban megkondították a harangokat s a padurok között szívesen imádkozott térdre borulva a pápáért. A várost komor, gyászos hangulat töltötte be. A harangok szünet nélkül zúgtak. Hét óra tájt a pápa állapota válságosra fordult. Ekkor állott be a krízis. Az orvosok 8 órakor a következő bulletint adták ki: A pápa állapota folyton súlyosbodik. Lélegzétvétele nehéz, hörgő. Hőmérsék 39,8 Celsius, az érverés rendetlen, 140. Kevéssel azután az orvosok kijelentették, hogy sajnos, nem segíhetnek. A pápa állapota ekkor már teljesen reménytelen volt. Az agóniát minden percben várták. Nyolc óra után a beteg rohamosan gyöngült, de tizenegy órakor még eszméletlen volt, tiszta öntudatának teljes birtokában. Ekkor megáldotta a jelenlevőket és néhány szóban elbucszott tőlük, majd Istennek ajánlotta lelkét. Az agónia tizenegy óra után állott be. A pápa elvesztette az eszméletét és többé nem is tért magához. Éjjel 1 óra 20 perckor meghalt.

BARTA ÉS FÜRST divatáruháza szeptember hó 1-én megnyílik.

Elhalasztották a pápaválasztást.

Róma. A világhábrú miatt a pápaválasztó biborosok gyűléseztét a konklávet egyelőre nem hívják össze. A Vatikán ügyeit továbbra is Merry del Val államtitkár vezeti.

Mi történt tegnap?

1914. augusztus 20.

A Zalai Hirlap tegnap és ma reggeli rendkívüli kiadása a következőkben számolt be a jelentősebb eseményekről.

Belgrád bevétel előtt.

Zimony. Csapatáink megszállták Obrenovácot, Sremcica, Ripanj és Vrcin szerb községeket. Ezzel teljesen elzárták a közlekedést Belgrád és Nis között. Ripanjon megy keresztül a Belgrád-Nisi vasútvonal, ami most szintén csapataink hatalmába jutott. Belgrád körülkerítését befejeztük s elfoglalása most már rövid időn belül megtörténik.

Föllázadt az orosz hajók legénysége.

A Fekete tengeri orosz hajóhad tizenegy hajójának legénysége megtagadta az engedelmességet, föllázadt és útszert fogollyá tette. A lázadó hadihajók bombázzák az orosz kikötőket. Odesszá teljesen lángban áll. A lázosság rémülten menekül a városból a pusztító bombák elől.

Az orosz-török hadüzenet.

Oroszország még e hó 15-én ultimátumot küldött Törökországnak, a Dardan llák megnyitása miatt. A hadüzenet híret holnapra várják.

Visszavonul az orosz sereg.

Az orosz sereg csapataink elől Radomot kitörtette és Ivanogorod felé visszavonult. Csapatáink most 80 kilométernyire vannak Varsó falaitól, amitől már csupán az ivanogorodi erősség választja el őket.

Győztünk Salovcenál.

Salovcenál erős, támadó orosz sereget megvertünk. Több mint száz orosz katonát a folyóra lakt. Nyolcvan halottat és ötször annyi sebesültet veszítettek. Csapatáink a menekülő oroszokat Varsó felé üldözik.

Brüsselt elfoglaltuk.

A Wolff-ügynökség jelenté: Csapatáink bevették és megszállták Brüsszelt.

A dán-angol konfliktus.

Berlinben az a hír van elterjedve, hogy Anglia erélyes ultimátumban szólította fel Dániát az aknák eltávolítására a Keleti tenger bejáratától. Kétségtelenné tartják, hogy Dánia az ultimátumra elutasító választ ad s ha sor kerül rá, haderejével és flottájával Németországot fogja támogatni.

Hét nap alatt Varsónál leszünk.

Seregeink erélyesen üldözik az Ivanogorod felé visszavonuló oroszokat, akiket több kis ütközetben megvertünk. Ugylátszik, hogy az orosz hadvezetőség Varsó körül szánta el magát a döntő ütközetre.

A Balkán Oroszország ellen.

A védművek megerősítése lázasan folyik. Európai Törökországban eddig százhetvenezer főnyi hadsereget összpontosítottak. A flottát teljesen harcász állapotha helyezték. Oroszország hadüzenetét minden percben várják. A szófiai lapok lelkes hangon cikkeznek Románia, Törökország és a hármass szövetség mellett. Boszura hívják föl a népet és a királyt Oroszország ellen, amely a bukaresti egyezmény által Bulgáriát kiszolgáltatta ellenségéül. A bukaresti lakosság lelkesen tüntet Törökország és Bulgária mellett. A bolgár határról bevonták a csapatokat. Az oroszok nagyszámú haderőt vontak össze a román határon. A szófia lakosság diadalmamoros, lelkes tüntetésekkel ünnepli a monarchia és Németország hadseregének győzelmét.

Az elcsüggedt Oroszország.

A lapok már megírták, hogy a cári család és az udvar Moszkvába érkezett. A kormány és a főbb állami hivatalok szintén Moszkvába költöztek, amelyet már a napokban fővárossá fognak deklarálni. Az országban nagy a csüggedés a nemzetiségek lázadása és a mozgósítás sikeretelensége miatt.

Orosz vereségek.

Sokolnál megverték az oroszokat. Novosieicát elfoglaltuk. Mamaligáig előnyomultunk.

Francia vereségek.

Remiremontnál a német csapatok nagy csatában megverték a franciákat, akik egy tábori, egy nehéz üteget, egy zászlót, kétszáz halottat és sok sebesültet veszítettek. 500 franciát foglyul ejtettünk.

A német lovasság Pervesnél győzelmes ütközetben két ágyut és két gépfegyvert zsákmányolt. Bajor és bádeni csapatok Weilernél az 55. francia gyalogdandárt széjjel szórták. A franciák nagy veszteségekkel a Rogez hegyesség mögé menekültek. Ezzel a harc színhelye teljesen francia területre került.

Nem törődünk Japánnal.

A Kölnische Zeitung szerint Németország szóba sem áll Japánnal. Nincs okunk Japánnal törödni, mert semmikep sem befolyásolhatja az európai hárc eldőlését.

HIREK.

Nagykanizsa szive.

Közöltük már, hogy a gyűjtés minden vonalon lázasan megkezdődött. Az itthonmaradtak részére eddig a következők adakoztak:

Bihari Sándor gyűjtése 282 08, Csillag Jenő 10—, Péter Hugó 100—, dr. Hoch Oszkár 20—, Schwarc Dezsőné 10—, Schwarc Izsák 5—, Mikovényi Árpád 25—, Rechnitzer Mór 5—, Pesti m. keresk. bank 150—, Sommer Ignác 500—, Magántisztviselők egyll. 338 70, Munkapáholy 500—, dr. Vajda Márk és társai 36—, Miltényi Sándor és fia 100—, Reich Samu 50—, Árvay Adolfné 50—, Orsz. vas. szövetség 25—, Csizmadia társulat 100—, Báron Mici gyűjtése 34—, Kluger Gizella 10—, Stolcer testvérek 10—, Sörfözde r. t. tisztv. 38 90, Sanvéber József 25—, Szegő Gyuláné 25—, Délzalai takpt. 800—, Csigaházy Edit gyűjtése 130 70, Néptakarékpenztár 750—, Csizmadia Vilma 10—, Karcag N. Katinka 100—, Pátria pótkávégyár 500—, Izraelita nőegylet 300—, Altsädter Lipótné 10—, Hollósy Etel 4—, Tuboly Gyuláné 25—, Belus Lajos 75—, dr. Merkly József 25—, 20. honvéd gy. ezr. 2. menetszázad 17 50, Grünhut Fülöp fiai 300—, Forváth Arthur 25—, Mandelbaum Oszkár 10—, Izr. el. isk. tanítványai 91 60, Weiser gépgyár gyűjtése 40—, Elek Ernő és Géza 500—, Ebenspanger Leó 150—, Farkas István 10—, Varga János 10—, Franz Lajos fiai 500—, Izr. hitközség 1000—, D. V. fűtőház 150—, Kramer József és társai 40—, Karcag István 200—, Stauch Józsefné 5—, Ney Ignácné 10—, Zalam. gazd. tkp. 700—, összesen eddig 9538 kor. 48 fillér.

A Vöröskereszt részére adakoztak a mai napig: Mikovényi Árpád 25—, Miltényi Sándor és fia 100—, Reich Samu 50—, Árvay Adolfné 50—, Orsz. vasutas szöv. 25—, Délzalai tkpt. 400—, Sanvéber József 25—, Szegő Gyuláné 25—, Csigaházy Edit 130—, Nagykanizsai Bankegyesület 400—, Néptakarékpt. r. t. 250—, Csizmadia Vilma 10—, Karcag N. Katinka 100—, Izr. nőegylet 200—, Tuboly Gyuláné 25—, Belus Lajos 25—, Sörfözde r. t. tisztv. 38 90, dr. Merkly József 25—, Grünhut Fülöp fiai 200—, Forváth Arthur 25—, Ujnépi Elek Gézáné 500—, Elek Ernő és Géza 500—, Ebenspanger Leó 150—, Ujnépi Elek Pál 20—, Franz Lajos és fia 500—, Izr. hitk. 500—, D. V. fűtőház 50—, Kramer József 21—, Karcag István 200—, Zalam. gazdas. takpt. 300—, összesen eddig 4869 kor. 90 fill.

A jóléti iroda lapunk utján is hálás köszönetét fejezi ki az adakozóknak.

Az OMKE és a gazdasági válság. A reánk kényszerített háború által előidézett súlyos gazdasági válság ideje alatt az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés minden erőmegfeszítésével igyekszik a kereskedő osztálynak — amelyet a válság talán legjobban sújtott — érdekeit kiszolgálni. Az OMKE nagykanizsai kerülete kéri tehát a kerület minden egyes tagját, hogy mindennemű, a mai válsággal összefüggő ügyben teljes bizalommal vegyék igénybe az egyesülés szolgálatát.

Elkészült a sörgyári sebesült-kórház. A sörgyárban elhelyezett sebesült szálló felszerelését már befejezték. Most már minden a legnagyobb rendben, teljesen készen várja a sebesült harcosokat. A kórházat Szekeres József dr. főorvos vezeti a legnagyobb buzgalommal és odaadással. Munkáját lényegesen megkönnyíti, hogy oldalán egy lelkes és ambiciózus fiatal orvos, Ney Hugó dr. segítkezik a szanitécék és ápolók korszámú, de önfeláldozó, derék csapatával.

A diáklányok a sebesültekért. Alig néhány napja közöltük Stern Sandorné, Györffy Jánosné, Róth Miksáné, Földes Miklósné és Bettelheim Aladárné felhívását, amelyben régi fehérműveket kértek a Vöröskereszt kórházai-ban ápolandó sebesülteknek, a gyűjtés munkája maris szép eredményeket ért el. A jószívű közönség szokatiánul küldi adományait s a polgári teányiskola növendékei egész nap dolgoznak. Javítják az ingeket, foltozzák a harisnyákat és készítik a zsebkendőket, háromszögű kendőket stb. A tanárnőkön kívül több ur-asszony is jelen van és részt vesz a munkában. A szabást Szabados Rózsi kisasszony végzi dicséretes buzgósággal és ügyességgel. A bizottság ez uton kéri, hogy akinek ezidő szerint nélkülözhető varrógépe van, sziveskedjék azt néhány napra odakölcsönözni erre a nemes célra, mert kevesebb a gép, mint a munkára váró kéz.

A Szanatórium Egyesület kórháza. Megírtuk, hogy a József főherceg Szanatórium Egyesület nagykanizsai fiókja a Hunyadi-utcában levő tüdőbeteg gondozó intézetét felajánlotta a háború sebesülteinek berendezendő kórház céljaira. A helyi elnökségnek ez az eljárása természetes folyamánya annak, hogy az országos egyesület elnöke: dr. Lukács György v. b. t. t. az összes szanatóriumokat és dispensaireket felajánlotta a kormánynak erre a célra. A helyi fiók tegnap tartotta meg rendkívüli közgyűlését Vidor Samuné és Kövesdi Boér Gusztávné elnöklete alatt. A tagok elhatározták, hogy a dispensaire 12 ágyas kórházának kényelmes berendezésére minden lehetőt megtesznek és dr. Miklós Imre orvost kérték fel, hogy a kórházban az egyesület részéről működjen.

Nagy robbanás Nagykanizsán. A nagy vihar, mely aug. 18-án Nagykanizsa fölött eszáguldott, komoly károkat is okozott, sőt hajszálon múlt, hogy nem járt az egész városra végzetes következményekkel. Este félhét órakor egy hatalmas villám belecsapott a Szeszfinomító raktárépületébe, ahol óriási tartályokban nagymennyiségű tiszta szesz van főlhalmozva. A villámcsapás a raktárépület tetjét széjjelszakította és a földre szórta, a tetőgerendázatot kiemelte a helyéből, a vas-kapcsokat összezúzta, a vaslétrákat széjjelroncsolta, a villanyvezetékeket elégette. A villám belecsapott az egyik tartályba is, amelyben 600 liter abszolút alkohol volt. A tartály fűlsiketítő, hatalmas dörrenéssel fölrobbant, de az erupció csodálatosképen a többi tartályokra nem terjedt át s így szerencsére nem történt nagyobb katasztrófa. A kár körülbelül 8—10 ezer korona. A robbanáshoz kivonult a tűzoltóság is, de oltásra nem volt szükség.

— Nyári szezonra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szivós Antal műorás és látszerész mint a legolcsóbb bevásárlási forrás óra, ékszer, látszer javítást kiváló gondallal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

József főherceg-u. 67. sz. alatt egy teljesen különálló ház, mely 2 utcai 1 udvari, előszobából és a hozzátartozó mellékhelyiségekből áll, — kerttel együtt november elsejére kiadó. — Bővebbet Kínizsy-utca 19.

A szerkesztésért felelős: Münz Jenő.

Szerkesztő: Gács Demeter.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 K.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

LEGUJABB.

Ma délelőtt 10 óráig a következő táviratokat kaptuk:

Nagy német győzelem.

Berlin. Hivatalos. A nagy vezérkar a következőket közli: Az összes német törzsekből összetett csapataink a bajor trónörökös vezetése alatt tegnap Metz és a Vogesek között lefolyt csatákban nagy diadalt arattak. A Lotharingia felé nagy erővel előnyomuló ellenséget visszavetítették és súlyos veszteséget okoztak neki. Több ezer foglyot ejtettek és számos ágyút zsákmányoltak. A harc összes részleteit nem lehet jelenteni, mert a harctér sokkal nagyobb, mint amelyen az 1870-71. harcok mozogtak. Csapatunk lelkesítve az előnyomulástól, üldözik az ellenséget és a harc még ma is folyik.

Győzelemről győzelemre.

Bécs. Az északi harctéren operáló hadseregünk Oknától Shaventig való előnyomulásában véres fejjel visszavert több orosz csapatot, amelyek az előnyomulás megakadályozását megkísérelték. Minden nap közelebb jutunk Varsóhoz.

Lemberg. A határon csapataink egy nagyobb orosz csapatkombinációt nagy veszteséggel visszavertek.

A Balkán Oroszország ellen.

Szófia. Aug. 18. Hivatalos. Talaat bey tárgyalásai a bolgár kormánnyal megállapodásra vezettek. A török államférfiak elutazásuk előtt kihallgatáson jelentek meg Ferdinánd király előtt, aki kitüntető szívélyességgel fogadta őket.

Bukarest. Hivatalos. A török államférfiak küldetése eredménnyel járt. Románia és Törökország között megegyezés jött létre, amely támadó és védelmi szövetséggel biztosítja a két állam haderejének együttműködését egy ellenséges nagyhatalom ellen.

Bukarest. Hivatalos. Károly király egy levelet küldött külön futárral a német császárnak. A levél a két Hohenzollern uralkodóház közötti meleg és testvéri barátságot hangsúlyozza.

Harcolnak a lengyel légiók.

Bécs. Lascy gróf képviselő megjelent lengyel szokolista egyenruhával a Reichpost szerkesztőségében és elmondta, hogy a lengyelek már többször összeütköztek orosz csapatokkal és azokat a túlerő ellenére is, mindenütt visszaszorították. Radowiste előtt egy gyalogsággal és tűzérsséggel is megerősített lovasdandárt széjjelvertek.

Visszavert orosz betörés.

Csernovitz. Bukovina déli határán egy lovassággal és tűzérsséggel megerősített orosz gyalogdandár megtámadta hadállásainkat. Az ellenséges csapatokat rövid harc után nagy fölényvel visszavertük, amit főleg tűzereink nagyszerű munkájának köszönhetünk.

Elfogtunk egy kozák ezredet.

Lemberg. Stojanovból jelentik, hogy csapataink rövid harc után lefegyvereztek két szotnya kozákot, akik a határon átjöttek. A fegyverátadás közben az egyik szotnya őrnagya agyonlőtte magát.

Meghunyázkodott a francia sajtó.

Amsterdam. A párisi sajtó teljesen fölhagyott azzal a nevetséges taktikával, hogy képzelt német vereségeket és francia győzelmeket próbáljon elhíttetni a közönséggel.

Az orosz álnokság.

Bukarest. Hivatalos. A román kormány kétségbevonhatatlanul autentikus uton értesült arról, hogy az orosz hadvezetőség Besszerábiában, Románia határán, nagy csapattesteket koncentrált. Az orosz kormány Romániának is azt hazudta, hogy a határon nincs seregösszpontosítás. Románia hadserege azonban teljesen készen áll a háborúra.

Támad az angol flotta.

Bécs. Az angol flotta parancsot kapott, hogy támadja meg hajóhadunkat az Adrián.

Kétezer halott tizezer sebesült.

Berlin. Most készült el a hadvezetőség annak a megállapításával, hogy a Mühlhauseni nagy diadal, több mint 2000 francia katona életébe került. A német Vörös Kereszt különítmények tizezer olyan franciát ápolnak, akik Mühlhausen-nél sebesültek meg.

Szégyenkeznek a franciák.

Róma. A francia kormány a vereségek miatt öt napja nem adott ki haditudósítást a lapok részére.

Elzárták a messzinai szorosot.

Fiume. Az olasz kormány rendeletére a messzinai tengerszorosot úgy a kereskedelmi, mint a hadihajók elől elzárták.

Megnyitották a Panama-csatornát.

Newyork. A Panama-csatornát ma nagy és fényes ünnepély keretében megnyitották.

Munkában a bécsi lengyelek.

Bécs. Az itteni lengyel komité eddig több mint egy millió koronát gyűjtött a lengyel légiók részére. Bécsben is folyik a légiók szervezése.

A kaukázusi forradalom.

Konstantinápoly. Hivatalos. A Kaukázusban a forradalom teljes erővel kitört. Napok óta véres harcok folynak a lakosság és az orosz csapatok között.

Lüttich parancsnokát elfogták.

Berlin. Lüttich parancsnokát, Léman belga lovassági tábornokot elfogtuk.

A lippei herceg hősi halála.

Berlin. Frigyes Vilmos lippei herceg éppen a zászlót tartotta, amikor az ellenséges golyó átjárta a szívét. „Mentsétek meg a zászlót!” ez volt az utolsó kiáltása azután holtan rogyott össze.

A belgák árulása.

Berlin. A belgák hallatlan durvasággal sértették meg a nemzetközi jog legelemibb szabályait is, mert nagyszámu francia sereget engedtek belga területre, még mielőtt a német csapatok állépték a határt.

Megerősítjük a Dunavonalat.

Budapest. Félhivatalosan közlik: A mind nagyobb dimenziókat öltő világháború az abban elsősorban szerepet játszó hatalmakra azt a feladatot hárítja, hogy mindazon védekezési problémák megoldásával foglalkozzanak, melyek egy hosszú háború előre nem látható esélyei között is megadják a meglepetések elleni biztonságnak az erélyes offenzívák következetes keresztülviteléhez szükséges biztosítékát. Ezért a Duna-vonalon a régen tervezett erődítési munkálatok vétetnek foganatba, amelyek biztosítani fogják a folyó fő átkelési pontjait, ezek között a két fővárost. A Monarkia mindkét államának lakossága, amely olyan férfias elszántsággal vette fel a küzdelmet, bizonyára helyeselni fogja ezt. Az elhatározást, ugyanaz a gondolat érlelte ezt meg, amely 1870-ben a poroszokat Berlin megerősítésére indította, az a gondolat, hogy nagy célokért küzdő nemzeteknek a szívós védekezésére is készen kell állniok s hogy offenzívánk csak akkor nyugszik biztos alapon, lehet gondtól ment és frissen tetterős, ha készen állunk a sikeres védelemre is. Idáig szól a félhivatalos közlés, a közönség megnyugtatóra informált helyen szerzett felvilágosítás alapján megállapítjuk, hogy itt tulajdonképen egy már béke idején készült mozgósítási intézkedések keretében előkészített rendszabálylyal van dolgunk és hogy a tervezett erősítési munkálatoknak egyáltalában nincs aktuális jelentősége, hanem a gondos és előrelátó hadvezetőségnek egy olyan intézkedése, melyet a teljes biztosság időpontjában óhajt végrehajtani éppen abból a célból, hogy annak riasztó hatása a polgár-

ságra ne legyen és hogy a munkálatok kellő alapossgal és nyugodtan legyenek elvégezhetők. Kiemelendő különösen az a találó példa, hogy 1870-ben poroszok is megerősítették Berlint, holott bizonyára nem volt semmi okuk tartani a porosz főváros veszélyeztetésétől a Duna-vonalon, helyeselendő intézkedés. mert ha minden okunk és teljesen szilárd bizalmunk is meg van arra, hogy a háborúból diadalmasan fogunk kikérülni, még a legszilárdabb bizodalom sem mentheti fel a hadvezetőséget azon kötelezettség alól, hogy a védekezés problémájával is foglalkozzék, hogy a lakoságnak meglepetések ellen is teljes biztonságot nyújtson és hogy ehez képest a legfőbb védekezési problémát a Dunafővonal főátkelési pontjait, első sorban a Monarchia két államának fővárosát biztosítsa.

(Ézzel a tervvel tudomásunk szerint a hadvezetőség már évekkel ezelőtt is foglalkozott. Magától értetődik, hogy mindaddig nem mehetünk át a teljes támadásba, amíg az ország belterületét abszolút biztonságba nem helyeztük.)

HIREK.

A háboru és a munkásbiztosító. A nagykanizsai kerületi munkásbiztosító pénztár f. hó 19-én Gáspár Béla igazgatósági alelnök elnöklésével tartott igazgatósági ülésében foglalkozott a háboru által teremtett rendkívüli helyzettel. Az igazgatóság megnyugvással vette tudomásul ügyvezető igazgató abbeli bejelentését, hogy a súlyos helyzet dacára az ügyvitel zavartalan menete, valamint a biztosított tagok és azok családtagjai segélyezése biztosítottnak látszik. Utóbbi főleg annak köszönhető, hogy azok a munkaadók, kiket hazafias kötelességük nem vont el a pénztártól, anélkül, hogy a pénztárnak a törvény által meghatározott szigorubb rendszabályokhoz kellene fordulnia, fizetési kötelezettségüknek készsággel eleget tesznek. Ezen örvendetes és tiszteletreméltó jelenség dacára, a pénztár igazgatósága figyelmezteti a munkaadókat, hogy a pénztári járulékok köztartozás jellegével bírván, mint ilyenre a moratorium (fizetési halasztás) nem terjed ki; tehát a közérdek mellett a munkaadók saját érdekükben is cselekesznek, ha fizetési kötelezettségüknek a pénztárral szemben pontosan megfelelnek.

A csomagforgalom. A pécsi póstaigazgatóságtól ma a következő átiratot kaptuk: Sziveskedjék becses lapja olvasóit figyelmeztetni, hogy a postahivatalok a mai naptól kezdve postán szállítató bármilyen csomagot is felvehetnek, ha az a belföldre szól, sulya az 5 kg-ot meg nem haladja, nem terjedelmes és könyveket, sajtótermékeket nem tartalmaz. — Nagykanizsa város területén azonban ily csomagokat csak az 1. számú postahivatal vehet fel. Tgyanaz a fél ilyen csomagokból naponként csak öt darabot adhat fel. Ezek a csomagok is csak a feladó veszélyére fogadhatóak el és továbbításukra is csak akkor és annyiban kerülhet sor, amennyiben ott a feltétlen elsőbbséggel bíró szükséges csomagok é az élelmiszer küldemények után a rendelkezésre álló forgalmi eszközök megengedik. Boszniába egyáltalában nem, az Ausztriával való forgalomban pedig csak Budapestről Wienbe és viszont küldhető a szükséges csomagokon kívül egyéb csomagküldemények is. Ugyancsak a mai naptól kezdve a hadrakelt sereghez katonai személyek címére magán-személyek is adhatnak fel hadfelszerelési és

egyenruházati tárgyakat (fegyver, egyenruha, fehérnemű, cipő) tartalmazó csomagokat, 5 kg sulyig, és minden irányban 60 cm terjedelmig. A csomagokat, melyeknek ellenőrzés céljából felnyitását követelheti a felvevő postahivatal, úgy kell címezni, mint a többi tábori postaküldeményeket. A csomagolást gondosan kell végezni s a címatot tartósan kell a csomagra alkalmazni. Külön kezelést (express, utánvétel stb.) kikötni nem lehet s a szállító levélen a „feladó veszélyére“ jelzést fel kell tüntetni. A csomagokat a feladásnál 90 fillérrel bérmentesíteni kell.

Megnyitották a Panama-csatornát. Végre valóban megnyitották. Annyi harc, küzdelem, kudarc, annyi milliárd dollár és annyi ezer emberélet eltekozlása után tegnap megnyitott a Panama-csatorna. Két hónappal ezelőtt még a világ legnagyobb szenzációja lett volna s minden valamire való lap tudósítót küldött volna a megnyitásra. Ma rövid kétsoros táviratban intézik el az egészet. Pedig ez a csatorna a legigazabb, a legnagyobb diadala az emberi kulturának.

Hatszáz munkást keres a kaposvári cukorgyár. Ma, amikor annyian vannak megfosztva munkájuktól és keresetüktől, bizonyára sokan szívesen olvassák azt a hiradást, hogy a kaposvári cukorgyár augusztus 20-tól 600 női és férfi munkásnak tud alkalmazást adni. A jóléti iroda érintkezésbe fog lépni a kaposvári cukorgyárral, mert valószínűleg Nagykanizsáról is sokan ajánlkoznak majd.

A zalai kórházak és a háboru. Sándor János belügyminiszter a polgári kórházaknak háboru esetére való felkészültségére vonatkozóan körrendeletet bocsátott ki. Felhívja a törvényhatóságok vezetőit, hogy figyelmeztessék a kórházakat, hogy készüljenek és hiányos felszereléseiket idejekorán pótolják. Figyelmeztetendők arra is, hogy a jelentkező betegeket kötelességszerűen a leggondosabban megvizsgálva, lehetőleg csak azokat vegyék fel, akiknek betegsége feltétlen és halaszthatatlan orvosi beavatkozást és kórházi ápolást igényel, hogy így a kórház zsufoltsága ne szolgáljon a sebesültek esetleges elhelyezésénél akadályul. Különösen hangsúlyozandó ez azon kórházak vezetőségénél, amely kórházak a hadvonal területén vagy annak szomszédságában vagy közelében vannak.

Csillag volt a repülőgép. Hát ügyiátszik csalódtunk. Mégis csak azoknak volt igazuk, akik az égen megjelent titokzatos, repülőgépnek nézett fényforrásra azt mondták, hogy de biz az csillag. Legalább emellett bizonyít az, hogy az utóbbi napokban a Dunántul legtöbb városában megfigyeltek a gyönyörű fényű csillagot. A Pécsi napló például ezeket írja róla: „Az Irgalmasok-utca felső sarkán a sétálókból s a közeli kávéházakból nagy tömeg verődött össze, mely a felhős égboltra szegezte tekintetét. Az égbolton egy hol erős fényvel előőrő, hol elhomályosuló pont volt látható, melyet sokan a léphajó lámpásának néztek. Akadtak, akik távcsővel figyelték az eget, de csak nem tudták kivenni a léphajó körvonalait. Mig végre azután kitünt, hogy az erősebb fénypont egy a felhők között el és feltűnő csillag volt. A tömeg azután csalódottan szétoszlott.“

— Nyári szezorra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szivós Antal műórá s látszerész mint a legolcsóbb bevásárlási forrás óra, ékszer, látszer javítást kiváló gondal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

nagykanizsai fiók.

A pesti magyar kereskedelmi bank nagykanizsai fiókja módot óhajtván nyújtani ügyfeleinek és a nagyközönségnek, hogy készpénztökéit a háboru tartama alatt is teljes biztonság mellett elhelyezhesse, — **anélkül, hogy betétei felett való rendelkezéseiben a moratorium határozmányai által korlátozva lenne,** elhatározta, hogy **uj** betéteket takarekpénztári könyvecskék ellen, valamint folyószámlára a legmértányosabb kamatozás mellett elfogad és e tőkék folyósításánál **a moratorium korlátozó intézkedéseinek alkalmazásától eltekint.** A betevők tehát ily követelések felett hármikor szabadon rendelkezhetnek és az általuk az **uj** betétekből igényelt összegeket a bankfiók

10.000 koronáig **azonnal,**

10.000—30.000 koronáig **3 napi,**

30.000—50.000 koronáig **5 napi** és

50.000 koronán felüli összegeket **8 napi**

felmondás mellett fizeti vissza.

Kelt Nagykanizsa, 1914. augusztus 17.

Bizonyítékok Szerbia ellen.

A monarkia körjegyzékéhez csatolt emlékiratnak rendelkezésünkre bocsátott szó szerinti szövege. (11-ik közlemény.)

A Szerbiából Horvátország és Bosznia kö-zépiskoláiba bevitt agitáció sajnos annyira ismeretes, hogy nincs szükség példák felhozására. Kevésbbé ismeretes azonban, hogy horvát és boszniai iskolákból súlyos fegyelmi veiségek miatt kizárt egyének Szerbiában tart karokkal fogadtainak, gyakran állami támogatásban részesítetnek és a monarkia ellenségevé neveltetnek.

A szerb iskolák a monarkiaellenes taneszközökkel s tanáraikkal és tanítóikkal, akiknek nagyrésze a Narodna odbrana soraiból való, kétségtelenül alkalmas intézetek e fajta adeptusok nevelésére. Egy különösen figyelemreméltó, ilyen természetű esetet említünk fel itt, mint példát. Folyó évi március havában a pakráci (Horvátország) tanítónőképző több növendéket sztrájk miatt kicsapták. Ezek Szerbiába mentek, ahol részben azonnal mint tanítók kaptak állást, részben pedig tanítónőképző intézetben nyertek elhelyezést. E kicsapott diákok egyike, monarkiaellenes körökkel álván összeköttetésben, nyilvánosan kijelentette, hogy ő és emberei a főherceg-trónörökös boszniai tartózkodása idejében bizonyoságot fogják szolgáltatni annak, hogy Bosznia szerb ország. Furcsa hatást kelt, hogy a krajnai szerb királyi kerületi prefektus, ezeknek az annyira kompromittált diákoknak köréből háromnak éppen Ferenc Ferdinánd főhercegnek boszniai tartózkodása idejében állított ki szerb utlevelet, amelyekben hamisan szerb állampolgároknak tünteti fel őket, jöllehet tudnia kellett, hogy Horvátországhoz tartoznak. Ezekkel az utlevelekkel felszerelve a három prepartandista észrevétel nélkül a monarkiaába juthatott, ahol azonban felismerték és feltartóztatták őket.

Mind ezzel azonban a Narodna odbrana „külügyi“ működését távolról sem jellemeztük kimerítően. (Folytatjuk.)

József főherceg-u. 67. sz. alatt egy teljesen különálló ház, mely 2 utcai 1 udvari, előszobából és a hozzátartozó mellékhelyiségekből áll, — kerttel együtt november elsejére kiadó. — Bővebbet Kinizsy-utca 19.

A szerkesztésért felelős: **Műnz Jenő.**

Szerkesztő: **Gács Demeter.**

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 80 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 k.
Nyitár és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

Döntő győzelem az oroszok fölött. Uj Szedán felé.

A diadalok napja.

Esetleg tájékozatlan olvasóink kedvéért néhány szóban itt közöljük vasárnapi rendkívüli kiadásunk híradásait. Metz és a Vogezek között a nyolc hadtestből álló hatalmas francia hadsereget teljesen széjjelverték. A franciák 10.000 foglyot, 2000 halottat, rengeteg sebesültet, ötven ágyut és nagy munició-készletet veszítettek. — Sokol és Tomaszov mellett hadseregünk két erős orosz sereget megvert. Két orosz dandár megsemmisült. — Visehrad mellett a szerb fősereget két napos harcban széjjelverték.

Ma délelőtt 10 óráig a következő táviratok érkeztek:

Nagy orosz vereségek.

Berlin. Hivatalos. A Gondinnen felé előnyomuló erős orosz hadsereget az első német hadtest e hó 20-án ismételtent megtámadta és heves harc után minden vonalon meghátrálásra kényszerítette. A hátráló orosz sereg csakhamar összezavarodott, fölbomlott a rend s egymáson keresztül gázolva, eszeveszett rémülettel menekültek ágyúink gyilkos tüze elől. Csapatunk 8000 orosz foglyul ejtettek, hat ágyut és sok municiót zsákmányoltak.

A német-japán hadüzenet.

Berlin. Hivatalos. A japán ultimatumra a német kormány a következőket felelte: Japán követeléseire Németországnak nincs mit felelnie. Ennek folytán indítatva érzi magát arra, hogy tokiói nagykövetét visszahívja és a berlini japán ügyvivőnek kiadja az utlevelét.

Pogrommal lelkesítik az orosz zsidókat.

Lemberg. Kisenev környékén a kozákok véres pogromot rendeztek a zsidók ellen, mert nem akartak a cár fölhívásának eleget tenni.

Vilmos császár a görögökért.

Berlin. A görög királyné, Vilmos császár nővére, levelet írt a császárnak, hogy legyen nagylelkű a Németországban rekedt görögök iránt. A császár elrendelte, hogy a görögöket külön vonaton szállítsák haza.

Menekül a belga sereg.

Amsterdam. A belga főhadiszállást Antwerpenbe tették át. A lakosság rémületen menekül.

Berlin. Itt az a felfogás uralkodik, hogy Brüsszel bevételre lehetetlenné teszi az angol sereg partra szállítását.

Német lapok a Monarchiáról.

Berlin. A német lapok általános elismeréssel kommentálják az osztrák-magyar hadvezetőség intézkedését, amely Szerbiát figyelmen kívül hagyva, az északi harctereken összpontosította haderőnkét. Berlini körökben ezt a győzelem legerősebb biztosítékának tartják.

Köln. A K. Z. kifejti, hogy ebben a háboruban Szerbia egészen mellékes. A hadjárat sikere attól függ, hogy Oroszországot és Franciaországot békére kényszerítsük. Ezért a legnagyobb megnyugvással kell az osztrák-magyar hadvezetőség intézkedését tudomásul venni.

Berlin. A lapok foglalkoznak azzal a bécsi kommunikéval, amelyet a hadvezetőség a szerb harctér eseményeiről tett közzé. A lapok hangsúlyozzák a hadvezetőség eljárásának célszerűségét, amelyet német szempontból örömmel kell üdvözölni, mert ez az eljárás teljesen biztosítja a két hadsereg sikeres együttműködését.

A német hadsereg műveletek.

Berlin, augusztus 24. A nagy vezérkar sajtóosztálya hivatalosan közli a következőket: A gondinzeni harcban résztvevő hadtest egyik hadosztályáról hosszabb időn át nem érkezett hír. Kitünt azután, hogy a hadosztály két ellenséges lovas hadosztályal állott harcban. A német lovas hadosztály tegnap érkezett vissza a hadtesthez 500 orosz foglyal. Orosz erősítések Pregeltől északra nyomulnak elő. Keleti hadseregünk további mozdulatairól még hallgatni kell, nehogy idő előtt eláruljuk az ellenségeinknek. Intézkedéseinket a nyugati harctéren végbemenő előrehaladásról rövidesen közölhetjük majd. Az ellenség újabb kísérletet tett, hogy felső-Elszászban előnyomuljon, de már a lotharingiai harctéren is visszavonulóban van.

Négerok a szerb harctéren.

Pécs, augusztus 24. A postavonattal négy négert vittek Pécsen keresztül, akiket katonáink a szerb harctéren fogtak el. Több utas angolul szólította meg a négerket, megkérdezve tőlük, hová valók. Azt mondták, hogy Ausztráliából és az angolok küldötték őket a szerb harctérre.

A szerbek gyilkolják a bolgárokat.

Szófia. A szerbek a menekülő macedonai bolgárokat legyilkolták. Bulgáriában rettenetes az izgatottság. A szófiai lakosság ekkeseredetten követeli, hogy a hadsereg vonuljon be Szerbiába.

A szerb harctér.

Budapest, augusztus 14. Csapatunk megszállva tartja az összes eddig elfoglalt pozíciókat. A Sabác-veljevo-obrenováci vonalat több ponton megerősítettük, hogy sikeres defenzívát fejlessünk a tulsulyban lévő szerb sereggel szemben.

Budapest, augusztus 24. Útközetre egyelőre nincs kilátás a szerb harctéren, mert a mi csapatunk befejezték az előnyomulást, a szerb hadsereg pedig annyira össze van törve, hogy nem is gondolhat támadásra. Egyelőre tehát szünetelni fog a harc Szerbiában.

Verik a franciákat.

Berlin. (Hivatalos.) A német trónörökös vezénylete alatt álló hadsereg két irányban előnyomulva a szembeálló francia hadsereget legyőzte és visszavetette.

Berlin. (Hivatalos.) A bajor trónörökös vezérése alatt álló győzelmes német hadsereg a megvert francia hadtesteket üldözve elérte a Luneville-Blomand vonalat és folytatja az üldözést.

Királyunk és a német győzelmek.

Bécs, augusztus 24. Ófelsége ma rendkívül megleghangu táviratban üdvözölte Vilmos császárt a német győzelmekért.

Nostitz gróf megsebesült.

Bécs. Nostitz gróf, a meggyilkolt trónörökös sógora a lesnicai harcban megsebesült.

Az albán udvar.

Durazzo. Vilmos fejedelem neje és gyermekei Neuwedbe utaztak. A fejedelem Durazzóban maradt.

A jóléti bizottság szervezete.

Nagykanizsán az összes segélyakciókat a jóléti bizottság működési körében összpontosították. A nagy és súlyos feladat sikeres megoldását lényegesen megkönnyíti a bizottság pompás szervezete, amelynek agilis hölgyek és urak állnak az élén. A bizottság keretében választmány, gyűjtőbizottság, ellenőrző bizottság jóléti és népiroda létesült.

A jóléti bizottság szervezetét az alábbiakban ismertetjük:

Jóléti választmány. Elnök: dr. Sabján Gyula polgármester, ügyvezető előadó: Dobrovics Milan, jegyzőkönyvvezető: Prickler Gyula. Választmányi tagok: Deak Péter, Áts József, Elek Ernő, dr. Rotschild Jakab, Eperjessy Gábor, Sommer Ignác, dr. Kenedy Imre, dr. Szekeres Józsefné, Vidor Samuné, Boér Gusztávné, Laipczig Antalné, Grünhut Henrikné, dr. Plihal Viktorné és dr. Neumann Edéné.

A jóléti bizottság működését a választmány szabalyozza. A választmány elé kerülő ügyeket a jóléti iroda adminisztrálja. Az irodát Jászay Lajos városi tisztviselő vezeti. Kezelők: Kovács Mihály, Metzger Ferenc, Mikula Szigfrid, Pottyondy József, Szabados István, Szigeti József. Titkár: Vécsey Elemér.

A választmány huszonnégy kerületre osztotta be a várost, amelyekben az alább felsorolt

hölgyek, illetve urak gyűjtöttek az itthonhangyottak és a Vörös Kereszt javára:

I. kerület. Eötvös- és Huszti György-tér, Almási Jánosné, Cavalloni Sándorné. II. kerület. Erzsébet-tér, Rozgonyi- és Báthory-utca, dr. Plihal Viktorné, Gilyéni Sándorné. III. kerület. Kinizsy- és Arany-János utca, Mas'er Istvánné, özv. Oroszváry Gyuláné. IV. kerület. Petőfy- és Honvéd-utca, Csizmadia Vilma, Müller. V. kerület. Hajcsár- és Gyár-utca, Szegő Gézáné, Kemény Jánosné, Csengery-ut, Deák Péterné, Markó Nándorné. VI. kerület. Battyhányi-, Kisfaludy- és Csányi L.-utca, Viosz Ferencné, dr. Fábrián Zsigmondné. VII. kerület. Zrínyi Miklós- és Zárda-utca, dr. Kis Lászlóné, Eöri Szabó Jenőné. VIII. kerület. Kazinczy- és Nádor-utca, Pranger Karolin, dr. Malék Lászlóné, Györfly Jánosné. IX. kerület. Hunyady-, Kölcsey- és Király Pál-utca Kaán Irma. X. kerület. Atilla- és Rózsa-utca, Mantuanó Mariska, Váry Jolán. XI. kerület. Magyar- és Garai-utca, Laipcig Antalné, László Józsefné, dr. Ferenc Györgyné. XIII. kerület. Vörösmarty-utca, Sommer Ignácné, Heltai Józsefné. XIII. kerület. Fő-ut, Deák-, Széchenyi-tér, Bocskay-utca, Grünhut Henrikné, Kéri Jenőné. XIV. kerület. Szemere-utca, Rosenfeld Adolfné, Ötvös Emilné. XV. kerület. Király-utca, Kaufmanné, Münz Jenőné. XVI. kerület. Teleky-utca, Neumann Edéné, Weisz Tivadarné. XVII. kerület. Kórház-, Bajza- Szentgyörgyvári-utca és Kossuth-tér, Rapoch Gyuláné, Forbáth Arthurné. XVIII. kerület. Árpád utca, Rotschild Edéné. XIX. kerület. Sugár-ut, Sommer Ignácné, Heltai Józsefné. XX. kerület. József főherceg- és Sikátor-utca, dr. Rapoch Gyuláné és Forbáth Arthurné. XXI. kerület. Rakócy-utca, Lehr Oszkárné. XXII. kerület. Kiskanizsa, Karlovits József, XXIII. kerület. Kiskanizsa, Plander György. XXIV. ker. Kiskanizsa, Plebániái hivatal.

Ellenőrző biztosok: Az I. kerületben dr. Miklós Dezső, II. kerület dr. Rapoch Aladár, III. kerület Nagy Lajos, IV. kerület Szalay Dénes, V. kerület dr. Bun Jenő, VI. dr. Krausz Aladár, VII. kerület dr. Beck Dezső, VIII. ker. Halász Jenő, IX. kerület Verhás Gusztáv, X. kerület Dezső Aladár, XI. kerület Móger Károly XIII. kerület Zieger Ferenc, XIV. kerület Wittmann Mátyás, XV. kerület dr. Malék László, XVI. kerület Bánkovich János, XVII. kerület Orbán József, XVIII. kerület Bogari Zsigmond XIX. kerület dr. Rothschild Béla, XX. kerület Vojkovich János, XXI. kerület Alstädter Ignác, XXII. kerület Karlovits József, XXIII. kerület Plander György. Hivatali ellenőrző biztos: Horváth István. Az ellenőrző biztosok lakásukon mindennap délután 3-4-ig megtalálhatók.

A gyűjtőbizottság lankadatlan buzgalommal végezte nemes munkáját, amely a viszonyokhoz mérten nagyon szép eredménnyel járt. Az ellenőrző bizottság tagjai főlegyelmek az egyes kerületeken belül, hogy csak azok részesüljenek segélyben, akik valóban reászóulnak, de azok aztán pontosan, idejében és kellő mértékben meg is kapják.

Nemes célt szolgál a Népiroda is, amely ingyenes jogi és orvosi tanácsot fogja ellátni a hátramaradott katonák hátramaradott családtagjait és azonkívül is támogatni fogja őket ügyes-bajos dolgaikban. — Aki tehát valamit nem tud biztosan, valami ügyben nem tudja mihez kezdjen, hová forduljon, akinek szüksége van bármilyen támogatásra, az forduljon bizalommal a Népirodához. Az iroda elnöke: dr. Kenedy Imre. Ügyészek: dr. Darázs László, dr. Rotschild Béla. Orvos: dr. Miklós Imre. Bizottsági tagok: Viosz Ferencné, Weisz Tivadarné, Csizmadia Vilma, Bettlheim Aladárné, Mair Greti, Csizmadia Edit és Gyömörey Istv. Ügyvezető: dr. Neumann Ernő. Kezelők: Bajkor Levente, Halász Kálmán, Kertész Béla, Lampel Jenő és Vámosi Andor.

A bizottság az arra szorulóknak között pénz és természetbeni segélyt fog mindig azonnal kiutalni. A természetbeni segélyeket külön célra megnyitandó nyilvános helyiségben fogják az utalványokért kiszolgáltatni.

Az adakozók névsorát térszűke miatt legközelebbi számunkban hozzuk.

A segélyezés a választmány hatáskörébe tartozik. A Népiroda szombaton a következő hirdetőtette közzé:

Hirdetmény. Értesítjük a hátramaradottakat s a nagyközönséget, hogy a Népiroda f. évi augusztus hó 24-én a Csengery-uton Dr. Kreisler József ügyvéd ur házá-

nak a kapu melletti bolthelyiségben megnyilik. A Népiroda célja és rendeltetése: 1. A hátramaradottak ügyes-bajos dolgaiban utbaigazítás és tanácsadás, esetleg ügyeiknek ügyvéd útján leendő ellátása. 2. A hátramaradottak, amennyiben a hátramaradott férfiitaggjuk, vagy ők maguk nem tagjai valamely betegsegélyző egyesületnek, vagy nem városi szegények, esetleges ingyenes orvosi kezelése vagy gyógyszerekkel való ellátása. 3. Munka és foglalkozás közvetítése. 3. A nagykanizsai illetőségű elesettek és sebesültek nyilvántartása és ezekről a felvilágosítások megadása. 5. Az írni és olvasni nem tudó hátramaradottaknak a hátramaradottak férfi családtagjukkal a levelező közvetítése. 6. Mindennemű gondoskodás arról, hogy a hátramaradottak az anyagi segélyt kivéve, mert erről a jóléti bizottság gondoskodik, a háboru tartama alatt támasz nélkül ne maradjanak. A Népiroda működését, a munka és foglalkoztatást kivéve, csak a hátramaradottak azon hátramaradottjai vehetik igénybe, kik a központi bizottság által igazolvánnyal vannak ellátva, akik azonban igazolványaikkal visszaélnek, minden néven nevezendő támogatásra segélyre igényüket elvesztik. Felhívja a Népiroda bizottsága úgy a helybeli, mint a vidéki munkaadókat, hogy amennyiben bármiféle munkára, vagy munkaerőre van szükségük, ezt a Népirodával tudassák és viszont felhívja a munkaképes hátramaradottakat, hogy munkanyerés céljából a Népirodában jelentkezzenek; megjegyezzük, hogy anyagi segélyre csak azon hátramaradottak tarthatnak igényt, akik munkaképtelenek és azok, akik dolgozni akarnának, de munkát nem kaphatnak. — A munkanyerés céljából nemcsak a hátramaradottak, de mindazok is, akik mozgósítás folytán vesztették el eddigi munkahelyeiket, a Népirodához fordulhatnak. A Népiroda minden teendőit ingyen végzi, azért semmiféle díjazást nem igényel. A Népiroda (Csengeri-ut 5. sz. alatt) hivatalos órái vásár- és ünnepnapok kivételével minden nap délelőtt 9-től 12-ig és délután 3-tól 6-ig. Nagykanizsán, 1914. augusztus 22-én. Dr. Neumann Ernő, a Népiroda ügyvezető igazgatója. Dr. Kenedy Imre, a Népiroda bizottságának elnöke.

HIREK.

Vizsgálatok. A helybeli felső kereskedelmi iskolában a pótló és javító vizsgálatokat aug. 31-én, az írásbeli magánvizsgálatokat szept. 4-én és 6-án, az írásbeli érettségi vizsgákat szeptember 8-13 napján tartják meg. A tanulók beírását szeptember 1-3 napján eszközlik é. p. 1-én a helybeli illetőségű és azon tanulók részére, kik az intézetet már az 1913. és 1914. tanévben látogatták, 2-án és 3-án mindig délelőtt 9-12, délután 3-5 óráig, a többiek részére. — A polgári fiú- és leányiskolákban az 1914-15-ik tanév elején a javító, tantervkülönbözeti- és pótvizsgálatok, az évvégi értesítőben közölt határidőktől eltérőleg a következő sorrendben lesznek megtartva: Augusztus hó 31-én délelőtt a fiúiskola I. II. oszt. javító vizsgálat, délután a fiúisk. magántanulók javító vizsgálat. Szept. hó 1-én délelőtt a leányiskola I. II. oszt. javító vizsgálat, délután a leányiskolai magántanulók javító vizsgálat és tantervkülönbözeti vizsgálat. Szept. hó 2-án délelőtt a fiúisk. III. IV. oszt. javító vizsgálat, délután a fiúiskola tantervkülönbözeti vizsgálat. Szept. hó 3-án délelőtt a leányiskola III. IV. oszt. tanulóknak javító vizsgálat, délután a fiúisk. tanulók pótvizsgálat. Az 1914-15. tanévi beiratások sem fognak az értesítőben közölt napon megtartani, mert iskolaépületeink tantermei jelenleg a cs. és kir. tartalékkórház céljaira vannak berendezve. A beiratások idejét, valamint az I. osztályba beiratkozni szándékozók beiratási lapjainak kiosztási napját annak idején közzé fogjuk tenni. — Javító és pótlóvizsgálatok a nagykanizsai izr. elemi népiskolában a javító és pótlóvizsgálatokat fojyo hó 31-én d. e. 9 óráig tartatjuk meg a leányiskolai helyiségben. A beiratások megtartásának idejéről később fogom értesíteni a t. szülőket. Kertész József igazgató.

A nagykanizsai kaszinó a háborus célokért. A nagykanizsai kaszinó 500 koronát juttatott el a jóléti bizottsághoz a háborus célokra.

A szabadkőművesek a sebesültekért. A nagykanizsai „Munka” szabadkőműves páholy Rozgonyi-utcai házában a közeli napokban teljesen készen lesz a Vörös Kereszt egyesület céljaira felajánlott, mintegy 30 ágyas kórház. Megható szeretettel és gondossággal dolgoznak a páholy tagjai, hogy a kórház minél otthonosabb helyisége legyen a háboru sebesülteinek. A nagy munkában sokan támogatják a páholyt a nagyközönség részéről is. Neumann Aladár gyógyszerész a napokban értesítette a páholyt, hogy a kórház mindennemű gyógy- és kötszer szükségletét ingyen szállítja.

Halálos szerencsétlenség a fegyverrel. Kálmán János tapolcai lakossegédnek Kárpáti István nyug. vasuti őr egy régi revolvert adott át, hogy azt javítsa meg. Kálmán a fegyvert forgatni, nézegetni kezdte, majd pedig egy vésővel a töltényeket akarta kipiszkálni. Egyszerre az egyik töltény explodált s a golyó a vasuti őrnek a mellébe hatolt, aki holtan esett össze.

Harcszerű céllövészet. A 48. gyalogezred 26-án reggel hét óráig a Tölgyeserdőben harcszerű céllövészetet tartott. Felhívjuk a közönséget, hogy kerülje el a gyakorlat színhelyét, mert az ottartózkodás veszélyes.

— Nyári szezonra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szivós Antal műorás és látszerész mint a legolcsóbb bevásárlási forrás óra, ékszer, látszer javítást kiváló gondallal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

A szerkesztésért felelős: **Münz Jenő.**

Szerkesztő: **Gács Demeter.**

József főherceg-u. 67. sz. alatt egy teljesen különálló ház, mely 2 utcai 1 udvari, előszobából és a hozzátartozó mellékhelyiségekből áll, — kerttel együtt november elsejére kiadó. — Bővebbet Kinizsy-utca 19.

BARTA ÉS FÜRST

divatáru üzlete

nem költözött be az Első Magyar ált. Biztosító palotájába, mert az üzlet-helyiség az épületmunkálat beszűntetése miatt nem készülhetett el!

Összes áruát a Szarvas szálloda épületében Szivós órák mellett lévő raktárhelyiségben a legolcsóbban árusítja.

Nem üzlethelyiség, csak raktárak. Kérjük a n. é. közönséget vigyázni, nehogy más cégekkel összetéveszzenek bennünket.

Egyes divatcikkek mostani árai:

Selyem batiszt méterje	45 Hfl.	Glott nlsók	2'00-tól
Delin maradékok	44 Hfl.	Női ingek	1'96-tól
Fuldárd selyem	2 kor.	Női kabátok	2'20-tól
Csudaszép granadínblúz	2'90	Női felöltők	1'5 K-tól
Lilium gyolcsmaradék	40 Hfl.	Francia krepp	1'10 kor
Milnör krepp méterje	64 Hfl.	Selyem blúzok	13 kor

Menyasszonyi kelengyék, vásznak, szőnyegek, függönyök, takarók, gyermek-kötények, férfi ingek és lábravalók minden árban

Eladásra kerül: 300 darab leg-elegánsabb női kabát. 500 szebb-nél-szebb női blúz. 1000 női és leányka kötény. 200 csudaszép pongyola. 150 drb flanel takaró.

Sok pénzt takarít meg, ha most vásárol!

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Független szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 K.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

Német diadal a déli harctéren.

Tönkrevert orosz sereg.

Ma reggel 10 óráig a következő táviratokat kaptuk:

Nagy német győzelem az oroszok fölött.

Berlin. Stein tábornok főszállásmester jelenti: Egy nagy orosz hadsereg betört Poroszországba. Csapataink az orosz sereg elé siettek és Virballen valamint Gumbinen mellett megütköztek az oroszokkal. A harc az oroszok teljes vereségével végződött. Nyolcezer hadifoglyot és hát orosz úteget zsákmányoltunk. Az oroszok sok halottat és sebesültet vesztettek. Az orosz sereget csapataink a határon túl üldözik.

A krasniki győzelem.

Bécs. Csapataink Krasnik mellett egy több orosz hadosztályból álló sereget megverték és menekülésre kényszerítettek. Az oroszok számos hadifoglyot, halottat és sebesültet hagytak hátra.

A német tengerészek bravurja.

Berlin. A tengerészet főparancsnokságához hivatalos jelentés érkezett, hogy a skutarii német különítmény csatlakozott az osztrák és magyar csapatok hadi műveleteihez. Schneider őrnagy jelenti, hogy a Visegrád melletti 95-d magasságon a szerb állást elfoglalták. Három tengerész katona halott, két tiszt huszonegy katona megsebesült. A legénység magatartása példás.

Bécs. (Hivatalos) Skutari előtt a nemzetközi megegyezés értelmében tekintélyes nemzetközi katonai különítmény állott, köztük nagy számú német tengerészkatona is, Schneider őrnagy vezénylete alatt. A hősi csapat pompás, csodálatraméltó bravurral átvágta magát a montenegrói hadseregen és csatlakozott a Montenegro határain operáló hadseregünkhöz.

Egy német léghajó hőstette.

Berlin. A Wolf-ügynökség jelenti: A Schüttelands német katonai léghajó huszonkét sziléziai állomáson keresztül, Censtochau, Kienzén át Iwanogorodtól és Lublintól délre az osztrák magyar főhadiszállásig repült és ott sértetlenül leszállt. A pompás légi jármű két ízben volt kitéve az ellenség heves tüzelésének, de baj nélkül ért el a rendeltetési helyére. Hír szerint ennek a léghajónak nagy szerepe jutott a háborúban, mert fontos közléseket vitt az osztrák-magyar főhadiszállásra.

A német lovagiasság.

Amsterdam. A Metropol című antwerpeni lap azt írja, hogy a német csapatok Brüsszelben nagy önmérsékletet tanúsítanak és a legkisebb kihágást sem követik el.

A déli harctér.

Budapest. A déli harctéren csapataink újabb előnyomulásáról érkezett hír. Katonáink erős erődítmények előtt állanak. Az ellenség nagyszámu segélycsapatokat kapott. Lassan, de biztosan visszaszorítjuk az ellenséget. A döntő ütközet a legközelebbi napokra várható.

Namur romhalmaz.

Berlin. Ostromló seregeink lankadatlan ágyúzása borzalmas hatást tett a namuri erődítményekben. Bombáink fölgújtották és szánalmasan összerombolták a várat, amely több ponton lángban áll. Az őrség elcsüggedt. Namur átadása csak napok kérdése.

Hős hadseregünk.

Bécs. A hadvezetőség a következő hivatalos jelentést közli: Az eddigi harcokban résztvevő csapataink szereplése minden dicsőretnél fölmul. Különösen a mostani akciónál élén álló lovasság és honvédség tanúsít bámulatos hősiességet. Aviatikusainknak is alkalmuk nyílt kiváló bátorságukkal szép eredményeket elérni. Népfelkelő csapataink annyira beváltak, hogy Frigyes főherceg indítva érezte magát több népfelkelőt hadi éremmel kitüntetni. Csapataink ellátása és egészségi állapota, hála a kifejtett gondosságnak, nagyszerű.

A mi hőseink.

Sarajevó. Ideérkezett sebesültektől szerzett autentikus információ szerint közlik, hogy a Visegrád-Rudo melletti győzelmes harcokat csapataink hősiességgel és csodálatraméltó bátorsággal vívták. Már abból a körülményből, hogy egy lövészárokban ötszáz szerb halottat találtak, következtetni lehet, milyen óriási volt a szerbek vesztesége. Hogy a mi részünkről is jelentékeny veszteség volt, az mindenekelőtt annak a halálmegvetésnek és bátorságnak tudható be, amellyel csapataink az ellenséget megtámadták. A tisztek azt állítják, hogy katonáink alig fékezhetőek és hogy legkedvesebb harcmódjuk a szuronyroham.

Gent meghódolt.

Berlin. Gent belga város lakossága az összes fegyvereket Antwerpenbe küldte és parlamentair útján közölte a német kommandóval, hogy hajlandó a város kapuit megnyitni, ha a lakosság vagyonát és életét biztosítják.

Pasics okvetetlenkedik.

Budapest. M. T. I. jelentése: Pasics szerb miniszterelnök protestált a spanyol követnél csapataink állítólagos kegyetlenkedései ellen. Illetékes helyen Pasics rágalmaikat rosszindulatu, alaptalan koholmányoknak jelentették ki.

Az orosz hajóhad megtámadja a bolgár kikötőket.

Szófia. Ideérkezett jelentések szerint a Fekete-tengeri orosz hajóraj a bolgár kikötők megtámadására készül. A kormány ezért elrendelte, hogy a várnai és burgaszi kikötőt aknákkal zárják el.

A marokkói affér.

Berlin. A Wolff-ügynökség hivatalosan megerősített jelentése: A tangeri német ügyvivő Palermóból táviratozza, hogy a marokkói kormány e hó 19-én kézbesítette utlevelét és őt a követség egész személyzetével együtt hirtelen és erőszakosan a Cassar francia cirkálóra vitte, amely Palernóba szállította őket. E brutális erőszak Marokkó nemzetközi zónájának fővárosában, ahol az algéciraszi akta szignatarius hatalmainak diplomáciai képviselői még ma is ellenőrzést gyakorolnak a kormány felett, Marokkó és Franciaország részéről olyan hallatlan megsértése a nemzetközi jognak, aminő a történelemben még sohasem fordult elő. Tekintettel Gibraltar helyzetére, magától értetődik, hogy ez az erőszakos csíny csakis Anglia hozzájárulásával volt lehetséges, holott Anglia a hozzánk intézett hadüzenetet a nemzetközi jogok sérthettségére való sikra szállásával szepítelte.

A sajtóhadiszállásról.

Budapest. A haditudósítók lelkes örömmel ünnepet rendeztek a krasniki győzelem hírére. Hoen ezredes, sajtófőnök lelkesítő, szép beszédet intezett a néphez, amely a királyt, a hadsereget és a hazát éltetve, oszlott széjjel.

Kórház a gödöllői kastélyban.

Bécs. Az uralkodó elrendelte, hogy gödöllői kastélyát százágvas kórházzá alakítsák át.

Angol expedíció partraszállása.

Amsterdam. Az angol expedíciós sereg egy részét e hó 14-én Le Havreban partraszállították. Kisebb csapatokat szállítottak Osztennél a belga partra is.

A letiprott francia hadsereg.

A Zalai Hirlap tegnap esti rendkívüli kiadása a következő táviratban számolt be a jelentősebb hadi cseményekről:

A német előnyomulás.

Berlin. Az északkeleti Franciaországban harcoló német sereg minden vonalon diadalról diadalra nyomul előre föltartóztatlan gyorsasággal.

Berlin. A német hadsereg négy oszlopban a lehető leggyorsabban nyomul előre Franciaország területén.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Csapataink átléptek Blaumont-lunevillei vonalon és tovább haladnak a Moselle departemant-ban.

Strassburg. A német hadsereg rohammal elfoglalta a Luneville-i erősséget. A francia csapatok rémült rendtelenségben menekültek. Százötven ágyut, sok zászlót, több ezer hadifoglyot és rengeteg hadianyagot foglaltunk el tőlük.

Berlin. A Wolff-Ilgynökség jelenti: Csapatunk elfoglalták Lunewillet, átkeltek a Meurthe folyón és Neufchateauig kergették a francia sereget.

Berlin. A megvert és széjjelszórt francia sereg töredékei Toul, Neufchateau és Epinal felé menekülnek. A német sereg üldözi az ellenséget.

Berlin. Samojs mellett a menekülő francia sereget nagy nehezen rendbeszedték és visszafordították az üldöző német csapatok ellen. Két óras harc után a francia sereg teljesen összeroppant. Vad menekülésükben sok ágyút és hadifoglyot, köztük egy tábornokot is a németek kezében hagytak.

Berlin. A francia sereg segítségére sietett ellenséges hadtestet a német csapatok Maubeuge felé visszazorították.

Berlin. Hivatalos. A német nagy vezérkar hivatalos jelentése összes táviratainkat megerősíti. Hozzáfüzi még a jelentés, hogy az ellenség üldözése kezdődös gyümölcsöket termelni. Az Albert württembergi herceg vezetése alatt álló hadtest már Neufchateauig előrenyomult és körülzárt egy francia hadtestet, amelyet teljesen széjjel szórt. Sok ágyút és több ezer franciát, köztük néhány tábornokot foglyul ejtettünk. Lunewillet a 21. hadtest foglalta el. Erős német seregek átkeltek a Maas folyón és Maubeuge felé üldözik a menekülő franciákat. A német hadsereg ezzel megkezdte a fölvonulást Páris felé.

Berlin. A Lunevilleből kiszorított francia sereg legnagyobb részét Longwy irányában üldözik, ahonnan a német trónörökös serege nyomul előre. A franciákat itt két tűz közé szorítják, ami az ellenséges hadsereg teljes megsemmisítését fogja maga után vonni.

A szerb harctér.

Budapest. A szerb harctéren lényegesebb csapatmozdulat nem történt. Csapatunk szilárdan tartják az elfoglalt pozíciókat. Szerb sereg nem kísérel meg nagyobb szerű támadásokat, csupán jelentéktelen előcsatározások fordulnak elő.

Angol vereség.

Budapest. Magyar Távirati Iroda jelenti: Belgiumban partraszállott angol lovasdandárt a német csapatok Dunkirchen és Nieport között megverték. Blankenberghe mellett egy másik angol hadosztályt a német sereg körülkerített.

Az északi harctér.

Bécs. Orosz csapatok megkísérelték több ponton az elfoglalt pozíciók visszaszerzését, de erélyes támadásaink elői kénytelenek voltak meghátrálni. A menekülő oroszok sok foglyot hagytak hátra. Csapatunk a legnagyobb rendben folytatják az előrenyomulást észak felé.

A lelkesült Bulgária.

Szofia. A Monarchia és Németország haderejének győzelmeit mámoros lelkesedéssel ünnepelte meg a város lakossága. A hazákat fellobogózták s az utcákon óriási tömegek vonulnak fel lelkesítő dalokat énekelve és a háborút éltetve. Az orosz francia követség előtt véres tüntetést rendeztek. A követség ablakait bedobálták.

Megkezdődött a német-japán háború.

Berlin. Ideérkezett dróttalan jelentés szerint a japán flotta blokkolta az ázsiai Kiautschau kikötőjét. A bombázás minokét oldalról megkezdődött.

Döntés előtt.

Bécs. A Fremdenblatt szerint Németország fényes sikerei arra engednek következtetni, hogy a legközelebbi napokban döntő eredményeket várhatunk.

Európa új térképe.

Bécs. A N. W. T. megállapítja, hogy a magyar, osztrák és német haderő litáni munkája alaposan meg fogja változtatni Európa térképét.

Köszönetnyilvánítás.

A feleségem temetésén résztvevőknek köszönetemet nyilvánítom.

Nagykanizsa, 1914. aug. 22.

Tompa Lajos.

A jóléti bizottság gyűjtése.

Tegnap számunkból térszűke miatt elmaradt az adakozók névsora. A gyűjtés eredményét az alábbiakban közöljük:

Augusztus 21-én a segély-alapra a következők adakoztak: Vojkovics János 2.—, Martincsevicsné 2.—, Gerencsér Jánosné —20, Vojkovics Anna —20, Takács Istvánné —20, Paulisek Rezsőné —50, Szabadi Károlyné —20, Molnár Róza —20, Mudrica Márton —20, Trefné és Molnárné —20, Benedek Máténé —60, Szmodics Éva —30, Lustgarten Zsófia 1.—, Bruncsics József 2.—, Vince Józsefné 1.—, Bethlen Györgyné —40, Filák Ferencné 1.—, Magori Mártonné —20, Mikó Jánosné 1.—20, Schulz Józsefné 1.—, Somogyi Károlyné —30, Tavasz Péter —40, Hura Károlyné —20, Bruncsics János 2.—, Horváth Imréné 1.—, Balog József —40, Tüskés Sándorné —30, Stern Gáborné 2.—, Péter Jánosné 1.—, Kálovics Jánosné 1.—, Vinhofer Józsefné 1.—, Zimmermanné —20, Vosic Ilonka —40, Öveges Adolfné 1.—, Czigány László —30, Takács Sándor 1.—, Bergsteinné —20, N. N. 1.—, Csapó Istvánné —60, Horvát Lajosné —10, Rapoch Gyula 25.—, Hoffmann Aladárné 2.—, Bettheim és Guth 60.—, Schwarz Ignác 20.—, Halvax Gyula s neje 10.—, Valics és Deutsch 25.—, Vasvári János 10.—, Nagykanizsai Tkpt. Részvénytársaság 1000.—, Zerkowitz Lajos 250 kor., összesen 1431 korona.

Augusztus 21-én a Vöröskeresztnek a következők adakoztak: Matkovics Lajosné —20, Berkesné —20, Bauer Ferenc —40, Pápay Anna —10, Novák József —40, Lajkó Józsené 2.—, Tóth Margit —10, Tóth Károlyné —40, Vince Istvánné —30, Tamás Józsefné —20, Nagy Istvánné —10, Trefné és Molnárné —20, Marosi Mórné 1.—, Tasner Jánosné —40, Kenessey Károly —30, Francsics Miklósné —30, Egri Gyuláné 2.—, Nagy Jánosné —40, Weiss Dezsőné 1.—, Dam Györgyné —50, Takácsné —10, Kalmár Béláné —20, Kellermann Antainé —10, Döme Ferenc II. 1.—, Kocsis Jánosné —20, Takács Sándor 1.—, Bergsteinné —20, László Józsefné —40, Rapoch Gyula 25.—, Halvax Gyula és neje 10.—, Valics és Deutsch 25.—, Nagykanizsai Tkpt. Részvénytársaság 500.—, Zerkowitz Lajos 250 korona, összesen 823 korona és 70 fillér. — Hétfőig a Vörös kereszt részére: dr. Villányi Henrik 15.—, Goldmann László 1.—, Schlesinger Mór 5.—, a Dunántuli Szeszlinomító Rt. 150 koronát; a segélyalap részére: dr. Villányi Henrik 15.—, Goldmann László 1.—, Schlesinger Mór 10.—, és a Dunántuli Szeszlinomító Rt. 150 koronát adományozott. Az adakozóknak a bizottság lapunk útján is hálás köszönetét fejezi ki.

HIREK.

Fehérneműek a sebesülteknek. A lapunkban ismertetett mozgalom, hogy a Vörös Kereszt kezeelésében leendő összes kórházak ápoljai részére fehérneműeket gyűjtsenek, impozáns mérveket öltött. Akik erre a nemes célra ócska fehérneműeket adhatnak, küldjék el Stern Sándorné urnához, vagy egyenesen a polgári leányiskolába. Legutóbb a következők adományai érkeztek be: Kisfaludi és Krausz, Lövy Benő hagyatéka, özv. Pollák Mórné, Hoffmann Bernátné, Steiner Árminné, Aczél Pál, dr. Schwarz Adolphe, Lövy Adolphe, Strém Vilmosné, Pfeiffer Ignác, dr. Rotschild Jakabné, özv. Barta Alfrédné, Goldmann Samuné, dr. Rothschild Samuné, Dürr Vilmosné, Miltényi Gyuláné, Reichenfeld Emilia, Weber k. a., Péter Hugóné, Kreisler Arnoldné, Bún Samu, Kramer Lajosné, Pétermanné, Ney Miksané, Beck Béla, dr. Malek Lászlóné, Pallos Zsigmondné, Schwarzenbergné, Wellischné, Fesselhofer Józsefné, Kohnné, Handelsmanné, Lopusánszkyne, Banekovich Jánosné, Horsetzky Jenőné, id. Kaufmann Mórné, Fonyóné, Kaufmann Mórné, Schwarz Lajosné, hegyeshalmi Fischer Imre főgyógyász, Hirschlerné, Waligurszky Antalné, Sartory Oszkárné, Lausch Józsefné, Fodorné, Kaufmanné, Pollákné, Kleinné, Czinderné, Sió Józsefné, Grünfeld Miksané gyűjtése, Fürstné, Pankászné, dr. Szigethy Károlyné, Virányiné, Kalmárné, Blauhorné, Pollák Józsefné, Milhoffer Kálmánné, Steiner óras, Löwinger Lajosné

özv. Adler Mórné, dr. Kreisler Kreisler Józsefné, Krausz Teréz, Wollákné, Krausz Józsefné, dr. Havas Hugóné, Schlesingerné, Weisz Miksa, Tarsoly Lajos, Neu Dezső, Steiner és Kardos, Erdősné, Gottreich Józsefné, dr. Horváth Tivadarné, Hoffmann Róza, Landlerné, Grécziné, Szabó Józsefné, Roth Miksané gyűjtése, Györfly Jánosné gyűjtése.

Kiállítás jótékony célra. Egy művészi hajlandósága, nagykanizsai urileány csinos kollekciót állított ki a Fő-uti Rosenfeld-cég kirakatában. A nivós kis tárlatnak állandóan nagy nézőközönsége van. A képecskék tulajdonosa és egyben alkotója, Grünhut Annie kisasszony a Vörös kereszt egyet és az itthonmaradt javára szánta az eladásukból befolyó összeget. A nagyjórészt rólli és pasztelrajzokból álló kiállítás különben is annyi művészi készsége árul el és az egyes képek dekoratív szépségük révén annyira alkalmasak a lakásdíszítésre, hogy remélhetőleg egy sem marad a kirakatban belőlük. A kiállított képek közül már eddig is több elment.

A Vörös kereszt gyűjtése. Miután az adományozó publikum az újságokban is óhajtja az adományok nyugtázását, tisztelettel felkérem a tisztelt szerkesztőséget, legyen szives a becses lapjában közölni, hogy a kimutatást az adományokról én, mint a Vörös kereszt egyet pénztárnoka fogom publikálni. De ez majd csak akkor fog megtörténni, ha a befolyt összegek a várostól és a szives gyűjtőktől tényleg befolyának az egyet pénztárába. Kiváló tisztelettel Unger Ullmann Elek a Vörös kereszt egyet pénztárosa.

Helyreigazítás. A hölgy-gyűjtőbizottság tegnap leközlött névsorából dr. Rotschild Jakabné és Bettelheim Aladárné neve sajtóhiba folytán kimaradt.

A szerkesztésért felelős: **Műnz Jenő.**

Szerkesztő: **Gács Demeter.**

Szilvát

minden mennyiséget vesz

REICH SAMU, pálinkagyőzde.

Nagykanizsa, Király-utca 15. szám.

BARTA ÉS FÜRST

divatáru üzlete

nem költözött be az Első Magyar ált. Biztosító palotájába, mert az üzlet-helyiség az épületmunkalat beszűntetése miatt nem készülhetett el!

Összes áruit a Szarvas szálloda épületében Szivós óras mellett lévő raktárhelyiségében a legolcsóbban árusítja.

Nem üzlethelyiség, csak raktárak. Kérjük a n. é. közönséget vigyázni, nehogy más cégekkel összetéveszzenek bennünket.

Egyes divatcikkek mostani árai:

Selyem batiszt méterje	45 fill.	Grott alsók	2'00-tól
Ujoni maradek	44 fill.	Női ingek	1'90-10f
Futard selyem	2 kor.	Női kabatok	2'20-10f
Csudaszép grenadín	2'00	Női talottok	15 K-10f
Lilium gyöngyármarek	40 fill.	Francia krepp	1'10 kor
Milior kreppon mesterje	64 fill.	Selyem blúzok	13 kor

Menyasszonyi kelengyék, vásznak, szőnyegek, függönyök, takarók, gyermek-kötények, férfi ingek és lábravalók minden árban

Eladásra kerül: 300 darab leg-elegánsabb női kabát. 500 szebb-nél-szebb női bluz. 1000 női és leányka kötény. 200 csudaszép pongyola. 150 drb flanel takaró.

Sok pénzt takarít meg, ha most vásárol!

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán 1 óra 1 K.
Nyilvántartás és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

Az amerikai flotta Európába jön. Angliát kiéheztetik.

Washington. Itteni nagykövetségünkön úgy tudják, hogy a Csendes Oceáni amerikai flotta áthaladt a napokban megnyitott Panama csatornán és teljes gőzzel az európai vizek felé tart. A hatalmas flotta hat napon belül Európába érhet.

Berlin. Az Unió mellénkállásának óriási jelentősége van, mert ezáltal elzárják Angliát a kanadai gabonapiactól, ami Anglia kiéheztetését vonja maga után. Kanada látja el ugyanis Angliát terményárukkal.

Namur elesett. Belgium meghódolt.

A monarchia is háborút kezdett Japán ellen.

Ma reggel 10 óráig a következő táviratokat kaptuk:

A Monarkia Japán ellen.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Az osztrák-magyar nagykövet ma a következő kijelentést tette a külügyminiszteri-umban: A Kiaoschauban állomásozó „Kaiserin Elisabeth” hadihajó parancsnoka, ugyszintén a tokiói osztrák-magyar nagykövet legmagasabb megbízásból azt a távirati parancsot kapta, hogy a Kaiserin Elisabeth Kiaoschauban szintén részt vegyen a harcokban. A monarchia nagykövetének azt a kijelentését a német sajtó a legnagyobb örömmel kommentálja.

Belgium német uralom alatt.

Berlin. A Wolff-ügynökség hivatalosan megerősített jelentése: A belga sajtó, amely azelőtt a francia nyelvet favorizálta, két nap óta, az antwerpeni lapok kivételével német nyelven jelenik meg.

Namur elesett.

Berlin. A Wolff-ügynökség hivatalosan megerősített jelentése: A német sereg Namur városát és a környező erődítményeket elfoglalta. Mindenütt német lobogó leng, csupán négy erőd tartja még magát, amelyeket erősen bombázzunk s elfoglalásuk már csak órák kérdése.

A lobogó becsületéért.

Budapest. A Zenta nevű kis cirkálóról, amely néhány nap előtt eltűnt, a következő jelentés érkezett: A vakmerő kis hajó üldözőbe vett néhány francia hajót és egyszerre tizenhat hajóból álló flottával találta magát szemközt. A lobogó becsületéért megütközött a francia flottával s szívós, hősi küzdelemben, miután négy ellenséges hadihajót harc képtelenné tett, a víz alá merült.

Bécs. Aug. 16-án érkezett a Zenta utolsó jelentése, amely így hangzott: „Fölvettem a harcot az egész francia hajóhaddal, a lobogó becsületéért!”

Orosz vereség.

Czernovitz. A bukovinai határon seregeink egy orosz hadosztályt széjjel verték. Az oroszok sok ágyut, halottat, foglyot sebesültet és hadiszert veszítettek.

A visszavert orosz betörés.

Berlin. Az északi Poroszországba betört orosz sereget diadalmos ütközet után visszavertük és a határon túl üldöztük.

A déli harctér.

Szarajevo. (Hivatalos.) Az ellenséget, amely még az Uvač és Vardiste feletti területeken lefolytatott harcok megkezdése előtt saját határterületünkre nyomult, e hónap 23-án megvertük és Uziče irányában rémült, vad menekülésre kényszerítettük. Csapatunk halált megvető hősiességgel harcoltak.

Zimony. Csapatunk a Drinától keletre harcba állanak az ellenséggel, amelyet véres harcokban ismételt szuronyrohakkal összes pozícióikból kivertünk. A szerbek ebben a harcban sok kézi gránátot használtak, amelyek szerencsére nem tettek nagy kárt hősiességgel harcoló seregünkben.

Egy magyar mágnás hőstette.

Bécs. A N. F. P. tudósítója, Roda-Roda jelenti: A Kamionka-Strumilowa melletti diadalmos ütközetben, Erdődy Tamás gróf, önkéntes automobil tiszt automobilján háromszor behatolt hősiességgel az ellenséges tűzvonalba, hogy sebesültjeinket összeszedje. Harmadszor maga is megsebesült, de sebe nem súlyos.

Hogy harcol a német tüzérség.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A berlini lapok a vezérkar engedelmével Lütlich várának Loucin nevű páncél-erődítményéről fényképeket tettek közzé, amelyek a német nehéz tüzérség munkájának borzalmas hatásáról adnak hű képet. A nagyközönség most értesült először a 40 centiméteres ostromoszarak létezéséről, amelyek közül egy is elég erős arra, hogy a legerősebb betonpáncélt is átüsse. Ezek a lövegek voltak nyilván azok, amelyekről a főhadiszállásmester közölte, hogy az ellenség nem ismerte őket. Az a körülmény, hogy a béke idejében képesek voltak ilyen ágyukat készíteni, anélkül, hogy a külföld erről tudomást szerzett volna, legfényesebb bizonyítéka annak a kötelességérzetnek, amellyel a háborút béke idején előkészítették.

Hős népfölkelők.

Bécs. A Kamionka-Strumilowa melletti ütközetben 100 tréningkatonára és 70 népfölkelő Gebauer kapitány alatt reggeli 6 órától délig csodálatraméltó hősi bravúrral ellenállott három orosz lovas-ezred támadásának. Délben erősítés érkezett s az ellenséget súlyos veszteséggel visszavertük.

A német katonák a szerb harc-téren.

Budapest. A szkutari tengerész-küldönmény rettenthetetlen hősiességgel vesz részt harcainkban. Mindig elől vannak a tűzvonalba a legvakmerőbb feladatokra vállalkoznak. Eddig száznyolcvan sebesültek meg közülük.

A pápa áldása.

Róma. Hivatalos. Tegnap táviratunkra vonatkozólag hivatalos helyen kijelentik, hogy azt a pápa háziorvosa, Marchia dr. hozta nyilvánosságra, aki az utolsó percig az elhunyt pápa mellett tartózkodott. A háború, amelyet a monarchia visel, mondotta a pápa, igazságos, nagyon is igazságos.

Kémkedő papok.

Köln. Az elzászi papok a franciák részére kémszolgálatokat végeztek. Többet közülük elfogtak és kivégeztek.

Oroszországi előnyomulásunk részletei.

Budapest. Érkezett augusztus 24-én éjjel után 1 órakor. A hadisajtószállásról a következő távirati jelentés érkezett. Csapatunk előnyomulása a Visztula mindkét partján föltartóztathatatlannal folyik. A folyótól nyugatra haderőnk csatlakozott a német szövetségesekhez és kisebb csatározások közben átléptük a Lysa Gorát, tegnap pedig elérték a Kamionka folyónak Kielce és Radom között elterülő részét. A Visztulától keletre győzelmesen előnyomuló haderőnk aug. 23-án Kraszniknál uton Lublin felé, két orosz hadtestnek egy erős csapatrészt visszaverte. Orosz részen ezernél több ember elesett. Csapatunk zászlókat gépfegyvereket és ágyukat zsákmányoltak. Novoszelica közelében mintegy huszezernyi legnagyobb részt lovasságból álló haderőt vertek teljesen vissza csapatunk. Az ellenségtől több száz foglyot ejtettünk. Rohamos visszavonulásukban az ellenséges csapatok sok hadiszert hagytak a harc színterén. Lembergben a lakosság teljes örömmujongása közben tegnap érkezett meg a határmenti harcok során elfogott orosz katonák első nagyobb csoportja. A lakosság öröme még növekedett, amide az ellenségtől elvett gépfegyvereket pillantották meg. Az összes híradásokból egybehangzóan az tűnik ki, hogy az oroszok ismert barbár harcmodoruknak megfelelően területeiken mindent elpusztítanak, falvat, házakat kifosztás után könyörtelennül felgyújtanak és ezzel az eljárásukkal egyenesen gúnyt űznek minden nemzetközi jogi megegyezésből.

A Zalai Hirlap tegnap esti rendkívüli kiadása a következő táviratokban számolt be a fontosabb hadieseményekről:

Az Unió Japán ellen.

Washington. Az Egyesült államoknak a kelet-ázsiai vizeken tartózkodó hajóhada, amely ez időszerint a Fülöp-szigetek körül készenlétben áll, parancsot kapott, hogy azonnal, teljes gőzzel induljon el Japán ellen. — Az Unió Kiatschaou megtámadtatását hadüzenetnek tekintik és készen áll a nemzetközi jogon ejtett brutális sérelem könyörtelen megtorlására.

Berlin. Hivatalos értesítés érkezett ide, hogy az amerikai nagykövét még 22-én tiltakozott a japán kormánytól a keletázsiai német birtokok megtámadása ellen. Miután ez mégis megtörtént, az Unió megkezdettnek tekinti a háborút és hatalmas hajóhadát Japán ellen küldte. Az Unió haderejében tehát félelmes és hatalmas szövetségest nyertünk.

A pápa áldása fegyvereinken.

Róma. Boldog emlékeztű X. Pius pápa a halálos ágyán kijelentette, hogy a monarchia ügye igazságos és a Mindenható kegyelme őrködik fölöttünk. Küzdelmünket a pápa a hit és a becsület harcának nevezte a hitetlenség és gonoszság ellen. Halála előtt néhány perccel a pápa a Gondviselés áldását kérte fegyvereinkre.

Kergetjük az oroszokat.

Bécs. Csapatunk a német hadsereggel karöltve, diadalmasan nyomulnak előre Oroszország belsejébe. Az előnyomulás a Visztula mindkét partján folyik. A balparti sereg már keresztülvonult a Lisa Gora hegycsoporton és egyesült a Czenstochau és Stalupönen felől előrehaladó német hadsereggel. Az orosz hadsereg kétszer próbálta meg az előnyomulást föltartóztatni, de csapatunk mindakét útközben súlyos veszteséggel visszaverték az orosz seregeket. Két orosz hadosztály megsemmisült. Az oroszok vesztesége igen nagy.

HIREK

A sapkátok . . .

A sapkátok virággal van
Telisteli,
Ajkátok a Kossuth nótát
Énekel.
Nem látott még a magyar föld
Ilyen népet
S lelkesedést ilyen nagyot,
Ilyen szépet.
Dalolva megy a csatákba
Valahány van,
Hogy ne biznánk ilyen lelkes
Katonákban!
Az ellenség szerit számát
Sose nézve
Rátörnek a poklok minden
Ördögére.
Száz ellenség fenyegethet
Határinknál:
Édes hazánk, ősz királyunk
Bizva bizzál!
Kiket harcra az Uristen
Igy teremtett:
Ne féltünk mi soha ezt a
Regimentet!!

Nagy Lajos.

Felhívás. Felhívom az ipartestületi dalárda mindazon tagjait, kiknek bevonulniok nem kellett, hogy sürgős ügy megbeszélése céljából e hó 27-én csütörtökön este 9 órakor az ipartestületi helyiségben okvetlenül jelenjenek meg. Büchler Mór, karnagy.

A jóléti bizottság gyűjtése. 1914. aug. 23-án a segélyalapra a következők adakoztak: Polgár Sándor 4.—, Stern Ignác 2.—, VI. ker. szövetkezet 10.—, Martinecz József 2.—, Günsberger Ignác 1.—, Varga János 5.—, Gudlics László 4.—, Szita József 1.—, Kürsner Ferenc 4.—, özv. Vidakoviczné 2.—, Mátés József 2.—, Tánz Sándor 2.—, Hegedűs Károly 5.—, Szereon Pál 1.—, Hegedűs György 1.—, Simon István 2.—, Czár János 1.—, Ferk Ferenc 1.—, Vajda József 2.—, Vajda János 2.—, Tislér Jámber Károly 1.40, Milei József 1.—, Gordán László 1.—,

Kaczegvár József 1.—, Martinecz László 1.—, Szerecz Ferenc 1.—, ifj. Furdán József 1.—, Furdán József 1.—, Berke György 1.—, Gyergyáts József 1.—, Bunczom Ferenc 1.—, Plánder József 1.—, özv. Brukner Lajosné 1.—, Gudlin József 1.—, Varga Ferenc 1.—, Gyergyák György 1.—, Koszegvár György 2.—, Polai György 1.—, Szmodics József 2.—, Varga József 2.—, Gudlin György 2.—, Gerke József 1.—, Flumbort Károly 2.—, Ötfös Józsefné 5.—, Ötfös György —.50, ifj. Ötfös György —.50, Knáusz László 2.—, Filák János 2.—, Marton József 1.—, Gozdán János 5.—, dr. Miklós Dezső 30.— koronát. A Vörös kereszt javára dr. Miklós Dezső 20.— koronát adott. A bizottság lapunk útján is hálás köszönetét fejezi ki az adakozóknak.

— A francia diadalok. Ismeretes, hogy a francia lapok a kormány jelentései alapján hasabos közleményekben számolnak be naponta a francia csapatok győzelmeiről. E jelentések közül néhányat csokorba szedtünk s itt mutatjuk be őket olvasóinknak: Aug. 13. A francia hadsereg útjában minden ellenállást legyőzve diadalmasan nyomul Páris felé. Aug. 15. Mühlhausennél seregeink döntő győzelmet arattak a németek fölött. Az egész gyerekjáték volt csupán. Haderőnknek csak egy kis része foglalkozott a németekkel, akiknek ez is untig elég volt. Hadseregünk zöme ezalatt lepihent a szép zöld mezőre s egyéb elfoglaltság híján a fűbe harapott. Ágyúinkat, nehogy a gyors előrehaladásban akadályozzanak, a harctéren hagytuk. Aug. 17. Metz és a Vogesek között teljesen széjjelvertük a német hadsereget. Anynyira megvertük őket, hogy megesett rajtuk a szívünk s vigasztalásul átadtuk nekik a fegyvereinket. Nekünk már ugy sincsen szükségünk a fegyverekre. Aug. 19. A Vengeur páncélos hadihajó, hajóhadunk büszkesége Cuxhafen német hadikikötő előtt csodálatos bravurt hajtott végre. Az ellenséges ágyúk folytonos tüzelése közben a víz alá merült, hogy a német parti erődítményeket kikémlelje. Aug. 20. Hadihajóinkat egy elmés módszerrel úgy alakítottuk át, hogy repülőgépeknek is használhassuk őket. Hamburgtól nyugatra kilenc hadihajónk a levegőbe röpült s a magasból rommá lötte a német erődítményeket. Aug. 21. Csapatunk diadalmas harcok után megszállották a pirenéi heglánc magaslatait. Az útközben az egész német hadsereg elveszett. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül.

— Nyári szezonra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szivós Antal műóras és latszerész mint a legolcsóbb bevásárlási torrás óra, ékszer, latszer javítást kiváló gondal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

A háború és a közegészség. A belügyminiszter Zalavármegye amspanjához rendeletet intézett, amelyben a következőkre utasította: A törvényhatóság népegségének egészségi állapotát fokozott figyelemmel kíséresse s különösen intézkedjék az iránt, hogy minden közveszélyes fertőző baj, illetve halálozás mennél előbb bejelentésre jusson és hogy a hatóság gyors, pontos eljárással gátat vessen a baj terjedésének. Tegyen közbe haladéktalanul oly értelmű fölhívást, hogy a törvényhatóság területén működő maganorvosok, képzett betegápolók és ápolónők, ugyszintén fertőtlenítő tanfolyamot végzett egyének, ha akár lakóhelyükön, akár máshol megfelelő térítés ellenében szolgálatot hajlandók teljesíteni, jelentkezzenek. A honvédelmi miniszter intézkedni fog, hogy a visszamaradó katona (honvéd) orvosok a közgazgatási hatóságok megkeresésére polgári egészségügyi intézetek és egyéb helyi egészségügyi közszolgálat orvosi ellátásban saját állomáshelyükön szintén közreműködjenek. — Kijelenti végül a miniszter, hogy a hatóságok idevonatkozó intézkedését éber figyelemmel fogja kísérni.

A nagykanizsai lsr. hitközség bérbevenne iskolai célokra 3-4 szobás lakást.

Bővebbet a hitközség titkári hivatalában.

A szerkesztésért felelős: Münz Jenő.
Szerkesztő: Gács Demeter.

Nyomatott a kiadótulajdonosnál Gutenberg-nyomda (Münz és Goldberger) Nagykanizsa.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

nagykanizsai fiók.

A pesti magyar kereskedelmi bank nagykanizsai fiókja módot óhajtván nyújtani ügyfeleinek és a nagyközönségnek, hogy készpénztökeik a háború tartama alatt is teljes biztonság mellett elhelyezhessék, — **anélkül, hogy betétei felett való rendelkezéseiben a moratorium határozmányai által korlátozva lenne**, elhatározta, hogy **uj** betéteket takarékpénztári könyvecskék ellen, valamint folyószámlára a legméltányosabb kamatozás mellett elfogad és e tőkék folyósításánál a moratorium korlátozó intézkedéseinek alkalmazásától **eltekint**. A betevők tehát ily követelések felett bármikor szabadon rendelkezhetnek és az általuk az **uj** betétekből igényelt összegeket a bankfiók

10.000 koronáig **azonnal**,
10.000—30.000 koronáig **3 napi**,
30.000—50.000 koronáig **5 napi** és
50.000 koronán felül **összegeket 8 napi** felmondás mellett fizeti vissza.

Kelt Nagykanizsa, 1914. augusztus 17.

József főherceg-u. 67. sz. alatt egy teljesen különálló ház, mely 2 utcai 1 udvari, előszobából és a hozzátartozó mellékhelyiségekből áll, — kerttel együtt november elsejére kiadó. — Bővebbet Kinizsy-utca 19.

Szilvát

minden mennyiséget vesz

REICH SAMU, pálinkanagyfőzde.

Nagykanizsa, Király-utca 15. szám.

BARTA ÉS FÜRST

divatáru üzlete

nem költözött be az Első Magyar ált. Biztosító palotájába, mert az üzlet-helyiség az épületmunkálat beszüntetése miatt nem készíthetett el!

Összes áruát a Szarvas szálloda épületében Szivós óras mellett lévő raktárhelyiségében a legolcsóbban árusítja.

Nem üzlethelyiség, csak raktárak. Kérjük a n. é. közönséget vigyázni, nehogy mas cegekkel összetéveszzenek bennünket.

Egyes divatcikkek mostani árai:

Selyem batizst meterje . 45 Hfl.	Glott alsók . 2'80-101
Belin maradékok . . . . 44 Hfl.	Női ingek . 1'90-101
Fuldard selyem . . . . . 2 kor.	Női kabátok 2'20-101
Csudaszép granadinbiuz . 2'90	Női fölötök . 15 K-101
Lilium gyöcsmaradék . . 40 Hfl.	Francia krepp 1'10 kor
Milhor kreppen meterje . 64 Hfl.	Selyem blúzok 13 kor

Menyasszonyi kelengyék, vásznak, szőnyegek, függönyök, takarók, gyermek-kötények, férfi ingek és lábravalók minden árban

Eladásra kerül: 300 darab leg-elegánsabb női kabát. 500 szebb-nél-szebb női blúz. 1000 női és leányka kötény. 200 csudaszép pongyola. 150 drb flanel takaró.

Sok pénzt takarít meg, ha most vásárol!

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Kiírói díjak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 k.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

Szétvert orosz hadsereg.

Háromezer orosz hadi fogoly.

Aldírták a török-bolgár szövetséget.

Ma reggel 9 óráig a következő távirátokat kaptuk:

A krassniki diadal.

Bécs. (Hivatalos.) A Krassnik mellett lefolyt háromnapos ütközet tegnap a mi csapataink teljes győzelmével végződött. Az ütközet 60 kilométer széles csatavonalon fejlődött ki. Az oroszokat az egész vonalon kivertük összes állásaikból. Az oroszok fejvesztetten menekülnek Lublin felé.

Budapest. A polgármester ma a következő hirdetményt ragasztatta ki a főváros területén: A polgármester örömmel adja hírül a székesfőváros közönségének a hiteles jelentést, hogy vitéz hadaink orosz Lengyelországban Krassnik mellett hatalmas ütközetben több orosz hadtestet vertek meg. A csata három napig, mintegy hatvan kilométer széles vonalon folyt és tegnap csapataink teljes és fényes győzelmével végződött. Az oroszokat minden állásukból kiverték, 3000 foglyot ejtettek, három zászlót, husz ágyut és hét fogatos gépfegyvert zsákmányoltak. A megvert ellenség fejvesztetten menekült Lublin felé. Örülünk a büszke kezdetnek, amely méltán sorakozik szövetségünknek a nyugoti harctéren kivívott diadalaihoz. Bizunk a további sikerben és reményünk legyen az ellenséget üldöző dicső csapatainkkal.

Bécs. Hivatalos. A hadisajtószállásról jelentik: A krassniki ütközetben 4—5 orosz hadtest vagyis mintegy 200000 ember vett részt. Az oroszok frontvonala a Frampoltól a Visztula melletti Jozefoig terjedt, az oroszok Frampoltól északra és Krassniktól délre egy-egy hadtesttel törtek előre. Az ütközet vasárnap folyt le, amikor két újabb orosz hadtest nyomult elő. A harc folyamán az orosz hadtestek teljesen felbomlottak és menekülve hátráltak Lublin felé. Lovasságunk erélyesen üldözi az ellenséget.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Az osztrák-magyar csapatok győzelméről érkezett hírek városszerte nagy lelkesedést keltettek. Az utcákon mindenfelé lelkes tüntetések voltak az osztrákok és magyarok mellett.

French tábornok francia fővezér.

Berlin. Párisból Amsterdamban át Berlinbe érkezett hivatalos jelentés szerint French tábornok az angol szárazföldi sereg generalissimusa átvette az északi francia haderő fővezényletét is.

A honvédlövasság hőstettei.

Budapest. Hivatalos. Öt honvédlovas hadosztály Satanovnál földéítés céljából áttörte és megfutamtotta az orosz határvédelmi harc vonalat. A menekülő oroszok üldözése közben váratlanul hatalmas orosz seregre bukkant. A honvédlövasság, bár ez nem lett volna a feladata, elszánt, hősiességükkel megtámadta az erős gyalogság és tüzérség által támogatott, tulnyomó erejű ellenséget és elkeseredett, véres küzdelem után visszavetette. Éjszaka újból megtámadták a honvédeket. Az ütközet sokáig kétes kimenetelű volt. Végre hős lovasságunk egy titáni, mindent letipró rohammal összetörte az orosz derékhadát. Az orosz sereg megingott és rémült futással menekült. Mindkét részről jelentékeny veszteségek voltak.

A német előnyomulás.

Berlin. A nagy vezérkar jelenti: Hadseregünk tervszerűen és folytonosan előnyomulásban van. Néhány nap óta a francia sereg kitér az összeütközések elől.

Wekerle fia megsebesült.

Budapest. Wekerle Sándor volt miniszterelnök fia, aki a zalaegerszegi huszárok-nál szolgált, a harcokban megsebesült.

Oroszok a mi katonáinkról.

Bécs. A Zeit harctéri tudósítója írja: A krassniki diadal után fogságba került oroszok között sok olyan is van, aki részt vett az orosz-japán háborúban. Ezek azt mondják, hogy a mi katonáink sokkal nagyobb erővel és vehemensebben támadnak, mint a japánok.

Zsarol az orosz diplomácia.

Szófia. Az orosz diplomaták megfenyegették a balkáni kormányfőket, hogyha Oroszországot nem támogatják, akkor Stambulov bolgár miniszterelnök sorsára jutnak. Stambulovot ugyanis Szófia legforgalmasabb utcáján egy orosz diák agyonlőtte, mert hűtlen lett az orosz politikához. Szófiában mélységes fölháborodást keltett az orosz diplomáciának ez az alávaló zsarolási manővere.

Németország lefoglalta a japán pénzeket.

Berlin. A német kormány lefoglalta a létben levő japán államvagyonot.

A török-bolgár szerződés.

Szófia. Törökország és Bulgária között létrejött a végleges megállapodás. A szövetségi szerződést már alá is irták a kormányok meghatalmazottai. A szövetségnek védelmi jellege van és kifejezetten az orosz hatalmi törekvések ellen irányul.

Kanada nem segíti Angliát.

Washington. Ideérkezett jelentések szerint a kanadai parlament nyomott hangulatban vette tudomásul, hogy Anglia beavatkozott a világháborúba. A parlament kimondta, hogy sem anyagi, sem hadi segítséget nem nyújthat Angliának.

Belgium okkupálása.

Berlin. Belgiumot Antwerpen kivételével a német sereg okkupálta. Az okkupált részek kormányzójaul van der Goltz báró tábornagyot nevezték ki.

Az oroszok robbanó golyókat használnak.

Berlin. Kalisban elrejtőzött orosz csapatok a nemzetközi egyezmény ellenére robbanó dum-dum lövegekkel tüzeltek a német csapatokra.

Indiai katonaság Európában.

London. Anglia két hadosztályt Indiából Európába rendelt.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
nagykanizsai fiók.

A pesti magyar kereskedelmi bank nagykanizsai fiókja módot óhajtván nyújtani ügyfeleinek és a nagyközönségnek, hogy készpénztől a háború tartama alatt is teljes biztonság mellett elhelyezhesse, — **anélkül, hogy betétei felett való rendelkezéseiben a moratorium határozmányai által korlátozva lenne, elhatározta, hogy** új betéteket takarékpénztári könyvecskék ellen, valamint folyószámlára a legméltányosabb kamatozás mellett elfogad és e tőkék folyósításánál a moratorium korlátozó intézkedéseinek alkalmazásától eltekint. A betevők tehát ily követelések felett bármikor szabadon rendelkezhetnek és az általuk az új betétekből igényelt összegeket a bankfiók

10.000 koronáig **azonnal**,
10.000—30.000 koronáig **3 nap**,
30.000—50.000 koronáig **5 nap** és
50.000 koronán felül összegeket **8 nap** felmondás mellett fizeti vissza.

Kelt Nagykanizsa, 1914. augusztus 17.

HIREK.

A táborból.

Rohan az ezred a hegyes határon,
Versenyt száguldón a sivitő széllel,
Látom a seregek dühös csatáját,
Az igazság harcát a sötét éjjel.
Oda vetem magam a fény dühének,
Bömböl az ágyu, reng a róna,
Az ágyu tüze szemembe világít,
Hajamat a vad sötét szerte szórja.
S amint átsivit a hegyek határán,
Ugy érzem, mintha én is szállanék vele,
Mert elragadja lelkemet magával
A harci zaj dicső költészete.

Kanizsa István.

Egyesületek a sebesültekért. Kaptuk a következő levelet: Az elemi iskolákat kórházzá alakították át s így ha a tanítás megindul, a gyerekeket szűk, kényelmetlen magánlakásokba kell majd szurítani. Nem lenne sokkal célszerűbb és helyénvalóbb, ha a nagykanizsai egyesületek és kaszinók a szabadkőműves páholy nemes példáján felbuzdulva felajánlanák tágas, kényelmes helyiségeiket s így lehetővé tennék, hogy az iskolák, amelyekre kétségtelenül sokkal nagyobb szükség van, főlsszabaduljanak. (Aláírás.)

Hadseregünk ellátása. Barta József dr. ügyvéd, tartalékos tiszt a harctérről levelet írt Nagykanizsára. Azt írja, hogy a csapatok harci kedve kiffnő, az ételmezés és az ellátás majdnem a fényűzéssel vetekedik. A tiszték mindennap csokoládét és teát kapnak a rendes menün kívül.

A sebesült katonák részére. Győrffy Jánosnéhoz a következő fehérnemű adományok folytak be: Mészáros József főgymn. tanár 7 drb., N. N. 1 drb. pokróc, özv. Vécsey Zsigmondné 16 drb., özv. dr. Bartha Gyuláné 8 drb., özv. Oroszváry Gyuláné 18 drb., Rácz Gizella 4 drb., id. Riedlmayer Károlyné 8 drb., melyért köszönetet mond és további szives adományokat a hazafias nemes célra köszönettel fogad. Győrffy Jánosné,

Iskolai értesítés. A nagykanizsai kath. főgimnáziumban a felvételi, javító és pótló vizsgálatok augusztus hó 29-én reggel 8 órakor kezdődőleg fognak megtartatni. A felvételi és pótló vizsgálatot tevők augusztus 28-án jelentkeznek az igazgatói irodában. Az 1914—15. tanév kezdetére vonatkozó értesítés később fog közzétetni.

Tízennyolcmillió ember fegyverben. Amikor Európának csaknem minden állama háborút visel, vagy semlegeségének megóvása végett hadilétszámra emelte a hadseregét, természetesen, hogy milliók állanak fegyverben. — Teljes bizonyosságot azonban a számokról nemcsak a laikus közönség, de a statisztikus is alig tud. Az újságok hozzávetőleg 20 millióra becsülik a hadban álló seregeket. Tájékoztatásul összeállítottuk a The Statesmans Year-Book, a Góthai Almanach és Ottó Hübner: Geographisch-statistische Tabellen című művének utolsó évfolyamából a szárazföldi seregek hadi létszámát s eszerint a harcban álló nemzetek (Ausztria-Magyarország, — Németország, Franciaország- és Oroszország, Anglia Belgium, Szerbia és Montenegro) hadereje tizenhárom millió négyszázkilencven ezer főt számlál, a többi államokban pedig, a melyek mozgósítottak, (tehát Románia, Svájc, Bulgária, Törökország, Svédország, Olaszország, Bánia) négy millió háromszázötvenháromezer a hadsereg létszáma. Összesen tehát tizennyolcmillió háromszázötvenháromezer áll most fegyverben.

Sebesültek Nagykanizsán. Ma a kora reggeli órákban sebesültszállító vonat haladt keresztül Nagykanizsán. Az állomáson nagy számu közönség jelent meg a derék harcosok fogadtatása és elhalmozták őket virágokkal, cigarettával, étellel, itallal.

A szakácsnő kétkoronája. Kedves apróságot mesélt egy urihölgy, aki színtén gyűjtött a jóléti bizottság céljaira. Valamelyik házban a szakácsnő nagy féltéken megkérdezte, hogy szabad-e neki is adni az itthonmaradottak részére? Az igenlő válasza nagy nehezen előkotorászott ötven krajcárt és boldogan adta át a hölgynek. Alig hogy kiérték az utcából, lélekszakadva fut utánuk a szakácsnő, hogy ő hallott valami Vörös kereszt-gyűjtésről is, adhat-e ő erre a célra is? Persze, hogy adhat. S a hölgyek mosolygó elismerése mellett még egy koronát kaparászott elő a zsebéből.

Ménelejtezés. Az ezidei ménelejtezést Palinban augusztus 26-án, szerdán tartják meg.

Kaposvári iskolaigazgató spanyol fogásban. Rádai Gyula a kaposvári felsőkereskedelmi iskola igazgatója nejevel együtt Barcelonába utazott, hogy részt vegyen az ott rendezett kereskedelmi szakoktatási kongresszuson. Rádai nagyobb magyar társasággal utazott Spanyolországba. A kongresszus már megnyitott, amikor megtörtént a magyar-osztrák-szerb és kevéssel utána az orosz hadüzenet. A kongresszus erre természetesen főlsszlott és a résztvevők hazasiettek. Akiknek tudniillik haza lehetett mennie. Az olaszok, svájciak haza utazhattak, a magyarok, osztrákok és németek azonban kénytelenek voltak Barcelonában maradni. A spanyol hatóságok ugyanis, hivatkozva arra, hogy semleges országok a hadviselő államok hadköteles alattvalóinak nem nyújthatnak segédkezet a hazautazásra, — megtiltották a magyar, osztrák és német kereskedelmi iskolai tanároknak és igazgatóknak az elutazást. Végre is a barcelonai kereskedelmi kamara ki tudta vinni, hogy azok a magyarok akik nem hadköteles korban vannak, hazatérhetnek. Így Schack Béla dr., a felsőkereskedelmi iskola főigazgatója is elutazhatott 4 tanár és tanárnő társaságában. — A többiek azonban, közöttük Rádai Gyula kaposvári igazgató és neje, Barcelonában maradtak, ahol különböző penziókban helyezték el őket.

— Nyári szezóra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szivós Antal műorás és látszerész mint a legolcsóbb bevásárlási forrás óra, ékszer, látszer javítást kiváló gondallal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

Szilvát

minden mennyiséget vesz

REICH SAMU, pálinkanagyfőzde.

Nagykanizsa, Király-utca 15. szám.

A város belterületén
egy 3 szoba, előszoba és az összes
mellék helyiségekből álló
lakás rögtöni átvételre kiadó.
Rözelebbi felvilágosítás e lap kiadóhivatalában beszerezhető.

Bizonyítékok Szerbia ellen.

A monarchia körjegyzékéhez csatolt emlékiratnak rendelkezésünkre bocsájtott szerinti szövege. (12-ik közlemény.)

Már hosszabb idő óta a cs. és kir. kormány konfidensek jelentéséből tájékoztatva volt arról, hogy a Narodna odbrana az általa a monarchia ellen óhajtott háborút katonailag is előkészíti, amennyiben a monarchiában emisszáriusokat tart, akiknek handaszokás szerint az lett volna a feladatuk, hogy ellenségeskedések kitérőse esetén a közlekedési eszközöket és berendezéseket elpusztítsák és zavargásokat, pánikokat idézzenek elő.

A sarajevo-i kerületi bíróság előtt 1913-ban Jaglicic Jovo és társai ellen kémkedés bűne miatt indított büntügyi eljárás ezeket a bizalmas értesítéseket megerősítette. Ma épp úgy, mint alapítása idején, a Narodna odbrana programjában, a bandaharc előkészítése a programban van s ehhez kiegészítésképpen kémkedés járul.

Igy a Narodna odbrana mai u. n. „reorganizált programja“ a valóságban már bővített program: „az irtó hadjáratot“ a monarchia ellen előkészíteni, sőt megindítani és azután ismét „a Narodna odbrana régi vörös zászlaját“ bontani ki.

A monarchia ellen nyíltan és titokban táplált gyűlölségnek s az Ausztria-Magyarország elleni harcban minden eszközt megengedhetőnek tartó és a közönséges gyilkosságot mint legcélszerűbb eszközt ajánl agitációnak atmoszférájából végre is Szerbia monarchiaellenes köreinek további hozzájárulása nélkül is, a terrorizmus eseteinek kellett beállniok.

1912. május 8-án Jukic Lukas Zágrábban Cuvaj királyi biztosra rálőtt, lövése folytán a kocsiban ülő Hervoic báni tanácsos halálosan megsebesült. Menekülése közben Jukic lelőtte az egyik rendőrt, aki üldözőbe vette és két másik rendőrt megsebesített.

Mint a nyilvánosan lefolytatott főtárgyalásból ismeretes, Jukic eszméiben rá lehetett ismerni a Narodna odbrana által propagált tervek alapvető gondolataira. Ha Jukic már bizonyos idő óta merénylettervekkel foglalkozott is, ezek mégis csak akkor érték meg, amikor 1912. április 18-án részt vett a zágrábi diákok belgrádi kirándulásán. A látogatók tiszteletére rendezett zajos ünnepeken Jukic különböző személyiségekkel lépett érintkezésbe, akik a Narodna odbrana köréhez tartoztak és akikkel politikai beszélgetést folytatott. Néhány nappal később Jukic ismét Belgrádban volt és itt egy szerb őrnagytól egy bombát kapott, egy társától pedig browning-pisztolyt, amelylyel a merényletet végrehajlotta.

A Zágrábban talált bomba a szakértők véleménye szerint valamelyik arzenálban katonai célokra készült.

Még feledésbe se ment Jukic merénylete, amidőn 1913. augusztus 18-án Dojic István, aki Amerikából jött, Zágrábban merényletet követett el Skerlec báró királyi biztos ellen — egy olyan tett, amely az Amerikában élő délszlávoknak Szerbiából szervezett izgatásából eredt és — szintén a Narodna odbrana és társai „külügyi“ propagandájának műve.

A szerb Dimitrijevic által írott és Chicagóban kinyomolt „Natrag u. staro ogujiste vase“ című röpirat az Ő felsége ellen intézett mértéktelen kirohanásaival, valamint a monarchia szerbjeihez intézett azon felszólítással, hogy felszabadítás céljából vándoroljanak haza Szerbiába bizonyítja hogy ezt a propagandát is Szerbiából irányították és ez párhuzamban áll azzal a propagandával, amelyet Szerbiából plántáltak a monarchia területére. (Folytatjuk.)

József főherceg-u. 67. sz. alatt egy teljesen különálló ház, mely 2 utcai 1 udvari, előszobából és a hozzátartozó mellék helyiségekből áll, — kerttel együtt november elsejére kiadó. — Bővebbet Kinizsy-utca 19.

A szerkesztésért felelős: Münz Jenő.
Szerkesztő: Gács Demeter.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Kiírói árkak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán 1 óra 1 k.
Nyilttér és hirdetések megállapított árkak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

A vaskeztyűs német ököl

üléseinek zápora kemény, könyörtelen pörölycsapásokkal zuhog a grand nation vesztébe rohanó országára. Vereség-
vereség után éri a „dicső” francia arméet. A napoleoni hősök dédunokái ázottan, tépetten, meghurcolt, megalázott lobo-
gókkal, tönkresilányitva, üldözött vad módjára menekülnek a diadalmas német seregek elől. Ma már kétségtelen, hogy Párisban és egész Franciaországban, a magas hadvezetőségtől a legutolsó fehér harisnyás zuávig, a miniszterektől a rövid zekés provászi vincellérig és a párisi bulvárok toldott-foldott előkelőségű camelot-jáig mindenütt egyformán tudnak a német sereg diadalmas, legendás előnyomulásáról.

Legújabb távirataink vakító világosságot lobbantanak abba a zürzavaros, sötét, hafálréműlettel és kétségbeeséssel terhes káoszba, amelyet a német győzelmek híre idézett föl Franciaországban. Párisban minden rend felbomlott. A józan gondolkodás uralmát a rémület ideges, rettegése és a halálfélelem esztelen kapkodása váltotta föl. A nép a kormányt vádolja, hogy a háboruba és a pusztulás örvényébe kergette. A párisi tömeg halált kiált a miniszterek fejére s a kormány bűnösségének tudatában lemondott.

Rémült türelmetlenségükben egymásután mozdítják el és nevezik ki a főparancsnokokat, az egyik még el sem foglalta az állását, már egy másikat akarnak a helyébe ültetni, mintha egy ember gyarló tudása és tehetsége megállíthatná a világtörténelem örök törvények szerint igazodó, könyörtelen zuhatagát. Ez a fejét vesztett rémület mindennél meggyőzőbben igazolja, hogy mennyire méltatlan lett Franciaország a multjához a nagy megpróbáltatások napjaiban. Csupa véres, irtózatos, tátongó seb Franciaország teste s a megvadult folyók a francia vér özönét zugatják Páris felé. De a franciák a helyett, hogy ujult erővel emelkednének föl a sujtó csapások alatt, gyáva, kishitű rémülettel rejtik el arcukat a végzet elől. Franciaország ezzel megpecsételte a sorsát.

Minden, ami ezután következik, csak méltó és igazságos büntetése lesz annak az esztelen vakságnak, amellyel Franciaország a bizonyos pusztulást föl-
idézte.

A francia kormány már beismerte a legutóbbi eseményekkel, hogy a német sereg minden vonalon megverte a francia csapatokat s nem sokáig késik az az idő, amikor be kell majd ismerni, hogy Vilmos császár dicső katonái élén Páris kapui előtt áll.

A francia kormány beismerte a vereségeket.

Elcsapták a francia főparancsnokot.

Lemondott a francia kormány. — A halálra rémült Páris.

Németország annektálja Belgiumot.

A legújabb táviratok súlyos, jelentőségteljes eseményekről számolnak be. A francia kormány lemondott, a hadsereg főparancsnokát pedig elmozdították a helyéről s új generalisszimust neveztek ki. Ez a legkézzelfoghatóbb beismerése azoknak a szégyenletes kudarcoknak, amelyek a francia hadsereget érték. — Páris lakossága valósággal őrjöng, elke-
serevésében.

Ma reggel 9 óráig a következő táviratokat kaptuk:

Anarkia Franciaországban.

Róma. Páris népe lázong és véres tüntetéseket követeli, hogy a kormány azonnal távozzon a helyéről. A rendőrség többször megütöközött a tüntetőkkel s valóságos harc keletkezett. A zavargás nőttön nő. Az élet- és vagyónbiztonság teljesen megszűnt. A kormány ma éjjel benyújtotta a lemondását, de Poincarre elnök nem fogadta el.

Róma. A hadvezetőség körében a legnagyobb fejtelenség uralkodik. Amado tábornokot nevezték ki a francia hadsereg új főparancsnokává Joffre tábornok eddigi generalisszimusz helyébe, akinek szerencsétlen hadvezetése miatt általános az elégtelenség Franciaországban.

Koppenhága. Párisból ideérkezett hiteles jelentés szerint Viviani miniszterelnök tegnap este benyújtotta a maga és kabinetje lemondását. Poincarre elnök elfogadta a lemondást és Vivianit bizta meg az új kabinet megalakításával, aki már össze is állította az új miniszteriumot, amelyben a külügyminiszteri tarcát Delcassé vette át.

Belgium annektálása.

Berlin. A Lokalanzeiger energikus hangon követeli az uralkodótól, a kormánytól és a törvényhozástól, hogy Belgiumot kebelezzék be Németországba, mert ez az egész német nép és hadsereg egyértelmű akarata.

A huszár a világ első katonája.

Berlin. Itteni lapok a német Vilmoshuszárak vakmerő bravurjáról adnak hírt. Egy szakasz huszár fényes nappal belovagolt Charleroi francia városba és bon jour kiáltással üdvözölték a lakosságot. Ragyogó egyenruhájuk miatt angoloknak nézték őket s bántatlanul átlovagolhattak a városon. Csak az utolsó percben ismerték föl a német egyenruhát, de akkor már késő volt.

A déli harctér.

Budapest. (Hivatalos.) A mi tüzérségünk és a Pienica felett, valamint a Topscider vonalon felállított szerb ütegek közt a legutóbb lefolyt heves tüzharok óta Belgrád előtt aránylag nyugalom uralkodik. Nagyobb szünetekben lövik a zimonyi ütegek a szerb állásokat, mindenkor válaszul a szerbek támadásaira. A zimonyi monitoroknak csak szórványosan volt alkalmuk a belgrádi állásokat lövöldözni és csak néhány nap előtt reggel nyomatékosabban arra, hogy a szerbek egyik őrnaszádunkat lövöldözték. Lényegében fő figyelmünk arra irányul, hogy a szerbeket abban, hogy a Száva hid felrobbantását befejezzék, megakadályozzuk, ami teljesen sikerül is. — Éjszakánként ebből a célból a szerb hadállásokat állandóan reflektorokkal világítjuk meg, — a szerbek egyik éjszaka kísérletet tettek, de a hid elleni operálást meggyújtottuk, a napokban ismétellen földérítő szolgálatot végeztek Belgrád felett repülőgépeink. A repülőgépek eközben rendkívül bravurosán mélyen Szerbia belseje felett is jártak és fontos adatokat hoztak a szerbek állásáról. Zimonyból megállapítható, hogy Belgrádot éjszaka nem világíthatják. A villamos ivlámpák távcsővel jól láthatók, de hetek óta nem égnek. Éjjel a belgrádi villamos központ, mely a Száva közelében van, a várművek bombázása közben rommá lövetett. Ide érkezett hírek szerint a belgrádi vízmű nem funkcionál többé.

Hat orosz hadtestet vertünk meg Krassnik mellett.

Budapest. Pester Lloydnak jelentik, hogy utólag kitűnt az orosz haderőről, amelyet Krassnik mellett megvertünk, hogy az hat hadtestből állott, nem négyből. A zsákmányolt hadiszerek és a hadifoglyok száma is jóval nagyobb volt, mint azt az első táviratok jelentették. A jelentések ugyanis csak a hétfői napról szóltak, az ütközet azonban még kedden is tartott és a legsúlyosabb csapásokat ekkor mértük az orosz hadseregére.

Kémkedő nagybirtokosok.

Budapest. Meranauer gróf és Pártosfalvi nagybirtokosokat kémkedés gyanúja miatt letartóztatták.

Uralkodónk a német császárhoz.

Berlin. A Wolff-ügynökség hivatalosan megerősített jelentése: E hó 24-én a nagy német főhadiszállásra Ferenc József császárnak és királynak Vilmos császár-hoz intézett következő távirata érkezett: Győzelemre győzelem! Isten veletek van! Velünk is velünk lesz! Legbensőbb szencsekívánataim néked drága barátom s az ifju hőseknek, a trónörökösöknek valamint Rupprecht bajor trónörökösnek és a páratlanul vitéz német hadseregnek! Nincsen szó, amely kifejezze, mit érzek én és mit érez haderőm e történelmi napokban. Szívüöl szoritja erős kezedet Ferencz József.

A krassniki diadal jelentősége.

Bécs. A lapok haditudósítói feljegyezték a krassniki győzelem taktikai értékét, amely főképpen abban áll, hogy az orosz hadtesteket az osztrák-magyar csapatok fölényes vezetése és erős offenzívája olyan frontból verte ki, amely nem igen engedi meg az erők újból való összegyűjtését. Hangsúlyozzák főleg az osztrák-magyar és orosz taktika különbségét, amely abban áll, hogy az osztrák-magyar csapatok főleg számos ponton igyekeznek az ellenséget megtámadni és az oroszok megmaradnak az elavult lépcsőzetes elrendezésnél. A haditudósítók egybehangzóan kijelentik, hogy a csapatok magatartása felette áll minden dicséretnek és az eredmény annál értékeesebb, mert a három napi döntő harc előtt igen nehéz terepen kellett menetelniük.

Egy dicsőséges huszárattak.

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Honvédhuszárjaink nagyobb csapattal átlépték a Zbruz folyót és a szemben álló ellenséges sereget megverték.

Hatvan millió hadisarc.

Berlin. Lüttich városára hatvan millió frank hadisarcot vetett ki a diadalmas német hadvezetőség.

A cár a harctéren.

Stockholm. Szentpéterváron állítólag az a hír terjedt el, hogy a cár a főhadiszállásra akar utazni.

Lelőttünk egy orosz repülőgépet.

Bécs. Az orosz harctéren egy ellenséges repülőgépet lelőttünk. A gép lezuhant a benne ülő két főtisztet elfogtuk.

A hős lengyel lövészek.

Bécs. A krassniki diadalban jelentős részük van az ifju, önkéntes lengyel lövészeknek, akik haláltmegvető vakmerőséggel mindig a tűzvonalban harcoltak és elsőnek rohanták meg az orosz hadállásokat.

A „Magdeburg” elsüllyesztése.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti. A Magdeburg nevű kis cirkáló a Finn-öbölben a nagy köd miatt zátonyra jutott. Más hajók segítségnyújtása a nagy ködben lehetetlen volt, mivel a hajót nem sikerült a zátonyról megszabadítani és számos orosz hadihajó támadást intézett ellene, hogy légberöpítsék. Egy német torpedónaszád az ellenség tüzelése közben a legénység nagyobb részét megmentette.

Megújult a Mária Terézia-rend.

Bécs. Ófelsége megleghangu, gyönyörű táviratban közölte a német császárral, hogy a Mária Terézia-rend nagykeresztjét adományozta neki. Moltke gróf, a német vezérkar főnöke a rend tisztí keresztjét kapta.

HIREK.

Sebesült katonák Nagykanizsán. Tegnap számunkban röviden jeleztük, hogy Nagykanizsán tegnap reggel egy sebesülteket szállító vonat haladt keresztül. A pályaudvaron mintegy négyszáz főnyi tömeg várta a sebesülteket, de a Perronra csak az orvosokat, ápolókat és azokat a hölgyeket engedte az állomásparancsnokság, akik virágokat, ételmi szerket és egyéb apróságokat hoztak a megsebesült hősök részére. A kórház vonat berendezése meglepően higiénikus. A fehérre meszelt teherkocsikban nyolc-nyolc ágyat helyeztek el és ezekben fekszenek a sebesültek. Két orvos és több ápoló utazik velük a vonaton. Az ellátás a lehető legjobb s a mozgó „kórtermek” világosak, levegősök és aggodalmasan tiszták. Az ágyakban rangkülömbökre való tekintet nélkül fekszik együtt a közlegény és a kapitány. Egy rózsás, örökké mosolygó arcú bájos, fiatal hadnagy, akinek a lábát lőték keresztül odalent, már mérsékelten rugalmas léptekkel sétált föl és alá a vonat mellett s közben vidáman udvarolt a sebesültek körül buzgón szorgoskodó fiatal leányoknak. Hazamegy az édesanyjának kezét csókolni Salzburgba — így mondta — azután megyünk vissza, de most már Oroszországba. Ez a hangulata a többi sebesültnek is, akik között igazán súlyos nagyon kevés volt. Sokat panaszkodtak a kegyetlenkedő szerbekre. A legtöbb sebesült új kötést is kapott. A sebesültek, akiknek nagyon jó esett a kanizsai hölgyek figyelmes gyöngédsége, — meghatottan köszönték meg a sok apró ajándékot.

Liliput hadat üzent. A budapesti lapok legutóbb a következő kis hírt kolportálták: Bukarestből jelentik: A Bukarester Tageblatt jó forrásból arról értesül, hogy a monacói köztársaságon kívül Andorra és San Marino köztársaságok is elhatározták, hogy Németországnak hadat üzennek és azonnal mozgósítják összes haderőiket. A kedélyek megnyugtatóására ideírjuk, hogy San Marino köztársaságnak 12 katonája van, a monacói köztársaságnak pedig hetven. A legveszedelmesebb közütek még Andorra, amely a spanyol francia határon terül el egy ősi diófa árnyékában. Andorrának ugyanis számtalan katonája van, amit azonban úgy kell értelmezni, hogy egyetlen katonája sincsen. A bukeresti lap „szenczációja” különben tréfánál aligha egyéb.

Szerbkomitáció Nagykanizsán. (Levél a szerkesztőhöz). Tekintetes Szerkesztő ur! Érdekes kalandról kel hogy hírt adjam fölőhő águsztus hó 5-én a mikor Általános mozgositás meg történt. Bevonoltam Nagy kanizsára Első osztályú népfőkelékes és nagyon érdekes volt a mikor regi körösz utcából ki jöttem és oi ácsorgó kota asszony rémülten oda ugrot hozam és oda kapot piros acskom hoz ahol par szem almám volt, és élielem és azal larmát csapot hogy én Szerbvagyok hogy bomba van nálam és én először meg repeive néztem, hogy mi baja lehet enek az egyének, és konstataiom rajt nem e elmeme bajos egyén, azonban üldözöbe vetek engem, es futó lépése utánom rohanták egy katóna és egy czivel és üldöztek egész Sugárutig, és ot egy Hadnagy igazolásra szolított, engem azonban sarkon fordított és eltávozat, maradok tisztóletet Sz.— J.— Dombovári egy nép főkelő most jelenek it vagyok Somogy Szent miklison, nem sokára Muszka határ szélén.

Bizonyítékok Szerbia ellen.

A monarchia körjegyzékéhez csatolt emlékiratnak rendelkezésünkre bocsájtott szó szerinti szövege. (13-ik közlemény.)

És alig egy esztendővel később Zágráb ismét színhelye volt egy ezuttal nem sikerült merényletnek.

Folyó évi május 20-án Schäffer Jakab a zágrábi színházban merényletet kísérelt meg Skerlec báró ellen, de utolsó pillanatba egy rendőrtisztviselő ebben megakadályozta. A vizsgálat megállapította, hogy összeesküvéssel van dolgunk, amelynek lelke Hercigonja Rudolf. Hercigonjának és öt vádlott társának vallomásából kiderült, hogy ez a merénylet is Szerbiából indult ki.

Hercigonja, aki részt vett egy a Jukic kizsabadítására irányuló nem sikerült kísérletben, Szerbiába menekült (1912 október), ahol Jaksic Marojan cinkostársával együtt komitácikkal és a Narodna odbrana tagjaival érintkezett. Mint oly sok esetben, amidőn a fiatal lelkületek tul vannak hevítve a politika kérdéseivel való tulon-tul korán történő foglalkozás révén, ennek a korrumpció közlekedésnek eredménye ezuttal is vészthozó volt. Hercigonja azzal a Belgrádban hirdetett dogmával tért vissza, hogy Ausztria-Magyarország délszláv országait a monarchiától el kell szakítani és a királysággal egyesíteni. Azonfölül abban a körben, ahol ott megfordult, azt a tanítást szivta magába, hogy erre a célra a monarchiának magas állásu személyiségei és vezető politikusai ellen merényletek keresztülvitelére kell törekedni, mert csak ezzel az eszközzel lehet célt érni.

Ebben az értelemben hatott Hercigonja Zágrádban barátaira, akik közül néhányat megnyert eszméi számára. Terveinek előterében a Ferenc Ferdinánd főherceg trónörökös elleni merénylet elkövetése állott.

Néhány hónappal korábban Aljinovic Luka ellen folytattak felségáruló propaganda miatt vizsgálatot. E vizsgálat folyamán három tanu azt vallotta, hogy Aljinovic előttük kijelentette, hogy 1913-ban Belgrádban propaganda célokra, speciálisan azonban arra, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg ellen merényletet kövessen el, a Narodna odbranától 100 dinárt kapott; hasonló összeget kapott egy titkos diák együlettől is.

Látható, hogy a Narodna odbranának és a vele egyező gondolkozásuaknak bűnös agitációja a legutóbbi időben mennyire a főherceg trónörökös személyére koncentráldott.

Mindezekből a megállapításokból arra a végkövetkeztetésre lehet jutni, hogy a Narodna odbrana a körülötte csoportosuló monarchiaellenes szerb körökkel elérkezettnek látta azt az időpontot, amidőn az általa terjesztett tanok tettekkel megvalósíthatók.

Figyelemre méltó azonban, hogy mindig megelégedett azzal, hogy ezeket a tetteket kezdeményezze és ott, ahol ezek a kezdeményezések termékeny talajra hullottak, rendelkezésre bocsátotta a megvalósításra szükséges anyagi segédeszközöket, a tett propagandájának egyetlen veszedemes szerepét azonban kizárólag az általa fölizgatott és félrevezetett monarchiabeli ifjuságra háritotta, amely egészen egyedül kénytelen viselni ennek a szomorú „hősieségnek” súlyát.

A június 28-iki mélyen elszomorító merénylet keletkezésének történetében ennek a machinációnak valamennyi vonását megtalálhatjuk.

Princip és Grabez típusai a Narodna odbrana eszméitől már az iskolában megmérgezett ifjuságnak.

Princip Belgrádban, az ilyen eszmékkel megtelt diákok körében forogva, merényletterveket kovácsolt Ferenc Ferdinánd főherceg-trónörökös ellen, aki ellen az akkor az anektált tartományokba tett útja alkalmából Szerbia monarchiaellenes elemeinek gyűlölete különös nagy fokra hágott.

Vele tarsult az ugyanabban a körökben forgó Cabrinovic, akinek változó, radikális forradalmi nézetei — a saját vallomása szerint — a belgradi környezetének és a szerb lapok olvasásának hatása alatt ugyanabba a monarchiaellenes és a cselekvés propagandájához hajló irányzatba szoritattak. (Folytatjuk.)

A szerkesztésért felelős: **Műnz Jenő.**

Szerkesztő: **Gács Demeter.**

Szilvát

minden mennyiséget vesz

REICH SAMU, pállkanagyfőzde.

Nagykanizsa, Király-utca 15. szám.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági naplajap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 K.
Nyilttér és hirdetések megállaapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

Megsemmisült az angol hadsereg. Nyolc francia hadtest veresége.

A Balkán államok megtámadják Szerbiát. Antwerpen és Maubeuge ostroma

Ma reggel 9 óráig a következő táviratokat kaptuk:

A Saintquentini diadal.

Berlin. A nagy vezérkar hivatalosan jelenti: A French tábornagy főparancsnoksága alatt álló angol hadsereget, amelyhez három területiális hadosztály csatlakozott, a német sereg három oldalról megtámadta és szétverte. Az angol sereg súlyos veszteségekkel, nagy rendtelenségben menekült. Több ezer fogoly, hat tábori, egy nehéz ütég és rengeteg hadiszert került a németek kezébe. Az ütközet után a német sereg Mezierestől délnyugatra folytonos harcok között átkelt a Maas folyón.

Hága. Az angol alsóházban Asquith miniszterelnök kijelentette, hogy az angol sereg visszavonulása nagy veszteségekkel ugyan, de sikerült. Valótlán tehát az a híresztelés, hogy az angol hadsereg megsemmisült. Az angolok vesztesége több mint 2000 ember, de sikerült kivágni magukat a német csapatok közül.

Szétverték a nyugati francia hadsereget.

Berlin. Hivatalos. A nyugati német hadsereg a felvonulás befejezését követő kilencedik napon folytonos győzelmes harcok után a Cambraitól a délnyugati Vogezezig terjedő francia területre hatolt be, az ellenséget mindenütt megverték. Az ellenség vesztesége óriási. Az elesettek, foglyok és az elvesztett győzelmi jelvények nagy számát a csatatér óriási kiterjedésénél fogva megközelítőleg sem lehet megállapítani, mert a legnagyobb része át nem tekinthető erdőség és hegyes vidék. Kluth tábornok csapatai az angol csapatokat Maubeuge-nél visszaverték és Maubeugetől délnyugatra, miután körülzárták, ujjalag megtámadták. Bülow tábornoknak és Hausen báró tábornok elszánt csapatai mintegy nyolc francia hadtestet vertek meg a Sambre Namur és Maas között több napig tartó harc után és Maubaugét oldalra hagyva üldözik őket. Két napi ostrom után Namur elesett, Maubaugé ostromát megkezdték. Albrecht württembergi herceg csapatai a megvert ellenséget a Semoison túl üldözték és átlépték a Maast. A német trónörökös csapatai elfoglalták az ellenségnek Longwy előtt megerősített állását visszavertek egy Verdun felőli erős támadást és a Maas felé haladtak. A bajor trónörökös csapatait üldözés közben Lotharingiánál újabb ellenséges haderők Nancytól déli irányba levő állásaikból megtámadták de vissza verettek. Höringen tábornok csapatai a Vogezeben délfelé folytatják az ellenség üldözését.

Visszaverték a déli francia sereget.

Berlin. Csapatunk kilenc napi harc után a francia sereget Epinaltól keletre megverték és Svájc felé szorítják.

A Balkán államok Szerbia ellen.

Bukarest. A M. T. I. jelenti: Bukarestben nagyban folynak a tárgyalások a bukaresti szerződés megváltoztatása felől. A terv szerint Törökország, Románia és Bulgária szövetséges hadereje megtámadná Görögországot és Szerbiát. Győzelem esetén Törökország visszakapja a területeit Szalonikiig. Bulgária megkapja Macedoniát, Észak-Albániát és Dél-Montenegrót. Hir szerint Románia csak akkor fogadja el a tervet, ha a semleges hatalmak és a hármasszövetség nem emelnek kifogást a bukaresti szerződés megváltoztatása ellen. Törökország és Bulgária már aláírta a szerződést, még csak Románia beleegyezése szükséges.

A németek Maubeuget ostromolják

Berlin. Belgiumban operáló német hadsereg derék hada mélyen behatolt Franciaországba. — A sereg egy része Maubeuge erősséget körül fogta és ostrom alávette, a sereg zöme Sedán felé halad, ahol a trónörökös seregével kell találkoznia.

Nagy belga vereség Antwerpen előtt

Berlin. A német nagy vezérkar jelenti: Antwerpen a német ostromló sereg körül fogta. A tüztelepeket felállították, az ostrom talán már holnap megkezdődik. Egy erős belga sereg kitört a várból, hogy a német utászok és tüzérek munkáját megzavarja, de a német csapatok visszaverték. A belgák súlyos veszteségeket szenvedtek.

Döntő harc az orosz harctéren.

Budapest. Hivatalos. A hadsereg főparancsnoksága közli, hogy az északi harctéren több nap óta döntő harcok folynak. Krassniknál győztes seregünk üldözi a megvert ellenséget Lublin felé s vele párhuzamosan egy másik seregünk nyomul előre diadalmasan.

Bécs. Hivatalos. Szerda óta csapatunk állandóan harcban állnak az orosz sereggel. A harc a Visztula és Dnjeper között folyik. Balszárnyunk diadalmasan nyomul előre.

A szabad Kaukázus.

Konstantinápoly. Itt az a hír terjedt el, hogy a Kaukázusból a fölkelők kiverették az orosz csapatokat és megtették az előkészületeket a független kaukázusi fejedelemség kikiáltására. Fejedelemnek, a nagy szabadsághős, Shamil bey unokaöccsét szemelték ki.

Attörték a híres francia erődöt.

Köln. A francia-német határon fekvő hatalmas francia várnégyszöget, amely Longwytól Belfortig terjed, Longwy bravúros elfoglalásával áttörte a német sereg. Longwy elfoglalásának különösen az ad nagy jelentőséget, hogy az így nyert részen a német sereg behatolhat Franciaországba és megkerülheti az erődöt, amellyel így két tűz közé szorítva sokkal könnyebben elbánhatnak. Maubeuge elfoglalása sem késhet sokáig s akkor szabad az út Párisig, mert a közbe eső francia erődítmények nem tudnak ellentállni a német óriáságyuk ostromának.

Sedán felé.

Berlin. Még tegnapi távirataink beszámoltak arról, hogy a német trónörökös Lotaringiában tönkrevert egy francia sereget, azután pedig elfoglalta a Longwy-i hatalmas erősséget. A trónörökös serege most Sedán felé nyomul előre. Sedán környékén újra nagy ütközet készül, mert a Belgiumból jövő német sereg szintén arra tart.

Aknára futott orosz hadihajók.

Danzig. A M. T. I. jelenti: A Petropavlovsk és a Njurik orosz cirkáló Haval közelében robbanó aknára futott. — A Petropavlovsk a levegőbe repült és elsüllyedt, a másik hajó pedig léket kapott és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy teljesen hasznavehetetlen állapotba került.

A gyáva francia hadvezetőség.

Berlin. A francia csapatmozdulatok arra engednek következtetni, hogy a francia hadvezetőség fél a német sereg fölényétől és óvatosan visszahúzódik a döntő ütközet elől. A német sereg azonban nyomon követi a franciákat és mielőbb kieroszakolja a döntő ütközetet.

Franciaország nem tudja segíteni Belgiumot.

Berlin. (Hivatalos.) Brüsszel polgármestere közölte a város német parancsnokával, hogy a francia kormány azt táviratozta a belga kormánynak, hogy nem támogathatja offenzív módon, mert maga is teljesen defenzívára kényszerült.

Longwy hősi ellenállása.

Berlin. Hivatalos. Longny francia erősség hősiesszen ellentállt a német csapatoknak. A várost a parancsnok csak akkor adta föl, amikor már csak egy ágyuja maradt. A többi a német bombázás elpusztította. — A német trónörökös ezért elismerésül meghagyta a fogásba jutott parancsnok kardját.

Orosz betörés.

Bécs. Seregtesteink a Kelet-Galiciában betört ellenséges csapatokkal szemben a Lemberg-től keletre és északkeletre eső területeket tartják. Az oroszokat több helyütt visszavonulásra kényszerítettük.

Odessa a forradalmárok hatalmában.

Bukarest. A föllázadt kikötő munkások forradalmát mindeztideig nem sikerült elnyomni, sőt tegnap a lázadók kerültek felül s a reguláris katonaságot véres utcai harcok után kiszorították a városból. A munkás csapatok a város alatti mezőn újból megütköztek a katonasággal és teljesen széjjel verték. Odessza ma a lázadók hatalmában van. A tengerről a Penteleion cirkáló bombázza a várost, de a lázadók ezzel nem törődnek. A parthoz közel eső épületek romokban hevernek. A többi hajókat még az első matróz lázadás után Szebastopolba vezényelték. A kikötőmunkások azt állítják, hogy a hajóhad legénysége egyetért velük s a Fekete tengeri hajóhad pár napon belül nagy meglepetésben fogja részesíteni Európát. Szebastopolban erős csapatokat koncentráltak, hogy az esetleges lázadást elojthassák.

Behívták a német népfölkelőket.

Berlin. A császár elrendelte a népfölkelés mozgósítását. A népfölkelőket a megszállott területek őrzésére és a hadtápvonalak, valamint az élelmezés biztosítására fogják fölhasználni.

Hová lettek a francia repülőgépek?

Bécs. A háboru elején sok aggodalomra adott okot a hatalmas francia légi flotta, amelyről aggasztóan kedvező hírek voltak elterjedve. Az elterjedt hírek szerint a francia hadügyi kormány 400 gépre egészítette ki a repülő flotta létszámát. Mindeztideig azonban a francia repülőgépek és léghajók nem igen mutatkoztak. Bécsben úgy tudják, hogy a kiegészítés csak papíron történt meg s Franciaország csak minimális számú hasznavehető katonai repülőgép fölötte rendelkezik.

A leszámolás.

Strassburg. Franciaország végzete már a napokban el fog dőlni. A döntő ütközet már csak napok kérdése. A német hadsereg erősen készül a leszámolásra. A francia sereg harci kedvét a sok vereség erősen alászállította.

A hős néger katonák.

Berlin. Egy század német lovasság rajtaütött egy ezred négeren. A négerok ahelyett, hogy fölverték volna a harcot, eldobták a fegyvereiket és kegyelemre megadták magukat. A foglyul ejtett négerok nagyon vidám lickóknak bizonyultak s ártatlan mókáikkal sok mulatságot szereztek a német katonáknak. A négerok azt állítják, hogy senkisémet akart átjönni közülök Európába, a francia tiszték valósággal kergették őket.

Kiverték a franciákat Elzászból.

Berlin. Elzász területéről az utolsó francia csapatokat is kiverték. Ezzel a francia sereget megfosztották az offenzíva lehetőségétől és minden vonalon védekezésre kényszerítették. Hogy vajjon sikerül-e ez a védekezés a franciáknak, azt a német sereg fogja eldönteni.

Tengeri ütközet Amerikában.

Newyork. A Bahama-szigetek mellett, a Karaibi tengerben négy angol és francia hadihajó megtámadott egy német páncéloszt. Az elengedő hajók a harcban súlyos sérüléseket szenvedtek s egy közülök elmerült. A német páncélos szintén eléggé súlyos sérüléseivel kikötőbe menekült.

HIREK.

Megnyílnak az új egyetemek.

A tegnapi Budapesti Közlöny hivatalos jelentése szerint a pozsonyi és a debreceni új egyetemeket is megnyitják az új tanév elején.

A közönség javíthatatlan, ma épen úgy, mint bármikor ezelőtt. Nem mulik el nap, hogy a legrémesebb, legvadabb kombinációk és híresztelések ne kerüljenek közszájra. Valaki ki mond egy örületes badarságot s félóra múltán már ezzel van tele a város. Szégyelni való, hogy a közönség mennyire nem tud hozzátörödni a történelmi időkhöz s mennyire hiányzik az emberekből a lelki erő. Tisztelet a kivételeknek, de a legtöbb ember kishitűségben tul tesz Tamás apostolon is. Nagy bűn, ha a katona háboru idején otthagya a zászlóját: a legkisebb büntetés érte az agyonlövés. S valahányszor egy itthonmaradt polgárember ilyen kishitűségre vetemedik, leleken már elhagyta a zászlót és elárulta a hazáját.

Hadat üzentünk Belgiumnak is. A hadüzenetek korát éljük. Nem is nap az ma már nekünk, amelyen legalább egy hadüzenetről nem kapunk hírt. Becsi jelentés szerint tegnap a monarchia üzent hadat Belgiumnak. Ez már a 18-ik hadüzenet, mióta a háboru Szerbiával megkezdődött.

Halálozás. Polin Péter kéményseprő mester 1914. évi augusztus hó 27-én életének 66-ik évében elhunyt. Földi maradványát 29-én szombaton délután 4 órakor a róm. kath. sírkertben helyezik örök nyugalomra.

A franktirörök. Egy idő óta a lapok sokat emlegetik a kegyetlen franktiröröket, akik a megsebesült német katonákon emberteien kínzásokat követnek el és a kisebb csapatokat lesből megtamadják. Franktiröröknek nevezik Belgium francia anyanyelvű lakosságát. A törörökre különben most szomorú napok következtek, mert a német hadvezetőség irgalmatlan megtorlást esküdött ellenük és statárialiter végeznek velük. Ez idén, ahogy a tréllás németek mondják, nagyon szép gyümölcstermésük lesz a belga laknak.

A Suez csatorna elzárása. Az angolok elzárták a Szezi csatornát. Ez a lépés kellemeletlenül érinti Nemetszágot és a monarchiát, mert számos hajónk van utban hazatételé, a melyeknek a szezi csatornán kellett volna áthaladniuk.

— Nyári szezonra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szivós Antal műórák és írszerész mint a legolcsóbb bevásárlási forrás óra, ékszer, írszer javítást kiváló gondal felelősségre oicsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

A szerkesztésért felelős: **Münz Jenő.**

Szerkesztő: **Gács Demeter.**

A város belterületén

egy 3 szoba, előszoba és az összes mellékhelyiségekből álló

lakás rögtöni átvételre kiadó.

Rözelebbi felvilágosítás e lap kiadóhivatalában beszerezhető.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

nagykanizsai fiók.

A pesti magyar kereskedelmi bank nagykanizsai fiókja módot óhajtván nyújtani ügyfeleinek és a nagyközönségnek, hogy készpénztökéit a háboru tartama alatt is teljes biztonság mellett elhelyezhesse, — **anélkül, hogy betétel felett való rendelkezéseiben a moratorium határozmányai által korlátozva lenne, elhatározta, hogy új betéteket takarékpénztári könyvecskék ellen, valamint folyószámlára a legmértányosabb kamatozás mellett elfogad és e tőkék folyósításánál a moratorium korlátozó intézkedéseinek alkalmazásától eltekint.** A betevők tehát ily követelések felett bármikor szabadon rendelkezhetnek és az általuk az új betétekből igényelt összegeket a bankfiók

10.000 koronáig	azonnal,
10.000—30.000 koronáig	3 napi.
30.000—50.000 koronáig	5 napi és
50.000 koronán felül	összegeket 8 napi felmondás mellett fizeti vissza.

Kelt Nagykanizsa, 1914. augusztus 17.

József főherceg-u. 67. sz. alatt egy teljesen különálló ház, mely 2 utcai 1 udvari, előszobából és a hozzátartozó mellékhelyiségekből áll, — kerttel együtt november elsejére kiadó. — Bővebbet Kinizsy-utca 19.

Szilvát
minden mennyiséget vesz
REICH SAMU, pálinkagyőzde.
Nagykanizsa, Király-utca 15. szám.

BARTA ÉS FÜRST

divatáru üzlete

nem költözött be az Első Magyar ált. Biztosító palotájába, mert az üzlet-helyiség az épületmunkalat beszüntetése miatt nem készülhetett el!

Összes áruát a Szarvas szálloda épületében Szivós órák mellett lévő raktárhelyiségében a legolcsóbban árusítja.

Nem üzlethelyiség, csak raktárak. Kérjük a n. é. közönséget vigyázni, nehogy mas cégekkel összetéveszzenek bennünket.

Egyes divatcikkek mostani árai:

Selyem batizst méterje . 45 Hll.	Glott alsók . 2'80-tól
Belin maradékok . . . . 44 Hll.	Női ingek . 1'96-tól
Fulárd selyem . . . . . 2 kor.	Háló kabátok 2'20-tól
Csudaszép grenadinbluz . 2'90	Női felöltők . 15 K-tól
Lilium gyolcsmaradék . . 40 Hll.	Francia kropp 1'10 kor
Milfőr kroppen méterje . 64 Hll.	Selyem bluzok 13 kor

Menyasszonyi kelengyék, vásznak, szőnyegek, függönyök, takarók, gyermek-kötények, férfi ingek és lábravalók minden árban

Eladásra kerül: 300 darab leg-elegánsabb női kabát. 500 szebb-nél-szebb női bluz. 1000 női és leányka kötény. 200 csudaszép pongyola. 150 drb flanel takaró.

Sok pénzt takarít meg, ha most vásárol!

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 60 f.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1 k.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Lapvezér:
Dr. HAJDU GYULA.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Kazinczy-utca 5. szám.
Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 149. Kiadóhivatal 41.

A nagy harc,

amely istenítélet lesz eredményében e világ népei fölött, két fronton folyik: Antwerpentől Belfortig és Ortelsburgtól Tarnopolig. Minden, ami ezeken kívül esik, nem szabad, hogy elvonja figyelmünket és megtéveessen bennünket. — Kiautschau, Szerbia, az afrikai német gyarmatok és maga a mindent körülölelő tenger is, ahol ugyancsak ádáz harcok reszkettetik meg az eget: mindez nem számít. Akármilyen is történjen e pontokon, a nagy harcot a francia-belga és az orosz harctér sikerei fogják eldönteni.

Megnyugvást és sziklaszilárd bizalmat kell éreznünk, hogy a moharkia és Németország hadvezetősége a helyzet komolyságát fölismervén, a veszélyeztetett két harctéren összpontosította azonnal hadseregeink zömét. — Hogy mennyire helyes volt ez az intézkedés, bizonyítják a nagyjelentőségű és döntő kihatású sikerek, amelyekkel mindkét harctéren dicsőséget és becsületet szereztek hőseink lobogóinknak. Franciaországban szó sem lehet többé komoly ellentállásról. A németek mint a forgószél a száradt leveleket, úgy kergetik, táncoltatják maguk előtt a gyámoltalan francia hadsereget. A hatalmas erődítmények kártyaváraknak bizonyultak a borzalmas erejű német ostromlóvegekkel szemben.

Az északi harctéren csapataink hatalmas harc vonalban szoritják hátra a ropant orosz hadsereget. A harcoló seregek frontja tegnaptól mára negyven kilométernyire toldott el Kelet felé. — Az ütközet, amelynél borzalmasabb és nagyobb még nem dobbantotta meg a vén földet maga alatt, ebben a percben úgy áll, hogy minden okunk megvan a győzelem biztos reményére. Minden percben várjuk, hogy a táviró meghozza az óhajtott, a lelkenedezve várt hírt: miénk a győzelem. Az orosz hadsereg megintgatva, fölbomolva még ellentáll, de ez az ellentállás nem tarthat sokáig. Értesüléseink szerint a hadvezetőség hatalmas tartalékseregekkel rendelkezik a harc vonalnak mögött s mikor elérkezik annak a pillanata, hogy pihent csapataink beleszóllhatnak a harcba, az orosz hadsereg a teljes megsemmisülés vár. — Menekülés nincsen az oroszok számára, mert nyugatról hatalmas német haderő közeledik diadalmasan, hogy a mi hadainkkal vállelve lecsapjon a megrendült orosz pozíciókra. — Ez az ütközet Oroszország nagyhatalmiságának megdőlésével fog végződni s ezután már csak a pusztulásra szánt ország kétségbe esett, végső és reménytelen erőfeszítései következhetnek. Legújabb távirataink szerint Olaszország is kilépett semlegességéből. Erre a lépésre az indította Olaszországot, hogy Anglia anektáljni akarja Egyiptomot, Olaszország beavatkozása végkép megpecsételi győzelmünket.

Olaszország is akcióba lépett.

Ma délután fél 4 óráig a következő táviratokat kaptuk:

Olaszország Anglia ellen.

Róma. Az olasz kormány londoni nagykövete utján erélyes hangú jegyzékben tiltakozott az ellen, hogy Anglia Egyiptomot anektálja. — A jegyzék kijelenti, hogy Olaszország az annexió folytán kénytelen lesz olyan eszközökhöz nyulni, amelyeket mindeddig kerülni akart.

A Magyar Távirati Iroda jelentése.

Berlin. Az olasz kormány tiltakozása azt jelenti, hogy Olaszország már kilépett semlegességéből, mert Egyiptom anektálásával az ő érdekei is veszélyeztetve vannak. Az esetben, ha Anglia továbbra is megmarad a szándéka mellett, — ez pedig több mint valószínű — akkor Olaszország kénytelen lesz fegyveresen beléavatkozni a világháborúba, még pedig Anglia ellen.

Bécs. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Olaszország csupán az alkalmat várta a tisztességes beavatkozásra és ez most eikövetkezett. Olaszország ezzel csak bosszút áll Anglián, amiért az az utolsó harminc esztendőben többször is megalázó módon dezavualta Franciaországgal szemben az olasz közép-tengeri politikát.

Az orosz harctér.

Budapest. Sajtóiroda. Az orosz harctéren változatlan hevességgel folyik a harc. Dankl tábornok hadteste kiszorította az oroszokat megerősített állásaikból és feltartóztathatatlannul nyomul Lublin felé. A Bug folyó előtt álló csapataink megtámadták a szemben álló erős orosz hadsereget. Az oroszokat erős küzdelem után visszaszorítottuk. Zamosce és Tomasev mellett szintén sikerült csapatainknak az oroszokat hátrálásra kényszeríteniök.

Budapest. Az északi harctéren a nagy ütközet tervszerűen tovább folyik. Esélyeinket a balszárny nagy diadala rendkívül kedvezően befolyásolta. Vasárnap a balszárny győzelmes előrevonulást kezdett Cholm felé. Cholmot csak néhány kilométer választja el Lublintól, a balszárny operálásának végcéljától. Vitéz szárnyaseregünk Dankl tábornok vezénylete alatt csodálatos hősiességgel kergeti maga előtt az orosz sereget.

Csodálatos események.

Budapest. Szurmay altábornagy honvédelmi államtitkár egy ujságírónak kijelentette, hogy néhány nap múlva csodálatos eseményekről fog hírt kapni az ország.

Németországból kiverték az oroszokat.

Berlin. Az ortelsburgi harcban megvert orosz sereget a határon keresztül üldözték a német csapatok. Az orosz seregek csak egy töredéke menekült meg. A diadalt azt teszi nagyjelentőségűvé, hogy a német sereg most összeköttetést kaphat a mi hadseregünkkel és együttesen léphetnek föl az orosz ellen.

Ki lesz a pápa?

Róma. A pápaválasztó konklave ma ült össze. Szerdára már megválasztják az új pápát.

A kraszniki diadal eredménye.

Budapest. A hadisajtószállásról hivatalosan jelentik: Dankl Viktor lovassági tábornok hadseregarancsnok a következő hadseregarancsot intézte az alárendelt csapatokhoz: a hadsereg a kraszniki Polischni és Lisagora-i csatában fényesen kiállotta a tűzkeresztséget. Valamennyi hadtest halálmegvető vitézséggel az ellenséget menekülésszerű visszavonulásra kényszerítette. Eddigi megállapítás szerint 3 zászló, 24 ágyú és számos gépfegyver jutott kezünkbe. Hatzernél több foglyot ejtettünk. Szívvel köszönetet mondok a hadseregnek szeretve szeretett legfőbb Hadurunk és a hazának teljesített szolgálataiért, de fájdalom is eltölti lelkünket. Sok bajtársunk esett el a becsület mezején, reájuk gondolunk e magasatos órában. Még sok harc és sok fáradság áll előttünk, de derék hadseregünk — bizonyos vagyok ebben — mind győzni fogja. Dankl lovassági tábornok.

A Zalai Hirlap ma reggeli rendkívüli kiadása az alábbi harctéri táviratokat hozta:

Tisz orosz hadosztályt széjjelszortunk. Budapest, a M. T. I. jelenti: Az orosz harctéren küzdő hadseregünk balszárnya, egy tiz orosz hadosztályból álló ellenséges sereget megvert és széjjelszort. Az oroszok rendkívül súlyos veszteségeket szenvedtek.

Nagy német diadal az oroszokon. Berlin. Az Ortelsburg körül lefolyt harcokban a német sereg egy erős, hatalmas orosz sereget teljesen megsemmisített. — Harmincezer orosz esett foglyul, köztük számos főtiszt és tábornok. Az orosz sereget menekülése közben a mazuri ingoványba szorították.

Hiteles értesítés honvédeinkről. A 20. honvéd gyalogezredről elterjedt rémhírekről indítva illetékes helyen a hadvezetőségnél érdeklődtünk. A magas forrásból azt a hangsúlyozott információt nyertük, hogy ezek a hírek teljesen alaptalan koholmányok, annál is inkább, mert a 20. gyalogezred még nem volt eddig a tűzvonalban.

Az ázsiai háború. Berlin. Az Ázsiában állomásozó angol flotta Velhaivei hadikikötőből elindult, hogy a német hadihajókat megtámadja és Kiatschau blokkolásában a japán hajóhadat támogassa.

Hátról az orosz. Hadisajtószállítás. A döntő ütközetben harcoló középhadunk balszárnya Ravaruska és Zolkiev között az orosz jobb-szárnyat tönkrevverte. Az orosz sereg megint-gott, majd visszavonult az erős Radomi sánc-tábor mögé. — Budapest. A miniszterelnöki sajtóiroda közli, hogy a döntő ütközetben harcoló csapataink eddig kétszáz kilométernyi vonalon visszazorították az ellenséget. Győzelmünk csak órák kérdése. Az oroszok igen súlyos veszteségeket, több ezer halottat és hadifoglyot veszítettek.

Nincs baj Galiciában. Budapest. Galiciai csapataink diadalmasan helyt állanak a benyomuló oroszok előtt. A tulerőben lévő orosz sereg válságos helyzetbe került.

A párisi forradalom. Róma. Párisban az utcai zavargások és harcok egyre veszedelmesebb arányokat öltenek. A lakosság barrikádokat épít az utcákon és azok mögül támadja meg a csapatokat. A hangulat rendkívül elkeseredett. A lakosság a kormányt teszi felelőssé a katasztrófáért.

Köln. A párisi helyőrség parancsot kapott, hogy a tüntetőkre sortűzet adjon. Tegnap már valóságos ütközet fejlődött ki több helyütt a lakosság és a katonaság között.

Róma. Joffre generális, a francia vezérkar főnöke lemondott, mert több tábornok szembe szállt vele és megtagadták neki az engedelmességet rossz hadvezetése miatt. Vele együtt számos más tábornok is lemondott.

Az új menetrend.

Augusztus 30-tól kezdve Nagykanizsáról személyvonat indul Bécsújhely felé 12 55 perckor éjjel 6 óra 20 perckor reggel és 1 óra 55 perckor délután. Érkezik 1 óra 20 p. d. u., 9 óra 44 perckor este és 3 óra 40 perckor éjjel.

Gyékényes felé indul 10 óra 42 perckor este, érkezik 3 óra 20 perckor éjjel.

Barcs felé indul 2 óra 50 perckor délután, 5 óra 03 perckor reggel, érkezik 12 óra 03 perckor éjjel, 1 óra 17 perckor délután.

Szeptember 1-től Budapest felé indul 12 óra 45 perckor éjjel, 9 óra 12 perckor délután, 2 órakor délután. Érkezik 1 óra 33 perckor délután, 8 óra 42 perckor este, 3 óra 50 perckor éjjel.

Pragerhof felé indul 1 óra 38 perckor délután, 4 óra 46 perckor éjjel. Érkezik 11 óra 39 perckor éjjel, 12 óra 20 perckor délután.

HIREK.

Elutaztak a máltai lovagok. Tegnap este 10 óra 50 perckor elindult Przemysl felé a szuverén máltai lovagrend különvonata, amely százhat súlyos sebesültet hozott vasárnap hajnalban Zimonyból Nagykanizsára. A városi hatóságok és az e célra alakult intézmények óriási erőfeszítéseket tettek, hogy a sebesültek elhelyezésével és beszállításával járó súlyos feladatoknak a lehetőségig eleget tegyenek. Ha voltak is kisebb zavaró momentumok, ezeket a számtalan nagy nehézségnek és a rendelkezésre álló eszközök hiányosságának kell betudnunk. Hatóságaink mindent elkövetek, ami az adott helyzetben lehetséges volt s méltán érte őket a lovagrend parancsnokának dicsérő elismerése. A közönségtől kívánatos, hogy több bizalommal és jóhiszeműséggel fogadja a hatóságok emberföltölti munkáját és ne kívánjon lehetetlenségeket, mert akkor természetesen csalódnia kell.

Az első sebesült újságíró. Az újságírókat a katonasággal kapcsolatban általában csak gunyosan szokták emlegetni. Hogy mennyire nincs igazuk a rossz nyelveknek, azt az igazolja a legszebben, hogy a magyar újságírói gárdának körülbelül a kétharmadrésze a harctéren van már, de közülük csak tíz haditudósító, a többi karddal vagy manlicherrel a kezében szolgálja a hazát. Egyedül Zalamegyéből négy újságírót vittek el a harctérre. Keleti Armand és Cebe László kollégáinkat, azonkívül Székely Bélát és Gyenes Dezsőt, akik-

nek nem is olyan régen még szintén az újságírás volt a kenyérkereső mesterségük. A háború első újságíró-sebesültje Cebe László, a Zalaezerszegen megjelenő Zalamegye volt felelős szerkesztője, akinek Sabác alatt, a dicsőséges rohamban egy szerb golyó, a mellét furta keresztül. A sebesült hős ezidőszerint a budai helyőrségi kórházban keres gyógyulást a sebére és levelének tanúsága szerint alig várja, hogy ismét a tűzvonalba kerüljön. Reméljük, hogy vitéz kollégánk a jövőben sértetlenül fog visszatérni a nagy harcból, amelyből az újságírók is derekasan kiveszik a részüket.

Kispárnákat a sebesülteknek! A Nagykanizsán elhelyezett 102 sebesült katonát az az ismeretes laktanya ágyak várták: keményre töltött szalmazsák és ugyanolyan fejkendő. A harc mezején háltak ők már primitívebb ágyon is, de a kezelő orvosok véleménye szerint most igen jó volna, ha puha kis párnát kapnának a kemény vánkossra. A kényelmes fekvést megérdemlik derék katonáink s még gyógyulásukat is elősegítené az. Igen sok háznál akad egy-egy heverő kapricpárna s nem hisszük, hogy valaki sajnálna szenvedő katonáinktól egy ilyen kis jótéteményt. Vigyük a vánkosskakat a polgári iskola tanári szobájába, ahol azokat összegyűjtik és átadják a kezelő orvosoknak a sebesültek között leendő kiosztás végett.

A sebesülteknek szánt fehéreneműek gyűjtése még egyre tart. Hogy milyen szép arányokban folyik, mutatja az, hogy augusztus 28-áig a következő anyag javításával, újból való kimosásával és vasalásával készültek el: 520 ing, 510 alsónadrág, 640 zsebkendő, 112 lepedő, 262 vánkoshuzat, 16 paplanhuzat, 255 háromszögű kendő, 500 sebfolt, 36 pohártörő, 36 szalveta, 1 abrosz és 10 reggeli köntös. Roppant nagy anyag van most is munkában s így a gyűjtés végleges eredménye igazán szép lesz és méltó Nagykanizsa közönségéhez. Ujabbban a következők adományai érkeztek be: Neu Dezső, Egriné, Csákányiné, Miháika Sándorné, Weisz Berta, Reiszerné, Viola Gyuláné, Nemet Károlyné, Sattier Jenőné, Berger Adolfné, Dr. Fodor Aladárné, Gyenes Dezsőné, Tóth Györgyné, Tóth Béláné, Ág Ferencné, özy. Nagy Ferencné, Mikovényi Árpádné, özv. Mantuano Edene, Sprung Karolyné, Györffy Istvanné, Weisz Soma, Raisinger Pálné, Kondor Adolfné, özv. Raftainé. (Folytatjuk.)

A katona halála. Hara Pál levárdi népfőkeletű csütörtökön Csurgón keresztül Nagykanizsára akart utazni jelentkezés végett. Csurgón kiszállt a vonatból s valahogy lekészt. Gyalog indul meg aztán a sinpár mellett. Az 5-ös számú úrkaznál azonban összeesett és meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy epilepszia ölte meg.

A tréfa halottja. Heider Imre kántortanító és Halper Ede palier őrt állottak a barátalvi országuton a napokban, Peischi Antal korcsmája előtt. Pihenőre betertek a korcsma udvarába. Halper revolverét mutogatta Heidernek, a tanító a csövet az udvar felé fordította elővigyázatból. Halper azonban azt mondta, hogy a revolver nincs megtöltve. Közben kijött a korcsmáros Teréz nevű leánya is. Halper tréfából azt mondta Heidernek, hogy lölje le Terézt. Heider azon hitben volt, hogy töltetlen revolver van a kezében, a leányra célozott. A fegyver elsült és a szerencsétlen leány holtan esett össze. A revolverben még egy golyót találtak. A faluban a nagy a részvét. Annál tragikusabb az eset, mert a fiatal leány a közel jövőben Heider menyasszonya lett volna.

Ötszáz sebesült ment át Nagykanizsán. A kora reggeli órákban egy kórházvonat Nagykanizsán keresztül 500 sebesültet szállított szombathelyre.

A jóléti bizottság munkája. Főnt a városháza tanácstermében naphosszat lázasan folyik a munka. A jóléti bizottság központja székel ott jelenleg. Dobrovics Milán vezetése mellett lelkes fiatal emberek dolgoznak önfeláldozó buzgalommal, hogy a jóléti bizottság védenecsei, akik a hadbavonult katonák hátrahagyott családtagjaiból kerülnek ki, semmiben sem lássanak hiányt. A bizottságnak eddig 500 pártjogoltja van. Ezek szeptember 2-án és 16-án megkapják az állami segílyt. Akik addig nem tudnak várni, azokat a bizottság a saját alapjából segílyezi, ugyszintén azokat is, akik betegség vagy családi körülmények miatt munkát nem vállalhatnak s egyedül az államsegélyre vannak utalva. Ahol lehetséges, a bizottság munkát is szerez védenecének. Erre a célra külön szerve szolgál a bizottságnak, a Népiroda, amely amellelt ingyenes tanácsadója minden fölmerülhető fogas helyzetben, a bizottság pártfogoltjainak. Megkapó az a példás rend, amely a bizottság ügyvezetésében uralkodik s az a nagyszerű, lelkes szellem, amely mindenkit áthat. Csak így lehet megérteni, hogy a roppant mennyiségű munka lebonyolítása olyan precízen és késedelem nélkül történik.

— Nyári szezonra védő szemüvegekbe kiválóan ajánlatos cég Szivós Antal műórák és látszerész mint a legolcsóbb bevásárlási forrás óra, ékszer, látszer javítást kiváló gondal felelősségre olcsón és gyorsan eszközöl. Üzlet Szarvas szálló épületében.

Szilvát

minden mennyiséget vesz

REICH SAMU, pállinkanaqyfőzde.

Nagykanizsa, Király-utca 15. szám.

BARTA ÉS FÜRST

divatáru üzlete

nem költözött be az Első Magyar ált. Biztosító palotájába, mert az üzlet-helyiség az épületmunkálat beszűntetése miatt nem készülhetett el!

Összes áruát a Szarvas szálloda épületében Szivós órák mellett lévő raktárhelyiségében a legolcsóbban árusítja.

Nem üzlethelyiség, csak raktárak. Kérjük a n. é. közönséget vigyázni, nehogy mas cégekkel összetévesz-szenek bennünket.

Egyes divatcikkek mostani árai:

Selyem batiszt méterje . . . 45 Hfl.	Glott alsók . . . 2'00-tól
Dein maradékok . . . . . 44 Hfl.	Női ingek . . . 1'90-tól
Fulárd selyem . . . . . 2 kor.	Háló kabatok . . . 2'20-tól
Csudaszép granadínblúz . . . 2'90	Női föltök . . . 15 K-tól
Liliom gyolcsmaradék . . . 40 Hfl.	Francia krepp 1'10 kor
Milbör kreppen méterje . . . 64 Hfl.	Selyem blúzok 13 kor

Menyasszonyi kelengyék, vásznak, szőnyegek, függönyök, takarók, gyermek-kötények, férfi ingek és lábravalók minden árban

Eladásra kerül: 300 darab leg-elegánsabb női kabát. 500 szebb-nél-szebb női blúz. 1000 női és leányka kötény. 200 csudaszép pongyola. 150 drb flanel takaró.

Sok pénzt takarít meg, ha most vásárol!

A szerkesztésért felelős: **Münz Jenő.**

Szerkesztő: **Gács Demeter.**